

Gradimo skupaj.
BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

SLOVENIJA / V TVORNEM VZDUŠJU

Manjšine pri Milanu Kučanu

Na torkovem srečanju se bosta Peterle in Colombo pogovarjala tudi o manjšinah

BOGO SAMS

LJUBLJANA - Slovenski zunanji minister Lojze Peterle je pred bližnjim torkovim razgovorom z italijanskim kolegom Colombom povedal, da bo predlagal ustanovitev skupine strokovnjakov, ki naj preučijo zlasti najbolj občutljiva in sporna vprašanja iz preteklosti. Ker v novi vladi ni več ministrstva za Slovence po svetu, naj bi ta skrb preselila v njegovo ministrstvo, kjer naj bi se s tem področjem ukvarjal državni sekretar. Ustanovili naj bi osvet kot posvetovalni organ, v katerem naj bi sodelovali tudi predstavniki manjšine.

vseh Slovencev v Italiji za izdelavo vsebinsko prenovljenega skupnega predloga zakona o zaščiti manjšine. Tudi oba koroska predstavnika, predsednik Narodnega sveta Matevž Grlic in predsednik Zveze slovenskih organizacij Marjan Sturm, sta se zavzela za močno in razvito Slovenijo, pri uveljavitvi katere naj bi sodelovali tudi koroski Slovenci. Njuni pogledi so se razlikovali le pri vprašanju političnega zastopstva in volilnih nastopov. Tudi Rudi Pavšič in Milos Budin sta bila podobnih mnenj o nacelnih spornih točkah zaščitnega zakona in pridobivanju zaveznikov med italijanskimi demokratičnimi silami; zavrataca preozko

obravnavanje manjšine samo s stališča slovenske zunanje politike. Ivo Jevnikar pa se je zavzel za ustanovitev stalnega telesa, ki naj bi ga zagotavljal zakon. To vsekakor lahko deluje tudi pri zunanjem predstavitvi, ki zastopa vladno politiko. Predstavniki Slovencev na Madzarskem so se zahvalili predsedniku Milanu Kučanu za obisk in pomoč pri oblikovanju vzorne pogodbe; ta je že doslej prinesla povečano kulturno in prosvetno delovanje. Bistvena pa je vendarle gospodarska pomoč, saj je temeljnega pomena tako za razvoj kot njihovo narodnostno preživetje.

RIM / ZANJ SE JE IZREKLO 57 ODSOTKOV STRANKE

Giorgio Benvenuto nov socialistični tajnik

Ob njegovi izvolitvi se je socialistična stranka vertikalno razklala - Očitajo mu preveliko kontinuiteto

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Kontinuiteta v tradicionalni povezavi z delavskim svetom, nove poti v upravljanju stranke. To je recept, ki ga je z nastopnim govorom ponudil PSI novi tajnik Giorgio Benvenuto. Bivši sindikalist, kateremu je nacionalna skupščina zaupala nehalno tajniško nalogo v enem najtežavnejših trenutkov socialistične stranke, je bil izvoljen s 57 odstotki glasov, proti 43, ki jih je dobil njegov tekmelec Valdo Spini.

govora, ter jih povabil k sodelovanju. Kot glavne programske točke je nakazal prenovitev stranke in moralno vprašanje, ob tem pa poudaril, da je treba kritično premistiti strankino zgodovino zadnjih let, »razloge včerajšnjih uspehov in vzroke današnjih problemov«. Zavzel se je za skupno vodenje stranke in napovedal za deset dni novo skupščino, ki naj bi prenovila vodstvo in prediskutirala program.

Giorgio Benvenuto je bil izvoljen za tajnika včeraj zvečer. O njegovi kandidaturi se je v prejšnjih dneh veliko govorilo, večkrat je kazalo, da mu bo uspelo, prav toliko krat pa, da je pogorel. Pogajanja za enotno kandidaturo med večino, ki se je spoznala v stališčih Bettina Craxija in predsednika vlade Giuliana Amata, ter manjšino, ki je imela svojo referenčno točko v bivšem pravosodnem ministrstvu Claudiu Martelliju, so trajala nekaj dni in se končala včeraj ob prvem svitu brez možnosti dogovora. Programa, ki sta jih predložila kandidata sta bila slična, vendar je manjšina Benvenuto očitala njegovemu kandidiranju, preveliko kontinuiteto s prejšnjim vodstvom.

Ob izvolitvi Benvenuto je bila pozitivna ocena predstavnikov večine, ki so zagotavljali, da se z včerajšnjim glasovanjem stranka ni razklala na dvoje. Previdnejši so bili predstavniki manjšine.

Novi tajnik PSI Giorgio Benvenuto (Telefoto AP)

NOVI PRAVOSODNI MINISTER

Giovanni Conso

RIM - Interim je trajal samo dva dni. Sporazumno s predsednikom republike Oscarjem Luigiem Scalfarom je predsednik vlade Giuliano Amato že sinoci imenoval novega pravosodnega ministra. Nelahka naloga je bila zaupana bivšemu predsedniku ustavnega sodišča Giovanniju Consu.

Bil je docent na raznih italijanskih univerzah, podpredsednik visjega sodnega sveta, podpredsednik in nato predsednik ustavnega sodišča, nato pa podpredsednik komisije, ki je sestavila novi kazenski postopnik. Pred nekaj meseci mu je njegov predhodnik Claudio Martelli zaupal vodstvo komisije, ki bi morala izoblikovati italijanski predlog o mednarodnem razsodu zoper vojne zločine v bivši Jugoslaviji.

ŽENEVA / NOVO POROČILO

Mazowiecki o strahotah vojne v nekdanji Jugoslaviji

ŽENEVA - Tezke obtožbe in apokaliptična vizija položaja v nekdanji Jugoslaviji sta značilni za novo poročilo Tadeusza Mazowieckega, posebnega poročevalca komisije OZN za človekove pravice. Včeraj v Ženevi objavljeno poročilo podrobno navaja grozote balkanskega spopada in je v bistvu neke vrste poglobitev in razširitev prejšnjih treh, ker razčlenjuje nadaljnji razvoj v vseh zveznih enotah nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Crna gora, Slovenija in Makedonija). V sklepnem delu poročila so navedeni krivci in vzroki za zločine, obenem so podana priporočila, kako preprečiti zločine. V treh dodatkih so podrobno prikazani in analizirani najbolj grozljivi pojavi od množičnih umorov in pokolov do skupnih grobišč in posilstev.

gaganju s podrobnim nastevanjem vseh krstitev humanitarne prava in s pričevanji o zloglasni politiki etničnega čiščenja, za katero so glavni krivci srbske sile, ki pa niso edine. Poročilo navaja primere ljudi, ki neglede na versko in narodno pripadnost nesebično pomagajo žrtvam tudi za ceno lastnega življenja. Pri tem Mazowiecki ni skopalil s podrobnostmi, saj navaja imena krajev, stevilo ubitih, izgnanih in v taborišču zaprtih ljudi. Na zvezi klop je tudi Hrvaška, ki ji poročilo očita, da diskriminira manjšine, ker njenim pripadnikom ne daje hrvaškega državljanstva, ker so manjšinci žrtve zaljenj in slabega ravnanja. Izražena je tudi skrb zaradi državnega nadzorstva nad sredstvi javnega obveščanja. Poročilo pa ne skriva hrvaških težav zaradi prisotnosti kakih 700 tisoč beguncev, ki predstavljajo skoraj 17% hr-

vaskega prebivalstva. Navaja tudi težave mirovnih sil OZN na območjih pod njihovo zaščito, ki pa jih v bistvu upravljajo Srbi. Polozaj se je zaradi hrvaške ofenzive sedaj še poslabšal. Glede nove, srbsko-crnogorske federacije poročilo navaja volilne manipulacije, »skandalozno propagando vsrdeske javnega obveščanja« in podrobno poročila »o politiki, ki ne spoštuje zakon«. To velja predvsem za Kosovo, kjer se sistematično krši človekove pravice. Poročilo navaja številne primere rastoče represije, nasilja, umorov in kratenja svobode. Polozaj je zaradi kratenja manjšinskih pravic in nasilja nevaren tudi v Sandzaku in v Vojvodini. Do Slovenije je dokument Tadeusza Mazowieckega zelo pohvalen. V Sloveniji so bile v ozračju »miru in politične zrelosti svobodne in postene volitve«. Glavna težava je dotok begun-

cev, ki jim omejujejo delo, gibanje in svobodo. Makedonski problemi so številni, bivši poljski premier pa poudarja, da bi lahko nepriznavanje Makedonije tudi tu povzročilo medetnične spopade z nepredvidljivimi posledicami. V svojih sklepih Mazowiecki navaja vzroke jugoslovanske tragedije in njihove posledice od etničnega čiščenja in nacionalizma do posilstev in vojnih zločinov vseh vrst, »ki jih niso uspeli preprečiti ne mednarodne pobude ne prisotnost mednarodnih sil«. Pri sugestijah bivši poljski premier svetuje vrsto ukrepov od osvoboditve priprtih do ustanovitve varnostnih območij v Bosni. Po njegovem je treba odpreti kopenske humanitarne koridore, prebiti blokade mest, pomagati posiljenkam, varnostnim silam OZN pa omogočiti tudi uporabo sile v primeru kršenja človekovih pravic. (voč)

ZDA / VOJNA V BOSNI V SREDIŠČU POZORNOSTI

Bartholomew je že odpotoval v Evropo

Pogovori o Bosni se bodo nadaljevali prihodnji teden

ZORAN KURTOVIĆ / NEW YORK

NEW YORK - Medijska lakota za vse, kar se dogaja v nesrečni bosanski vojni, je prav neverjetna; in ko so včeraj napovedali možnost, da je v ugrabljenem Lufthansinem letalu ugrabitelj, »ki je po poreklu iz Bosne in se zeli pogovarjati z ZN«, so vse stiri vodilne TV mreže prekinile svoje programe in se neposredno vključile v dogajanja na letališču Kennedy. Zanimanje pa je trajalo samo toliko časa, dokler ni uradni predstavnik FBI sporočil, da je ugrabitelj 20-letni Etiopijec Zewolde Demeke, obupan, izgnan iz Nemčije, fant, ki mu je politika kaj malo mar.

prelivanje krvi v tej nekdanji jugoslovanski republiki. Ameriško vlogo so tu pozdravili tudi predstavniki bosanske vlade Haris Silajdžić in vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić, ki pa se je davi odločil, da bo odpotoval iz New Yorka. V izjavi, ki jo je dal za CNN, je Karadžić povedal, da se bo vrnil prihodnji teden, ko pricakujejo, da bodo vse tri bosanske strani ob pomoči obeh soproedsedujocih Mednarodne konference lorda Owna in Cyrusa Vancea v palati ZN sedle za isto mizo. Ni še povsem gotovo, ali bo posebni odposlanec predsednika Clintona, ameriški diplomat in veleposlanik pri paktu Nato Reginald Bartholomew delal neposredno z obema posrednikoma in bil osebno navzoč na vseh sestankih. Odgovor na to vprašanje, čeprav nepopoln, nam je dal sam državni sekretar Warren, ki

je povedal, da »Amerika ne bo prevzela vloge voditeljice na pogajanjih, saj je edini cilj, da se pogajanja sploh začnejo«. Bartholomew je danes odpotoval v Moskvo, kjer naj bi pogovorih s predsednikom Jelcinom pridobil soglasje Rusije za okrepitev sankcij proti Srbiji in Cmini gorci. Posebni odposlanec se namerava sestati z vsemi stranmi v spopadu, vključno s predsednikom Srbije Slobodanom Miloševićem. S tem v zvezi smo danes izvedeli, da je ameriški veleposlanik v Ženevi Richard Schifter že začel posvetovanja o ustanovitvi mednarodnega sodišča, ki bo sodilo vojnim zločincem v Bosni. Ne glede na to pobudo pa je eno ameriških združenj za zaščito človekovih pravic danes vložilo obtožbo zoper Radovana Karadžića, ki da je poglaviti krivec za »zločine, ki so jih Srbi zagrešili v BiH«.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Kako izkoristiti ugodnosti EGS

TRST - Na deželnem odborništvu za stike z EGS v Trstu je bil včeraj strokovni posvet o možnosti, da bi Tržaško in Goriško vključili v krizna industrijska območja, za katera EGS nudi posebne podpore. O zadevi je tekla beseda tudi na sestanku na Tržaški trgovinski zbornici, na katerem so ocenili nedavni obisk tržaške delegacije pri rimski vladi.

stran 5

Brezposelnost narašča v storitvenem sektorju

Medtem ko so podatki o padanju števila delovnih mest v industriji že nekaj časa skrajno vznemirljivi, se zaposlitvena kriza vse izraziteje ločeva tudi terciarnega sektorja, ki je doslej vztrajno zaposloval iz industrije izločeno delovno silo. Podobno zaskrbljujoči kot vsedržavni, so tudi razpoložljivi podatki o nezaposelnosti v tržaški pokrajini, ki pa se zdalec ne kažejo pravih razsežnosti pojava.

stran 5

Afera Coop v Gorici

Goriški podzupan Del Ben (PSI) in odbornik Breščak (SSK) kljub prejemu sodnih obvestil v zvezi z afero Coop ne bosta odstopila. Prvi je odločitev sprejel sam in v nasprotju z mnenjem vodstva stranke, Breščaka pa je pokrajinsko tajništvo SSK zaprosilo, naj ostane na svojem mestu. Včeraj je 7. sodno obvestilo v aferi prejel načrtovalec arh. Bruno Brunello, socialist. Tudi on ne bo odstopil z mesta predsednika družbe SDAG. Župan Tuzzi je v zadržki zaradi političnih posledic in ker ne ve, ali naj dovoli odprtje blagovnice Coop.

stran 8

Za enotno Kraško gorsko skupnost

Delitev Kraške gorske skupnosti in priključitev goriških kraških občin Briskim skupnosti je nesmisel, ki se mu je treba zoperstaviti. Tako so menili župani treh slovenskih občin na razpravi, ki jo je priredila SKGZ v Doberdobju.

stran 8

Vprašljivi atletski rekordi

Veljavnost rekordov, ki so bili doseženi na atletskem svetovnem prvenstvu v Tokiu, je vprašljiva! Umeina atletska steza na tem tekmovanju je bila namreč trša, kot predvidevajo norme.

stran 19

Jazz, rock, likovnost in kulturna dediščina

V Gorici se uspešno nadaljujejo jazz srečanja v zvoku saksofona, v Trst prihaja rock skupina Litfiba, v tržaški TKG razstavlja mladi ustvarjalci skupine Interattivi Associati, v Špetru danes z otvoritvijo likovne razstave in koncertom proslavljajo dan slovenske kulture. In končno se odkrito vabilo vsem, ki tega še niso storili, da kupijo nadvse zanimivo knjigo Skrivnosti in svetlost kamna.

stran 20

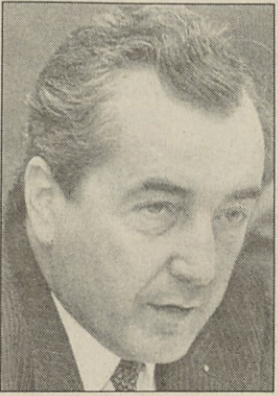
Drevi v Špetru
Dan slovenske kulture
ob 19. uri
v Beneski galeriji
odprtje slikarske razstave
ob 20. uri
v občinskih dvorani koncert

NOVICE

Kučan sprejel predstavnika Vatikana v Sloveniji

LJUBLJANA - Predsednik republike Slovenije Milan Kučan je v petek pred svojim uradnim obiskom v Vatikanu sprejel nuncija Svetega sedeža v Sloveniji monsignorja Piera Luigija Celata. Pogovarjala sta se predvsem o vprašanjih, o katerih bo tekla beseda tudi v Vatikanu; odnosi med državama in odnosi med državo in Cerkvijo v Sloveniji. Zavzela sta se za cimpresnjo zaustavitve vojne v BiH in ureditev razmer, ki bi dopustile znosno življenje ljudi v tej nesrečni državi in na Balkanu. Kučan je nuncija tudi obvestil, da je se v okviru priprav na bližnji obisk pogovarjal tudi z ljubljanskim škofom in metropolitom Alojzijem Susterjem.

Huda nesreča ministra Mocka

INNSBRUCK - Avstrijski zunanji minister Alois Mock se je včeraj pri smučanju težko poškodoval. Nesreča se je zgodila v smučarskem centru Axemar Lizum na Tirolskem, poskodb po padcu v neki strmini pa so bile tako težke, da je za nekaj minut izgubil zavest. Politika so z helikopterjem pripeljali v univerzitetno kliniko v Innsbruck, kjer so ugotovili pretres možganov, poskodb v obrazu ter zlom ramenskega sklepa. Po prvih izjavah zdravnikov bo Mock moral ostati v bolnišnici najmanj en teden. (L.L.)

Obsodba srbskih zločinov

ZENEVA, BEOGRAD - Visoki komisariat Združenih narodov za begunce je v petek obsodil srbske enote, ki izvajajo najhujšo obliko etničnega čiščenja. Srbi namreč že nekaj časa ne dovolijo pošiljanja človekoljubne pomoči v kraje v vzhodni Bosni, zato so ti ljudje v petek tudi začeli z gladovno stavko. Visoka komisarka Sadako Ogata je dejala, da v vzhodni Bosni že več mesecev zivotari skoraj 100.000 ljudi. Ogata je srbskemu voditelju v BiH Radovanu Karadžiću poslala pismo, v katerem zahteva, da takoj dovolijo pošiljanje pomoči v kraje v vzhodni BiH. Predstavnik Visokega komisariata ZN za begunce Jose Maria Mendeluce pa je na tiskovni konferenci v Beogradu povedal, da vse tri strani v BiH zaustavljajo konvoje s človekoljubno pomočjo. Muslimani pa so, kot je povedal Mendeluce, Visoki komisariat obtožili, da ta organizacija pomeni samo alibi za Zahod, ki noče vojaško posredovati v BiH. (Ansa)

Kitajska in Albanija o krizi na Balkanu

PEKING - Kitajska in Albanija sta se zavzeli, da se vojna na ozemlju nekdanje Jugoslavije reši po mirni poti, in poudarili, da je treba preprečiti razširitev vojne. To sta po srečanju v petek povedala zunanja ministra obeh držav. Zunanja ministra sta se pogovarjala o novih odnosih med državama, ki sta v šestdesetih letih bili tako rekoč zaveznici proti sovjetskemu imperiju, po smrti Mao Ze Donga pa so se odnosi ohladili. (Ansa)

Rusija za ublažitev sankcij proti ZRJ

MOSKVA - Rusija je opazila pozitivne premike v Srbiji do reševanja krize na ozemlju nekdanje Jugoslavije in je Varnostnemu svetu ZN poslala prošnjo, da bi ublažili sankcije proti srbsko-črnogorski federaciji. To je na petkovem zasedanju ruskega parlamenta poslanec povedal ruski zunanji minister Andrej Kozirjev. O ruskih stališčih do krize na Balkanu je Kozirjev govoril se pred prihodom posebnega ameriškega odposlanca za Bosno Reginalda Bartholomewa, ki je v petek prispel v Moskvo. Kozirjev pa je obsodil nekdanjo hrvaško ofenzivo v kninski krajini in se, če bi Hrvaška izvedla podobne napade, zavzel za uvedbo sankcij proti Hrvaški. (Ansa)

De Klerk in Mandela bosta vladala skupaj

CAPETOWN - De Klerkova vlada in Mandelov Afriški narodni kongres sta se domenila, da bosta v prehodnem obdobju do polne demokracije leta 2000 skušala uresničiti nove oblike vladanja in decentralizacije oblasti. Se vedno pa obstajajo precejšnja razhajanja, največja neznanja pa so Zulujci stranke Inkhata, ki jih je dogovarjanje med De Klerkom in Mandelo v bistvu izključil iz igre vse do leta 2000. (ANSA)

Brezkončna odisejada kitajskih beguncev

NEW YORK - Nihče jih noče, tako da ni videti konca odisejadi 527 kitajskih beguncev. Njihove sanje o Ameriki so se spremenile v gozečo moro, namesto obljubljenega dežela na Marsalskih otokih čakajo na nadaljnji razvoj dogodkov. Ameriška obalna straža je 27. januarja prestrela klic v silni neke panamske tovorne ladje. Radiotelegrafist je namreč sporočil, da so ladjo East Wood napadli gusarji. Pred dvema dnevnoma je ameriška mornarica prestrela ladjo pri Marsalskih otokih. O gusarjih ni bilo nobenega sledu, izginila sta samo radiotelegrafist in neki strojnik, kapitan pa je v bistvu izgubil vsak nadzor nad posadko in »potniki«. Vsem so dovolili »zacasno izkrcanje« v ameriskem oporišču v Kwajaleinu, Washington se sedaj na vse kriplje trudi, kako bi se znebil neprijetnih gostov. (ANSA)

NEMČIJA / UKREPI OSREDNJE BANKE

Bundesbanka bo znižala obvezno rezervo

Denarne oblasti ocenjujejo, da se sindikalne zahteve umirjajo

PARIZ - »S prvim marcem bomo znižali minimalno obvezno rezervo, da bi pridobili na casu, kajti sicer bi nam naša emisija prinisala obresti.« je za francosko televizijo France 2 je v petek zvečer povedal predsednik Bundesbanke Helmut Schlesinger in zagotovil, da pri denarni politiki nemške Centralne banke »ne gre pričakovati drugih pomembnih sprememb, vsaj ne v bližnji prihodnosti«.

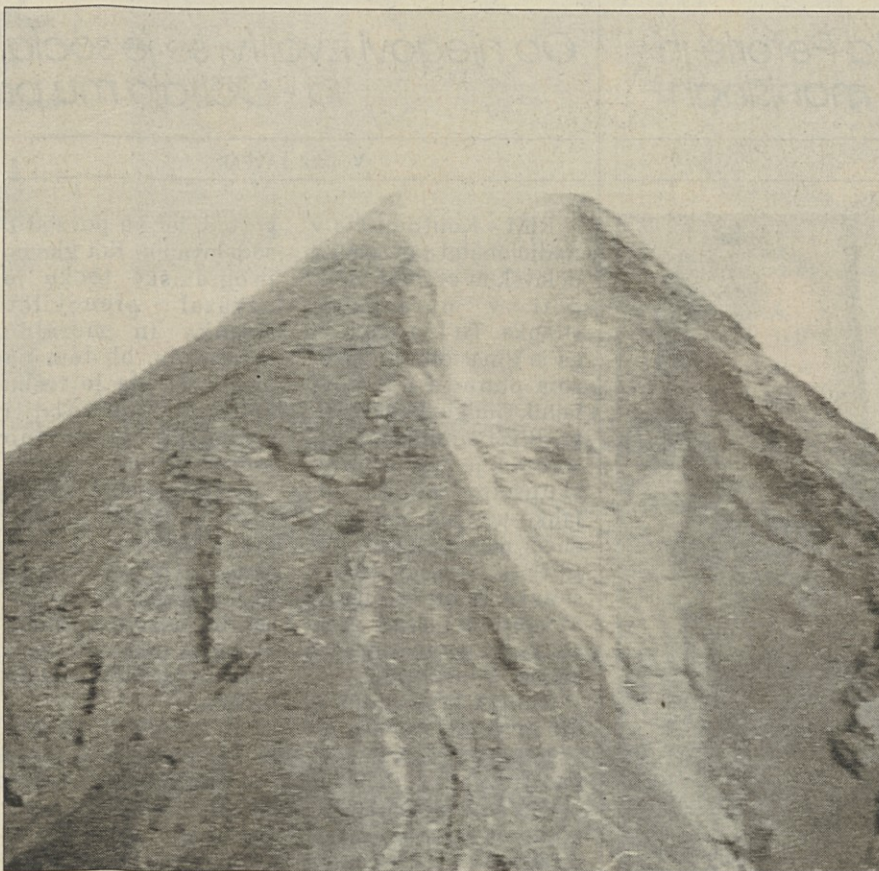
Kar zadeva gospodarsko in denarno unijo, pa je vodja Bundesbanke menil, »da bi bilo iluzorno misliti, da smo že ta hip pripravljene nanjo«. Ko je omenil odločitev, ki so jo sprejeli 4. februarja v Bundesbanki, je Helmut Schlesinger potrdil, da je ta odločitev »veliko bolj daljnosežna in ne zadeva samo znižanja lomske stopnje in eskontne obrestne stopnje«. »Preprosto smo hoteli označiti rok fluktuacije na denarnem trgu.« je povedal in poudaril, da je Bundesbanka prav tako »občno spremenila ves svoj sistem finančnih intervencij«, pri čemer je mislil na znižanje obvezne rezerve: Z znižanjem za dva odstotka obvezne rezerve (denarja, ki je brezobrestno naložen pri

Bundesbanki s strani drugih bank v skladu s krediti, ki jih tam imajo) bo Centralna banka sprostila približno 32 milijard mark. Hkrati pa bo Bundesbanka na tržišče poslala kratkoročne blagajniške zapise z dospelostjo treh, šestih in devetih mesecev, z obrestmi, ki bodo nekoliko uravnavele presežke likvidnostnih sredstev. To uravnavanje, katerega načini se utegnjo spreminjati, bo nekoliko ublažilo nemško denarno politiko. »To so te velike spremembe, ki jih objavljamo zdaj, in očitno ne gre pričakovati drugih sprememb podobnih razsežnosti, vsekakor ne v bližnji prihodnosti.« je dodal.

V zvezi z zahtevami po zvišanju plač v Nemčiji je Helmut Schlesinger menil, da je položaj zaenkrat »boljši kot v letu 1992, ni pa še idealen«. »Zahteve po dvigu plač so občno manjše, kot so bile v minulemu letu, ko so bile dvakrat višje kot pri vas.« je pojasnil nemški bančnik za francosko televizijo. »Za leto 1993 so sindikati dobili triodstotno povečanje, torej se zmeraj več kot v Franciji, medtem ko so bile francoske zahteve po zvišanju v minulemu letu veliko bolj skromne. (AFP)

FILIPINI / VULKAN MAYON LAHKO EKSPLODIRA

Smrtna nevarnost

MANILA - Vojska je izselila 30 tisoč prebivalcev, ki živijo v neposredni bližini filipinskega vulkana Mayon, ki je začel bruhati lavo po 9 letih mirovanja. Izvedenci pravijo, da ognjeniška dejavnost za sedaj ni izredna, vendar da lahko vsak trenutek pride do eksplozije.

POLEMIKA

Aziatsko namesto azijskega

NEVEN BORAK

rekli, da je bilo vse skupaj potrebno zato, da začnejo prodajati drugam, in da sta razpad trga in države in nastanek novih držav pravzaprav prevzgojno sredstvo. To je točka najnege nerazumevanja. Kajti tam, kjer namesto okvira razviti nerazviti ponujam kot boljši okvir za razlago nekdanje skupne gospodarske stvarnosti plačilnobilanc na prilaganje, ne ugriznete, ceprav veste, kaj to pomeni, in ozivljate spomin na slovenski predlog o razvojni finančni instituciji, ki resnici na ljubo ni bil omembe vreden dosežek.

Problem je bil ravno v tem, da je Slovenija kot republika s presežkom v menjavi s preostalimi republikami trčila ob zgornjo mejo možnega financiranja iz tega presežkov. Preostale republike, ki so imele v tej menjavi primanjkljaje, pa so prav tako trčile v zgornjo mejo njihovega financiranja. Ta je bila določena z obsegom gočega prerazdeljevanja prek zveznega proračuna, zunajproračunskih skladov, neto tokov kapitala s tujino, z obsegom emisije Narodne banke Slovenije in s prostovoljnimi izvozi kapitala slovenskih gospodarstvenikov. Kakšni so procesi, ki je doseže-

na ta zgornja meja, pa piše v vsakem učbeniku mednarodne trgovine in to velja za regionalno trgovino ne glede na to, da regionalnih plačilnih bilanc ne objavljajo. Slovenski predlog se ni nanašal na rešitev tega problema, njegova geneza je v načinu financiranja investicij nasploh, sele potem pa v odnosih razviti - manj razviti in prav nobene skode ni, da ni bil sprejet. Prav tako ste sli mimo moje trditve, ki implicira, da bi bilo za nas bolje, ce bi naše blago po vojni začeli kupovati za tolarje, kar me vnovic napeljuje na misel, da ste zrtev nekaterih ustaljenih zablod. Prav tako dvomim v utemeljenost vase domneve, da bi Jugoslavija in njen trg obstala, ce bi bila namesto uvozne strategije izbrana izvozna, toda o tem kdaj drugic.

Naj ta del razprave zaključim z domnevo, da so nam prav Srbi omogočili odhod iz Jugoslavije. Menim, da je imel pri posegu JLA prste vmes del jugoslovanskega državnega vrha in je bil to del poskusa ohraniti jugoslovanske države. Odločitev o odhodu armade iz Slovenije je bila sprejeta v Beogradu kot glavnemu mestu Srbije, ne pa Jugoslavije, in sicer zaradi ocene, da je treba Jugos-

slavijo odpraviti. Ta vložek se mi zdi potreben zato, ker Jugoslavije ne kaže kar tako enaciti s Srbijo in vsega pomešati v istem kosu. Ce ostane pri delitvi razviti - manj razviti, (ozja) Srbija sprva ni bila problem. Spori so bili najprej med razvitimi (Slovenijo) in manj razvitimi, pozneje so prerasli v spor med razvitimi, manj razvitimi in ozjo Srbijo. Menim, da ne bi smeli kar tako odmisliiti pomena dvostranskih odnosov med republikami nekdanje države. Ravno to me napeljuje na misel, da se je v Jugoslavijo na državnih ravni zgodilo nekaj podobnega, kot se dogaja s preobrazbo podjetij: po opravljenih operacijah »by-pass« ostanejo namreč razvaline, le da so pod njimi trupla, ker je slo za državo.

Kar zadeva moje noge ge med vrati, pa naslednje. Mirno lahko ohranite prepričanje, da so razen Slovencev in njihove (takratne) partije vsi drugi grešniki (tiskarski krat je v mojem rokopisu iz republikanskih partij naredil republiko partijo), drznili pa si bom le nakazati razpoko v vaši trditvi, da je slovenska partija morda rekla »zbogom« prepoznano. Ta razpoka je povezana s problemom Kosova. Verjetno se strinjava,

da so se zacele razmere v Jugoslaviji krepko slabšati prav po izbruhu kosovske krize. Ce me spomin ne vara, so se slovenska stalisca o tem vprašanju spreminjala, tako kot se mi zdi, da so nihala tudi, ko so na Hrvaškem Srbe naredili za manjšino. Stvarnost in kompleksnost odnosov zares nista bili taki, da bi se smeli zadovoljiti z redukcionizmom, kajti ta vodi tudi do sklepa, da problemov ne bi bilo, ce ne bi bilo Srbov.

V reševanju gospodarske krize so se v preteklem desetletju v določenih trenutkih vendarle kazale možnosti ugodnega razpleta. To se je zgodilo tako v času Planinceve (izjemna pripravljenost prebivalstva v potitovem obdobju, da se sooci s krizo in jo premagajo) kot Mikulica (s pomočjo Mednarodnega denarnega sklada kar solidno pripravljen program treh sider) in Markovića (zlo-mil je hiperinflacija). Odgovor, ki ga pogrešam, se nanaša na vprašanje, zakaj je prav v trenutkih, ko je bilo stvari mogoče obrniti na bolje, prišlo do zaostritve? Kdo jih je ustavljal, republikanski državni ali partijski vrhovi, in predvsem kaj? Ali smo imeli opravka s klasičnim dinastičnim bojem za dediščino? Zato se ne bi prevec postavljali s poenotenjem ljudstva in slovenske partije, kajti to se ne odpravi sama, da so republikanske partije zajahale nacionalizme in z njihovo pomočjo najprej razgradile lastne, republi-

ske države in njihov pravni red, ki je bil na poti izboljšanja.

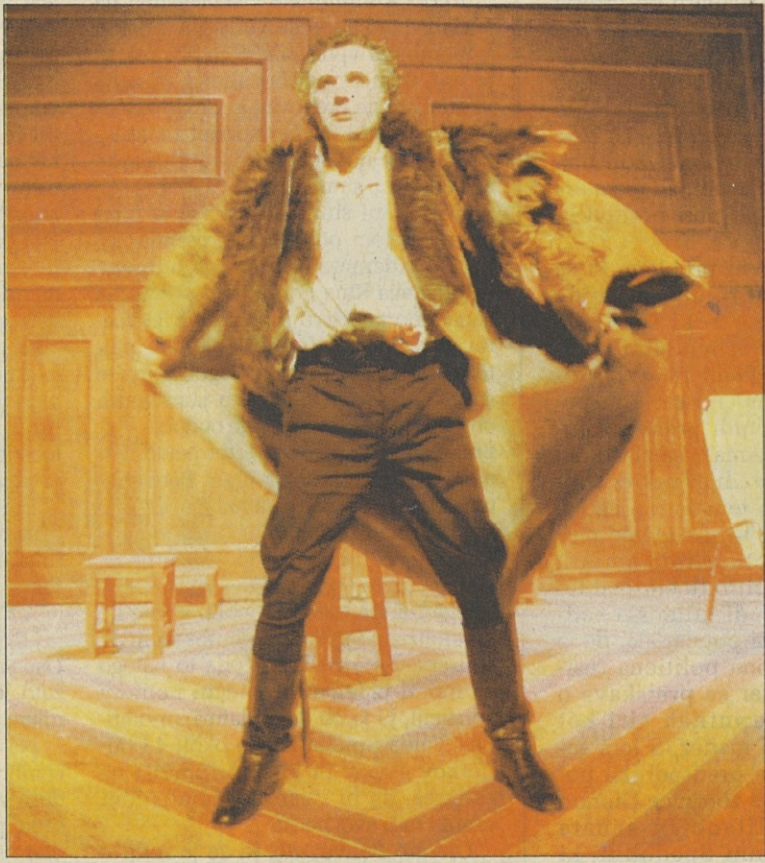
Iz tega ne smete sklepati, da mi je komunistična ideja tuja (oziroma da na partijo gledam v ideološkem pomenu), le tega ne razumem, kako da so se partije, ki naj bi delovale tudi v skladu z nacelom bratstva in enotnosti, ujele v krvavi ples? In iz njega prisle življe? Ce bi se pokazalo, da je vasa domneva o casu odhoda iz jugoslovanskega primeza točna, potem se lahko dogodki v Cankarjevem domu ob strajku rudarjev in Starem trgu pokazejo v drugacni luci. Gre za vprašanje, ce so bili zares namenjeni ohranitvi avnojske Jugoslavije ali pa so predstavljal mojrstrsko zanko, ki je bila ze posledica odločitve o njenem odpisu, v katero so se Srbo ujeli s svojimi reakcijami in poznejšimi dejanji.

Slobo Srbov pomagajo oditi iz Jugoslavije? Ali ni bila ze na tej točki slovensko-srbskih odnosov Jugoslavija odpravljena? Te ga ne sprašujem kar tako, saj ste se sami razglasili za »insiderja«, zato se enkrat preberite vasa prispevka in premislite o tem, kaj je vasa temeljna trditve: ali ocena, da bi Slovenci se bili v Jugoslaviji, ce Srbi ne bi moreli, ali pa ocena, da nismo za skupaj.

Mislil pa, da je napočil trenutek, da se gospod Sirc spet oglasi, saj se zadeva lahko sprevrje v polemiko med nama dvema namesto v polemiko z njim.

Peti iz niza intervjujev z ustvarjalci, ki so se zatekli v Slovenijo

Prišel je kot kralj Lear in ostal

ERIKA REPOVZ

Pred dobrim letom sta ga v Beograd poklicala prijatelja, s katerima je dolgo sodeluje, Radko Polić in Dusan Jovanović in mu ponudila vlogo Gloucestra v Kralju Learu. Vzporedno z novim projektom v Ljubljani, ki je takrat sele nastajal, se je v Srbiji in se prej na Hraskem znesel v okolju, kjer zaradi svojih protivojnih in nadnacionalnih prepričanj pri mnogih ni bil več zazelen. Militarizirana Srbija, kakršna je danes, je postala pretesna za elito umetnikov in intelektualcev, ki so poiskali nova ustvarjalna okolja. Rade Serbedžija je prišel kot Kralj Lear in ostal, ker je bila Slovenija ena izmed redkih možnih izbir, ki so mu omogočile, da se vedno dela kot igralec. Trenutno ga razen v Learu lahko gledamo še kot Dumonta v drami Rogera Vitracca Volkodlak.

Ti je kdaj zal, da si zapustil Beograd ali Zagreb, kjer si pravzaprav preživel večji del svojega življenja?

Seveda mi je zal in velikokrat se z nostalgijo spominam ne le Zagreba in Beograda, ampak veliko krajev na prostoru nekdanje Jugoslavije, kot ji zdaj rečemo. Zame je bil to res en sam prostor, v katerem se je mesalo veliko različnih kultur, ki so mi bile vse enako pri srcu. V tem je bilo to moje »jugoslovanstvo«. Posebno pa sem navezan na Zagreb, med drugim tudi zato, ker

tam zdaj živita moja otroka. Velikokrat ju obiščem, vendar na Hraskem ne morem delati in tudi ne bom, dokler se stvari ne bodo uredile. V nekem trenutku sem namreč spoznal, da v nobenem od teh okolij, okuzenih z nacionalističnim sovraštvom, ne morem biti igralec. V Zagrebu bi na primer lahko delal kaj druge-

ga, lahko bi se lotil česa na novo...

Pripravljen bi bil delati kaj drugega?

Seveda. Ko se človek znajde v taksem položaju kot sem se znašel jaz, je pripravljen na vse. Slisala si teorijo o tem, da sem dvojni izdajalec. Ko se ne moreš več ukvarjati s svojim poklicem, iščeš vse mogoče

nacine, da preživiš sebe in svojo družino. Imam Nino, ki je stara devet mesecev, in sem odgovoren zanjo. V življenju sem se veliko ukvarjal tudi z režijo in pedagogiko.

Zanima me veliko stvari v zvezi z gledališcem, zakaj se ti torej zdi tako osupljivo, da bi se lotil česa novega?

Tudi v Sloveniji zdaj pri-

pravljam nekaj projektov, kjer bi delal kot režiser, in ne kot igralec, in mislim, da bi mi bilo zdaj to veliko lažje. Počutim se malce utrujenega, čeprav sem, odkar sem tukaj, odigral le dve vloge.

Kako si na odru premostil težave z jezikom?

V principu je igralec »brbljavec«, če se malo grdo izrazim o svojem poklicu. Seveda razumemo, kar govorimo, vendar v predstavah pač ponavljamo naučena besedila. Pri učenju besedila uporabljamo namreč specifičen mehanizem, da si cim laze zapomnimo. Pred časom se mi je na primer ze zgodilo, da sem hkrati igral Hamleta, Richarda III., Peera Gynta, Melkiora v Kiklopu in Georgija v Osvoboditvi Skopja. Si lahko zamislis to poplavo besed v moji glavi?

Poleg tega posebnega načina pomnjenja sem delal z lektorji, ki mi se vedno veliko pomagajo pri učenju pravilne izgovorjave. Seveda se mi kdaj tudi zgodi, da zaradi treme, vznemirjenja na odru in podobno kaksno besedo narobe naglasim, ceprav mi je slo na vajah ze odlično. Samo ta trdi I in kratki široki e...

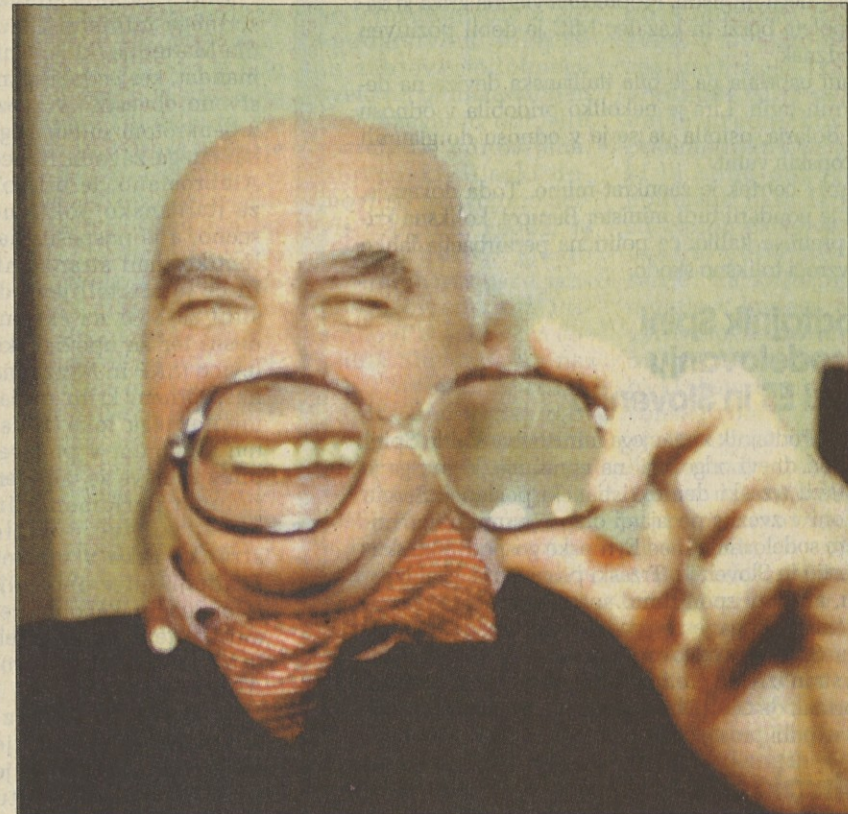
Vendar se mi zdi, da ti slovensko občinstvo jezika ne zameri preveč.

Slovensko občinstvo se me spominja se iz ne tako davnih časov, ko sem v nekaterih slovenskih filmih igral glavne vloge ali gosto-

V naslovu: Rade Serbedžija (Foto: Joze Suhadolnik/TRIO); Zgoraj desno: Danilo Benedičič (Foto: Joze Suhadolnik/TRIO)

KLANJSKI KOMEDIJANTI

Danilo Benedičič

Vstopnice za dneve komedije v SLG Celje so bile razprodane že septembra lani ob vpisovanju abonmajev za sezono 1992/93. Borut Alujevič, ravnatelj gostiteljske hiše, meni, da je prav komedija tisto, s čimer je mogoče gledališče napolniti. Boginja Talija ima dva obraza. Ljudi na komedijo ujamete, potem pa radi hodijo tudi na žalostne igre in drame. Danes bo nastopila Drama SNG Ljubljana s predstavo Svata po sili po motivih J.B. Moliere in v režiji Vinka Modercerferja. V njej igra vlogo očeta Gieronta Danilo Benedičič, ki pravi, da je komediji nasploh naklonjen, komicnih vlog je oblikoval veliko in imel z njimi tudi največ uspeha: Svata po sili je sestavljena iz različnih iger tako, da so bili izbrani njihovi tipično gledališki deli - tisti deli, ki dajejo največ možnosti tako režiserju kot igralcu. Komicnost predstave je namreč odvisna od uprizoritve, ne pa od samega besedila. Moliere je pavzaprav avtor tragikomicnih del in oče Gieront je eden njegovih tipičnih likov - sam ni smesen, pomaga k temu, da smeh zbujajo vzporedne figure. Sam je strahotno naiven in zaslepljen in z njim tako silovito manipulirajo, da prav iz tega nastajajo komicne situacije. (B.P. in L.B.N.)

Prihodnji petek: Ivo Barišič

MEHKO IN TRDO

Brezposelna

SLAVENKA DRAKULIČ

»Ne vem več, kaj naj vam rečem, gospa... po toliko letih in zdaj nas takole zapuscate,« mi je rekla uslužbenka v kadrovski, potem ko sem podpisala formular o prevzemu delavske knjizice ali preprosto - odpoved. Prav ta uslužbenka je prevzela mojo delavsko knjizico, ko sem se pred osmimi leti zaposlila pri založniški hiši Vjesnik, mi potrjevala zdravstveno knjizico, prošnjak za kredite in različna druga potrdila. Zdaj je stala na drugi strani mize zares poklapana in ni vedela, kam bi z rokami, kot bi se prav nanjo sesulo vse breme sramote za množično odpuščanje novinarjev v zadnjem letu dni. Zazdelo se mi je, da je bilo samo njej neprijetno, ker v odgovoru piše, da je »zaradi tehnoloških, organizacijskih in ekonomskih razlogov prenehala potreba po delu omenjenega delavca«.

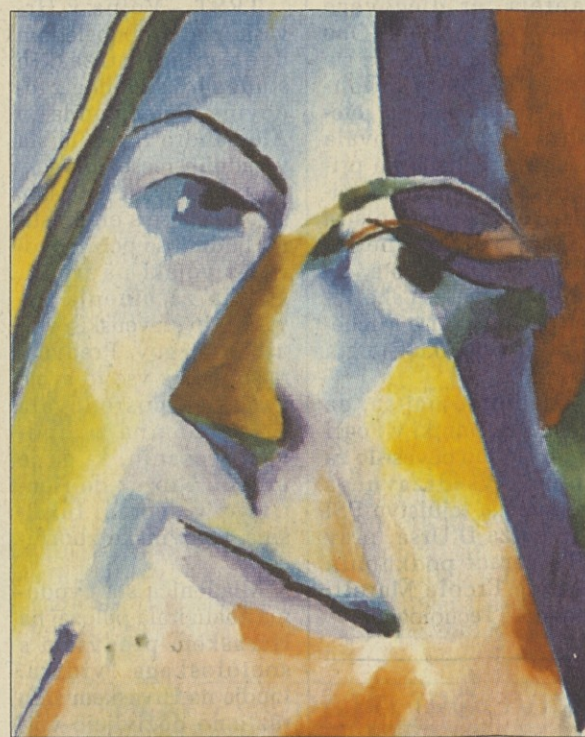
Naslednjega dne sem odšla na zavod za zaposlovanje. Pred vrati, na katerih je bil napis Referent za filozofsko fakulteto, nisem dolgo čakala. Uslužbenka mojih let me je takoj prepoznala, ni pa bila presenečena. Skozi njene roke je slo že 20 kolegov iz redakcije Danasa v postopek tako imenovane prve registracije; ljubeznivo mi je ponudila stol in se zatopila v papirje. »Ni mogoče,« je rekla, »gotovo gre za pomoto. Moram poklicati prav-

nico«. Tudi pravnica se je zatopila v papirje: »Saj ste vendar invalid prve kategorije, sploh vas ne morejo odpustiti. Zasciteni ste po Zakonu o delu po členu 79.« A odločba je bila kljub temu pravnomocna, ceprav je bila nezakonita. Pravnica me je skušala potolažiti in mi pojasnjevala, da imam pravico podjetje tožiti, kar se bo seveda zavleklo kaksno leto, ampak sodišče mi mora dati prav. »Bodite potrpežljivi. Danes je vse mogoče,« je skomignila z rameni, s čimer je pokazala, da se predobro pozna boljševiški značaj oblasti.

V sobi, v tretjem nadstropju, me je stara uslužbenka pogledala iznad ocal. »Ah, vi ste! Ravno včeraj je bil tukaj neki vas kolega. Me prav zanima, kaj si ta oblast misli, le kdo bo zdaj pisal časopis?« Oblast prav dobro ve, kdo bo pisal v casopise, saj njeni ljudje ze pisejo, sem pomislila, rekla pa nisem nič. Obe, stara gospa in jaz, sva vedeli, za kaj gre in da je njeno vprašanje več ali manj retorično, v bistvu samo način, kako izreči simpatijo in solidarnost. Obe sva vedeli, da nisva prvici soudeleženi v necem, kar se v skladu z dobrim komunističnim običajem preprosto imenuje »cistka«. Ceprav gre za novo, demokratično oblast, nama nič ni moglo preprečiti, da ne bi v njej prepoznala stare metode.

Potem sem se sla prijaviti za zdravstveno zavarovanje, za edino gotovost, ki jo uživajo odpuščeni v tej državi. Uslužbenka je bila za pultom, ločena s steklom. Skozi odprtino sem ji pomolila zdravstveno izkaznico. Ne da bi dvignila glavo, je najo pritisnila zig: brezposelna. Zdaj je dokončno potrjeno, da od zdaj naprej nimam svojega delovnega mesta, nikogar, ki bi se me lastil, nikogar, ki bi mi dajal navodila; ta družba ne potrebuje novinarjev (ne pisateljic), kakršna sem jaz. Zdaj ne pripadam nobeni instituciji ali organizaciji več in vprašanje je, ali kot nekorišten presežek sploh se pripadam družbi. Paradoksalno je, da sele zdaj, ko sem izvržena iz sistema, lahko zares rečem, da sem svobodna, saj znotraj samega sistema se ni možnosti za to.

Ko sem potem odšla na obcino po nekakšno potrdilo, da bi tožila delodajalca, ki me je nezakonito odpuščal, me je mlada uslužbenka pogledala z iskrenim in naivnim presenečenjem: »Cakajte, no... ali niste vi... jaz sem brala vaše knjige, vaše članke. Vi sploh ne morete biti tehnološki visek!« Nisem ji mogla reči, da je se mlada in da samo zato se lahko govori o krivici. Ko bo malo starejša in ce se do takrat ne bo nič spremenilo, bo temu pač rekla stvarnost ali življenje ali kaj podobnega.

Irina Rahovsky - Kralj: Lastna podoba (Foto: arhiv)

V prostorih ljubljanske galerije Ilirija na Trzaski 40 je bila v torko otvoritev razstave portretov slovenske slikarke Irine Rahovsky-Kralj. Razstava bo na ogled do 4. marca.

Akademski slikarka Irina Rahovsky, ki je 1963 diplomirala na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, je za naso razstavo odbrala dvanajst portretov slovenskih umetnic, med njimi tudi lastno podobo.

Ob avtorici se nam predstavljajo Milena Braniselj, Ančka Gosnik-Godec, Marjanca Jemec-Božić, Breda Jontes, Darinka Lorenčak, Jasna Ko-

zar-Hutheesing, Irena Majcen, Lidija Osterc, Milena Usenik, Kamila Volcansek in Gabrijela Zugelj.

Razstava na to temo ni prva, je del široke zamisli o galeriji naših ustvarjalcev, ki jo slikarka sistematično pripravlja že več let.

Slikarstvo Irine Rahovsky je prava posebnost na našem likovnem prizorišču. Umetnica je diplomirala pri odličnem koloristu Nikolaju Omerzi, ki je zapustil očitne sledi v njenem delu. Tudi on je v neki meri svoj motivni svet približal abstrahiranju, ne da bi se izneveril razpoznavnim oznakam

LIKOVNA UMETNOST / RAZSTAVA

Portreti umetnic

NACE SUMI

svoje motivike. Irina Rahovsky gre v tem pogledu dlje.

Njen postopek je mogoče primerjati celo z načinom Vasilija Kandinskega, začetnika moderne abstraktno usmerjenega slikarstva.

Toda medtem ko je pionir te usmeritve v veliki meri zatrl neposredne asociacije na predloge, naša slikarka ostaja na tisti meji, ko je portretiranko mogoče prepoznati, ceprav je dalekosežno skrcila zunanje lastnosti upodobljen in jih vpela v poudarjene slikarske rešitve.

Avtorica se sploh ne trudi, da bi kakorkoli zvesto predstavljala celovitost modelov, marveč premisljeno shaja le z najznatnejšimi sestavnimi.

Ustvarila si je zelo izrazito shemo, ki včasih spominja na kubistične skusnje ali na nekakšen nadrealizem.

Na ta način avtorica doseže ostro karakterizacijo obrazov oziroma postav, ne da bi se podredila modelu, marveč ga suvereno spreminja v slikani psihogram.

Podobe slovenskih umetnic, ki so prestale obdelavo v njenem laboratoriju, so zato nenavaden, pozornost zbujajoč pojav: tu ni nobenega lirizma, tudi ne naglasene ekspresije, pač pa so slike izpeljanke zahtevnih analiz, ki so izluščile bistvene, likovno učinkovite lastnosti z živo barvno oznako.

V celem gre za tempe-

ramentno, a vselej tudi uravnoteženo slikarstvo. Naj med razstavljenimi deli posebej izpostavim podobo Lidije Osterc s hvaleznim ovalom poseane in urejene glave ter povednimi crnimi klicaji v osi obraza.

Ta podoba gotovo sodi med najboljše na razstavi.

Vlogo barve nadalje zelo dobro predstavlja portret Milene Usenik,

kjer risbo obraza prekriva zareca rdecina.

Lastni portret Irine Rahovsky pa je zozen na zemljevid obraza z določilnimi crtami oci, nosu in ustnic.

Irina Rahovsky je že slabih trideset let navzoča v naši likovni srenji, moramo pa reči, da doslej ni doživela dovolj pravičnih priznanj.

Najbrz je za nas prostor značilno, da v nobe-

ni smeri ne prinaša temperamentnega izražanja, kaj sele ekstremov.

Ker imamo opraviti z močno umetniško potenco ostrega uma, ji bo treba dodeliti vidnejše mesto v našem likovnem svetu.

To si zasluži med drugimi tudi za svojo zvestobo sami sebi in za popolno iskrenost, ki ne kokerira z modnimi popularnimi zgledi.

Irina Rahovsky - Kralj: Portret Lidije Osterc (Foto: arhiv)

NOVICE

Borza si je včeraj nekoliko opomogla

RIM - Po četrtkovem pretresu, ki je bil posledica »zločinov« (tako jih je ocenil zakladni minister Piero Barucci) in povsem laznih govoric o jamstvenih obvestilih predsedniku vlade Giulianu Amatu, si je italijanska borza včeraj opomogla. K temu je pripomoglo predvsem »zdravilo«, ki si ga je izmislil minister Barucci, ki je spremenil v odlok zakonski nacrt, ki ga je vlada sprejela konec decembra z olajšavami za borzno poslovanje. K dejstvu, da je borza spet zadihala, pa je prispevala tudi novica, da bo Amato zvečer imenoval novega pravosodnega ministra. Preprečena vladna kriza je dala poleta borzi in kazalec MIB je dobil pozitiven predznak.

Manj uspešna pa je bila italijanska deviza na denarnih trgih. Lira je nekoliko pridobila v odnosu do dolarja, osibila pa se je v odnosu do glavnih evropskih valut.

»Crni« četrtak je zaenkrat mimo. Toda dokazuje, kot je poudaril tudi minister Berucci, kolikšna kriza pretresa Italijo, če politična perturbacija lahko povzroči tolikšno škodo.

Podtajnik Spini o sodelovanju med ES in Slovenijo

RIM - Podtajnik zunanega ministristva Valdo Spini je pred dnevi odgovoril na vprašanje, ki mu ga je zastavil trzaski demokristjanski poslanec Sergio Coloni v zvezi s pogajanjem o sporazumu o trgovinskem sodelovanju med Evropsko gospodarsko skupnostjo in Slovenijo. Trzaski poslanec je želel izvedeti, ali bo v sporazumu spet govor o prosti coni na Krasu, ki ga je že predvideval Osimski sporazum. Spini je v odgovoru poudaril, da se je italijanska stran izrekla proti izvedbi proste cone, obenem je pridal, da četudi bi v sporazum vključili možnost o uvedbi proste cone, bi to ne obvezovalo Italije.

Zahvala SSK Rizu in Caverju

TRST - Deželni tajnik Slovenske skupnosti Ivo Jevnikar se je včeraj zahvalil senatorju SVP Rolandu Rizu in poslancu UVA Lucianu Caverju, ki sta v dvodomni parlamentarni komisiji dosegla, da bo morala Ustavna komisija poslanske zbornice in senata končno proučiti, kako je mogoče zagotoviti zajamčeno zastopstvo jezikovnim skupnostim v voljenih telesih.

Deželni tajnik SSK je izrazil upanje, da bo parlament sprejel taki volilni zakon, ki bo zadovoljeval manjšino in za katerega se SSK, tudi s pomočjo svojih prijateljev zastopnikov nemške in francoske narodne skupnosti že dolgo zavzema. To bi jasno pokazalo resnično voljo parlamenta kako naj se obravnava nerešene probleme manjšine.

RIM / PO POTRESU ZARADI MARTELLIJEVEGA ODPSTOPA

Problem nove vlade zdaj sili v ospredje

Amatovo vlado začasno rešil predsednik republike

VOJIMIR TAVCAR

RIM - Odstop pravosodnega ministra Claudia Martellija, ki je vrnil mandat, ker je dobil jamstveno obvestilo v zvezi z bankrotom milanskega bančnega zavoda Banco Ambrosiano, je bil sok za italijansko politično sceno, a je pospešil dialektiko med strankami. In če je Martellijev odstop za MSI na skrajni desni ter za opozicijsko levico (SKP in Mreza) na nasprotnem krilu parlamentarnega loka dodaten argument v podkrepitev zahteve za takojšen razpust parlamenta in nove volitve, ostale stranke tako v vladni koaliciji kot v opoziciji iščejo način, kako bi premostile težaven trenutek in zagotovile upravljalnost države.

V resnici se razmišljanje ne oddaljuje veliko od tistega, ki se je razvilo v parlamentu prejšnji teden, ko je poslanska zbornica zavrnila nezaupnico DSL Amatovi vladi, le stalica so nekoliko bolj izdelana. Na eni strani je vladna večina, ki zavrača takojšnjo krizo, ker jo ocenjuje kot »skok v brezno« v trenutku, ko se dramatično zaostrojuje politični in družbeni problemi države in ko v mednarodnem merilu močno upada verodostojnost Italije (četrtkov borzni pretres, ki

so ga povzročile povsem neosnovane govorice, je s tega vidika zelo značilen). Obenem pa se zaveda, da je sedanja vlada sibka in da je odslej preživela zaradi podpore predsednika republike Oscarja Luigija Scalfara in zaradi se večje sibičnosti strank. Zato je večina pripravljena na pogovore in na razširitev koalicije na DSL in PRI. Nekateri, kot socialdemokrati, najodločneje silijo v to smer, pa tudi socialisti se vse bolj opredeljujejo za tako rešitev in značilno je, da sta bila politična programa obeh kandidatov za socialističnega tajnika, Giorgia Benvenuto in Valda Spinija, v tem pogledu v velikem sozvočju.

Pa tudi Krščanska demokracija, kot izhaja iz posveta, ki se je končal v četrtak zvečer v vili Capillucci, ne bi nasprotovala razširitvi večine. Ali bi priložnost za to lahko bila vladna preobnova, na katero je namignil v svojem ekspoziciju v senatu premier Giuliano Amato? V večinski koaliciji zlasti KD razmišlja v tej smeri, toda manjši stranki temu odločno nasprotujeta. Socialdemokratski tajnik Carlo Vizzini je tako možnost označil kot

»potezo večine« in jo jasno zavrnil, liberalni tajnik Renato Altissimo pa je s svoje strani podčrtal nenadomestljivost predstavnika PLI Francesca De Lorenza za krmilom ministrstva za zdravstvo, kljub temu, da so mu neapeljski sodniki naslovili jamstveno sporočilo. Povsem različno je stališče opozicijskih strank. Demokratska stranka levice, republikanci in tudi Severna liga so vsaj glede postopka v precesnjem sozvočju, čeprav podobne formule imajo drugačno politično in programsko vsebino. Te tri sile se zavzemajo za odstop sedanje Amatove vlade za oblikovanje drugega kabineta z moralno neoporečnimi ljudmi, ki naj bi bil dovolj trden, da se loti najnujnejših družbenih in gospodarskih problemov, začne reševati moralno vprašanje in vodi državo, dokler parlament ne sprejme nove volilne zakonodaje. Sele tedaj bo mogoče razpustiti parlament in dati možnost državljanom, da z volilnicami izrečejo svojo sodbo in nakazuje svojo voljo.

Pogovori s predstavnikami strank, ki jih je začel predsednik repu-

blike Scalfaro po vrnitvi z uradnega obiska v Trstu in razprava o Martellijevem odstopu v obeh domovih parlamenta, ki je napovedana za prihodnji teden, bodo najbrž pokazali, ali je katera od dveh poti prehodljiva.

Glavni problem, ki se ga morajo politične stranke zdaj lotiti, je vsekakor moralno vprašanje. Poudarja ga opozicija, močno ga je izpostavil tudi premier Giuliano Amato se zlasti, ko je Martellijev potres strel do temeljev njegovo vlado. In ukrepanje parlamenta v tem smislu vse bolj odločno zahtevajo tudi milanski sodniki, ki poudarjajo, da je potrebna politična rešitev, ker se preiskava o podkupninah siri kot oljnat mazed. S tem soglasata predsednika poslanske zbornice Giorgia Napolitano in senata Giovanni Spadolini, ki pa vsekakor nasprotujeta predčasnim volitvam, ker je po njuni oceni s svojim delom parlament dokazal, da ni delegitimiran.

Prihodnji tedni bodo najbrž odločilni, saj se vsi zavedajo, da bodo morale politične sile dokazati, da so sposobne reakcije in jasne rešitve moralnega vprašanja, sicer so zapisane neslavnemu koncu.

KDO JE NOVI TAJNIK SOCIALISTIČNE STRANKE

Sindikalist na čelu PSI

RIM - Kontinuiteta v sklicevanju na socialistično tradicijo, toda nov pristop v moralnem vprašanju. S to obvezo, ki je vsaj delno sprejela zahteve in želje »socialistične preнове« je Giorgio Benvenuto včeraj zvečer sprejel nelahko zadolžitev novega tajnika italijanske socialistične stranke.

Dolgoletni sindikalist, ki se je pred dobrim letom odločil, da sprejme ponudbo tedanjega finančnega ministra in prijatelja Rina Formice in prevzame generalno tajništvo ministrstva, je včeraj prevzel vodstvo PSI v enem najtežavnih trenutkov v zgodovini te stranke, ko se pod plazom jamstvenih obvestil iz Milana končuje obdobje Bettina Craxija in ko je PSI kot paralizirana v vrtincu obtožb. Giorgia Benvenuto je večina PSI zaupala nalogo, da prenovi stranko in vzpostavi vsaj temelje zato, da si PSI spet pridobi zaupanje volilcev in to v perspektivi oblikovanja levega reformatorskega pola, ki naj bo alternativna krščanski demokraciji in konservativnim silam. Toda to nalogo bo moral izpeljati ob močni notranji opoziciji, ki je ob kandidaturi »moralista« Valda Spinija zbrala okoli 43 odstotkov glasov in ki se pripravlja na kongres, da bi vtisnila socialistični stranki tudi svoj pečat.

Giorgio Benvenuto, ki se je rodil v Latini leta 1937, se je kot student približal sindikatu. Na italijanski politični in sindikalni sceni pa se je uveljavil ob koncu šestdesetih let, ko je kot generalni tajnik delavcev kovinarske stroke UIL skupno z Brunom Trentinom in Pierrom Carnitijem vodil takoimenovano »vročo jesen«. Delavci kovinarske stroke so bili tedaj v ospredju naporov za enotno sindikalno nastopanje.

Ko je sredi sedemdesetih let postal generalni tajnik UIL in na kongresu premagal dotodanjega voditelja Raffae-

leja Vannija, se je Benvenuto angaziral za utrditev in rast sindikalne konfederacije, ki je bila dotlej »pepelka« v italijanskem sindikalnem gibanju. Nedvomno mu je uspelo, da je znatno utrdil in okreplil UIL, ki si ga je zamislil kot nekonfliktni, reformistični sindikat, odprt vsem družbenim potrebam in angaziran v zasciti sibiških sil. S tem programom si Benvenuto ni pridobil simpatij podjetnikov, obenem pa se je oddaljil zlasti od najbolj levo usmerjenega krila delavskega gibanja, tako da je bil med sindikalnimi voditelji na italijanskih ulicah in trgih med najbolj izizviranimi. Se zlasti, ko je proti mnenju levega sindikata CGIL, loceno podpisal sporazum o prenovitvi premicne lestvice.

Pred dobrim letom je po skoraj poldrugem desetletju zapustil vodstvo sindikalne konfederacije in sprejel generalno tajništvo finančnega ministristva. Novo zadolžitev je sprejel kot izziv in v javnih nastopih obljubil marsikaj. Uspelo pa mu je bolj malo, najbrž tudi zato, da si v novim ministrom Giovanijem Gorio prisel kaj kmalu navzkriž.

Na nacionalni skupščini sredi decembra se je Giorgio Benvenuto opredelil za resolucijo Claudia Martellija, sedaj pa je po ironiji usode postal kandidat tiste večine, proti kateri je glasoval pred dvema mesecema. Program, s katerim se je včeraj predstavil nacionalni skupščini, se ni veliko razlikoval od tistega, ki ga je zagovarjal Valdo Spini. Toda opozicija mu je nasprotovala, ker je videla prav v načinu, kako je bil kandidiran, preveliko kontinuiteto z dosedanjim vodstvom. Prihodnji tedni, ko bo izoblikovano novo vodstvo, bodo pokazali, v kolikšni meri bo Benvenuto sposoben prenoviti stranko in v kolikšni meri ga se bremenijo Bettino Craxi, ki se je umaknil s proscenja, ne pa s politične scene.

PODKUPNINE / NOVA SODNA OBVESTILA ZA TOGNOLIJA, PILLITTERIJA IN SANTORA

Nezadržan plaz sodnih ukrepov proti politikom in upraviteljem

V Rimu aretirali demokričanskega občinskega odbornika Geraceja

Upravni tajnik KD Citaristi je po devetih jamstvenih obvestilih zaradi podkupnin včeraj napovedal svoj odstop (AP)

RIM - Tudi včeraj se je usula cela kopicca sodnih ukrepov proti politikom in javnim upraviteljem v okviru preiskav o podkupninah. Aretacij, priporov, sodnih obvestil je toliko, da jim kronist komajda se sledi. Naj se za to omejimo na tiste, ki zadevajo vidnejše osebnosti.

Najprej naj povemo, da so milanski sodniki včeraj izdali nova sodna obvestila za bivša milanska zupana Carla Tognolija in Paola Pillitterija (PSI) ter za republikanskega parlamentarca Italice Santora. Vsi trije so že poprej bili osumjeni nezakonitega financiranja političnih strank oziroma korupcije. Nova sodna obvestila izhajajo iz preiskav okrog zlora-

bljanja sredstev elektriske družbe ENEL in Milanske energetske družbe (AEM). Tognoli je takoj po prejemu sodnega obvestila dejal, da z zadevo nima nikakršnega opravka.

Medtem pa je v Rimu prislo do aretacije znanega občinskega moza. Gre za občinskega odbornika Antonia Geraceja (KD). Aretirani ga je dala preiskovalna sodnica Adele Rando zaradi nepravilnosti, do katerih naj bi prišlo okrog občinskega regulacijskega nacrtja. Podobni ukrepi so prizadeli tudi nekatere druge rimske upravitelje.

V Svici pa se nadaljujejo preiskave okrog znamenitega bančnega racuna »Protezione«.

Vodi jih milanski državni pravdnik Luigi Dell'Osso. V tem sklopu dobivajo posebno velik pomen izjave, ki jih je dal finančnik Florio Fiorini in na osnovi katerih so sodniki v preteklih dneh izdali sodno obvestilo za bivšega pravosodnega ministra Claudia Martellija, ki je prav vsled njih odstopil, pa tudi za bivšega tajnika PSI Bettina Craxija. Fiorini je trenutno zaprt v Zenevi zaradi stecaja družbe Sasea, a kaže, da ga bodo v kratkem prepeljali v Milan. Pogajanja o tem med italijanskimi in svicarskimi sodniki naj bi prisla že zelo daleč.

Včeraj pa se je mudil v Milanu beneski državni pravdnik Carlo Nordio in zaslusal bivšega

predsednika družbe Ercole Marelli Impianti Tecnologici Ottavia Pisanteja ter njegovega brata Giuseppeja. Oba sta potrdila izjave, ki sta ju že bila dala milanskim sodnikom, po katerih naj bi posredovala nezakonite denarne prispevke za politično tajništvo bivšega ministra Giannija De Michelisa (PSI). Povedala sta, da sta denarne zneske izročala osebno De Michelisovemu tajniku Giorgia Casadeiu.

Omenimo naj se, da so včeraj sodniki v Foggii izdali sodno obvestilo za člana vsedržavnega upravnega tajništva PSI Vincenza D'Urso, prav tako zaradi podkupnin družbe Ercole Marelli Impianti Tecnologici.

TRST / ZANIMIVO PREDAVANJE

Mlada študenta zgodovine o vojni in ljudeh na Hrvaškem

Fonda in Sfrecola že večkrat potovala po vojnih območjih

MARIAN KEMPERLE

TRST - Vojna v Hrvaški pod drobnogledom dveh mladih trzaskih študentov sodobne zgodovine. Peter Fonda in Alessandro Sfrecola sta v zadnjih mesecih večkrat prepotovala Hrvaško, srečala sta se s preprostimi ljudmi, se porazgovorila z vojaki na fronti, slisala za mnenja hrvaških in slovenskih vojnih strategov. Predvčerajšnjim sta vse to svoje »znanje« posredovala Trzacanom na zanimivem srečanju, ki ga je priredil Krokoc de Henriquez v dvorani tukajšnje Trgovinske zbornice.

Mladenica sta uvodoma analizirala položaj na Hrvaškem predvsem s socioloskega vidika. Ljudje na Hrvaškem zelo različno doživljajo vojno. Na področjih, ki so oddaljena od vojnih zarišč (med temi je tudi bližnja Istra), zavestno neč slisati o vojni, vojna jih ne zanima. Ne gre, da bi pozabili nanjo, a hočejo imeti čim manj opravka z vojno. Zanimiv je tudi odnos hrvaškega prebivalstva do beguncev. Večina grdo gleda na begunce. Ocitaj jim, da so zapustili svoje kraje, namesto da bi se borili za svojo zemljo. Hrvači tudi krivijo begunce, da se morajo drugo boriti na njihovem mestu, prevzemati njihovo mesto, umirati zanje.

Fonda in Sfrecola sta del svoje analize posvetila vojski in morali med vojaki. Na tem področju sta opazila med vojaki

Peter Fonda (desno) in Alessandro Sfrecola med četrtkovim predavanjem o vojni na Hrvaškem v dvorani trzaskе trgovinske zbornice (foto Krizmančič)

velika nihanja. Med Hrvači imajo najvisjovojasko moralo prostovoljci v Zadru, ki se borijo za lastno mesto in vasi. Najmanj pa so za vojno zagnani ljudje, ki so jih vojske oblasti prisilno mobilizirale in jih poslale na fronto daleč od doma.

Podobna nihanja je zaznati tudi med Srbi. Tudi med njimi so najbolj bojeviti tisti, ki branjajo lastno hišo, lastno zemljo. Četniske bande niso povsod enako vojasko pripravljene in borbene: v Slavoniji so mnogo slabše od tistih v Dalmaciji. Med temi izstopajo elitne enote, »beli orlovi« in druge, ki se bojujejo v zaledju Zadra in jim je uspelo priti do kilometra od zadrskih vrat.

Drugi del sta govornika posvetila položaju v

bivsi Jugoslaviji. Nadvse zanimivo je bilo njuno pričevanje o dobavi orožja sprtim stranem. Muslimani prejemajo orožje iz arabskih držav, Hrvaška največ iz Nemcije. Senzacionalna je bila vest, da je Hrvaška prejela (seveda proti placilu) kakih 100 nemških tankov, vrste leopard prvega tipa in kaže tudi nekaj ameriških vojnihi letal. Orožje pa potuje na bojiska bivše Jugoslavije tudi iz drugih držav: iz bivše Vzhodne Nemcije, Rusije, Izraela, Madžarske, nekaj tudi iz Italije. Vse to naj bi bila v bivsi Jugoslaviji »javna tajna«.

Sklepni del svojega pogoša sta Fonda in Sfrecola namenila pregledu možnih bodočih scenarijev vojne (in miru) v bivsi Jugoslaviji. Informacije za te scenarije sta

dobila neposredno pri nekaterih hrvaških in slovenskih vojskih strategih, imen katerih pa sta iz previdnosti zamolcala. Prvi scenarij predvideva pomiritev pod okriljem Organizacije združenih narodov, predpogoj za mir pa naj bi bila zamenjava srbskega politično-vojskega vrha. Drugo perspektivo predstavljajo predvidene spremiladanske ofenzive Hrvatov in Muslimanov. Če bo do njih prislo, naj bi se srbski Krajini slabo pisalo. Tretja »rešitev« predvideva stopnjevanje konflikta in njegovo razširitev na nova zarišca, v prvi vrsti na Makedonijo in Kosovo. Upajamo, da se kaj takega ne bo zgodilo, je bil komentar mladih predavateljev na to ekstremno negativno, pogubno možnost.

Miljarde za sexi telefon

RIM - Rdece lučke pred kinematografi mezikajo in postopno ugasajo, ker je obisk vse skromnejši in ker se ljubitelji naje naslajajo v domačem fotelju s pomočjo videorekorderja; revijam nagev in nagic trend tudi ni zelo naklonjen, zato pa je v modi seksi telefon.

Telefonske linije so res »pregrete«, saj je kabelski seks tako prevzel nekatere Italijane, da so lani govorili 35 milijonov minut več z državami (Avstralija, Dominikanska republika, Hong Kong, ZDA), od koder se oglašajo sirene seksi showa. Kar znese, po računih družbe za mednarodne telefonske povezave Italcable, okroglih 120 milijard

ilir. Posledica tega nenormalnega medcelinskega »prometa«, predvsem pa mastni telefonski računi niso bili brez posledic in so razburkali vode ter skalili družinski mir v marsikaterem domu. Na pojav pa je opozoril med prvimi ravnatelj telefonske družbe Sip na Sardiniji, ki so ga naročniki dobesedno oblegali zaradi astronomskih računov, ki so jih dobili na dom.

Po podatkih telefonske službe je ljubezen do seksi telefona najbolj izrazita v petih italijanskih dežalah: poleg Sardinije je oddaljen in omamni glas novih kabelskih siren prevzel predvsem Toskance, Lombardijce ter - vsaj s tega vi-

dika - zblizal »beli« Veneto in »rdeco« Emilio Romagnu.

Seksi telefon je prisel v Italijo po stranskih vratih, ko so telefonske službe nekaterih tujih držav narocile italijanskim marketinskim izvedencem, naj pospešijo telefonski promet iz Italije v njihove države. Resnični »boom« pa je doživel v zadnjem letu, ko je pobudo prevzela v svoje roke rimska družba Altermedia, ki je v teh delikatnih storišvah zavohala možnost biznisa. Najela je nekaj deklet s toplim glasom, pripravljenih na ustrezno izrazoslovje, nato pa popestrila ponudbo z nekaterimi »zvezdicami«, kot sta Maurizio Paradiso

in Ciccioletta, ki v teh telefonskih pogovorih utaplja zalost zaradi propadlega zakona z ameriškim kitarjem Jeffom Konsem.

Pri Altermediji zagotavljajo, da v dneh, ko ni reklame na speciliziranih revijah, Maurizio in Ciccioletta pokliče vsaj tisoč navdušenecov za skupnih 5.000 minut medcelinskega hard pogovora, medtem ko se promet podvoji v dneh, ko je reklama bolj izrazita.

Kdo so navdušenci seksi telefona? Pri Sipu se sklicujejo na tajnost in nočejo izdati podatkov. Po neuradnih govoricah pa naj bi bili ljubitelji mladi, ki upajo, da jih bodo izurjene dame s svojim glasom uvedle v sladkosti erosa, ali

pa priletnejši gospodje, ki si od življenja želijo se nekaj emotivnih dražljajev. Pri Altermediji so prepričani, da bo promet v prihodnje sicer nekoliko upadel, nato pa se ustalil z najvztrajnejšimi (pa tudi petičnimi) ljubitelji, medtem ko so v vodstvu italijanske telefonske službe uverjeni da bo modna muha presla prav tako hipno, kot je prisla. In ob tem ucijo narocnike in zlasti narocnice samoozbrame: stalno nadzorstvo nad stevcem (dovolj je poklicati številko 1717) ali pa poseben ključ, ki dovolja samo »posvečenim«, da zavrtijo vse številke, ki začnejo z 0 (medkrajevni, meddržavni in medcelinski pogovori). (V.T.)

DEŽELA / POSKUS VKLJUČITVE TRSTA IN GORICE MED KRIZNA INDUSTRIJSKA OBMOČJA EGS

Stike z EGS naj vendarle usklajuje deželna uprava

Odbornik Dario Tensar zbral široko predstavništvo na posvet

MARTIN BRECELJ

Včerajšnji sestanek pri deželnem odborniku Tersarju (foto Ferrari)

TRST - Bo mogoče vključiti Julijsko krajino ali vsaj kak njen del med propadajočo industrijsko območje, za katera Evropska gospodarska skupnost nudi posebne podpore? To vprašanje je zanj čas v središču pozornosti v trzaskih in goriskih gospodarskih in političnih krogih ter je med drugim predstavljalo osrednjo zahtevo, ki jo je dokaj številna in se bolj improvizirana trzaska delegacija postavila ta tork na sestanku z vlado v Rimu. Okrog njega pa se je včeraj sukalo tudi omizje, ki ga je sklical deželni odbornik za stike z EGS Dario Tensar. Odbornikova pobuda se uokvirja v institucionalne pristojnosti in redno delovanje deželne uprave, v tem trenutku pa predstavlja tudi nadvse potreben poskus koordinacije, saj je možnost izkoriščanja omenjenih ugodnosti EGS zdaj nenadno postala zlasti v Trstu zadeva, s katero se ukvarja vsako, ki ima kaj sapa. Tudi včeraj se je skoraj istocasnno zasedanje na deželnem odborništvu na bližnji Trzaski trgovinski zbornici odvijal sestanek na isto temo. A najprej pogledimo, za kaj pravzaprav gre.

EGS razpolaga z različnimi skladi za okrepitev svoje gospodarske in družbene kohezije. Med njimi so tudi sredstva za pomoč propadajočim industrijskim območjem, kar je evropska birokracija označila kot Cilj 2. Seveda pa obstajajo zelo natančno določeni pogoji, ki jih mora izpolnjevati, kdor se jih želi poslužiti. V okviru italijanskega ministrstva za industrijo se s tem vprašanjem ukvarja poseben odbor, v katerem so zastopane tudi posamezne dežele. Zadnjič se je sestel 9. t. m. in

pozval posamezne deželne uprave, naj javijo, koliko so za Cilj 2 zainteresirane. Odgovore bo ministrski odbor pregledal na prihodnji seji, ki bo 18. t. m., skupno s funkcionarji EGS. Prav zato je deželni odbornik Tersar včeraj zbral široko politično in gospodarsko predstavništvo, da bi mu posredoval informacije o Cilju 2, pa tudi o podobnih ugodnostih za gorata območja (Cilj 5b), in se hkrati z njim posvetoval glede stališča, ki naj ga zagovarja deželna uprava. Na sestanku se je raz-

vila precej živahna razprava. Med prvimi je vanjo posegel predsednik Trzasko trgovinske zbornice Giorgio Tombesi. Obrazil je, da se je trzaska delegacija minuli tork pred rimsko vlado predstavila s kar petimi različnimi stališči glede izkoriščanja ugodnosti EGS in da je podtajnik Camber tedaj improviziral se sesto. Povedal je, da bi zadevo morali postavljati ločeno za Trzasko in za Gorisko in da bi jo za Trzasko morala vzeti v roke Trzaska trgovinska zbornica. Takoj po svojem posegu

je Tombesi zapustil zasedanje in odhitel na sestanek, ki ga je, kot uvodoma rečeno, na lastno pest sklical na isto tematiko, kajpak v brk usklajevanju stališč na deželni ravni. K razpravi se je med prvimi priglasil tudi trzaski občinski odbornik Alessandro Perrelli in pribil, da Trst lahko zastopa le njegova uprava oziroma zupan.

Toda na zasedanju je vendarle prevladalo stališče, da naj bi zadevo usklajevala in vodila deželna uprava, saj prav ona ima gospodarske pristojnosti, kakor tudi pristojnost za stike z vsedravnno vlado in z EGS. V tem smislu so med drugimi govorili predsednik goriske pokrajine Saccavini, sindikalisti Bua (CGIL), Gregoratti (CISL) in Adele Pino (UIL), predsednik deželne svetovalske komisije za stike z EGS Ugo Poli in evropski poslanec Giorgio Rossetti. Slednji je opozoril, da je treba Evropski skupnosti predstaviti ne samo splošne zahteve po izpolnjevanju ugodnosti, ampak tudi in predvsem konkretne projekte, ki naj bi jih EGS podprla. Rossetti je tudi podčrtal, da bi pri EGS veliko lažje prodrli projekti, ki bi predvidevali sodelovanje s Slovenijo in drugimi vzhodnimi sosedmi.

Na TZ hladna ocena poti v Rim

TRST - Na Trzaski trgovinski zbornici so se včeraj zbrali predstavniki raznih dejavnosti krajevnega gospodarskega življenja in ocenili rezultate torkovega sestanka, na katerem je široko in raznoliko trzasko zastopstvo predstavilo vladi v Rimu gospodarsko stisko, v kateri se nahaja trzaska pokrajina, da bi z vladno pomočjo našli iz nje izhod. Udeleženci sestanka so zmerno ugodno ocenili načelno pripravljenost vlade, da Trzasko vključi med krizna industrijska območja, za pomoč katerim obstajajo posebne ugodnosti na državni ravni in na ravni EGS. Podarili pa so, da gre zgolj za možnost, ki jo bo mogoče izkoristiti le, če bodo izdelani konkretni projekti. Na sestanku so tudi imenovali dr. Giorgia Rossa Cicogna, prof. Fabia Nerija in dr. Roberta Ferretija za izvedence, ki naj bi poglobili zadevo in jo preučili tudi v sodelovanju z drugimi zainteresiranimi ustanovami in upravami.

SKGZ / KOMISIJA ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Kateri so cilji slovenske šole

Pregled najbolj perečih šolskih problemov

TRST - Na sedežu SKGZ v Ul. Sv. Franciska 20 v Trstu je bilo pred kratkim srečanje izobraževanja odraslih marsikdaj odmisljena. Slovenski dijaki domovi so nedvomno seriji manjšini, vendar je treba njihovo mesto znotraj manjšinske skupnosti ovrednotiti. Prisotnost dijakov iz sosedne Slovenije na naših slovenskih solah odpira marsikdaj zahtevna administrativno-pravna vprašanja, ki pa se drugod po Italiji rešujejo bolj prosto in normalno v primeru sinov beguncev in ekonomskih priseljencev. Namen komisije naj bi bil tudi, da odprta vprašanja na ustrezen način posreduje javnosti s samostojnimi ali koordiniranimi pobudami, in uporablja svoj vpliv za to, da bi prislo tudi do njihovega reševanja na odgovornih mestih.

Prvi dnevni red je obsegal inventuro vprašanj, ki jih bo komisija po svojih močeh obravnavala v naslednjih mesecih. V zvezi z motiviranjem in usmerjevanjem učece se populacije je vazo spodbujanje otrok k aktivnemu in ustvarjalemu izobraževanju. Usmerjanje učenca iz nižje sole na višjo je večkrat vprašljivo, kakor je tudi

sodelovanje sole z gospodarstvom ohraplo in zahteva sodobnega sveta po permanentnem izobraževanju odraslih marsikdaj odmisljena. Slovenski dijaki domovi so nedvomno seriji manjšini, vendar je treba njihovo mesto znotraj manjšinske skupnosti ovrednotiti. Prisotnost dijakov iz sosedne Slovenije na naših slovenskih solah odpira marsikdaj zahtevna administrativno-pravna vprašanja, ki pa se drugod po Italiji rešujejo bolj prosto in normalno v primeru sinov beguncev in ekonomskih priseljencev. Namen komisije naj bi bil tudi, da odprta vprašanja na ustrezen način posreduje javnosti s samostojnimi ali koordiniranimi pobudami, in uporablja svoj vpliv za to, da bi prislo tudi do njihovega reševanja na odgovornih mestih.

S SESTANKA NA DEŽELI

V tork odločitev o preusmeritvi petrolejskih ladij iz Benetk v Trst

Dežela in Občina Trst pripravljene to rešitev sprejeti, a z nekaterimi pogoji

TRST - Možnost, da bi promet petrolejskih ladij preusmerili iz Marghere blizu Benetk v trzasko pristanišče, je bila predmet včerajšnjega srečanja na deželnem odborništvu za okolje, ki sta se ga poleg pristojnega odbornika Angelija udeležila tudi trzaski občinski odbornik Lapanje in predsednik Avtonomne ustanove za trzasko pristanišče Fusaroli, ki so pregledali tako tehnične kot politične aspekte tega vprašanja.

Udeleženci sestanka so soglasali, da je treba opraviti zelo natančno analizo stopnje varnosti tako glede pristajanja velikih petrolejskih ladij kot glede plovbe, in to ob upoštevanju, da gre za z vidika okolja zelo delikatno območje, ki zajema mednarodna turistična centra, kot sta Gradez in Lignano ter naturalistična parka gradeške in maranske lagune, obvarovani pa je treba tudi skalnato obalo Trzaskega zaliva ter miramarski morsk park. Treba bo torej potencirati sedanji sistem za monitoražo, se prej pa bo potrebno preveriti vpliv na okolje ne samo povečanega prometa petrolejskih ladij, ampak tudi naprav za utekočinjeni plin ter za depuracijo balastnih voda.

Na osnovi tega izhodišča Dežela in Občina menita, da mora vlada dati zagotovila ne samo glede varnosti, ampak tudi glede pripravljenosti konkretno rešiti nekatere aktualne probleme mesta, kot na primer vprašanje sedeža plovne družbe Lloyd Triestino

V sredo seja deželnega sveta za zamenjavo Benvenutija

TRST - Prihodnji teden se bo deželni svet sestel v sredo, ne pa kot običajno v tork. Prva točka dnevnega reda zadeva imenovanje novega odbornika za kmetijstvo, potem ko je dosedajni odbornik Ivano Benvenuti odstopil zaradi znanih prigod, zaradi katerih je bil aretiran. Resor za kmetijstvo je začasno prevzel sam predsednik deželne vlade Turello. Sicer pa bo sredina seja posvečena odgovorom članov odbora na svetovalska vprašanja.

ZAPOSILITEV / PODATKI ZAVODA ISTAT, STANOVSKIH ZDRUŽENJ IN SINDIKATOV

Izjemno črno leto za veliko industrijo Na kolenih tudi storitvene dejavnosti

Na kratek rok je v nevarnosti nadaljnjih več sto tisoč delovnih mest

RIM - Po objavi splošnih podatkov o številu nezaposlenih oseb, ki je novembra lani doseglo 2,2 milijona, je osrednji statistični zavod Istat včeraj objavil se podatke, ki posebej zadevajo področje velike industrije. Novembra lani se je indeks zaposelnosti v velikih industrijskih podjetjih glede na isti mesec 1991 znižal za 6,9%, medtem ko je v obdobju med januarjem in novembrom lani glede na isto obdobje 1991 padel za 5,4%. Stevilo ur dopolnilne blagajne se je v tem enajstmesečju povečalo za okroglih 7%. Upadanje zaposelnosti gre v prvi vrsti na račun krčenja kategorije delavcev in vajencev s 6,7% manj, medtem ko se je stevilo uradnikov in vmesnih kadrov znižalo za 3%. V enem samem mesecu, torej v lanskem novembru glede na oktober, pa se je skupna zaposelnost v industriji znižala za 0,6%, k čemu je največ prispevalo neugodno sezonsko gibanje zivilskega sektorja.

Povprečna raven zaposelnosti je v prvih 11 mesecih lanskega leta glede na isto obdobje leta prej doživela upad v vseh industrijskih vejah: v energetske industriji za 1,9%, v zivilski, tekstilni in lesni za 4,4%, v rudarski, rudninsko-predelovalni in kemijski za 6%, v industriji obdelave in predelave kovin pa za 6,3%. Po splošnejši razdelitvi je industrija dobrih široke porabe doživela 3,2-odstotni padec, industrija vmesnih dobrin 4,8-odstotno,

industrija dobrin za investiranje pa kar 4,8-odstotni upad. Zgovoren je tudi zaposlitveni položaj v nekaterih glavnih delovnih kategorijah. Po studiji združenja zasebnih kovinarskih podjetij Federmeccanica tvega v vodilnem italijanskem industrijskem sektorju, kovinarskem, delo vsaj 100 tisoč zaposlenih, številna mala in srednja podjetja pa bodo zaradi visoke cene denarja, nizke likvidnosti in pomanjkanja delovnih narocil prisiljena ustaviti proizvodnjo. Vzporedno se bo seveda nadaljevalo lani začeto upadanje proizvodne ravni (v prvih dveh mesecih zadnjega trimesečja lani je glede na zadnje trime-

sečje 1991 ze upadla za 5,6%). Trend velja tako za zasebno kot za javno kovinarsko industrijo, le da je pri zadnji zaposlitveno tveganje neprimerljivo večje. Po studiji sindikata CISL naj bi v kratkem samo v okviru družbe Ilva izgubilo delo najmanj 10 tisoč zaposlenih, medtem ko je v okviru Fincantieri v podobnem položaju vsaj 5 tisoč delavcev, v okviru družb Efim in Finmeccanica pa po 8 tisoč. Podatki torej, ki dokazujejo hitro napredovanje procesa deindustrializacije in ki bi sindikate kaj lahko navedli k oklicu splošne stavke v tem sektorju.

Nekoliko v ozadju je zaposlitvena kriza v tekstilnem, oblačilnem in obutvenem sektorju, toda ne zato, ker bi bila manj vznemirljiva, ampak preprosto zato, ker zadeva veliko število malih in zelo malih podjetij, ki kot taka ne zbujejo veliko zanimanja. Po predvidevanjih sindikatov je pod vprašajem najmanj 50 tisoč na skupnih 900 tisoč zaposlenih v okrog 100 tisoč podjetjih, od katerih je kar 60% žensk. Prav zaradi tega so se sindikalne organizacije odločile, da bodo na to »žensko krizo« reagirale s 4-urno vsedravnno stavko 8. marca letos. Sicer pa vzroki za krizo tekstilne industrije niso samo konjunktorni, ampak tudi strukturni, in prav ti so jo sprožili že leta 1991. Kriza je v naj-

večji meri zajela proizvodno bombaza, oblačilne konfekcije in obutve. Kritičen je tudi položaj v gradbeništvu, pa čeprav minister za delo zagotavlja, da bo prav ta sektor - ob učinkovitem zakonskem in upravnem ukrepanju - odločen za proizvodno ozivljanje. Toda, treba je pohiteti, saj dramatična izguba delovnih mest ne kaže znakov poenjenja: lani se je število zaposlenih znižalo za okrog 100 tisoč, prav toliko delavcev pa tvega zaposlitev tudi v letosnjem letu. Glavna razloga za tak položaj sta v dejstvu, da kakih tisoč podjetij (na skupnih 20 tisoč z več kot milijonom zaposlenih) tvega zlom, ker jim javne uprave ne plačajo izvedenih del, in da je vladna finančna politika povzročila drastično znižanje sredstev za javna dela. K temu pa je treba dodati tudi močno skrcenje stanovanjske gradnje.

Kriza je prvič po dveh desetletjih zajela tudi terciarni sektor, ki torej ne more več sprejemati delovno silo, ki jo odpušča industrija in ki je v zadnjih 10 letih znasala približno 100 tisoč oseb na leto. Po podatkih združenja Concommercio je storitveni sektor (torej trgovski, gostinski itd.) lani izgubil 64 tisoč delovnih mest, letos naj bi ta izguba znasala nadaljnjih 30 do 35 tisoč, z njo pa bodo prenehale delovati tudi neštete male storitvene dejavnosti, ki so po pravilu prve žrtve krize.

TRST / PODATKI TRGOVINSKE ZBORNICE

V trzaski pokrajini je število iskalcev dela krepko preseglo deset tisočico

TRST - Podoben kot v državnem merilu, ce ne se poraznejši, je tudi zaposlitveni položaj v trzaski pokrajini, čeprav zadnjih, in najbrž tudi najbolj vznemirljivih podatkov za sedaj se ni. Najbolj sveži so podatki, ki jih je trzaska Trgovinska zbornica objavila do konca lanskega avgusta in po katerih je bilo v seznamu iskalcev dela 31. avgusta vpisanih 9.966 oseb (3.866 moskih in 6.100 žensk), kar je 683 ali 7,4% več kot avgusta 1991. Po posameznih mesecih je bila slika naslednja: januarja je bilo v seznamu vpisanih 8.987 oseb, februarja 9.608, marca 10.014, aprila 10.186, maja 7.464, junija 8.619, julija 9.237 in avgusta, kot rečeno, 9.966.

Največ, kar 53,6% vseh vpisanih v seznam brezposelnih je bilo takih, ki niso imeli natančno določenega sektorjskega profila in ki jih torej označuje nizka poklicna specializacija, vendar se je njihovo število v razmerju s skupnim številom iskalcev dela glede na leto prej znižalo za skoraj 3%.

Notranja mobilnost delovne sile se je v prvih osmih mesecih lani glede na isto obdobje 1991 rahlo zmanjšala: tisti, ki so dobili delo, so z 8.826 leta 1991 upadli na lanskih 8.429 (4.923 moskih in 3.903 ženske), medtem ko se je število odvisnih delavcev, ki so izgubili delovno mesto, z 9.281 znižalo na 8.908 (4.975 moskih in 3.933 žensk). Končni izid te mobilnosti lani vsekakor beleži 479 zaposlenih manj, vendar se statistični podatek nanasa le na del trzasko nezaposelnosti, ki ima v resnici neprimerno večje razsežnosti.

NOVICE

Ssk pri odborniku Tersarju o zakonu za razvoj Krasa

TRST - Problemi razvoja trzaskega Krasa so bili v središču pogovora med deželnim odbornikom za prostorsko načrtovanje Dariojem Tersarjem in deželnim tajnikom Slovenske skupnosti Ivom Jevnikar, ki sta ga na srečanju spremljala pokrajinska tajnika za trzasko in gorisko Martin Breclj in Hadrijan Corsi. V odgovor na zaskrbljenost, ki jo je Jevnikar izrazil že med proračunsko razpravo v deželnem svetu, da bi zamude v uresničevanju določb deželnega zakona stev. 16 iz leta 1992 lahko privedle do izgube že predvidenih finančnih kritij, je odbornik Tersar zagotovil, da namerava deželna uprava v celoti spoštovati omejen zakon in v tej zvezi omenil konferenco o tem problemu, ki bo 25. t.m.

Na srečanju je bil govor tudi o nameravanim kraskem parku: predstavniki Ssk so poudarili nacelo »aktivne zascite« in nujnosti sodelovanja krajevnega prebivalstva pri upravljanju parka. Tersar pa je sogovornikom zagotovil, da si bo prizadeval - v pričakovanju ustanovitve kraskega parka - za omejitve na minimum sedanjih vinkulacijskih določb.

Srečanje odbornikov štirih dežel

TRST - V ponedeljek se bodo v Trstu sestali odborniki za prevoze Furlanije - Julijske krajine, Veneta in Emilie - Romagna ter avtonomnih pokrajin Trento in Bocen. mewn srečanja je preučiti sistem cestnih povezav italijanskega severovzhoda glede na mednarodno funkcijo tega območja.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm
Odgovorni urednik: BOJAN BREZJIGAR
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax: 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax: 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax: 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax: 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax: 0463-318506

Prodajno naročniška služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax: 0481-532958
Ekonomika propaganda: Trst in Gorica: Publistel
tel. 040-7796611, fax: 040-768697
Italija: podružnice SPI

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec visina 42 mm) 80.000 LIT.
financi in legalni 120.000 LIT. ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu, IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 40 SIT
Naročnina za Italijo: letna 300.000 LIT plačljiva do 31.12.93.
za Slovenijo: mesecna 1.200 SIT
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6.-12-1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Zasebna uprava
za pšenični silos

Družba Trieste terminal cereali je od pristaniške ustanove dobila koncesijo za upravljanje pšeničnega silosa in za ostale pristaniške cone, kjer poteka natovarjanje, iztovarjanje, skladiščenje in predelava žita in njegovih derivatov. Omenjeno družbo sestavlja mednarodno uveljavljeno trzasko podjetje Miramar in družba Grandi molini italijani iz grupe Costato iz Roviga.

Po besedah pristaniškega komisarja Fusarolija, ki je sporazum podpisal, sodi operacija v okviru specializacije posameznih terminalov, predvidene v programu za relansiranje trzaskega pristanišča. Žitni terminal bo vsekakor v največji meri v službi tranzitnega prometa, predvsem na relaciji med vzhodno in zahodnoevropskim trziščem.

Pri Zgoniku odkrili
puški, naboje in trofili

Med obsežno preventivno akcijo za preprečevanje zločinov dejanj so trzaski karabinjerji v neki dolini pri Zgoniku odkrili puskomitrilajz, pusko, pet sarzerjev, kakih 400 nabojev, hlebec trofila (skupno 200 gramov razstreliva) in detonator. Orožje in razstrelivo je bilo skrbno skrito in je uporabno, saj je novejšje izdelave, zaradi cesar karabinjerji domnevajo, da so ga tjakaj skrili tukajšnji tihotapci orožja.

Karabinjerji so začeli svojo preventivno akcijo v zgodnjih jutranjih urah, zajela pa je vse območje trzasko pokrajine. Med akcijo so pregledali dve nomadski sotorišči, 30 javnih lokalov, ugotovili so istovetnost 400 ljudi, pregledali 250 avtomobilov in motornih koles. Zaradi prekrškov novega cestnega zakonika so zaplenili dva avtomobila in motorno kolo ter prisilili 60 glob.

Poleg tega so prijavi sodstvu tri ljudi: mladoletnika, ki je vrstniku ukradel motorno kolo, 44-letnega moškega zaradi kraje živil in leto starejšega moškega, ker je poskodoval neko vozilo.

Protest trzaskih cvetličarjev

Trzaski cvetličarji hočejo večjo zaščito in od občinskega odbornika za trgovino Codarina zahtevajo, naj ustanovi trgovski observatorij, pri katerem naj bi sodelovali tudi tehniški trzaski selekcije italijanske zveze cvetličarjev. Naloga tega observatorija bi bila preverjati nepravilnosti in zlorabe in torej pospeševati postopke za njihovo odpravo.

Trzaski cvetličarji se posebej pritožujejo zoper vse številnejše psevdo dobrodelne iniciative, ki slonijo na prodaji rezanega cvetja, okrasnih lončnic in raznih kompozicij. Te pobude ponavadi sovpadajo s prazniki - opozarjajo cvetličarji - ki so za kategorijo tradicionalni viri največjega dela, kar pomeni, da jim močno škodujejo ne samo pri zaslužku, ampak tudi z negativno reklamo zaradi dvomljivega porekla in slabe kakovosti cvetja. Cvetličarji pa se ne omejujejo samo na zahtevo po zaščiti svojega dela in kakovosti blaga, ampak ponujajo sodelovanje pri zbiranju sredstev v dobrodelne namene.

Terezijanska četrt
bo kmalu bolj snažna

Občinski odbornik za javne industrijske službe Perelli je za prihodnje tedne napovedal vrsto ukrepov za rešitev nekaterih problemov na področju javne snage. Prvi zadeva odnasanje odpadkov z območja Terezijanske četrti, ki dnevno »proizvede« povprečno 70, po praznikih pa celo 90 stotov odpadkov.

Četrta je opremljena z 820 v veliki meri odrbljenimi zbiralniki, ki so povečini še vedno spravljene po vezah in pod stopnicami, kar stanovalcem povzroča nemajhne higienske probleme. Nujno je torej spremeniti sistem zbiranja odpadkov - ugotavlja Perelli - zato je pripravljen načrt za zamenjavo hisnih zbiralnikov z veliko večjimi uličnimi zabojniki, ki bodo imeli dvakrat večjo zmogljivost od sedanjih.

Občinska uprava namerava vzporedno uvesti tudi programirano zbiranje lepenke, ki se kopici pri trgovski dejavnosti in tako ustreči tudi pričakovanjem stanovskih združenj trgovcev. Službo bodo opravljali brezplačno, vendar pod pogojem, da bodo trgovci sami lepenko ustrezno pripravili in locili od ostalih tovrstnih odpadkov, kot so najlon, polistiroil itd. Občina je v ta namen za naročila šest lahkih tovornih vozil, predvidela pa je tudi nakup stiskalnice za lepenko.

Mladinska maša v Rojanu

Jutri ob 9. uri bo v Rojanu mladinska maša, že tretja po vrsti. V letošnjem letu se namreč mesečno srečujejo mladi, ki obiskujejo razne verske skupine in katoliške organizacije, da skupaj oblikujejo nedeljsko liturgijo, poleg tega pa se ob družabnem srečanju poglabljajo določene tematike, ki so jim pri srcu. Doslej sta bili že dve taki srečanja, prvo na Opcinah, drugo v Dolini, in obe sta bili dobro obiskani. Rojanska maša, ki jo bo kot vsako nedeljo prenašala po radiu slovenska trzaska postaja, bo imela kot temo srečanja vprašanje, ali je breme ljubezni težko.

SCALFARO / MNENJA NEKATERIH OSEBNOSTI

Obisk je bil pozitiven
a bo res kaj zalegel?

Ugodne ocene njegovih izjav o manjšinah

Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je komaj odšel, in že je čas obracunov in ocen njegovega obiska. Zanje smo zaprosili nekatere osebnosti, slovenske in italijanske, ki so se o obisku tako izrekli.

Darji Cupin, gospodarstvenik: Scalfarov odnos do manjšine je bil iskren, kar dokazuje, da bi se vprašanje slovenske manjšine v Rimu lahko že rešilo, če ga ne bi trzaski krogi zavirali. Predsednik republike je pokazal kulturno srinjo do manjšine. A že večkrat smo bili deležni podobne odprtosti, ki pa se ni nato prelila v realna dejstva. Zato ne moremo mimo zgodovine, ki nas uči, da gre tudi sedanji odprt odprtosti je mati z rezervo. Scalfarov obisk je bil predvsem vpljudnostnega značaja, zato je težko pričakovati kakšne neposredne učinke. To velja predvsem za gospodarski aspekt, ki se ga je predsednik lahko le obrobno dotaknil. Gospodarska politika Trsta je falimentarna, ker temelji na nacionalističnih pozicijah; gre za gospodarske izbire mesta, ki se zapira, namesto da bi iskalo nove poti.

Giorgio Tombesi, predsednik Trzasko trgovske zbornice: Scalfarov obisk v Trstu ocenjujem zelo pozitivno. Potekal je v času globoke gospodarske in politične krize, zato ni čudno, da je Scalfaro pozval vse k odgovornosti. Predsednik republike je dokazal, da zelo dobro pozna trzasko situacijo. Seznanjen je bil tudi z manjšinskimi vprašanji, tako Slovencev v Italiji kot Italijanov v Sloveniji in Hrvaški. Menim, da je zavzel do teh vprašanj zelo uravnovešena stališča. Tacas se v državi močno zastavlja vprašanje prenove. Mislim, da ne gre pri tem uporabljati anagrafskih kriterijev, pač pa gre predvsem poiskati ljudi čistih obrazov; takšne, kakršne je predsednik Scalfaro.

Marino Pečenik, dolinski župan: Menim, da je Scalfaro kot oseba trdno prepričan v človeške vrednote. V svojih posegih je bil zelo iskren. Gre skratka za gospoda »iz starih časov«, ki ima korektno vizijo družbe. Pokazal je, da dobro pozna probleme in tudi manjšinsko vprašanje. Upam, da bo vse tisto, kar je videl tudi izven protokola, pomagalo pri rešitvi naših vprašanj.

Boris Pahor, pisatelj: Vsekakor osebno izrednega formata. Zal pa

ne vem, koliko bo lahko predsednik vplival na dostojno rešitev zasnove zakona. Se posebno pa je ob takem obisku negativno dejstvo, da nimamo med italijanskimi politikami pri nas človeka, ki bi imel tako široko evropsko obzorje. Zelo sem namreč skeptičen glede razvoja dogodkov, če poslušam na primer na regionalni televiziji komentar, ki slovenski narodni skupnosti zameri, da je izrabila priložnost obiska predsednika republike za sprejem pri njem.

Luciano Bertocchi, podpredsednik miramarskega Centra za teoretsko fiziko: Predsednik Scalfaro je med obiskom pri nas pokazal veliko zanimanje za znanstveno realnost. Pozorno je sledil poročilom in tudi postavil zelo tehtna specifična vprašanja. Ne vem, če bo imel njegov obisk v bodoče kakšne neposredne učinke, vsekakor pa ga je zanimalo, kaj počnemo v našem Centru.

Paolo Petrini, sindikalist CISL: Pomembno je, da je predsednik republike prisel. S tem je pokazal veliko senziбилnost do Trsta in njegovih odprtih vprašanj. Seveda ni njegova kriv-

da, če so med obiskom krožile z njim nekatere tukajšnje »osebnosti«, kot sta Staffieri in Camber, ki sta se proslavila z nekaterimi kozlovskimi izjavami. Upam vsekakor, da Scalfarov obisk ni bil le turističnega značaja...

Franc Voncina, skofov vikar za slovenske vernike: Scalfarov obisk ocenjujem zelo pozitivno. Predsednik republike je povedal Trstu, naj bo bolj pameten, in to predvsem glede vprašanja sožitja med tukajšnjima narodnostnima skupnostima. Prav je bilo, da je prisel in se srečal z našo stvarnostjo, da je približe pogledal, kako stvari v Trstu stojijo.

Arturo Calabria, predsednik vsedravnega združenja partizanov Italije - ANPI: Zdi se mi, da je dal predsednik republike marsikateremu od trzaskih voditeljev pravo lekcijo omike. V tej zvezi so predvsem pomenljive njegove izjave o miroljubnem sožitju in o obeh manjšinah, slovenski v Italiji in italijanski v Sloveniji in Hrvaški. Povedal je, da zgodovine ni mogoče spremeniti po lastnih okusih. To je vznejevoljilo tiste, ki so hoteli prav na dan njegovega obiska »oziviti« vzdušje iz februarja 1947.

TRST / MANIFESTACIJA NARAVOVARSTVENIKOV

Za boljšo kakovost
življenja v mestu

Včeraj pohod po mestnih ulicah

Naravovarstvene organizacije (Liga za okolje, Cammina Trieste, Italia Nostra, WWF, združenje Anita) so v včerajšnjih popoldanskih urah priredile manifestacijo, da bi ponovno opozorile na težavne pogoje, v katerih živi mestno prebivalstvo: onesnaženje zraka, vode, pravi kaos v mestnem prometu, pomanjkanje infrastrukture in javnih storitev, propadanje zgodovinskih jeder ter pomanjkanje zelenih površin so vprašanja, ki jih imamo stalno pred očmi.

Omenjene organizacije ob vsem tem poudarjajo,

da se ti problemi ne rešujejo globalno, ukrepa se namreč po logiki sektorskih politik, rezultat vsega tega pa je po mnenju omenjenih organizacij, da se blizamo pravemu kolapsu. Zato poudarjajo, da morajo odgovorni organi sprejeti ukrepe, da se prepreči kolaps. Pri tem dodajajo, da mesto nima niti minimalne urbanistične politike: vprašanja prometa, parkiranja, javnih prevozov so namreč med seboj tesno povezana, zaradi cesar zahtevajo, da je tako politiko treba spremeniti.

na "zeleno knjigo" evropskega parlamenta, ki se celovito loteva reševanja vseh teh vprašanj. Ob vsem tem naravovarstveniki poudarjajo, da sta za reševanje problemov potrebni povezovanje in dogovarjanje, pristojne ustanove pa si morajo tudi prevzeti svoje odgovornosti. Pri tem dodajajo, da mesto nima niti minimalne urbanistične politike: vprašanja prometa, parkiranja, javnih prevozov so namreč med seboj tesno povezana, zaradi cesar zahtevajo, da je tako politiko treba spremeniti.

DEVIN-NABREŽINA / STALIŠČE KOMUNISTOV IN DSL

Z odkrito razpravo
do jasnih odločitev

Zamenjati je treba tudi odbor z županom

Razprava in izvolitev novega odbora morata vseskozi potekati odkrito in z inovativnimi prijemmi: stališče zagovarja svetovalska Komunistična skupina - DSL v nabrežinskem občinskem svetu. V tiskovni noti, ki so jo podpisali Giorgio Depangher, Stanislava Mokole in Ivo Sirca, svetovalci poudarjajo nujno, da bi čimprej prebrčili trenutni "nepremični"

položaj v upravljanju devinsko-nabrežinske občine. Uvodoma podpisani pravijo, da je Slovenska skupnost ob zaključku zadnjega občinskega sveta razdelila programski osnutek z namenom, da bi le-ta sprožil razpravo o sestavi novega odbora. Ob tem pa pripominjajo, da je Komunistična skupina - DSL že pred časom predlagala, da bi se v svetu začela razprava o novem programskem dokumentu in o novi večini, ki bi ga podprla. Zaenkrat predlogi niso obrodili sadov, zato Komunistična skupina - DSL izraza mnenje, da bi vsaka skupina iznesla svoje okvirne predloge v obliki resolucij, ki bi jih svetovalske komisije nato opredelile. Vsekakor pa podpisniki

menijo, da sta opredelitev programa in izbira novega odbora tesno povezana, prav pri slednjem pa bi moralo priti do zelo očitnih znakov prenovitve, kar naj bi se najprej odrazilo z izbiro župana.

Svetovalska skupina - pise v noti - nikakor ne namerava postavljati veta na sedanjega župana, vendar pa bi po njenem mnenju moral odstopiti vsak javni upravitelj, na katerega je padel sum o vpletenosti v nezakonite dejavnosti (proti sedanjemu županu sta bili namreč izdani dve sodni obvestili). Zato podpisniki pozivajo vse ostale svetovalce, naj razmislijo o položaju v državi in upostevajo težnje državljanov po jasnih odločitvah.

menijo, da sta opredelitev programa in izbira novega odbora tesno povezana, prav pri slednjem pa bi moralo priti do zelo očitnih znakov prenovitve, kar naj bi se najprej odrazilo z izbiro župana.

Svetovalska skupina - pise v noti - nikakor ne namerava postavljati veta na sedanjega župana, vendar pa bi po njenem mnenju moral odstopiti vsak javni upravitelj, na katerega je padel sum o vpletenosti v nezakonite dejavnosti (proti sedanjemu županu sta bili namreč izdani dve sodni obvestili). Zato podpisniki pozivajo vse ostale svetovalce, naj razmislijo o položaju v državi in upostevajo težnje državljanov po jasnih odločitvah.

Zelena
številka KZE

Od ponedeljka bo v okviru trzasko KZE na razpolago občanom za informacije glede samozaposljevanja o-brazcev o dohodkih nova telefonska številka, in sicer 167018003.

SKP / POKRAJINSKA KONFERENCA

Glavna skrb namenjena gospodarskemu položaju

Potrebna je predvsem nova politika o industrijalizaciji teritorija - Kritika sedanjim oblastem

Stranka komunistične prenove je včeraj na svojem seždeju v Ul. Tarabocchia priredila pokrajinsko konferenco, na kateri so se predstavniki stranke izprašali o svoji vlogi in začrtali smernice, po katerih nadaljevati svoje politično delo.

Po oceni SKP sta gospodarsko obzorje naše pokrajine in predvsem mesta dokaj temacni. Stevilo delovnih mest stalno upada, nezaupanje v institucije se po zadnjih sodnih obvestilih veča, socialni sektor je skoraj v razsulu: zaradi vsega tega bodo mora-

li komunisti ponovno prevzeti v svoje roke razredni boj in v ta namen so za 27. t.m. ze sklicali manifestacijo proti vladnim ukrepom. Na krajevni ravni pa je predvsem potrebna nova industrijalizacijska politika, ki naj upošteva potrebe teritorija. Potrebna je zato, kot je poudaril tajnik Canciani, nova konferenca med Dezelom in Drzavo, poleg tega pa je treba tudi zamenjati sedanjo občinsko upravo. Izneseni so bili poleg teh predlogi za razvoj pristanišča in za utrditev institucij.

Stranka komunistične prenove je včeraj na svojem seždeju v Ul. Tarabocchia priredila pokrajinsko konferenco, na kateri so se predstavniki stranke izprašali o svoji vlogi in začrtali smernice, po katerih nadaljevati svoje politično delo.

Živko Marc (levo) in Pavel Cok (foto Krizmančič)

Pogovor s tajnico Živko Marc in sindikalistom Pavlom Čokom

Sindikat slovenske šole
pred zahtevnimi nalogami

Pogovor s tajnico Živko Marc in sindikalistom Pavlom Čokom

Sindikat slovenske šole bo podal v ponedeljek na 34. občnem zboru obracun svojega dela v zadnjem letu. To razdobje ni bilo lahko za nase solnike in za nase solstvo, bilo je polno novosti in težav, s katerimi se je moralo vodstvo sindikata spoprijeti. O letih in o drugih argumentih, ki bodo na dnevnem redu poročil, smo se pogovorili s tajnico sindikata Živko Marc in sindikalnim predstavnikom Pavlom Čokom.

Iz pogovora je že spet izšla temeljna diskriminanta, ki ze od samega nastanka bremeni delovanje sindikata. Sindikat slovenske šole ne opravlja le izključno sindikalne vloge, ampak si je moral ob pomanjkanju ustreznega organa, prevzeti tudi politične naloge. To dejstvo je potrjuje trditve, da ostaja nas solski sistem nepopoln.

V takem nepopolnem sistemu skrbi sindikat za svoje člane z dvema osebama, ki sta oproščena pouka in delujeta na seždeju v Ul. Carducci, in predstavnikom v sindikalni komisiji na skrbništvo. Nad to »sindikalno reprezentanco« se pa zgrinjajo temni oblaki občutnega krčenja sindikalnih predstavnikov, ki jih predvideva vladni dekret o omejevanju stroškov.

Vodstvo sindikata je v zadnji mandatni dobi povečalo stik s članstvom. Obogatilo ga je s članskimi sestanki, z izdajo Sindikalnega vestnika, z razširitevjo urnika na seždeju SSS. Po mnenju sindikalnih predstav-

nikov pa imajo slovenski solniki precej pasiven odnos do vprašanj, ki se jih neposredno tičejo: pričakujejo da bi jim jih drugi vse lepo rešili. Ni so skratka dovolj osveščeni, tisti pa, ki to so, se večkrat obrnejo na sorodne italijanske sindikate.

Sindikat hoče sedaj spremeniti ta neugoden trend. V ta namen bo tudi predlagal nekatere spremembe pravilnika, da bi posodobil delovanje odbora in mu omogočil večjo možnost tehnične organizacije. Obenem bo skušal obuditi specifične odprte delovne komisije, ki naj bi se spoprijele s tekočimi vprašanji. Te komisije naj ne bi bile omejene na člane vodstva, pač pa bi združevale tudi druge solnike. Tudi na ta način naj bi sindikat povečal svoj stik s članstvom.

Seveda caka vodstvo sindikata nemajhno delo. Status solnikov se spreminja, vazne spremembe uvaja reforma univerzitetnega študija za učitelje in profesorje, novi učni načrti za osnovno solo predvidevajo nove poklicne figure. Sindikat slovenske šole se je ze lotil teh »nez-nank«, sedaj jih bo treba dokončno rešiti, da bo lahko slovenska sola zakorakala na pot kvalitete prenove.

Po mnenju tajnice Živke Marc in Pavla Čoka bo mogoče to doseči, a le tako, da slovenski solniki strnejo svoje vrste in začnejo delovati skupno: za našo skupnost, za našo solo, in - navsezadnje - zase.

Cav. Domenico
Re David

PRVORAZREDNA OBUTEV

sporočila cenjenim strankam, da se je preselil iz Ul. Cavana 9 v
Ul. Felice Venezzan 19
... sezona velikih popustov se nadaljuje
do 7 marca.

TRST - Ul. F. Venezzan 19 - Tel. 300319

SEMINAR / PORAJAJOČI SE JEZIK TELESA

Za izboljšanje stikov med ljudmi

Seminar je namenjen vsem, ki delajo v javnosti

V okviru tečajev oz. seminarjev, ki jih Zveza slovenskih kulturnih društev vključuje v svoje delovanje, bo potekal v mesecu marcu, točneje 5., 6. in 7. osnovni seminar na temo »Porajajoči se jezik telesa«. Vodila ga bo dr. Margareta Dolinsek Bubnič iz Ljubljane, splosna zdravnica, specialna pedagoginja in po- verjena instruktorka EBL (Emerging Body Language, to je nizozemska metoda, ki sta jo v Sloveniji uvedla zakonca Dolinsek). V Trstu bomo de- ležni osnovnega semi- narja, predviden pa je tu- di nadaljevalni. ZSKD bi ga priredila v primeru, da bi bilo za to zanimanje.

Glavni namen te me- tode je izboljšati komuni- kacijo med ljudmi s po- mocjo govornice telesa, ki je pogosto bolj zgovorna kot govornica besed. Zato je seminar namenjen vsem tistim, ki delajo z ljudmi, je neke vrste nad- gradnja poklica. Se po- sebno pa ga priporočamo vzgojiteljicam, učiteljcem, profesorjem, specialnim pedagogom, vzgojiteljem, spremljevalcem, podpor- nim učiteljicam, psiholo- gom, socialnim delavkam in drugim. Metoda EBL nas seznanja s teoretič- nim in praktičnim vi- dikom ter možnostjo nje- ne uporabe pri delu z ljudmi. Udeleženci se s pomočjo video posnetkov

in aktivnega sodelovanja pri praktičnih vajah sez- nanijo s pomembnostjo govornice telesa pri nave- zovanju in vzdrževanju stika med ljudmi. Tu se vključuje tudi igra z oc- mi, jezik telesa pri otroku in skupini ter sto- pnje nevezovanja stika z ljudmi. S pomočjo vseh teh elementov lahko odkrivamo morebitne pomanjkljivosti in motnje v komunikaciji otrok in odraslih ter si v teh situacijah lahko po- magamo. Metoda EBL nudi veliko praktičnih napotkov vsem, ki delajo

z ljudmi. Nenazadnje pa moramo napisati, da si udeleženec pridobi med- narodno veljavno potrdi- lo visoke sole za kreativ- no terapijo Hoge School Nijmegen - Nizozemska. Seminarji EBL so v Slo- veniji zeli že mnogo uspeha in upamo, da bo tako tudi pri nas. Za vse potrebne informacije se lahko obrnete na ZSKD - tel. 635 626, vsak dan, razen sobote, od 10. do 13. ure in od 16. do 18. ure ali na tel. st. 214 893 od 13. do 15. ure. Rok za prijave zapade v petek, 26. februarja. (L. K.)

Soočanje o novih osimskih sporazumih in mednarodnem kraškem parku

Novi »Osimski sporazumi« in mednarodni kraški park bo tema javnega srečanja, ki ga v ponedeljek, 15. februarja, ob 20. uri prireja v občinski knjižnici v Salezu Zveza zelenih. To bo priložnost za soočanje različnih zamisli o bodočnosti Krasa. Pri razpravi bodo namreč sodelovali zgoštni župan in deželni svetovalec DSL Milos Budin, deželni tajnik SSK in deželni svetovalec Ivo Jevnikar, pred- stavniki trzasko WWF Guido Pesante, predsednik Kraške gorske skupnosti Ivo Sirca in deželni sveto- vavec Zelenih Andrea Wehrenfennig. Srečanje bo za Zvezo zelenih vodila Donatella Ferrante. Zeleni izhajajo pri tej pobudi iz prepričanja, da je stvarna zaščita kraškega okolja možna samo, če pride do dejanskega povezovanja teritorija na obeh straneh meje. To pa pomeni, da je treba vključiti nacrt mednarodnega parka v proces po- novnega pogajanja o Osimskem sporazumu.

Zaščita Krasa za vse tržaške šole

V ponedeljek zju- traj se bodo v Kon- gresnem centru tr- zaskega razstavisca začela predavanja o zasciti naravnega kraškega okolja, ki so namenjena solam vseh stopenj. Pod skupnim naslovom Odkrijmo Kras in razloge za park: razni vidiki zascite terito- rija je srečanja za sol- sko mladino priredil Laboratorij znanstve- nega imaginarija v sodelovanju s sol- skim skrbništvom, naravovarstveniki WWF in trzasko pok- rajinsko upravo. Zaenkrat se je prija- vilo več kot 1.200 mladih slusateljev, celotna pobuda pa tokrat sodi v okvir natecaja Julius Kugy, ki je letos namenjen solam, tematsko pa osredotočen na za- scitito kraškega ob- močja.

Prvo predavanje, ki se bo začelo v po- nedeljek ob 9. uri, je namenjeno višjim srednjim solam, na temo Voda in Kras bo predaval prof. Franco Cucchi z geo- loskega in paleonto- loskega inštituta tr- zasko univerze. Predavanje bodo pono- vili v ponedeljek, 22. t.m.

PD SLOVENEK
Boršt - Zabrežec
vabi danes, 13. t.m., ob 20.30 v srenjsko hišo v Borstu na
PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE
Spored: nastop dekleškega zbora VESNA iz Križa s koncertom
»Fesem v svet« in s sodelovanjem instrumentalizator. Dirigent
Bogdan Kralj. Priložnostni govor M. Cuk.
Vabljeni

KRIŽ - Dom »Alberta Sirka«
jutri, 14. t.m., ob 17. uri

DAN SLOVENSKE KULTURE
Sodelujejo zbora »Vesna«, baletna skupina
»Mladina«, zbora »F. Venturini« od Domja in
pesnik Ace Mermolja.

KD PRIMORSKO
društvena dvorana Mackolje
danes, 13. t.m., ob 20. uri

**SLAVNOSTNI KONCERT
OB 10-LETNICI USTANovitve**
MePZ PRIMORSKO

MPZ VASILIJ MIRK
Prosek-Kontovel

priredi drevi ob 20. uri v Kulturnem domu na Proseku
KONCERT
ob praznovanju dneva slovenske kulture
SODELUJE MePZ - MENGES
Slavnostni govor SERGIJ CESAR

**Slovensko
stalno gledališče**
Thornton Wilder
Naše mesto
REZIJA
ADRIJAN RUSTJA

PONOVITVI
Danes, t. m., ob 20.30
- Abonma red B

Jutri, 14. februarja, ob
16. uri - Abonma red C

VČERAJ-DANES

Danes, SOBOTA,
13. februarja 1993
KATARINA

Sonce vzide ob 7.10 in
zaton ob 17.28 - Dolžina
dneva 10.18 - Luna vzide
ob 0.51 in zaton ob 10.15.

Jutri, NEDELJA,
14. februarja 1993
VALENTIN

VREME VČERAJ: tem-
peratura zraka 10,2 stopi-
nje, zračni tlak 1036,8
mb raste, veter 18 km na
uro severovzhodnik, burja
s sunki do 35 km na uro,
vlaga 44-odstotna, nebo ja-
sno, morje razgibano, tem-
peratura morja 8,1 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI
IN OKLICI
RODILI SO SE: Erasmo
Sossich, Tommaso Gobbo,
Matteo Babich, Matteo Sa-
liva.

UMRLI SO: 87-letna Ol-
ga Millo, 55-letni Ennio
Emili, 71-letni Aldo Fami-
ni, 74-letna Giuseppina
Orel, 66-letni Giuseppe
Chert, 82-letna Maria De-
bernardi, 92-letni Luigi
Tul, 88-letna Natalia Benes
Bezzetti.

OKLICI: sofer Marco
Tonelli in uradnica Sandra
Ziani, mehanik Igor Bole in
trg. pomočnica Erika Bar-
biero, tiskar Franco Di
Martino in trg. pomočnica
Barbara Chicco, skladiš-
ničnik Fulvio Stradi in urad-
nica Francesca Bon, Ric-
cardo Cesar in Beatrice
Fürst, upokojenec Luigi
Franceschini in upokojenka
Bruna Galesic, varilec Giu-
lio Simsig in gospodinja
Annarita Covelli, zdravst-
veni tehnik Giuliano Pacor
in učiteljica Elena Bortol-
ot, vojaški castnik Roberto
Primotici in blagajničarka
Annamaria Iorio, podcast-
nik trg. morjarice Marco
Cesini in brezposelna Ele-
na Taucer, upokojenec An-
tonio Varnerin in gospo-
dinja Erika Cherubini, trgo-
vec Mario Riosa in blagaj-
ničarka Miriam Jurisic,
upravnik Massimo Conti in
trg.pomočnica Monica Gu-
stini, upokojenec Donato
Antonio Massaro in upo-
kojenka Enrica Zuppan,
mehanic Roberto
Mondo, uradnica Franca
Depase, bolničar Paolo Fuk
in bolničarka Rossana Se-
culin, uradnik Luigi Morel-
li in uradnica Lidia Lono-
ce, uradnik Adriano Berto-
ni in uradnica Paola Gian-
nota.

LEKARNE
SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 8. do
nedelje, 14. februarja 1993
Normalen urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30.

Lekarne odprte
od 13.00 do 16.00
Trg Unità 4 (tel.
365840), Ul. Mascagni 2
(tel. 820002), Lungomare
Venezia 3 - Milje (tel.
274998).
OPCINE - Proseška ulica
3 (tel. 215170) - samo po
telefonu za najnujnejše pri-
mere.

Lekarne odprte
od 19.30 do 20.30
Trg Unità 4, Ul. Mascag-
ni 2, Trg Ospedale 8, Lun-
gomare Venezia 3 (Milje).
OPCINE - Proseška ulica
3 (tel. 215170) - samo po
telefonu za najnujnejše pri-
mere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta
od 20.30 do 8.30
Trg Ospedale 8 (tel.
767391).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505
TELEVITA
Urad za informacije
KZE-USL - tel. 39911.
Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
39911.

Zdravstvena
dežurna služba
Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 7761, predpra-
znična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

KINO
ARISTON -15.00, 16.45,
18.35, 25, 22.15 »Sister Act
- Una svitavita in abito da
suora«, r. Emile Ardolino,
i. Whoopty Goldberg.

Nasa draga mama
in nona
Sandra Slavec
praznuje danes
življenjski jubilej.
Iskreno ji vsočijo
in zelijo se veliko
lepega moč Drago
in vsi v družini.

EXCELSIOR - 17.15,
19.40, 22.00 »Luna di fie-
le« r. Roman Polanski.

EXCELSIOR AZZURRA
- 17.30, 19.45, 22.00 »I si-
gnori della truffa«.

NAZIONALE I - 16.15,
22.15 »Trappola in alto
mare«, i. Steven Seagal.

NAZIONALE II - 15.30,
22.00 »Tesoro, mi si e' al-
largato il ragazzino«, Walt
Disney.

NAZIONALE III - 15.45,
22.15 »Guardia del corpo«,
i. Kevin Costner, Whitney
Houston.

NAZIONALE IV - 15.00
Walt Disney »La favola del
principe Schiaccianoci«. Ju-
tri ponovitev ob 10.00 in
11.30. Vstopnina 5.000 lir.

16.30 18.20, 20.15, 22.15
»Singels, l'amore e' un gio-
co«, i. Brigitte Fonda,
Campbell Scott, Matt Dillon.

GRATTACIELO - 17.30,
19.45, 22.00 »Dracula« r.
Francis Ford Coppola.

MIGNON - 16.30, 18.25,
20.20, 22.15 »Tesoro, mi si
e' allargato il ragazzino«,
Walt Disney.

EDEN - 15.00 - 22.10
»La prima volta di Mauri-
zia Paradiso - Il segreto di
Maurizia«, porn., prepoved-
an mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 17.30,
19.00, 20.30, 22.10 »La bel-
la e la bestia«, Walt Dis-
ney.

LUMIERE - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »La sto-
ria di Qiu Ju«, r. Zhang Yi-
mou.

ALCIONE - 16.00, 18.00,
20.00, 22.00 »Puerto
Escandido«, r. Gabriele
Salvatore, i. Diego Aban-
tantuono, Valeria Golino.

RADIO - 15.30 - 21.30
»Stretto, bagnato od infu-
cato per lui, lei e mia mo-
glie«, porn., prepovedan
mladini pod 18. letom.

PRIPREDITVE
SKD VIGRED in celod-
nevna osnovna sola
»Stanko Gruden« Sempo-
lj-Slivno vabeta nočjo, ob
19. uri v prostore sempo-
lajske sole na Presernovo
proslavo. Nastopajo solski
otroci, zborček »Vigred«
ter dramska skupina Stan-
drež z goldonijev igro
»Sluga dveh gospodarjev«.
Vabljeni.

KD LIPA in SD ZARJA -
Bazovica. Jutri, 14. t.m., ob
17.30 v kinodvorani: ZA-
BAVNO-GLASBENI PO-
LIDAN. Sodelujejo Mix
orkester, Trzaski narodni
ansambel, pevci Edith
Kocjan, Marta Fabric, Ivica
Vergan, Mario Simič, Tul-
io Možina, Fulvio Jurinčic
s fraitonarco, carodje Bog-
dan Frass. Povezovalc An-
dreo Merku. Vabljeni.

SKD TABOR - Općine,
Prosvetni dom, jutri 14.
t.m., ob 16.30 »PO SETVI
PRIDE ZETEV« ob 25. let-
nici SKD Tabor in dnevu
slovenske kulture. Zamisel
in režija Olga Lupinc. Pro-
gram oblikujejo MPZ in
ŽPZ Tabor ter člani starejše
in mladinske dramske sk-
pine.

V PONEDELJEK, 15.
t.m. bo v Društvu sloven-
skih izobražencev v Ul.
Donizetti 3, ob 20.30, pre-
daval prof. Andrej Vovko o
Girilmetodijskem društvu v
Trstu od zacetkov do nje-
gove likvidacije.

SLAVISTICNO DRUŠ-
TVO Trst-Gorica-Videm pri-
reja v počastitev Preserno-
vega dneva predavanje
prof. dr. Borisa Paternuja
»Podoba ženske v preser-
novi poeziji« v sredo, 17.
t.m., ob 18. uri v Gre-
goričevi dvorani v Trstu,
Ul. sv. Franciska 20. Vab-
ljeni tudi dijaki in stu-
dente.

SLAVISTICNO DRUŠ-
TVO Trst-Gorica-Videm vabi
na predstavitev nove knjige
prof. Fedore Ferluga Petro-
nio »Cultura classica e ita-
liana nel dalmata Ante Tre-
sc-Pavčić (1867-1949), ki
bo v Gregorčičevi dvorani
v Trstu v četrtek, 18. t.m.,
ob 18. uri. Delo bo v hr-
vascini predstavil za-
greški literarni zgodovi-
nar dr. Mirko Tomasović;
povzetej v slovenscini.
Vljudno vabljeni.

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB - Ul. Donizetti 3
vabi jnočjo, ob 19. uri na
Pizama party (predpusno
zabavo). Vstop samo z bla-
zino.

SKD PRIMOREC -
Trebece gostuje v nedeljo,
14. t.m., ob 17. uri v Ljud-
skem domu dramsko sku-
pino KD Kraški dom-
repentator z delom S. Milje
»Kdo je kriv?« v režiji D.
Korjupa.

GLASBENA MATICA -
Trst sola »M. Kogoj« vabi
na nastop svojih
gojencev (klavir, violina,
flavta, kitara) v ponedeljek,
15. t.m., ob 17. uri. In na
interni nastop gojencev tro-
bilnega oddelka s sodelo-
vanjem glasbene sole Pi-
ran, ki bo v sredo, 17. t.m.,
ob 17. uri na sedežu na se-
dežu, Ul. R. Manna 29. Vab-
ljeni.

OB PRESERNOVEM
DNEVU bo danes, ob 10.
uri na liceju »F. Preseren«
srečanje s pisateljem A. Re-
bulo. Vabljeni.

OBVESTILA
VII. ZIMSKE IGRE - Sk-
lada »M. Cuk« bodo v ne-
deljo, 28. februarja na Cr-
nem vrhu. Prijave za avto-
busni izlet in tudi samo za
kosilo v uradu Sklada, Na-
rodnol ul.126 vsak dan od
ponedeljka do petka ob 9.
do 12. ure. Informacije po
telefonu 212289.

SEKCIJA VZPI-ANPI
Kolovkovec - sv. Ana - Na-
selje sv. Sergija priredi Ju-
tri, 14. t.m., ob 17.30 v
Ljudskem domu v naselju
sv. Sergija praznik vclanje-
vanja. Govoril bo tov. Artu-
ro Calabria pokrajinski
predsednik VZPI-ANPI

AVTOMOBIL NIVA 4 x
4 bele barve, letnik 90 v
odličnem stanju, cena 9
milijonov + 500.000 lir su-
per kolek. Draga 31 - tel.
040/228932.

V NAJEM dajemo trgo-
vski prostor, 35 kvm v sre-
dišču Nabrezine primeren
tudi za ambulanto ali pi-
sarno. Tel. 040/212735 od
16. do 18. ure.

ISCIMO posameznika(co)
ali mlajši par z manjšim ka-
pitalom za vključitev v tr-
govsko dejavnost (tab. XV-
XIII) v prodajnih prostorih
pred skorajšnjim odprtjem.
Zagotovljen zaslužek. Tel.
(0481) 82770.

KOŽI in konjski gnoj
primeren za vrtnarstvo pro-
daja kožarija Zbogor - Sa-
natorca 47.

PRODAJAM med - do-
mac pridelek po ugodni ce-
ni. Ul. Brigata Etna 4 - Go-
rica, tel. (0481) 81314

PRISPEVKI
Ob 7. obletnici smrti Li-
via Vorusa (Micio) darujeta
sin Willy in Nevja 50.000
lir za sekcijo VZPI-ANPI
Prosek-Kontovel.

Ob 7. obletnici smrti Li-
via Vorusa (Micio) daruje
snaha Laura 30.000 lir za
sekcijo VZPI-ANPI Prosek-
Kontovel.

Ob 17. obletnici smrti
prof. Ivana Savlija daruje
Zdenka 50.000 lir za Za-
družni center za socialno
dejavnost.

Nameste cvetja na grob
pok. Regine Varuzza vd.
Morassut darujejo sorod-
niki Sulini 120.000 lir za
Center za rakasta obolenja.

V spomin na Ivanko Mi-
lic vd. Ukmar darujejo Dra-
gica, Sergij in Wilma Uk-
mar 100.000 lir za prosek-
cekev.

Nameste cvetja na grob
pok. Marije Skrk-Petelin
darujeta Marjan in Vanda
Starč 70.000 lir za SD Kon-
tovel.

V spomin na Karlota da-
rujeta Nada in Nini
100.000 lir za spomenik
padlim v NOB v Garbocvu.

V spomin na Rikardota
Rustja darujeta Anica in
Milko Sirca 30.000 lir za
spomenik padlim v NOB v
Garbocvu.

V spomin na Ivanko
Wilhelm-Hrovatin daruje
Gisela Cuk (Trebec) 20.000
lir za Sklad Dela.

V spomin na Pino Kosu-
ta darujeta Nives in Gigi De
Lorenzi 50.000 lir za SD
Vesna.

OSMICO ima Igor Sla-
vec v Dolini 89.

OSMICO je odprta v Ko-
ludrovci cel februar.

OSMICA je odprta do
23. t.m. na Zajčji farmi in
Repnicu.

OSMICO ima odprto
Usaj v Nabrezini. Toči belo
in crno vino.

OSMICO sta odprla v
Salezu Silva in Maurizio.

MLADO 21-letno dekle
z veliko voljo do dela išče
kaksrnskolki zaposlitev. Te-
lefon 200542 ali 200882 ob
uri obedov.

PRODAM domač krom-
pir. Tel. na st. 200882 ob
uri obedov.

30-LETNA gospa išče
delo za pomoč v gospodinj-
stvu nekaj ur tedensko. Te-
lefonirati po 19. uri na tel.
st. 040/305878.

DAJEM instrukcije iz
matematike. Kličite v do-
poldanskih urah na tel. st.
944072.

RABLJEN motorni ko-
pac srednje jakosti za obde-
lavo vrta kupim. Tel.
575145

KUPIM rabljeno ali za
prilicno ceno motorno žago
(za hlode) srednje veliko-
sti. Tel. 575145.

LJUBITELJU zivali po-
darim 2 meseca starega
mladica mesanih staršev
svetlorjave barve, nizko ra-
sti. Tel. 226602.

PRODAM originalni ja-
panski avtomobil Suzuki v
dobrem stanju. Tel. 200605

PRODAM avtomobil A
112, oktober '86, v odlič-
nem stanju, cena po dogo-
voru. Telefon 040/391124
ob večernih urah

17-LETNO dekle z ve-
liko voljo do dela išče
kaksrnskolki zaposlitev. Te-
lefon 417937 ob urah obe-
dov.

PRODAM stroj za
molzno krav. Telefon
327240.

PRODAM avtomobil
Fiat 131 supermirafiori, ce-
na 1.500.000 lir. Tel. ob uri
kosila (0481) 391338.

HISICO Z VRTOM (80
kv) pri sv. Ivanu dajem v
najem s kratkotrajno po-
godbo. Tel. 575145

ISCIMO DELO za nekaj
ur na teden v popoldna-
skih urah kot gospodinska
pomočnica v okolici Općin
ali Trsta. Tel. 0038-67-
61720 od 15. ure dalje.

STUDENTA iz Slovenije
najemata dvosobno stano-
vanje v Trstu ali na Krasu.
Tel. 0038-67-72934 ob de-
lavnikih po 20. uri.

ODDAJAMO V NAJEM
na zahodnem Krasu popol-
noma obnovljeno stano-
vanje veliko 115 kvm;
prednost nebahoviti. Dve
spalnici, dnevna, kuhinja,
kopalnica in klet. Telefon
040-220300.

AVTOMOBIL NIVA 4 x
4 bele barve, letnik 90 v
odličnem stanju, cena 9
milijonov + 500.000 lir su-
per kolek. Draga 31 - tel.
040/228932.

V NAJEM dajemo trgo-
vski prostor, 35 kvm v sre-
dišču Nabrezine primeren
tudi za ambulanto ali pi-
sarno. Tel. 040/212735 od
16. do 18. ure.

ISCIMO posameznika(co)
ali mlajši par z manjšim ka-
pitalom za vključitev v tr-
govsko dejavnost (tab. XV-
XIII) v prodajnih prostorih
pred skorajšnjim odprtjem.
Zagotovljen zaslužek. Tel.
(0481) 82770.

KOŽI in konjski gnoj
primeren za vrtnarstvo pro-
daja kožarija Zbogor - Sa-
natorca 47.

PRODAJAM med - do-
mac pridelek po ugodni ce-
ni. Ul. Brigata Etna 4 - Go-
rica, tel. (0481) 81314

PRISPEVKI
Ob 7. obletnici smrti Li-
via Vorusa (Micio) darujeta
sin Willy in Nevja 50.000
lir za sekcijo VZPI-ANPI
Prosek-Kontovel.

Ob 7. obletnici smrti Li-
via Vorusa (Micio) daruje
snaha Laura 30.000 lir za
sekcijo VZPI-ANPI Prosek-
Kontovel.

Ob 17. obletnici smrti
prof. Ivana Savlija daruje
Zdenka 50.000 lir za Za-
družni center za socialno
dejavnost.

Nameste cvetja na grob
pok. Regine Varuzza vd.
Morassut darujejo sorod-
niki Sulini 120.000 lir za
Center za rakasta obolenja.

V spomin na Ivanko Mi-
lic vd. Ukmar darujejo Dra-
gica, Sergij in Wilma Uk-
mar 100.000 lir za prosek-
cekev.

Nameste cvetja na grob
pok. Marije Skrk-Petelin
darujeta Marjan in Vanda
Starč 70.000 lir za SD Kon-
tovel.

V spomin na Karlota da-
rujeta Nada in Nini
100.000 lir za spomenik
padlim

AFERA COOP / SODNO OBVESTILO TUDI ZA BRUNELLA

Del Ben in Breščak ne bosta odstopila

Danes seja občinske uprave - župan Tuzzi v zadregi

MARKO MARINCIC

Pozupan Mario Del Ben je včeraj na tiskovni konferenci povedal, da ne namerava odstopiti. Odbornik Marjan Breščak, ki je predsinoci bil pripravljen na odstop, po posvetovanju s pokrajinskim in mestnim tajnistvom SSK prav tako ne bo odstopil. Župan Tuzzi je bil včeraj v zadregi tako zaradi Del Benovega zadržanja (se bolj najbrz po odločitvi SSK) kot zaradi dileme, ali naj podpiše dovoljenje za odprtje blagovnice COOP ali ne: zaenkrat je slenil, da bo se počakal.

To so glavne novice včerajšnjega dne skupaj s potrditvijo, da je sodno obvestilo, prejel tudi arh. Bruno Brunello, glavni načrtovalec blagovnice. Znanih je torej sedem prejemnikov obvestil. Brunello je včeraj sam potrdil prejem in obenem povedal, da ne misli odstopiti z mesta predsednika družbe SDAG (avtoporto in mejne naprave), ki ga zaseda kot predstavnik PSI. Izvedeli smo tudi, da je prvo ovadbo o zadevi COOP 19. junija vložil predstavnik Severne lige Grossi, ki je sodstvu - tako trdi - posredoval sporočilo, ki ga je sam

prejel v anonimni obliki. Odtod preiskava in sedanja sodna obvestila, ki pa po skopih besedah dr. Trotte slonijo tudi na drugem gradivu.

Precej pričakovanja je bilo včeraj za odločitev Del Bena in Breščaka, potem ko je pokrajinska odbornica Bombijeva odstopila ze v cetrtek. Del Ben je opoldne na tiskovni konferenci povedal, da ne misli podati ostavke. Ne gre za navezanost na stolček, je dejal, temveč za cut odgovornosti. Izbiro je utemeljil z generičnostjo sodnega obvestila, ki je

za vse prejemnike enako in le omenja člene o korpuciji in prekrških v uradnih aktih. Ker v obvestilu nisem zasledil specifičnih obtožb na svoj račun - pravzaprav ne vem, kaj mi očitajo, niti kdo me je prijavi in upam, da bom imel cimprej zaključiti.

Predsednik Devetak je povedal, da je SKGZ priredila to srečanje, da bi skupaj z upravitelji poiskali odgovore na pereca vprašanja nase narodne skupnosti. Dejal je tudi, da je vključitev kraskih občin v Brisko skupnost nesmisel, in da tudi zamisel o kraskem parku spodbuja k dejstvu, da mora kasko območje ostati celota. Ljudje se

odstopa), da pa si nima kaj očitati.

Župan Tuzzi, ki takrat se ni vedel za sklep SSK, temveč je pričakoval formalizacijo napovedanega Breščakovega odstopa (»o njegovi postenosti nimam dvoma«, je dejal), je bil videti nejevoljen zaradi Del Benove izbire in ni prikrival želje, da bi oba odbornika z odstopom resila iz zagate upravo. Se posebej, ker je bil socialistični podžupan ze pred tem na prepihu in bi kdo od partnerjev utegnil sedaj zahtevati njegovo odstranitev kot pogoj za obstoj uprave.

Precej nepričakovana je prišla pozno popoldne vest, da tudi Breščak ne bo odstopil. V skopem sporočilu tajništva SSK piše, da je slisalo poročilo odbornika Breščaka in ugotovilo, da pri njegovem ravnanju ni razloga za sodni pregon. Zato je zaprosilo Breščaka, naj ostane na svojem mestu in izrazilo željo, da se preiskava cimprej zaključiti.

Afera COOP in z njo povezani politični problemi bodo najbrz glavne teme razprave na seji občinskega odbora danes dopoldne. V ponedeljek naj bi o tem govorili na vrhu tajnikov strank večine, v petek pa v občinskem svetu.

DOBERDOB / OKROGLA MIZA SKGZ IN SLOVENSКИH OBČIN

Delitev Krasa je nesmisel. ki se mu bodo občine uprle

Doseči politično voljo za ohranitev enotne Kraske gorske skupnosti

MARKO JARC

V sredo je v Doberdobu SKGZ s sodelovanjem treh slovenskih občin na Goriskem priredila okroglo mizo o usodi Kraske gorske skupnosti. Tezave, v katere je zaslja KGS, je uvodoma obrazložil doberdobski župan Lavrencic. Na podlagi zakona st. 142 ni namreč več mogoče, da so v isti gorski skupnosti občine iz različnih pokrajin. Deželni odbor je tudi pripravil svoj načrt o reorganizaciji KGS, ki bi jo ohranil samo za tržski del. Občine v goriski pokrajini bi priključili Briski gorski skupnosti, s katero nimajo nič skupnega. Lavrencic je podčrtal, da mora kraski teritorij ostati enoten v okviru KGS. Podčrtal je zaskrbljenost, ker ni politične volje, da bi se vozil KGS resil.

Predsednik Devetak je povedal, da je SKGZ priredila to srečanje, da bi skupaj z upravitelji poiskali odgovore na pereca vprašanja nase narodne skupnosti. Dejal je tudi, da je vključitev kraskih občin v Brisko skupnost nesmisel, in da tudi zamisel o kraskem parku spodbuja k dejstvu, da mora kasko območje ostati celota. Ljudje se

istovetijo s teritorijem, na katerem živijo, in je to za naso manjšino bistvene važnosti. Devetak je zaključil, da je KGS ze nekaj danega in zato se ne sme dopustiti, da se sprozi nasprotni proces. Tudi od usode KGS je odvisno, kolikšen vpliv bomo Slovenci ohranili na lastnem teritoriju.

Sovodenski župan Primožic je povedal, da uprava, ki ji načeluje zelji, da se KGS ohrani in zaskrbljenostjo vidi možnost ločitve. Sprasuje se tudi, kako se bosta lahko ujemala Kras in Brda. Steverjanski župan Humar meni, da bo zakon 142 spremenil ravnotežja in da se bodo majhne občine morale združevati. V tem smislu bi lahko gorske skupno-

sti bile združevalni organ. Glede BGS meni, da ni se doobra začela delovati in jo ze hočejo siriti.

Predsednik Briske skupnosti Corsi je obrazložil, da nimajo nobene želje ze razširitvi teritorija in hočejo ostati v sedanjih mejah. Vendar je tudi povedal, da bi v primeru ustanovitve kraskega parka ne bilo nobenih zadržkov, ce bi ga upravljala nova gorska skupnost. Osnutek deželne odbora, bi veljalo sprejeti, da se resni problem vseh GS tudi z novim zakonom, ki bi dovoljeval deželi, da sama določi meje krajevnih uprav.

KGS je vezana na homogenost svojega teritorija s socialnega, etnic-

nega in ekonomskega vidika, je menil njen predsednik Sirca. Zakon 142 je bil ustvarjen za racionalizacijo upav, toda odcep goriskih občin ni in ne more biti racionalen. Sirca je brez ovinkarjenja dejal, da je okrnitev KGS davek tržaski desnici in strankam, ki nasprotujejo Slovincem. Ze samo dejstvo, da hočejo rešiti tako perec vozil pred deželnimi volitvami, je zgovorno. Dejstvo, da predsednik dežele Turello ni sprejel povabila na sestanek s KGS, tudi odbornik Barnaba se temu otepa, dokazuje politično voljo deželne vlade. Glede stalisca BGS Sirca si caka nekaj več konkretne pomoči z njihove strani.

Deželni odbornik Tersar je bil mnenja, da je problem v bistvu tehničnega značaja, vendar je bil glede pozitivne rešitve pesimist. Meni, da je zakon 142 precizen: tezna po racionalizaciji in krčenjih je zelo ziva. Zato je predlagal, naj KGS stopi do vseh svetovalskih skupin na deželi, da poišče sirso podporo, kar bi lahko okrepi politično voljo, da KGS ostane. Sirca je s tem v zvezi ugotovil, da bo morda resilna bilka zakon 773, ki naj bi dal deželi pristojnost o delitvi teritorija.

V razpravi je deželni svetovalec Bratina menil, da je problem KGS dejansko teritorialni, ker bi tržaska občina hotela pobrati ves teritorij. Teško pa bo premostiti dolocila zakona 142. Treba je zato biti odprti na vse rešitve.

Predsednik KGS Sirca je se napovedal, da se bodo župani srečali z odbornikom Barnabo in da bo KGS stopila do svetovalskih skupin na deželi. Pozval je k sirsi akciji: ce je volja prebivalstva, da se KGS ohrani, se mora ohraniti. Zaključil je župan Lavrencic: ce bo treba, je dejal, bomo nastopili tudi z demonstrativnimi akcijami, da branimo to kar je prav, da ohranimo.

NOVICE

Razprava o jezui na Soči

Kulturni krožek Frontiera aperta prireja jutri javno razpravo o odnosih med Italijo in Slovenijo, s posebnim ozirom na vodno gospodarstvo in na Osimski sporazum. V ospredju bo vsekakor vprašanje gradnje jezua na Soči, za kar je vlada pred kratkim zagotovila 75 milijard lir. Na javni razpravi, ki bo v konferenčni dvorani Trgovinske zbornice ob 17.30, bodo govorili veleposlanik Ludovico Arsenisio Carducci, predsednik italijanske delegacije v mešani komisiji za vodno gospodarstvo, Gastone Novelli ravnatelj Dezelnega urada za okolje, prof. Mario Prestamburgo, univerzitetni profesor, Rajko Korenc član mešane italijansko-slovenske komisije za vodno gospodarstvo. Razpravo bo vodil predsednik krožka Mario Brancati.

Koncert združenja AGIMUS

Združenje glasbene mladine (AGIMUS) zacenja drevi novo koncertno sezono. Trajala bo do konca maja in v tem času se bo zvrstilo kar deset glasbenih dogodkov. Koncerti se bodo odvijali z dvotedenskimi presledki, ob sobotah popoldne, v konferenčni dvorani pokrajinskega muzeja na gradu. Danes ob 17.30 se bo občinstvu predstavil godalni ansambel »La Consonanza«, ki ga vodi violinist Andrea Zerbin. Vstop z izkaznicami, ki stanejo 10, oziroma 14 tisoč lir.

Nesreča v tržiskem pristanišču

V tržiskem pristanišču se je v cetrtek ze spet pripetila precej huda nezgoda na delu, tretja v zadnjih treh tednih. Poskodoval se je Josko Jarc iz Doberdoba, ki običajno upravlja zerjav. Izvedeli smo, da se je Jarc ponesrečil, ko je sestopal z zerjava na ladji, potem ko je kolega prevzel njegovo mesto. Jarc si je pri sestopanju zlomil nogo in to na ozkih lestvicah. Reševanje ponesrečenca je zahtevalo precej napora in spretnosti, končno pa so ga le spravili na varno in v bolnišnico.

KULTURA / BOGAT KONEC TEDNA

Proslave dneva kulture in praznovanje v Šmavru

Nocoj proslava v Šmavru, jutri v Sovodnjah - Oder 90 ima premiero - Jutri praznovanje sv. Valentina

Po sinocnji Presernovi proslavi na Vrhu se danes in jutri nadaljujejo po naših društvihih prireditvah ob dnevu slovenske kulture, napovedujejo pa tudi druge pomembne pobude. Skratka, obeta se bogat in zanimiv konec tedna. Drevi ob 20. uri bo v nekdanji osnovni soli v Šmavru proslava z naslovom Intervju Presernu v organizaciji Prosvetnega društva Sabotin. Jutri bo v Šmavru tradicionalno slavje ob prazniku sv. Valentina. Ob 14. uri bo masa, ze od 10. ure dalje pa bodo odprli kioske, kjer bodo ponujali znane šmavrske struklje in domače vino. Tudi to zanimivo tradicionalno praznovanje sv. Valentina prireja Prosvetno društvo Sabotin.

Jutri popoldne bodo Preserna počastili v Sovodnjah. Proslavo »Pensnikova podoba« bodo oblikovali gojenci Glasbene matice Gorica in

clanica Primorskega dramskega gledališca iz Nove Gorice Nevenka Vrancic. Igralka bo podala splet Presernovih pozij. Ob tej priložnosti bo spregovoril predsednik pokrajinskega odbora SKGZ Karlo Devetak. Prireditve, ki jo pripravlja KD Sovodnje, bo v domačem Kulturnem domu

s pricetkom ob 17. uri. Tudi v Katoliškem domu bo jutri popoldne vse živo. Goriska dramska skupina Oder 90 se bo občinstvu prvič predstavila z dramo v treh dejanjih Ksaverja Meska Mati, v režiji Kazimirja Cernica. Pricetek predstave je napovedan ob 17. uri.

SOVODNJE / FUNKCIONAR GORIŠKE OBČINE

Plačal bo 400 tisoč lir kazni

Odlaganje smeti v naravi je lahko draga zadeva

Zavest o odgovornem ravnanju do okolja se, ceprav počasi, vendarle utrjuje. Se zmeraj pa so posamezniki, ki menijo, da se skrb za okolje neha ze na hišnem pragu. Izvedeli smo, da so v Sovodnjah prav pred kratkim naprtli denarno kazen 400 tisoč lir osebi, ki je na območju Peči, ob cesti vzdolz letališca, odložila kup raznovrstne šare. Občina je storilcu tudi ukazala, da mora odpadke odstraniti in vzpostaviti

prejšnje stanje, sicer bo sama ukrepala in zahtevala povrnitev stroškov.

Slišati je, da so bili na sovodenjskem županstvu, kjer imajo sicer dokaj pogosto opravka s podobnimi dejanji presenečeni, ko so ugotovili, da je odpadke odložila oseba, ki je zaposlena na goriski občini in kjer opravlja precej odgovorno nalogo.

Primer, ki ga prav gotovo ne kaze posnemati!

APT / STARA-NOVA KOMISIJA

Zeleni Fiorelli je na pokrajini podal ostavko

Pokrajinski svet je na zadnji seji, ki se je odvijala pod visom afere blagovnice Coop Consumatori, izvolil člane upravne komisije pokrajinskega prevoznega podjetja APT. Sestava komisije, ki naj bi opravljala to nalogo samo se nekaj mesecev, je naslednja: predsednik

Franco Visintin, (PSI), člani Ermellino Peressin (KD), Marino Marin (KD), Italo Chiarion (DSL), Adriano Bernardis (PSDI), Carlo Michelutti (PSI), Bruno Podbersig (na predlog PRI), nadomestna člana sta Emil Jarc (SSK) in Mauro Pignataro (zeleni). Novi so Michelutti, Podbersig in Pignataro. Za preglednike računov so bili imenovani Amatore Visintin (PSI), Albano Fain (KD) in Vincenzo Marini (DSL).

Tak izid volitev je vplival tudi na odločitev svetovalca zelenih Fiorelli, da je po skoraj triurni razpravi podal ostavko. Predlagal je tudi, da bi APT v tem težkem prehodnem obdobju vodila komisija, ki bi ji sam naceloval, sestavljali pa bi jo izključno predstavniki zelenih. To bi bil jasen znak, da obstaja politična volja po spremembah.

OBVESTILA

SPD GORICA - SMUCARSKI ODESEK sporoča da je zaradi pomanjkanja snega do nadaljnjega odgoden smu-carski tečaj na Nevejskem sedlu.

SPD GORICA vabi na osrednjo proslavo ob 100-letnici Planinskega društva, ki bo 28. t.m. popoldne v Ljubljani. Avtobusni prevoz iz Rozne doline. Prijave in informacije pri Z. Cotarju, tel. 30995.

DRUSTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV obvesča, da bo 8. marca izlet v mestce Asolo (kosiilo v Castelfrancu Veneto). Prijave ob sredah, samo na sedežu društva od 10. do 11. ure do vključno 3. marca.

OBCINSKA UPRAVA DOBERDOB obvesča, da je na oglasni deski razgrnjen pravilnik Kraske gorske skupnosti za doodeljevanje finančnih prispevkov kmetom, v smislu dez. zakona st. 16/92.

LJUDSKI RADIO (FM 97,500 Mhz) bo jutri ob 10.30 oddajal posnetek nedavne razprave na temo Podkpnine in mafija, pri kateri so v Vidmu sodelovali sodnik Felice Casson, sen. PSI Franco Castiglione, pokrajinski tajnik KD v Vidmu odv. Luciano Missera in goriski odvetnik Livio Ber-

GLEDALIŠČE

KATOLISKI DOM V GORICI: jutri ob 17. uri bo skupina Oder 90 uprizorila premiero drame v treh dejanjih Mati, Ksaverija Meska. Režija Kazimir Cernic.

KINO

GORICA VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »Il danno«. Režija L. Malle, igrajo Jeremy Irons in Juliette Binoche.

CORSO 17.00-19.30-22.00 »Luna di Fiele«. R. Roman Polanski.

VERDI 18.00-20.00-22.00 »Trappola in alto mare«.

TRZIC COMUNALE 17.30-19.45-22.00 »I protagonisti«.

EXCELSIOR 17.00-22.00 »La morte ti fa bella«.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI

AL MORO - ul. Carducci 40 - tel. 530268

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

OBCINSKA LEKARNA ST. 2 (Comunale n. 2) - ul. A. Manlio 14/A/B - tel. 480405.

ZLATARNA

Ideal

GORICA - ul. Oberdan, 1 - Tel. 0481/32626

do 1. marca ponuja posebne popuste do 30% na vsej srebrnini in na vseh urah

14. februar
Sv. ValentinLjubezen je..... kupiti darilo
za Sv. Valentin v zlatarni Ideal14. februar
Sv. Valentin

VROČE TEME / POSLANCI

»Ste vprašali, kolikšne so direktorske plače?«

ARTUR LIPOVZ

AJDOVSCINA - Plače poslancev so razne strasti v naelektrinem ozračju prihajajoče delavske stiske. Ajdovski poslanec v državnem zboru Miro Geržina (SKD) pravi, da je prejel v januarju 175.285 tolarjev plače. Vsota bi morala biti po njegovih izračunih za okoli 8 tisoč nižja, ker je v njej vsteta tudi razlika za december.

»Ne vem, če smo s kolegi v tem času plačo že zaslužili. Moja plača je lahko javna. Mislim tudi, da je dobro, da se tudi skozi nase plače kaže solidarnost z ljudmi. Koliko pa bi odzem plače poslancem dvignil višino mesečnih dohodkov delavcem, ki dobivajo od 13 do 15 tisočakov, je seveda vprašanje. Takšen pristop zavaja. Poglejte! Podjetji, ki ne zmorejo plačevati državi dajatev in prispevkov, je ogromno. Vsi direktorji in vodstva pa imajo tajne, "skrite" ali "nejavne" plače, "težke" po nekaj tisoč mark, medtem pa zaposlene mečejo na cesto. O teh se nič ne piše... Mislim tudi, da bi morali občinski poslanci vedeti, kakšne so plače zaposlenih v

javni podjetjih. Zdati ni lahko. Nekateri od poslanskih kolegov so imeli pred prihodom v parlament višjo plačo kot zdaj. Kaj pa v teh primerih?

Zelim, da plače ne bi bile le kost, vrzена zato, da se dviguje pritisk. O njih se je treba pogovarjati, tudi o moji, vendar pretehtano in nedemagoško. Razumljivo, da ljudje ne delajo z veseljem za 15 tisoč tolarjev veliko plačo, jim je pa treba dati perspektivo. V tem vidim svoj del poslancov. Država in vlada bosta morali poskrbeti za ek-sistencne možnosti in preživetje ljudi tudi takrat, ko izgubljajo delo. Ustvariti bo morala temeljne ekonomske pogoje za boljše življenje, prizgati luc na koncu tunela. S tem jo moramo poslanci zadolžiti, sicer bodo morali otroci prekinjati solanje, ljudi bo zajel obup...»

Zares so razprave o poslanskih plačah že presegle mero v primerjavi s tem, da se mora državni zbor lotiti vrste izjemno pomembnih zadev, od katerih bo odvisna v prihodnosti višina slovenskih plač.

ZAPOSLOVANJE / VSE VEČ LJUDI NA SEZNAMIH ZAVODOV

Brezposelnost na severnem Primorskem še vedno narašča

Konec leta je bilo v štirih občinah 4316 ljudi prijavljenih na Zavodu za zaposlovanje. Največ je takih, ki iščejo prvo zaposlitev.

SEVERNA PRIMORSKA - Podatki o številu brezposlenih v severno-primorski regiji, kamor spadajo občine Nova Gorica, Tolmin, Ajdovscina (idrijska enota zavoda za zaposlovanje je vključena v ljubljansko območje), kažejo, da se brezposelnost iz leta v leto vztrajno povečuje. Povprečje pa se tudi zaposlovanje na črno, in to na obeh straneh meje, kar v praksi pomeni, da se nezaposleni raje odločajo za boljše plačano neprijavljeno delo pri zasebnikih, čeprav kot nezavarovani delojemalci prevzemajo naseveliki rizik. Po besedah vodje analitike novogoriške enote Zavoda za zaposlovanje Irene Drnovšek Derman je bilo konec lanskega leta v severno-primorski regiji (brez Idrije) 3815 prijavljenih brez dela, kar je 24 odstotkov več kot leto poprej. Največji porast brezposelnosti so lani zabeležili v tolminski občini (35 odstotkov), kjer je s 602 to število naraslo na 816 nezaposlenih ob koncu leta 1992. Tudi podatki drugih občin so zaskrbljujoči, saj je bilo v Novi Gorici decembra lani 2285 nezaposlenih (leto poprej se 1891) in v ajdovski občini, kjer se je to število s 580 povzpelo na 714. Največji porast

brezposelnosti je v poletnih mesecih (po prilivu iz sol). Na njo pa vplivajo tudi prenehanje zaposlitve za določen čas in stecaji podjetij, katerih posledice so trajni presežki delavcev.

Skoraj polovica brezposlenih v regiji je zenski, cetrina isče prvo zaposlitev, skoraj polovica je starih do 26 let. Največ brezposlenih je brez poklicne izobrazbe, 31 odstotkov jih ima poklic, 24 odstotkov srednjo šolo in do 8 odstotkov

zaposlitve. Lani je delo v okviru javnih del dobilo 101 prosilec.

Podatke o stanju brezposelnosti smo posebej obdelali tudi za idrijsko občino, ki v tem pogledu gotovo izstopa, saj spada s 6,3-odstotno stopnjo brezposelnosti med območja z najnižjim deležem nezaposlenih. Tudi tu ni naraščala, vendar pa podatki, ki nam jih je posredovala svetovalka za zaposlovanje v Idriji Dora Murovec. Zaskrbljujoč je zlasti visok delež nezaposlenih med izobraženimi, saj imajo skoraj dve tretjini nezaposlenih poklicno ali višje stopnje izobrazbe.

V primerjavi s drugimi občinami pa stanje brezposelnosti vendarle ni tako kritično kot v nekaterih drugih slovenskih območjih in občinah. Tako je bilo po podatkih

med njimi bodo nadaljevali tudi letos. Po besedah načelnika za gospodarjenje Mirana Voncina se je tudi na letošnji razpis javnih del za pripravo 25 interesentov. Bi pa za različna dela potrebovali 111 delavcev. Vendar razpoložljiva sredstva za vse potrebe verjetno ne bodo zadostovala, zato bo o njih izvršni svet občine razpravljati pozneje

Problem nezaposelnosti so v petek letih reševali tudi z razpisi javnih del, za katera so se potegovali zlasti javni zavodi s področja družbenih dejavnosti in nekatera pro-izvodna podjetja. Tako je bilo lani v idrijski občini v javna dela vključeno 100 nezaposlenih, ki so op-ravljali predvsem različna vzdrževalna fizična dela; nekatera

Bolje kakršnokoli delo kot brez dela (Foto: R. Bric)

VLADNA KRIZA / POSTOPEK OD ZAČETKA

Postojnska občinska skupščina ni izglasovala nobenega mandatarja

POSTOJNA - Občinska skupščina v četrti, 11. februarja, ni izglasovala mandatarja za sestavo novega občinskega izvršnega sveta. Medtem ko sta dva kandidata - Zvone Černac (nestrarski) in Božo Strle (DS) - na sami seji od kandidature odstopila, pa preostala dva - Jože Skodric (SLS) in Franc Tomazič (SDP) - za izvolitev nista dobila dovolj glasov. Tako so se morali odborniki vrniti na začetek in spet določiti rok za vlaganje kandidatur. Pri tem jih je bilo kar nekaj mnenja, da je predlagani osemdnevni rok prekratek, kar sta po njihovem potrdila z odstopom tudi kandidata. Predlagani rok so potem sicer sprejeli, slišati pa je

MATEJA GODEJSA

bilo v razpravi kritike na račun sedanega IS, čes da ta namerno zavlačuje izvolitev novega, ob enem pa sam ne opravlja normalno tekocnih nalog. Poudarjeno je bilo tudi, da gre poleg krize IS tudi za nesoglasja med njim in predsedstvom skupščine.

Da sodelovanje med najvišjima občinskima organoma ni konstruktivno, je bilo opaziti že pri naslednji točki, ki je skupščina obravnavala soglasje k imenovanju Iva Jelerčiča za ravnatelja glasbene sole. Mnenje k soglasju namreč daje skupščini tudi IS, ki pa se v tem primeru ni hotel jasno opredeliti.

liti, saj - tako članica IS Marjetka Mahne - »predsedstvo skupščine pri soglasjih do zdaj se nikoli ni upoštevalo njihovega mnenja«. V odgovoru na očitke, da predsedstvo, ki ga vodi zupan Igor Bratina, v zadnjem času ovira delo IS, se je dalo zvedeti, da je le-to v tem času zavrnilo le sklep, s katerim je IS odobril, da se stroški zasebne kazenske tozbe, ki sta ji proti zavarovalnici Triglav vložila Marjetka Mahne in Zvone Černac (oba člana IS) v obliki akontacije pokrijejo iz občinskega proračuna. Na koncu so soglasali s predlaganim ravnateljem in v svet ZD imenovali predstavnike ustanovitelja.

MUHASTA ZIMA / CERKLJANI SE JI VNDARLE NE DAJO

Medtem ko drugod cvetijo zvončki...

Umetni sneg v smučarskem centru Cerklje omogoča dobro smuko (Foto: R. Bric)

CERKNO - Čeprav je letosnja zima kar precej čudna in ni nasula snega, kar se spodobi, pa imajo v smučarskem središču Cerklje (Crni vrh nad Cerknim) pravo smučarstvo - na umetnem snegu. Tega so "nasnežili" s pomočjo snežnih topov med 20 in 25 centimetri, kar je na dobro pripravljeneh smučiščih kar dovolj za prijetno smuko. Umetni sneg so nasuli ob sedežnici Pocič in ob vlečnicah Grič in Dolina. Vreme za smučanje je kot v pravljici. Ker so ponoci temperature dovolj nizke, pripravljajo umetni sneg vsak dan sproti. Smučarski avtobus redno vozi iz Cerknega, za vse drugo je poskrbljeno na samem smučišču.

DRUŽBENA STANOVANJA / ČISTI RAČUNI

S stanovanjskim denarjem v občini niso razmetavali: je dobro naložen!

AJDOVSCINA - Občina je od sprejema stanovanjskega zakona prodala 238 takoiimenovanih občinskih stanovanj in iztržila zanje 66 milijonov tolarjev. Od tega denarja je bilo namenjenih za kredite (katere so prosilci namenili za nakup, adaptacije in novogradnje) občanom 20 milijonov, iz naslova nakupa stanovanj je placala 3 milijone, medtem ko je bilo za vračila lastne udeležbe in za odpravnine (ali bolje izplačila za vzpodbudo za hitrejšo izpraznitev stanovanja, kot to predvideva stanovanjski zakon) ob izpraznitvi občinskih stanovanj 11, 5 milijona tolarjev. Takšne odpravnine znašajo v povprečju med 500 in 600 tisoč tolarji, pač odvisno od velikosti, ohranjenosti in mesta stanovanja. Občina je v celoti tudi poravnala obveznosti do repu-

bliškega sklada. Opredelitev, ali bo del sredstev namenjen tudi naložbam v gradnjo novih stanovanj, se ni sprejela.

V občini pravijo, da upoštevanje namenskega rabo stanovanjskega denarja, kakršna je predpisana tudi s stanovanjskim zakonom. To velja tudi zlasti za vračanje denarja v sfero, iz katere so bila prodana stanovanja, torej v izobraževanje, kulturo ipd. V lanskem letu so tako s pomočjo denarja iz prodaje stanovanj sponancirali izgradnjo, prenove in adaptacije sol v Podkrajju, Podnanosu, Lavričevu knjižnico in se nekaj podobnih. Denar, ki se zbira in vodi na posebnem računu, so s pomočjo "obračanja" v poslovnih bankah, to namreč omogoča integralni proračun, oplemenitili, so povedali. (AL)

OBİČAJI / KURENTI IZ PTUJA NA OBALI

Oznanjevalci pomladi

Ptujski kurenti (ali koranti) so ob slovenskem morju vabili pomlad (Foto: D. Rožič)

PIRAN - Med popotovanjem po Sloveniji so ptujski kurenti priplesali pregnet zimo tudi na Obalo. Na osrednjem trgu v Kopru in nato na Tartinijevem trgu v Piranu je njihova predstavnica zbranim gledalcem vseh starosti prebrala kurentovsko poslanico z željami po dobri letini, jim podarila tradicionalni ptujski kruh, zupanu pa izročila povabilo za 33. kurentovanje na pustno nedeljo, 21. februarja na Ptuj. Na Obalo naj bi prihajali vsako leto. Tokrat so prišli v pravi trenutki. (AN)

NOVICE

Vnovčili so prvi kupon občinskih obveznic

POSTOJNA - V začetku februarja je potekel rok za izplačilo prvega kupona obveznic občine Postojna. Deset milijonov nemških mark obveznic, kolikor so jih izdali, je stopilo v veljavo 1. februarja lani. Do danes so jih prodali ali planirali za 2.243.000 mark. Približno 430 tisoč mark od te vsote za placilo ne bo bremenilo občinske blagajne, saj jih je IS dal KK Optimizem (170 tisoč) za obnovo športne dvorane in podjetju PTT Koper (260 tisoč) za izgradnjo telefonskega omrežja. Za placilo prvih kuponov ostalih obveznic so iz občinskega proračuna za placali 7.118.953 tolarjev. (MG)

Pustni boljši sejem: najдите si pravo masko

SEZANA - Tudi letos vzgojno varstveni zavod organizira pustni boljši sejem v soboto, 13. februarja, od 9. do 12. ure v vrtcu v Sezani. Izkušnje namreč kažejo, da so naši zepi vseprevec plitvi, da bi lahko stari vsako leto kupovali svojim otrokom nova pustna oblačila. Zato je veliko bolje, da si jih izposodijo ali celo kupijo nekoliko rabljena. Tega se zavedajo tudi sezanske vzgojiteljice in zato hočejo k sodelovanju pritegniti zlasti starse, ki naj bi prinesli rabljena oblačila, maske in ostale pripomočke za pustni čas. V zunanji vrtcih v Diviaci in Hrpeljah pa so na pustno rajanje ob malem pustu povabili tudi starse. (OKS)

Pričeli bodo z jogo

SEZANA - Lani je na Sezanskem vladalo veliko zanimanje za jogo. Letos so k sodelovanju povabili Koprčana Branka Ličena. Vaje se bodo pričele v sredo, 17. februarja, ob 19. uri na srednji soli v Sezani. V srednji soli vsak drugi torek (naslednjič 16. februarja) ob 18. uri pod vodstvom Vesne Deankovič poteka soka pozitivnega mišljenja. Obiskujejo jo predvsem dijaki. Konec meseca, 28. februarja bodo člani kluba 2001 Kras odšli na drugi izlet pohoda po obronkih Krasa. Zbrali se bodo ob 8. uri pred zadrznim domom v Komnu in krenili od Dovec preko Lujkoja do Stanjela. Na pohod so vabljeni vsi, ki ljubijo naravo. (OKS)

Uredili smetišče v Dragoniji

PIRAN - Nedavno je piransko Okolje končalo sanacijo deponije komunalnih odpadkov v Dragoniji. V dveh letih so uredili zaščitni nasip, postavili ograjo in zgradili drenazo. Izabili so tudi movcivata tla in uredili preciziranje izcednih vod. Skupni strošek del je znašal 20,8 milijona tolarjev. Vendar kot pravijo na Okolju, bo to zadostovalo le za pet let, zato so že zdaj začeli izdelovati lokacijski načrt za razširitev smetišča, ki naj bi ga se letošnje sprejela piranska skupščina. Po tem posegu bo deponija služila svojemu namenu za nadaljnjih dvajset let. Če bi jim medtem uspelo zgraditi kompostarno, bi se doba smetišča se podaljšala. Z ureditvijo doslej napol divjega smetišča niso zadovoljni vsi. Na Rizanskem vodovodu pravijo, da deponija vpliva na zajetje pitne vode, kar pa sta s temeljitimi analizami ovrgla tako Geološki zavod Slovenije kot Laboratorij za mehaniko tekočin pri Gradbeni fakulteti iz Ljubljane. (AM)

Nasprotja se povečujejo; se obeča odcepitev Lucije?

LUCIJA - Zadnja seja Sveta skupščine KS Lucija je postregla z nekaj vročimi temami, svoj vrh pa je prav gotovo dosegla v besedah Rudija Valenciča, predsednika KS, ki je mnenja, da sta si Piran in Lucija iz dneva v dan bolj dalec. Valencič pravi, da Pirancanov in Kotorozanov, ki so v skupščini v večini, lucijske težave očitno ne zanimajo, drugače si ne zna razložiti ignorance ob problemih kot so na primer crne gradnje, kanalizacija v Seci, cestna povezava med spodnjo Lucijo in solo, podhod pod magistralno cesto itd., na katere jih KS Lucija ne-nehno opozarja, pa jih ti kar naprej predstavljajo na naslednje seje. Rudi Valencič je se povedal, da je Lucija tako ali tako predlagana za mestno občino, zato razmišljanje v tej smeri ni nobena senzacija. Za začetek bodo najkasneje v začetku marca organizirali okroglo mizo na to temo. (AN)

Končan je tečaj za diatonično harmoniko

STORJE - Klub Kraska harmonika je že drugič zapored organiziral tečaj za diatonično harmoniko. Podoben tečaj je bil že oktobra lani. Pod vodstvom priznanega strokovnjaka in svetovnega prvaka na diatonično harmoniko Zorana Lupinca je tečaj uspešno zaključilo 16 udeležencev, med katerimi so bili zlasti mladi. Tečaj je potekal v dveh skupinah: začetniški in nadaljevalni. Na zaključnem srečanju v gostilni Skok v Storjah je predsednik kluba Ludvik Zibera podelil diplome, godci pa so zaigrali vsak po eno skladbo. Aleksander Peršolja, tajnik sezanske ZKO, pa je mentorju Zoranu Lupincu, ki poučuje diatonično harmoniko tudi na Postojnskem, izročil knjigo o slovenskih gradovih. (OKS)

Prijubljeni tednik Mandrač vztraja

IZOLA - Kljub pomislekom, da je izdajanje lokalnega tednika prehud zalogaj za tako majhno občino, kot je Izola (pomanjkanje "dogodkov", številno skromna kadrovska zasedba, sofinanciranje, brezplačen casopis itd.) se Mandrač dobro drži in postaja nepogrešljiv informator v najmanjši slovenski občini. Četrta številka Mandrača prinaša zapis o prekinitvi stajka v Izolskem Irlisu s pomenljivim naslovom: Aiplavz lastnemu koncu? Na dvanajstih straneh Mandrač piše o pripombah na zazidalni načrt marine, o programu turističnega razvoja občine, o sanaciji občinskega smetišča itd. Poleg tega prinaša tudi pismo Gianfranca Siljana (podpredsednika občinske skupščine) občinski vladi, razmišljanje Neve Zajc ob kulturnem prazniku, nasvete staršem kako ravnati z otroci narkomani, cakule itd. Poseben dodatek je serija starih fotografij Izole. Mandrač izhaja v nakladi 6.000 izvodov. (MEF)

NOVICE

Angleška tiskarna se je poboljšala

LJUBLJANA - Poslanec v državnem zboru slovenskega parlamenta Zmago Jelincic, direktor trezorja pri Banki Slovenije Janez Majce in oblikovalec slovenskih bankovcev Miljenko Licul so v začetku februarja obiskali angleško firmo Thomas De La Rue and Company Limited, v kateri tiskajo tolarke bankovce. Zmago Jelincic je na včerajšnji tiskovni konferenci povedal, da se je omenjeni tiskarni prvič v zgodovini njenega obstoja primerilo, da se je kdo od naročnikov pritožil zaradi kakovosti njihovih izdelkov in prvič doslej je, po besedah Zmaga Jelincica, firma Thomas De La Rue zaradi tovrstnih pritožb povabila naročnika na ogled tiskarne. Zmago Jelincic je pred meseci začel opozarjati, da velikosti nekaterih bankovcev, zlasti za 1000 tolarjev, preveč odstopajo od predpisanih in je prek slovenskih javnih občil angleški tiskarni večkrat očital površnost pri tiskanju slovenskih tolarjev. Jelincic je na novinarski konferenci povedal, da nas je tiskarna sprva jemala premalo resno, približno tako kot naročnike iz Afrike in Azije, v zadnjem času pa delo opravlja tako, kot se spodobi. Na vprašanje, ali se je kakovost tiska izboljšala zaradi njegovih opozoril, je Jelincic odgovoril, da je težko natančno oceniti, kdaj je tiskarna zamenjala slabe kličse, dejstvo pa je, da se je kvaliteta bankovcev v zadnjem času izboljšala. Sicer pa angleška tiskarna za naše bankovce uporablja papir iz Radece in, kot je na tiskovni konferenci povedal Jelincic, uvrščajo radeški papir med najbolj kakovostne na svetu. (K.F.)

Ljubljanska banka, d.d., prva črpa ameriško kreditno linijo

LJUBLJANA - Ljubljanska banka, d.d., je z Union Bank of Switzerland iz New Yorka podpisala prvo kreditno pogodbo za kvoto v višini desetih milijonov ameriških dolarjev, ki jih je Sloveniji lani novembra odobrilo ministrstvo za kmetijstvo. Zdrženih držav Amerike, v okviru katere je državna zavarovalna ustanova Commodity Credit Corporation (CCC), ki zavaruje najeta posojila za financiranje nakupa ameriških kreditnih presezkov.

Revizija vseh podjetij

CELJE, SENTJUR - Celjska Služba družbenega knjigovodstva je z območja, kjer deluje - torej v šestih občinah - doslej dobila štiri zahteve za revizijo lastninjenja, pomočnik direktorja Uros Gorican pa meni, da bodo do maja, ko se bo iztekel rok za začetek postopkov pri reviziji lastninjenja, prejeli do dvajset takšnih zahtevkov. Najzanimivejša, ceprav morda presplosna, je zahteva skupščine občine Sentjur, da naj Služba družbenega knjigovodstva pregleda lastninjenje vseh sentjurskih podjetij, ki so se lani kakorkoli preoblikovala. (P. B.)

PROJEKT PRENOVE PODJETIJ / ELEKTROINDUSTRIJA

Podjetja imajo velik potencial

Zahodna raven produktivnosti je zdaj še nedosegljiva - Vsaj povprečni rezultati

IRENA PIRMAN

LJUBLJANA - V okviru projekta Prenova podjetij, ki je del integralnega republiškega projekta Prestrukturiranje in privatizacija slovenskega gospodarstva, so včeraj predstavili rezultate analize sektorja elektroindustrije.

Od vseh petih analiziranih sektorjev: lesnega, živilskega, kovinskega in elektroindustrije, je prav slednji največji. Izhodisce projekta prenove je bil močan padec prodaje, ki je posledica predvsem izgube jugoslovenskega tržišča v letu 1991. V primerjavi z letom 1989, ko je promet znašal 5,9 milijarde nemških mark, je bil v letu 1991 samo še 3,9 milijarde mark. Gre torej za stratesko vrzel v realizaciji, zmanjšani za 32 odstotkov.

Slovenska produktivnost je v letu 1991, torej po upadu prometa, znašala 88.000 nemških mark, medtem ko pri zahodni konkurenci dosega 263.000 mark. Stratesko vrzel bi po mnenju strokovnjakov lahko presegli tako, da bi tudi slaba podjetja zmogla dosegati vsaj povprečne rezultate (z enkrat je v nevarnosti 23.000 delovnih mest). Prestop na zahodno ra-

ven produktivnosti pa je za zdaj še neizvedljiv.

Pri analizi potencialov rasti so prišli do naslednjih rezultatov: prestrukturiranje moramo zaceti pri podjetjih, tako pri tistih, ki poslujejo slabše, kot pri tistih, ki poslujejo dobro. Vsa slovenska podjetja imajo namreč visok potencial. V vseh petih segmentih, ki jih je zajela analiza, obstajajo potenciali za rast.

Ti segmenti so: gospodinjstva in elektronski aparati (to so deli, radijski in televizijski aparati in merilna oprema), industrijski stroji, komunikacijske naprave in drugo. Iskra s 29,5 odstotka in Gorenje s 26 odstotki predstavljata več kot polovico sektorja.

Slovenija ima poleg tega visok delež v tistih zahodnih državah, ki so atraktivne za rast (močno konkurenca je sektor gospodinjstev in aparatov, ki je tehnološko na visoki ravni). Profitabilnost podjetij je nizka, zato bi jo morali tako pri izgubanih kot pri uspešnih podjetjih takoj dvigniti. Tretji rezultat analize pa je seveda premoštev izredno velike strateske vrzeli, ki se je pokazala tudi na

drugih področjih vrednosti.

Povečati je treba izvoz in prodajo na tujih trgih, kjer moramo doseči kritično maso, nujno za delovanje na tujih trgih, izkoristiti pa bi morali tudi možnosti, ki so nastale z izgubo jugoslovenskega trga.

Napoved rasti produktivnosti slovenskega gospodarstva je realno dokaj pozitivna in bi jo v letu 1995 lahko povečali na 5,1 milijarde nemških mark prometa (nevarnost presežka 23.000 delavcev bi se zmanjšala za 7000 delovnih mest).

Strokovnjaki menijo, da bi bila podjetja 80 odstotkov prestrukturiranja sposobna izpeljati sama, delež države naj bi bil torej le 20-odstoten. Prav to je bila tudi ena od spornih točk razprave, ko so vodilni delavci slovenskih elektropodjetij vladi očitali previsoke obrestne mere, saj je delež obresti v celotni strukturi kar 8,9 odstotka.

Nekateri pa so menili, da rezultate teh raziskav tako ali tako že poznajo, in da naj jim vlada raje odobri ustrezna znanja o menedžmentu, ki bodo pripomogla k boljsemu poslovanju.

STROKOVNI POSVET / PROIZVODNJA CELULOZE

Proizvodnja celuloze je metla za gozdove

Cene na svetovnem trgu so dosegle najnižjo raven v zadnjih desetletjih - Proizvajalci morajo ostati povezani

MILE ČUK

LJUBLJANA - Strokovno posvetovanje, ki ga je sklicalo poslovno združenje Slovenija papir d.o.o., je nedvoumno pritrldilo odgovorilo na vprašanje, ki so ga v zadnjem času pogosto postavljali v strokovnih krogih in javnosti - namreč, kakšna je bodočnost proizvodnje celuloze oziroma ali jo v Sloveniji sploh potrebujemo. Znano je, da so to proizvodnjo v Goricanah ukinili zaradi ekoloških problemov, v Krškem pa se ubadajo z reševanjem težkega finančnega položaja tovarne Videm. Razmere v tej panogi so se bolj črne zaradi sedanjih svetovne recesije v proizvodnji celuloze in papirja, saj je cena celuloze na svetovnem trgu dosegla najnižjo raven v zadnjih desetletjih. Odločitev o usodi proizvodnje celuloze je pomembna tudi za razmeroma močno razvito papirno industrijo v Sloveniji, ki mora kljub dosežani domači proizvodnji uvazovati dodatne količine celuloze. Omenjena strokovna posvetovanja so se udeležili predstavniki papirne industrije, gozdarstva, graficne industrije, GZS, Inštituta za celulozo in papir, resornih ministrstev in drugih vladnih organov ter posamezni uveljavljeni strokovnjaki s tega področja.

O gornji dilemi bi se, kot je dejal Zmago Zakrajsek, sekretar splošnega združenja gozdarjev, morali odločiti strokovno, ne pa politično. Zakrajsek meni, da gozdarstvo in celotna Slovenija potrebuje proizvodnjo celuloze, saj je to naša tradicionalna gospodarska panoga, ki se, kljub temu da je nekoliko zastarela, se vedno lahko pohvali s tehnologijo, kadri in znanjem. Če bi se zaradi kratkovidnih in ozkih interesov vsemu temu odpovedali, potem v prihodnosti, tudi če bi imeli denar in voljo, ne bi mogli postaviti tega, kar že imamo. Zaceti bi morali iz nič, kar pa bi bilo vsekar precej dražje kot pa sanirati in posodobiti sedanje zmogljivosti. Veliko težav imamo tudi zaradi razdrobljenosti, saj na vsakega zasebnega lastnika gozda odpade povprečno le 2,7 hektarja gozdnih površin, 86 odstotkov lastnikov nima niti pet hektarjev gozda, 44 odstotkov pa posejduje celo manj kot hektar gozda. Vseh lastnikov je zdaj več kot 250.000, po denacionalizaciji pa jih bo še več.

Zdenko Gasparič iz slovenskega združenja Slovenija papir je poudaril, da bi morala Slovenija, če bi proizvodnjo celuloze ukinili, vsako leto uvoziti najmanj 150 tisoč ton te surovine, hkrati pa bi imeli 500 do 600 tisoč kubičnih

metrov celuloznega lesa in lesnih ostankov na leto, s katerimi ne bi vedli kaj početi. Druge povedano, proizvodnja celuloze je metla za gozdove, je poudaril Gasparič, njena ukinitve pa bi povzročila veliko nacionalno škodo. Papirna industrija Slovenije bi lahko na leto brez težav porabila najmanj 80.000 ton domače celuloze, seveda če bi bila ta po kakovosti in ceni konkurenca uvoženi celulozi.

Joze Habinc iz krškega Vidma je pojasnil, da so se v osemdesetih letih na leto proizvedli 130.000 ton te surovine. Celulozo, brez katere ni strokovno smotrno in kakovostne proizvodnje papirja, so nehali kontinuirano proizvajati že leta 1990, ko so izgubili jugoslovanski trg, sami pa niso imeli dovolj obratnega kapitala. Čeprav je proizvodnja količinsko omejena, oskrba s surovinami pa ni redna, to podjetje se naprej prodaja na evropskem in domačem trgu. Tudi Habinc je opozoril na to, da bi morebitna ukinitve proizvodnje celuloze slabo vplivala na gospodarski položaj regije, pa tudi vse Slovenije. Več kot petina kemične industrije v Sloveniji je namreč povezana s proizvodnjo celuloze, pa tudi Slovenske železnice je letno prepeljejo kar 1,2

milijona ton. Tovarna celuloze v Krškem bi lahko, če proizvodnja v njej ne bi stala in če bi si pri tem pomagala s sedanjo tehnologijo, proizvedla 90 - 100.000 ton celuloze na leto, s tem pa bi, ob zamrznitvi zapadlih obveznosti in zagotovitvi obratnega kapitala, v 18 mesecih obratovanja lahko dosegla pozitivne rezultate kljub sedanjim nizkim svetovnim cenam celuloze, najnižjim v zadnjih dvajsetih letih. Stiri deset odstotkov proizvodnje bi tovarna morala izvoziti na zahodna tržišča.

Več razpravljalcev je poudarilo, da so slovenski proizvajalci celuloze stori- li hudo napako sredi osemdesetih let, ko takrat nenormalno visokih cen te surovine na svetovnem trgu niso izkoristili zato, da bi posodobili proizvodnjo. Opozorili so, da morajo slovenski proizvajalci celuloze ostati povezani, združiti pa bi bilo treba vse moči, da bi proizvodnjo, ki ima vrsto prednosti (ustrezna lokacija Vidma, kar zadeva surovine, vodo, prometno infrastrukturo), tudi ohranili. Zelo slaba rešitev bi bila, če bi krško tovarno celuloze dali v najem tujcem. Ta tovarna zaposluje 700 delavcev, posredno pa stiri tisoč. Omenjevanje okolja bi lahko brez večjih investicijskih naložb zmanjšali na evropsko raven.

INTERVJU / KARMEN ZUPANC - PETAVER

Stečaj za Metko, ki ima dovolj naročil

BRANE PIANO

Celjska tovarna Metka, izdelovalec metrskega blaga, ki v glavnem zaposluje žensko delovno silo, se je leta 1990 otrsela družbenega varstva, potem pa je direktor Stane Mele podjetje obremenil z bancnimi posojili, hipoteka na premoženje, zapovrh pa je del tovarne prodal. Nova direktorica je več kot dve leti poskušala rešiti Metko in več kot petsto zaposlenih. Nekaj delavcev je upokojila, nekaj jih je odšlo, tako da je število delavcev uspela zmanjšati na sedanjih 419, v dveh letih pa ni od banke najela niti enega kredita. Letos je Metka podpisala pogodbo s skladom za razvoj, upravni odbor, v katerem sedijo tudi predstavniki celjske ljubljanske banke, pa je takoj predlagal stečaj. S Karmen Zupanc-Petaver, vidno razburjeno, smo se včeraj pogovarjali na njenem domu.

Karmen Zupanc-Petaver med delavci Metke, maj 1991

prav bi ga zaradi terjatev lahko.

Toda v Metki ste z zastarelimi stroji pridelovali le izgubo.

Izgub ne bi bilo, če ne bi prav izdelovalec metrskega blaga v svetu zelo pestila recesija. V Nemčiji, ki je bila nas glavni trg, je leta se posebej izrazil. Pri nas je delovna sila tudi precej dražja kot pri konkurentih na Ceskem in drugod po Vzhodni Evropi. Seveda so tudi naši stroji zastareli, zaradi tega so počasni, s polovničnim izkoristkom.

Kolikšne so bile izgube v zadnjih mesecih?

Približno desetina enega milijona mark, kolikor je povprečno znašala naša mesečna realizacija.

Toda osebne dohodke ste kljub temu redno izplačevali.

Da. Junija leta 1991 smo dobili 7 milijonov tolarjev posojila iz državnih blagovnih rezerv, namesto bomaba, s tem denarjem smo kupili prejo. Takratni minister Maks Bastl je bil tudi eden redkih, ki nam je v boju za preživetje, ki se je vlekel več kot dve leti, pomagal. Tega posojila se nismo vrnili. Sicer pa smo si pri podjetjih izposojali le premoštevne kredite in smo ga sproti tudi vračali. Tudi ko smo skušali zmanjšati število zaposlenih, nam je ministrica za delo Jožica Puhar za dopolnilno delovno dobo posodila 4,5 milijona tolarjev. Ker je za to posojilo ministrstvo hotelo jamstvo, so mi ga v banki sicer bili pripravljene dati,

obenem pa so pozrli celoten znesek. Kasneje sem jamstvo dobila od Gorenja, posojilo pa je danes že vrnjeno. V dveh letih smo v podjetje tudi nekaj vložili, med drugim tudi v novo silvalnico. Samo v pami kotel, brez katerega proizvodnja ne more potekati, smo vložili 800 tisoč mark. Vse iz lastnih sredstev, kar je za poslovanje zelo nevarno, vendar nam drugega ni preostalo.

Kako pa je bilo v zadnjem času z naročili?

Lani poleti smo imeli krizo, jeseni pa smo naenkrat dobili toliko naročil, da smo jih komaj uspeli izpolnjevati. Vsa smo dobili iz tujine. V naši branži pa je tako, da lahko na dobiček računate sele potem, ko ti določen posel teče že leto ali dve. Kljub temu smo imeli že oktobra leta 1992 poldrugi milijon mark prihodkov.

Kaj ste pričakovali, ko ste se prijavi na razpis Sklada RS za razvoj?

Racunali smo na to, da bomo dobili pogajalskega partnerja, ki nam bo pomagal urediti odplačevanje posojil banki. Nismo si delali iluzij, da bi nam lahko sklad zagotovil denar za naložbe. Ze julija lani smo se ponovno pričeli pogajati z Ljubljansko banko, vendar smo pogovore prekinili, ko sem ugotovila, da ima banka z nami posebne nacrtje.

Za kaj je slo?

Banka je vztrajala pri tem, da naj bi sli v stečaj, potem pa naj bi po svoje izvedli lastninjenje,

je v navadi pred kolektivnim dopustom, ne bodo pa jih konservirali.

Torej bodo v Metki še naprej delali?

Narocil imamo dovolj, tudi delavci nečejo izgubiti službe. Upajo, da se bodo v dveh tednih lahko vrnili na delo. Le surovini nimamo dovolj, sodnica pa včeraj ni bila navdušena nad tem, da bi Metka, ki je v stečaju, kupovala prejo. Najbolje bi bilo, če bi se proizvodnja prenesla na sestrski podjetji v družbeni lasti, Metkatex ali pa Bic & Boc.

Danes dobivajo delavci Metke delovne knjižice. Kako so se na to odzvali?

Dosti jih joče. Stečajne upraviteljice jutraj se ni bilo v tovarno in delavcem ni nihče povedal, da jih bodo morda lahko spet zaposlili na enakih delovnih mestih v sestrskih ali pa kakšnih no-

vih podjetjih, ki bi nadaljevala dejavnost Metke. S ponedeljkom bodo tako vsi prijavljeni na zavodu za zaposlovanje.

Kaj je Metko pokopalo?

Ljubljanski banki v Celju je Metka dolžna 4 milijone 700 tisoč mark. Od tega je približno polovica dolgoročnih posojil, ki bi jih bilo treba odplačati do leta 2000, Metka pa jih je najela pred več kot desetimi leti. Oktobra leta 1991, dva meseca pred mojim prihodom v tovarno, je bila Metka banki za kratkoročna posojila dolžna okoli milijon mark. Ti dolgovi so do danes zaradi obresti narasli na poltretji milijon mark.

Torej v zadnjih dveh letih, ko ste bili na celu Metke, niste najemali dodatnih posojil?

Ne. Od banke smo leta 1991 dobili le 1,8 milijona takratnih dinarjev posojila za odpravo posledic poplave, pa se tega denarja nismo nikoli videli, saj je banka z njim takoj zmanjšala naš dolg. Zadnje posojilo je najel novembra 1990 prejšnji direktor Stane Mele, hipoteka zanj pa je bil naš počitniški dom v Portorožu. Ta denar so porabili za plače. Ko sem prišla, smo počitniški dom seveda morali prodati, saj posojila nismo mogli vračati, milijon mark izkupicka pa je prav tako pobrala Ljubljanska banka.

Ste za casa vasega direktorjevanja bancna posojila vračali?

Da. Vse do julijske vojne v Sloveniji. Ker smo izgubili jugoslovan-

ske trge, za izvoz na območje držav EGS pa je bilo treba plačevati visoke carine, inflacija je bila visoka cene metrskega blaga evropskih trgov pa

nizke, smo oktobra leta 1991 z banko prekinili vse odnose, saj posojil nismo mogli vračati, oni pa so že pred tem govorili le o stečaju. Banka

nam ni hotela odpisati dela posojil, ceprav se je to takrat pogosto delalo, pa tudi svojega lastniškega deleža v Metki niso hoteli uveljaviti, ce-

FAIR AND EXHIBITION PARTNER

Syma Intercontinental is looking for a partner for the Slovenian market. Well-known registered trade marks, such as Syma-System®, Syma-Rondo®, Syma-Orbit®, can be distributed. Please write in English or German to Syma-System Austria, Mr Jörg Noichl, managing director, Industriestraße 3 A-120 Wolkersdorf, Tel. 9943/2245/2497-0 Fax. 9943/2245/2498-85

SYMA

MENJALNIŠKI TEČAJI

12. februar 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	61,80	62,70	8,69	8,84	6,54	6,69
Avtohisa Ljubljana*	61,90	62,30	8,70	8,83	6,59	6,77
Azur*	61,80	62,50	8,72	8,89	6,60	6,75
Banka Vipava	61,90	62,64	8,70	8,84	6,61	6,66
Bobr Fuzine	62,05	62,30	8,75	8,88	6,55	6,80
Bobr Trzin	62,05	62,30	8,75	8,88	6,55	6,80
Brdar Koper*	61,70	62,25	8,64	8,80	6,58	6,75
BTC terminal Sezana	61,70	62,40	8,72	8,85	6,55	6,67
BTC d.d. Ljubljana	61,50	62,50	8,70	8,85	6,30	6,70
Burin Center*	61,95	62,55	8,68	8,88	6,55	6,75
Burin Moste*	61,95	62,45	8,68	8,85	6,55	6,75
Come 2 Us*	62,00	62,60	8,75	8,90	6,50	6,80
Creditanstalt - Nova banka	61,90	62,40	8,80	8,95	6,50	6,80
Dom na trgu	62,00	62,19	8,76	8,82	6,61	6,70
Dom Kaffe Domzale*	62,10	62,40	8,80	8,87	6,55	6,70
Dom Kaffe Kranjska gora*	61,90	62,40	8,75	8,87	6,50	6,75
Eros Ljubljana*	62,00	62,30	8,75	8,85	6,60	6,75
Eros Kranj*	62,05	62,45	8,75	8,85	6,60	6,70
Eurotours International*	61,90	62,50	8,70	8,85	6,50	6,80
Euroservis Sezana	61,95	62,30	8,70	8,80	6,60	6,67
Fiba d.o.o. Koper	61,81	62,29	8,67	8,80	6,60	6,72
Golfturnir Ljubljana	61,95	62,60	8,73	8,88	6,49	6,80
Golfturnir Domzale	62,00	62,40	8,65	8,85	6,40	6,85
Hida	61,95	62,15	8,79	8,81	6,65	6,70
Hipotekarna banka Koper*	61,80	62,50	8,72	8,85	6,50	6,80
Hranilno kreditna služba	61,80	62,60	8,73	8,89	6,48	6,80
Hram Rožice Mengeš	62,00	62,25	8,75	8,85	6,60	6,75
Idila Sečovelje*	61,80	62,29	8,70	8,90	6,59	6,79
Ilirika Ilirska Bistrica	61,65	62,55	8,61	8,80	6,40	6,70
Ilirika Slovenj Gradec	61,81	62,39	8,73	8,81	6,60	6,73
Ilirika Postojna	61,81	62,55	8,67	8,78	6,61	6,69
Ilirika Sezana	61,96	62,29	8,71	8,80	6,65	6,67
Italdesign Nova Gorica*	61,77	62,30	8,73	8,85	6,61	6,68
Klub Slovenijales	62,00	62,35	8,75	8,85	6,50	6,75
Komercialna banka Triglav	61,61	62,61	8,70	8,90	6,50	6,75
Kompas Hertz Celje*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Velenje*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Idrija*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Tolmin*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Novo Mesto*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Krško*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Hertz Bled*	62,00	62,40	8,75	8,85	6,50	6,80
Kompas Holidays	62,00	62,50	8,80	8,90	6,50	6,70
Ljubljanska banka d.d. Lj.	61,70	62,90	8,72	8,93	6,53	6,76
LB Banka Zasavje Trbovlje	61,50	62,50	8,74	8,88	6,50	6,80
LB Dolenjska banka N.M.	61,90	62,70	8,78	8,90	6,60	6,80
LB Komercialna banka N.G.	61,51	62,70	8,65	8,95	6,36	6,67
LB Kreditna banka Mb. d.d.*	61,60	62,90	8,75	8,94	6,30	6,90
LB Splošna banka Celje d.d.	61,80	62,70	8,78	8,90	6,40	6,80
LB Splošna banka Koper d.d.*	61,51	62,62	8,61	8,81	6,33	6,68
Libertas Koper*	61,82	62,25	8,67	8,82	6,58	6,73
MA Vir	62,00	62,50	8,70	8,88	6,40	6,85
Madai Nova Gorica*	61,80	62,25	8,72	8,84	6,61	6,66
Media*	62,00	62,30	8,75	8,85	6,60	6,80
Otok Bled	61,64	62,19	8,70	8,80	6,62	6,83
Panna	61,90	62,30	8,70	8,88	6,60	6,80
Petrol	62,00	62,25	8,70	8,85	6,50	6,75
Pigal Solkan Nova Gorica*	61,80	62,40	8,75	8,82	6,62	6,68
Pigal Kobarič*	61,70	62,70	8,72	8,90	6,60	6,75
Pigal Obutek*	61,70	62,70	8,72	8,90	6,60	6,75
Pigal Diskont*	61,70	62,70	8,72	8,90	6,60	6,75
Poštna banka Slovenije	61,40	62,39	8,50	8,84	6,00	6,67
Probanka d.d. Maribor	61,70	62,90	8,73	8,94	6,55	6,80
Publikum Ljubljana	62,00	62,19	8,73	8,86	6,60	6,83
Publikum Celje	61,90	62,13	8,77	8,83	6,58	6,73
Publikum Dobova	61,95	62,45	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Kostanjevica	61,95	62,45	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Krško	61,95	62,45	8,52	8,87	6,35	6,85
Publikum Maribor	62,00	62,19	8,78	8,82	6,28	6,69
Publikum Metlika	62,10	62,70	8,70	8,85	6,20	6,70
Publikum Mozirje	61,60	62,18	8,75	8,81	6,30	6,80
Publikum Novo Mesto	61,90	62,70	8,70	8,80	6,50	6,75
Publikum Piran	61,60	62,40	8,65	8,80	6,40	6,67
Publikum Ptuj	61,80	62,35	8,77	8,83	6,30	6,70
Publikum Sevnica	62,00	62,60	8,65	8,85	6,45	6,79
Publikum Šentilj	62,03	62,28	8,78	8,83	6,28	6,69
Publikum Šentjur pri Celju	61,95	62,29	8,77	8,84	6,40	6,68
Publikum Trebnje	62,00	62,60	8,69	8,84	6,40	6,75
Publikum Zagorje	61,90	62,28	8,77	8,87	6,60	6,79
Publikum Zalec	61,90	62,22	8,74	8,82	6,58	6,78
Roja	61,80	62,50	8,75	8,85	6,60	6,75
SIT - ON Ljubljana*	61,50	62,50	8,70	8,90	6,40	6,70
SKB banka d.d. Ljubljana**	62,15	62,19	8,83	8,83	6,66	6,70
Slovenijaturist Jesenice	61,82	62,55	8,70	8,82	6,53	6,73
Slovenijaturist Ljubljana	61,95	62,25	8,75	8,85	6,60	6,75
Slovenijaturist zel. postaja Lj.*	62,05	62,20	8,75	8,83	6,60	6,75
Slovenijaturist zel. postaja Mb.	61,70	62,80	8,65	8,80	6,20	6,70
Slovenska investicijska banka*	61,90	62,65	8,70	8,83	6,35	6,80
Slovenska hran. in pos. Kranj	61,90	62,35	8,73	8,84	6,40	6,80
Sonce	61,90	62,50	8,74	8,88	6,55	6,78
SZKB d.d. Ljubljana	61,80	62,60	8,73	8,89	6,48	6,80
Taritar Postojna	61,70	62,48	8,64	8,78	6,49	6,70
Tenours Domzale	62,10	62,50	8,60	8,82	6,40	6,80
Tourist service	62,00	62,25	8,70	8,90	6,50	6,75
Upimo	62,00	62,10	8,75	8,85	6,55	6,75
Wilfan	62,00	62,30	8,77	8,85	6,60	6,80

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA

Pokrita trznica Ljubljana

MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKI, KRONE, FUNTE, IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI

Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 30 z dne 12. februarja — Tečaji veljajo od 13. 2. 1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	68,7090	68,9157	69,1224
Avstrija	040	šiling	100	874,7570	877,3892	880,0214
Belgija	056	frank	100	299,5203	299,4186	300,3169
Kanada	124	dolar	1	80,9391	81,1826	81,4261
Danska	208	krona	100	1606,1628	1610,9958	1615,8288
Finska	246	marka	100	1709,8755	1715,0206	1720,1657
Francija	250	frank	100	1817,8969	1823,3670	1828,8371
Nemčija	280	marka	100	6155,0597	6173,5804	6192,1011
Grčija	300	drahma	100	—	46,0981	46,2364
Irski	372	fun	1	—	150,1415	150,5919
Italija	380	lira	100	6,5798	6,5996	6,6194
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	9,0000	—
Japonska	392	jen	100	84,2012	84,4546	84,7080
Nizozemska	528	gulden	100	5469,3860	5485,8435	5502,3010
Norveška	578	krona	100	1447,6700	1452,0261	1456,3822
Portugalska	620	escudo	100	68,1365	68,3415	68,5465
Švedska	752	krona	100	1362,7302	1366,8307	1370,9312
Švica	756	frank	100	6644,1559	6663,1453	6683,1347
Velika Britanija	826	fun	1	144,1515	144,5853	145,0191
ZDA	840	dolar	1	101,4538	101,7591	102,0644
Evropska Skupnost	955	ECU	1	119,7529	120,1132	120,4735
Španija	995	peseta	100	86,2324	86,4919	86,7514

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 13. FEBRUARJA 1993

st. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)		
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 15. MARCA 1993:							
					1.000.000	608.779	613.465
30		121,7559%	122,6930%	122,2245%	100.000	60,878	61,347

Od 31. 12. 1992 Banka Slovenije ne bo več objavljala podatkov za blagajniške zapise z dospelostjo 10. 12. 1992. Znesek za izplačilo teh zapisov je do 10. 12. 1995 enak znesku na dan 31. 12. 1992

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

menjalnica	v SLT za 100 HRD	
	nakupni	prodajni
Burin Center*	7,50	9,80
Fiba	8,00	11,80
Hida	7,00	10,00
Idila Sečovelje*	8,00	9,90
LB Banka Zasavje Trbovlje	8,00	14,00
Libertas*	7,00	11,00
MA - Vir	7,00	11,00
Slovenijaturist	7,00	10,00
Sonce	8,00	11,00
Tenours Domzale	7,00	12,00
Eros Ljubljana	8,00	11,00

Tečaj velja danes: *, Zračunavajo provizijo: **;

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1515,00	1560,00
nemška marka	922,00	941,00
francoski frank	271,50	280,00
holandski gulden	818,00	843,00
belgijski frank	44,60	46,00
fun	2140,00	2210,00
irski šterling	2210,00	2280,00
danska krona	239,00	246,50
grška drahma	6,40	7,30
kanadski dolar	1210,00	1250,00
japons		

NOVICE

Boj za oblast ogroža reforme

MOSKVA - Podpredsednik ruske vlade je izjavil, da spor med izvršno in zakonodajno oblastjo resno ogroža reforme v Rusiji. To je postalo se posebno očitno po propadu sporazuma med predsednikom Jelcinom in predsednikom parlamenta Hasbulatovom. Medtem ko se Jelcin zavzema za močno predsedniško oblast po americkem vzoru, pa hoče parlamentarna nomenklatura omejitev predsedniških pooblastil, češ da ima predsednik za tako skoraj diktatorska pooblastila. (Reuter)

Danci bodo volili za sporazum

KOPENHAGEN - Po zadnjih raziskavah javnega mnenja bo kar 57 odstotkov anketiranih Dancev na referendumu 18. maja volilo za sporazum o Evropski uniji iz Maastrichta. 24 odstotkov jih je proti sporazumu, 19 odstotkov pa jih je se neodločenih. Večina raziskovalcev javnega mnenja meni, da bo referendumski rezultat tesen, vendar pozitiven. (Reuter)

Nova kandidatka za pravosodno ministrico

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton je po odstopih dveh svojih kandidat za pravosodno ministrico imenoval tretjo kandidatko za ta položaj. Nova kandidatka je 54-letna Janet Renot, ki je že 15 let državna tožilka na območju Miami na Floridi. Clinton je izjavil, da je prepričan o njeni neoporečnosti. Janet Renot bo tako verjetno prva ženska v zgodovini ZDA, ki bo zasedla eno od ključnih mest v ameriški administraciji. (Reuter, STA)

Muslimanski gverilci umorili filipinske vojake

MANILA - Muslimanski uporniki, pripadniki Nacionalne osvobodilne fronte Mora, ki se borijo za odcepitev otoka Mindanao od Filipinov, so iz zasede pri mestu Zamboanga ubili 2 castnika, 21 pripadnikov filipinske mornariške pehote in 6 policistov. Uradni filipinski vojaški viri tudi navajajo, da so muslimanski gverilci napadli tudi tri vojaške tovarnjake. V gverilski vojni, ki jo muslimanski uporniki že 21let vodijo proti centralni vladi v Manili, je doslej umrlo že več kot 50.000 ljudi. (Reuter)

EVROPSKA SKUPNOST

Slabost Evrope so manjšine

Lepe besede so le na papirju, v praksi velja pravilo močnejšega

JANEZ J. NOVAK / BRUSELJ

BRUSELJ - Ko bi v državah Evropske skupnosti ugotovljali izpolnjevanje pogojev Badinterjeve komisije o zaščiti manjšin, na podlagi katerih je bila Slovenija mednarodno priznana, bi le malokateri država prestala preizkusno. Italija, Francija in Velika Britanija ne bi bile mednarodno priznane, vprašljivo pa je, kako bi se izmazala Nemčija, Grčija pa bi morala biti iz mednarodne skupnosti kar izključena. To ugotovitev so manjšine v državah članicah Evropske skupnosti v petek predstavile komisiji ES kot podlago za razpravo o politiki Evrope do manjšin.

Ta ima v zadnjih desetih letih dve značilnosti. Veliko odprtost v nacelnih izjavah in nekaj sredstev za manjše jezikovne projekte, nobenega popuscjanja pa na dejanski politični ravni. Zgovoren primer je boj med manjšinskim uradom in komisijo ES o zemljevidu jezikovnih manjšin v Evropi. Pobudo za sestavo takega zemljevida je dala sama komisija, urad za manj razširjene jezike je zemljevid pripravil, pred dvema letoma bi ga bili morali natisniti, tedaj pa je vzročila evropska ministrica za izobrazbo in mladino Papandreouva, ki se ukvarja tudi z manjšinsko problematiko. Na zemljevidu je bila namreč tudi Grčija s svojimi petimi manjšinami: Arvaniti, Vlahi, Pomaki, Makedonci in Turki. Ministrica je dejala, da v Grčiji manjšin ni in s tem je bilo vpraša-

nje rešeno. Zemljevida niso smeli objaviti, čeprav je blagohotno privolila v objavo - vendar... brez Grčije. Komisija je ponudila kompromis: zemljevid naj se natisne, vendar to ne bo uradni zemljevid ES, ampak zasebna pobuda. Tega pa manjšinci niso sprejeli, saj je zasebnih zemljevidov že tako dovolj. Zdjaj je Papandreou v zamenjavi Italijan Ruberti in v petek so manjšine ponovno zahtevale objavo zemljevida, vendar odgovora niso dobili. Ministri ES neradi demantirajo svoje predhodne: tudi v tem je evrokracija strožja od državnih birokracij.

Evropski parlament in Svet Evrope pa sta pokazala več razumevanja do problemov manjšin. Evrope ne bo mogoče graditi na okostenelih strukturah nacionalnih držav, ampak bo treba ta »status quo« premostiti zato, da se prepreči razpad na države, saj postajajo številni majhni narodi že nestrpni. Svet Evrope je odobril konvencijo o zaščiti manjšinskih in regionalnih jezikov, evropski parlament pa o tem pripravlja že svojo tretjo resolucijo. Ti dokumenti so vsebinsko zelo dobri, vendar je le malo upanja, da bi jih kdo v kratkem času tudi izvajal. Prav ta nesposobnost, da bi teorijo prenesli v prakso, je glavna evropska bolezen. Manjšinam je prav malo v tolažbo dejstvo, da ta bolezen ni načela samo njihovih vprašanj, ampak gre za splošen pojav.

VELIKA BRITANIJA / TURIZEM

Šibke točke promocije Slovenije

Pogovor z britansko Slovenko Bredo Strojnj Wilkinson

ALJA KOŠAK / LONDON

LONDON - Britanski turisti so bili pred leti za Slovenijo zelo pomembni gostje, zlasti za gorenska letovišča. Leta 1990, ki ga stejejo za zadnje normalno turistično leto, je bilo v Sloveniji 82.260 britanskih turistov (s 575.130 prenočitvami), lani pa komaj 10.380 (z 49.820 prenočitvami).

V Britaniji ponuja počitnice v Sloveniji največja britanska turistična agencija Thompson. Za letosno zimsko sezono so prodali 600 paketov, za poletno sezono pa doslej 100 paketov; ne pričakujejo, da bodo prodali skupaj več kot 200 paketov.

Yugoturs ponuja zimске počitnice v Sloveniji v posebnem katalogu, a zaenkrat so za letosno zimsko sezono prodali le 650 paketov, za poletno sezono pa za zdaj 2000.

Ceprav Britance tare gospodarska recesija, na počitnice se vedno hodi v tujino, saj jim ni jasno, da je v Sloveniji mir. Na britanskem trgu ni nacrtno turistične promocije Slovenije. Nekdanji minister Sirse je lani sicer obljubljal turistični urad v Londonu, vendar britanski turistični novinarji se vedno hodi po informaciji na Yugoturs.

Breda Strojnj-Wilkinson, Slovenka, poročena z Angležem, že 27 let ži-

vi v Londonu. V Britaniji se je več kot 15 let ukvarjala s turizmom. Delala je v italijanski potovalni agenciji, pri Jatu v Londonu in bila uradni voditelj londonskega turističnega urada po Britaniji. Dvanajst let je delala v komercialni, zadnjih osem let kot komercialna direktorica uvoznega podjetja. Po osamosvojitvi Slovenije je bila »desna roka« castnega generalnega konzula Slovenije v Britaniji Keitha Milesa in ustanovna članica britansko-slovenskega društva. Pozna britanski in slovenski trg, poleg tega pa se britansko in slovensko mentaliteto. Njeni pogovori v Ljubljani zaenkrat niso rodili sadov, zato se je Wilkinsonova po zadnjem obisku januarja vrnila v London in ustanovila zasebno podjetje Slovenia Travel Limited.

S Slovenijo sem tesno povezana. Menim tudi, da ima Slovenija velike turistične možnosti, ki jih nismo dovolj izrabili. Slovenija v Britaniji ni dovolj dobro predstavljena. Od Britancev se vedno slišim, da smo del Jugoslavije, morali pa bi z nacrtno slovensko reklamo poudarjati, da pri nas vlada mir in da smo sosedje Avstrije in Italije. Zakaj ste se odločili za

lastno podjetje, kaj je njen glavni namen in kakšni so nacrtni?

Slovenija Travel Limited je angleško podjetje v popolni lasti Slovencev, nudi pa turistične usluge Britancem v Sloveniji in Slovincem v Britaniji. Poleg tega bi lahko izpolnila tudi vlogo turističnega predstavništva Slovenije v Britaniji, ki ga zdaj se nimamo. Zanima me tudi individualni turizem na višjem nivoju. Turistom ali skupinam organiziramo potovanje in počitnice v Sloveniji ali Slovincem v Britaniji z vsem, kar si dodatno želijo, na primer igranje golfa, jahanje, ribolov in podobno. Tudi poslovnim ljudem, ki potujejo v Slovenijo, organiziramo potovanje in bivanje, da ne izgubljajo časa. Organiziramo tudi potovanja za skupine, ki potujejo na konference v Slovenijo; ker imam v britanskih poslovnih krogih dobre zveze, bom poskušala doseči, da se bo več Britancev odločalo za konference v Sloveniji.

Kako se na to odzivajo slovenski turistični delavci?

Pogovarjala sem se s slovenskimi hotelirji na Gorenjskem in v zdraviliščih. Vsi so bili pripravljeni sodelovati in ponu-

jajo ugodne cene. Upam, da bom tako sodelovala tudi z drugimi hotelirji in letalskimi prevozniki, saj s tem skupaj odpiramo slovenski trg za turizem na višjem nivoju.

Ce se odgovorni v Sloveniji se vedno niso odločili, kako bodo nastopali in turistično predstavljali Slovenijo na britanskem trgu, to pomeni, da bomo zamudili še eno sezono.

Treba se je cimprej odločiti in z nacrtno turistično reklamo promovirati Slovenijo. Britanci se namreč januarja odločajo, kam bodo šli na počitnice julija in avgusta. Bila si pripravljena promovirati slovenski turizem na splošno. Zakaj si se odločila, da greš po svoje?

Slovenija potrebuje organizirano promocijo na britanskem trgu in zato bi morali imeti slovenski turistični urad, ki bi delal izključno na tem področju. Pogovarjala sem se ljudmi na nekdašnjem ministru za turizem, a se vedno se niso odločili, katero pot bodo izbrali za promocijo Slovenije v Britaniji.

Slovenija Travel Limited bi lahko izpolnila vlogo slovenskega turističnega predstavništva, saj bi bilo to veliko bolj učinkovito in ekonomično, kot če bi pošiljali koga iz Slovenije, ki ne pozna ne trga ne ljudi.

RUSIJA / STATISTIKA

Obubožano rusko gospodarstvo tone

Večina tovarn je zastarelih, vsa državna podjetja pa so neučinkovita

MOSKVA - Obupen položaj ruskega gospodarstva se je v celoti razkril z zadnjimi statističnimi podatki, ki so jih pripravili za vlado Borisa Jelcina.

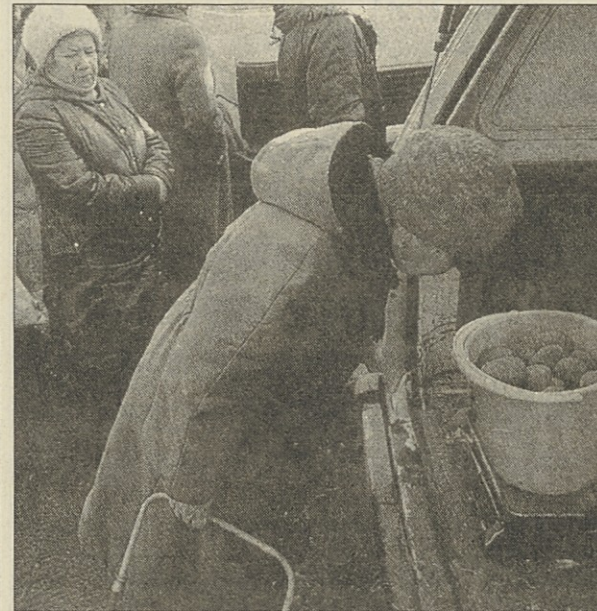
Zvezni proračunski primanjkljaj je dosegel 6,4 odstotka BNP v letu 1992, prihodki pa so padli za petino, je sporočil minister za gospodarstvo. Industrijska proizvodnja je leta 1992 padla za 18,8 odstotka, pri čemer so proizvedli za 15 odstotkov manj končnih izdelkov. Obseg proizvodnje v elektroindustriji se je zmanjšal za 3,4 odstotka, v petroindustriji pa za 16,6 odstotka. Oboroževalna industrija je proizvedla za 20

odstotkov manj. Na področju kmetijstva je celotna zivnorejca poslovala z izgubo v minulem letu, prav tako je morala vlada s subvencijami podpreti vsako peto trgovino, ki je v njeni lasti.

Poročilo poudarja tudi splošno nerentabilnost ruske trgovine z drugimi nekdanjimi sovjetskimi republikami. Medtem ko je Rusija izvažala na skupno tržišče neodvisnih držav svoje izdelke v višini 30 do 40 odstotkov cene, ki bi jo ti dosegli na svetovnem tržišču, pa je izdelke, ki jih je uvažala s tega področja, plačevala v višini 60 do 70 odstotkov svetovne cene. Ministrstvo je

prav tako sporočilo, da je Rusija leta 1992 nacrpala 400 milijonov ton nafte, 74 milijonov pa je je odšlo v nekdanje sovjetske republike. Ocenjujejo tudi, da bi crpanje nafte padlo se za nadaljnjih 50 milijonov ton. Vlada je pripravila zelo obsiren nacrt predvsem na finančnem področju, ki naj bi Rusijo potegnil iz gospodarske krize. Izvedenci so opazili, da vladne prioritete skušajo slediti taki gospodarski politiki, ki jo je pred letom dni zacrtal Jegor Gajdar s svojimi sodelavci. Ta nacrt zajema novo izdajo državnih obveznic, zvišanje obrestnih stopenj tistih, ki so že zdaj v veljavi, stroge omejitve za financiranje proračunskega primanjkljaja, kar zadeva kredite centralne banke, in povišane obrestne mere za državljanske obveznice ter ustanovitev državnih investicijskih podjetij, ki naj bi finančno podprla industrijske prioritete. Vlada si prizadeva izdelati tudi vrsto posebnih zveznih programov za industrijsko prestrukturiranje, za prestrukturiranje obrambne industrije in za podporo zasebnemu podjetništvu.

Vlada je prav tako obljubila, da bo zacela preucevati konkretne podrobnosti v zvezi z zapiranjem zastarelih obratov, ki so vzrok neučinkovitosti državnih podjetij in so zrelji za stečaj. (CINA)

Pogled na moskovsko tržišče (Foto: Arhiv)

ŠPANIJA / CENEJŠA DELOVNA SILA

Nemški Mercedes prihaja v Španijo

Ceneje do uvoženih avtomobilov

DRAGISA POPOVIČ BALDANI / LIZBONA

LIZBONA - Znani nemški proizvajalec Mercedes-Benz bo v Španiji investiral 365 milijonov nemških mark v proizvodnjo cenejših avtomobilov, katerih cene bodo veliko bolj dostopne, kot bi utegnili sklepati glede na sloves te znamke. Proizvodnja bo stekla v Mercedesovih tovarnah v bližini Barcelone in Viktorie. Ta visoki znesek bo namenjen predvsem proizvodnji popularnega večnamenskega vozila MPV (Multi Purpose Vehicle), ki naj bi se pojavilo na tržišču leta 1995.

Kot je pred kratkim izjavil podpredsednik Mercedesa Helmut Werner, je najnovejše približevanje povprečnemu kupcu sestavni del nove strategije usmeritve direktorija te znane tovarne, ki naj bi obveljala tudi v prihodnje. Kljub spanskemu »novorojenku« pa vodstvo nemške tovarne se

naprej napoveduje proizvodnjo vozil tako imenovanega visokega razreda.

Predstavniki nemške tovarne so te dni v Barceloni razkrili majhno skrivnost: v okviru plana Mercedes bodo poslali na trg dva tipa avtomobilov: za vse zepce. Eden bo primeren za vse vrste cest, drugi pa bo za mestno uporabo. Prva, manjša in poskusna serija »ekonomičnega« vozila naj bi pršla na tržišče, če bodo vse priprave stekle po nacrtnu, po vsej verjetnosti že konec tega leta, da bi v velikih mestih preskusili upravičenost taksnega vozila.

Nova politika tovarne Mercedes izhaja iz želje, da bi se program približal širokemu tržišču oziroma vse večji potrebi poslovnih in zasebnih avtomobilov. Za leto 1993 Mercedes predvideva, v skladu s opravljenimi analizami tržišča, da se bo

na evropskem tržišču prodaja avtomobilov zmanjšala za približno sedem odstotkov, kar pomeni, da bo prodanih 13.000.000 vozil manj kot v minulem letu.

Mercedes je lani proizvedel približno 530.000 vozil, ta številka pa bo zdrsnila na komaj 500.000 vozil. Po vsej verjetnosti je novi strateški nacrt te znane tovarne - proizvodnja poceni vozil - posledica padca zanimanja za drage avtomobile. Prav tako pa cenena delovna sila v Španiji prispeva k deležu nižje cene na tržišču.

Direktorij Mercedes je lani znatno zmanjšal svoj administrativno-proizvodni aparat, saj so zaprli 13.000 delovnih mest, za letos pa napovedali, da bodo s tem nadaljevali. Pričakujejo, da bodo zelo malo zaprli več kot 7.200 delovnih mest, večinoma v administrativnem sektorju.

V Španiji izdelani mercedesi bodo manj bleščeči in cenejši

Teden pod povečevalom

BARBARA KRAMZAR

SOBOTA - Minilo je natančno leto dni od podpisa maastrihtskega sporazuma, ki naj bi iz Evrope sebičnih nacionalnih držav naredil enotno velesilo. Če je bil zaradi hudega nasprotovanja nekaterih članic ES velik uspeh za podpis sporazuma, je prvi cudez njegovo preživetje v viharnem letu evropskih valutnih pretresov in velikih težav prejšnje lokomotive združevanja Nemčije. Kljub napornemu združevanju Evropejci dobro vedo, da vsak posebej nima možnosti. Toda ob njihovih nacrtnih za prihodnost bi se morali zamisliti Slovenci in v njih poiskati svoje mesto. Kar v dveh zemljehidih, ki sta jih v zadnjih dneh risala ugledna casopisa Der Spiegel in Wall Street Journal, namreč ni Slovenije niti med regijami. Novi izzivi za slovensko diplomacijo!

NEDELJA - Med hudimi boji v zadrskem zaledju in ob številnih, se vedno neosvojenih ozemljih je hrvaški predsednik Tudman z volitvami v zupanijski dom »zaokrožil demokratično podoba države«. Poldrugi milijon nemških mark, ki jih je sebi in svoji stranki namenil za predvolilno kampanjo, je skupaj z edinstvenim hrvaškim volilnim sistemom pomagal, da bo imela HDZ večino, čeprav v poprečju ni dobila 50 odstotkov glasov. V Medimurju in predvsem v Istri pa so HDZ prepricljivo premagali politični nasprotniki. Predvsem Istra bo hrvaškemu predsed-

niku se hud trn v peti, saj prebivalci tega nekdanjega turističnega raja nasprotujejo macehovskemu odnosu vladajoče garniture do pravic manjšin in regij.

PONEDELJEK - Navadili smo se ze, da evropske meje kljub poboznim željam zahodnih voditeljev niso nedotakljive. Jugoslavija je razpadla na eno sredno državo (Slovenija) in pet nesrečnih. Češka in Slovaška sta se odločili za prijateljsko locitev, prav tako nekdanje države Sovjetske zveze. Toda huji udarec evropski samozavesti, ki si jo je stara celina s trdom pridojevala v mirnih desetletjih po drugi svetovni vojni, bi bil dogodek, ki se v ponedeljek ni zgodil: Belgiji se je za las posrečilo spremeniti državni ustroj iz unitarnega v federalističnega. Zagrepti zagovorniki odcepitve iz flamske večine bodo zato vsaj za nekaj časa prenehali kriviti manj razvito, a vladajočo valonsko manjšino za vse težave skupne države.

TOREK - Francoski predsednik Mitterrand, znan po svojih presenetljivih potovanjih, se je tokrat odpravil v državo, iz katere so francoski vojniki nekoc bežali. Vietnamu je bil svoje case francoska kolonija, po sramotnem porazu, ki jim ga je pri Dien Bien Phuju leta 1954 zadal vietnamski general Giap, pa so ga prepustili Americanom. Francozi so se zato prej resili sindroma, imenovanega po državi, ki danes s svojo poceni delovno

silo počasni vstopa v klub azijskih tigrov. A tudi ameriška industrija, ki jo vodijo samo pragmatični interesi, zahteva od svoje administracije Mitterrandovega podobna oprostila dejanja.

SREDA - V poznih večernih urah po srednjeevropskem času je nova ameriška administracija predstavila svojo dolgo pričakovano strategijo reševanja krize na območju nekdanje Jugoslavije. Tisto, kar je povedal državni sekretar Warren Christopher, je veliko manj od Clintonovih predvolilnih groženj o kaznovanju Srbije, etnične ciscenja in vojnih zločinov. Christopher je v bistvu podprl mirovni nacrt Vancea in Owna, pa čeprav ga je Bela hisa prej kritizirala, obljubil ameriške vojaške v vojski Združenih narodov in imenoval svojega posebnega diplomatskega odposlanca. Ameriška strategija ni nič pretresljivega in v Beogradu so si zanesljivo oddahnili. Toda ze sama ameriška vpletenost v balkanski spor obljublja morebitna presenečenja. To je edina država na svetu, ki zna tudi ukrepati, če se za to kdaj v prihodnosti odloči.

CETRTEK - Domine korupcije, podkupovanja in sumljivih političnih dejanj, ki v zadnjih mesecih druga za drugo padajo v Italijo, so zahtevale doslej najuglednejšo žrtve. Generalni sekretar italijanske socialistične stranke Bettino Craxi je svoji stranki po šestnajstih letih ponu-

dil odstop. Craxijeva zgodba s tem se ni končala, saj ga cakajo preiskave o nezakonitem izrabljanju svojega položaja. Tolazi se lahko le s tem, da v pokvarjenem italijanskem političnem okolju se zdalec ni edini. Dan pred tem je moral oditi pravosodni miniter Claudio Martelli, ki ga caka preiskava v zvezi z razpivito Banco Ambrosiano, s skrivnimi računi s milijoni dolarjev v svicarskih bankah in celo z nekaj trupli. Cena, ki jo bo sosednja Italija plačala za stiri desetletja umetnega političnega mira, pa s tem seveda se ni zaključena. Prihodnost pripravlja se nekaj presenečenj na najvišjih političnih vrhovih.

PETEK - Ameriške televizijske družbe so prekinile spored z ze pripravljenimi besedili na temo: »Vedeli smo, da se bo zacelo.« Medtem ko je posebni odposlanec ameriške vlade za nekdanjo Jugoslavijo Reginald Bartholomew, ugledni diplomat z bogatimi izkusnjami v Libanonu, odpotoval na svoja prva posvetovanja v Moskvo, so nemške oblasti sporočile ugrabitev potniškega letala in namignile, da bi to morda lahko bil kakšen obupan državljani Bosne in Hercegovine. Toda ugrabitelj je bil samo Etiopec in Evropi se se ni treba bati jugoslovanskega terorizma, s katerim bo morda sele kdaj v prihodnosti placala svojo nesposobnost reševanja kriznih žarišč v svoji neposredni bližini.

ISTRA / PO ZMAGI ISTRSKEGA DEMOKRATSKEGA SABORA

V Zagrebu se bojijo istrskih »avtonomašev«

Jakovčić se zavzema za polotok brez meja

PAZIN - Po volilni zmagi Istrski demokratski sabor (IDS) Ivana Jakovčića napoveduje, da bo Istra postala regija - brez mej. Zajela bo devet sedanjih občin na Hrvaškem (od katerih jih je sedem v hrvaškem delu Istre, kakor tudi Opatjio, Cres, Lošinj), medtem ko bo Sloveniji zajela celo kopršnico, v Italiji pa Milje. Kot meni Ivan Jakovčić pojeht ni vprašljiv, saj je skoraj dve tretjini hrvaških Istranov na podlagi taksnega programa dalo svoj glas za IDS. Jakovčić si prizadeva za postopno uresničevanje takšne istrske regije, ki ne bo v nasprotju z interesi države Hrvaške.

Glavni notranji problem Hrvaške, kot je Istro pred zupanijskimi volitvami ocenil dr. Tuđman, bo povzročil hrvaškemu predsedniku še precej glavobolov. Njegova zamisel ureditve Hrvaške, ki temelji na močnem centralizmu, se je spopadla z Jakovčićevim regionalizmom.

»Zavracamo etiketo, da smo 'avtonomasi', kar nam pripisujejo, mislimo pa, da smo avtonomisti.« je poudaril vodja IDS, ki je napovedal, da se bo zelo kmalu pogovarjal s Tuđmanom in premierom Sarinčevićem o organizaciji istrske zupanije. Povedal je, da bo Istra prva zupanija na Hrvaškem, ki se bo povezala z ustreznimi območnimi ustanovami v Evropi.

»O odcepitvi Istre od Hrvaške nismo nikoli govorili.«

li.« zatrjuje prvi človek IDS. Kljub temu pa marsikdo dvomi o njegovih besedah. Alessandro Damiani, publicist z Reke, domneva, da bi prebivalci Istre sebe zelo radi videli v kateri od bolj razvitih sosednjih držav, vendar pa to ne bi bilo modro. Teza, da so k zmagi Jakovčićeve stranke prispevali istrski Italijani, drži le deloma, saj živi na Hrvaškem, večinoma na Istrskem polotoku, komaj 16.000 Italijanov. Celotno ce bi vsi svoj glas

dali Jakovčićevi IDS, ta ne bi mogla zmagati brez številnih glasov Hrvatov. Povrsen pregled na volilne sezname in imena kandidatov dokazuje, da je IDS »pravda« hrvaška stranka, ki so jo podprli tudi Italijani, nikakor pa ne nasprotno. Dr. Tuđmana bi prav zato lahko zaskrbel njegov volilni poraz v Istri. Po zadnjem popisu prebivalstva je na polotoku med 190.000 ljudmi zivel približno 75 odstotkov Hrvatov, 20 odstotkov se je

opredelilo za »Istrane«, drugi pa so bili Italijani, Jugoslavlani, Srbi.

Obtožbe na račun HDZ, ki jih je izrekel Ivan Jakovčić, ces da krajevni prvaki Tuđmanove stranke niso razumeli Istre in njenih ljudi, pa napovedujejo nove nesporazume. Kakšen bo zagrebški odgovor na istrske izzive? O tem lahko samo ugibamo, gotovo pa je, da bo Istra (p) ostala središče zelo ostrih političnih spopadov. (Goran Moravček)

Bo tudi Piran v prihodnje del Istre brez meja? (Foto:Arhiv)

HRVAŠKA / VOJAŠKI INVALIDI

Država daje samo zavojček cigaret

Bedno življenje ljudi, ki so se iz vojne s Srbijo vrnili kot invalidi za vse življenje

RAMIZ MEHULIĆ / ZAGREB

ZAGREB - »Dokler so nas potrebovali, smo se borili, zdaj, ki smo invalidi, pa nas ne potrebujejo več in bi radi skrb za nas prevzeli na pleca občin in tamkajšnjih uslužbencev, ki pa o naših težavah nič ne vedo.« pravi Željko Klemencić, predsednik Zveze hrvaških vojnih invalidov iz domovinske vojne (HVIDRA). »Država ne sme tako ravnati, kajti kaj lahko se zgodi, da se bo lepega dne pred sabrom zbralo pet tisoč invalidov, ki bodo terjali svojo pravico.« je se komentiral vse glasnije zahteve hrvaških vojnih invalidov.

Samo v Zagrebu živi več kot tri tisoč vojnih invalidov, zrtve srbske agresije na Hrvaško. V vsej Hrvatski jih je več kot deset tisoč. Živijo na samem eksistencnem robu. Od države dobijo vsak mesec komaj toliko, da je dovolj za skatlico cigaret na dan. Izmed teh deset tisoč borcev v hrvaški osvobodilni vojni jih je komaj poltisoč resilo stanovanjsko vprašanje. Negodovanje se je se povečalo zaradi predloga, ki je prišel z oddelka za zdravje vojne pri obrambnem ministru, naj bi invalide ločili na tiste, ki so bili ranjeni v uniformi hrvaške vojske, in na mirnodobne invalide.

Zadnje bi pravzaprav

pomenilo, da bi mnogi mladi ljudje, ki so sli v boj leta 1991, ko Hrvaška se ni sprejela svojih zakonov, ko se ni bilo vojnege staba in ko niti mobilizacije se niso razglasili, prisli v kategorijo mimodobnih invalidov! To ne bi bila le krivica, temveč bi bili tudi prikrajšani za številne ugodnosti (zapisane vsaj na papirju).

Znan je primer skupine hrvaških vojakov, ki so po napadu na vojsnico nekdanje JLA zasedli tovornjak in se pet minut po boju, v katerem je bilo nekaj mrtvih in ranjenih, z njim zvrnili v jarek. Vsi so bili hudo poškodovani, vendar jim statusa vojskih vojnih invalidov niso priznali.

O neurejenem položaju hrvaških vojskih vojnih invalidov najbolje govori grotesken primer enega izmed njih, ki že mesece stanuje v vrtcu, kamor hodi njegov sin in kjer se skupaj z vso družino hrani iz posodic, iz katerih jedo petletni otroci.

Z vsemi taksnimi težavami bi se invalidi laze sprijaznili, ce ne bi tako oni kot bolj ali manj tudi vsa hrvaška javnost vedeli, da je JLA zapustila več kot 25 tisoč stanovanj, v katere so se ljudje nezakonito vseljevali in ki jih država, kot kaže, ni pripravljena dati mladcem, pohabljenim prav v boju za hrvaško dr-

zavo. Povrh ne gre samo za omenjenih deset tisoč invalidov: misliti je treba tudi na njihove družine, katerih hranilci so bili pred vojno v mnogih primerih prav danasnji invalidi.

»Invalidi kajpada menijo, da jih izbrabljajo,« pravi Klemencić. »Po eni strani ljudje, ki niso v uniformi hrvaške vojske prebili niti sekunde, dobivajo visoke castnisne cene, med njimi je tudi neki nekdanji novinar, ki je cez noc postal polkovnik. Po drugi strani pa mladeničem, ki so brnili svojo domovino, ne da bi pred tem izstrelili eno samo kroglo, ne omogocijo, da bi si lahko vsaj obcasno privoščiti sadje ali meso. Odgovorni se obnašajo tako brezbrizno, kot da bi hoteli reči: »Kdo pa jim je kriv, da so invalidi?«

Največje težave so vendarle z zaposlovanjem in prekvalifikacijo. Kako najti delo za deset tisoč invalidov, ko pa je brezposelnih več kot 260 tisoč zdravih in za delo sposobnih ljudi?

Invalidi so s svojim položajem v hrvaški družbi oziroma s poskusi, da bi jih odrinili na rob življenja, kajpada nezadovoljni. Za zdaj se sicer zadovoljijo z ustnimi in pisnimi pritvzbami, ce pa se ne bo nič spremenilo, »se bomo z bergljami zbrali pred sabrom«, kot pravijo.

NOVICE

Sarajevo iz solidarnosti zavrača pomoč

ZAGREB - Sarajevska mestna vlada je sklenila, da bo zavrnila človekoljubno pomoč, ki jo Sarajevu pošilja mednarodna skupnost, saj mestna vlada meni, da bi bilo pomoč nujno razdeliti po vseh regijah BiH med ogroženo prebivalstvo. Po besedah predstavnikov BiH pri različnih mednarodnih organizacijah se je mestna vlada za ta korak odločila, da bi opozorila mednarodne dejavnike, posebno se Clintonovo administracijo, naj vendar storijo končajo agornjo civilnega prebivalstva v BiH. (G. G.)

Bosanski begunci gladovno stavkajo

SKOPJE - Približno 600 beguncev, ki so namenjeni v begunskem taborišču Buncer v Makedoniji, je začelo gladovno stavkati. Podoben protest najavljajo tudi drugi bosanskohercegovski begunci v Makedoniji. Po njihovem mnenju Visoki komisariat za begunce pri OZN in druge človekoljubne organizacije niso sposobni zagotoviti rednega dotoka hrane in zdravil trepmim sonarodnjakom v BiH. Gladovna stavka bo trajala, dokler OZN ne bo zagotovila rednega preskrbovanja prebivalstva BiH. (M. K.)

Gali grozi z umikom sil Unproforja iz Hrvaške

NEW YORK - Generalni sekretar OZN Butros Gali je izjavil, da se utegne zgoditi, da se bodo mirovne sile umaknile iz tako imenovanih roznatih področij, ce se hrvaške sile ne bodo umaknile na položaje pred januarsko ofenzivo proti Republikli srbski Krajini. Po njegovem mnenju mandata Unproforja na Hrvaškem ne bo mogoče podaljšati, dokler to vprašanje ne bo rešeno. Butros Gali je priporočil VS, naj podaljša mandat Unproforju do 31. marca, ceprav se mu mandat izteče ze 21. februarja. (Reuter, STA)

MODRI TRAMVAJ

Evropa je stara, gluhonema cipa, ki ni nikoli razumela Balkana

BRANKO ŠÖMEN

mokratska stranka (-HDZ) zmagala z grenkim priokusom, kajti izgubila je svoj prestižni vpliv v mestih kot so

Osijek, Varaždin, Pulj, Reka in Split ter Zadar, mnogi hadezejevci razmišljajo kako bi neopazno, po prstih presli

bodisi med liberalne (HSL) bodisi v Hrvaško kmečko stranko (-HSS)... Mimo bistroja je prikorakalo cedno dekle, vsa v crnini in naši pogledi so se za trenutek zalepili na njeno dolgono postavo.

- Vsak človek je del zgodovine, ki se trga preteklosti, sili v prihodnost, a pri tem nima nobene možnosti, da karkoli spremeni...

- Vsak človek je tudi potujoča zgodba, usoda, gradivo za scenarij. - Zal hrvaška vlada nima ne denarja ne razumevanja za kulturo. Slisal sem, kako so Srbi posneli petnajst filmov. Ko bo ukinjen embargo, bodo z njimi preplavili evropske filmske festivale. Vidva pa dobro vesta, kdor je prvi, tistemu nevesta...

- Evropa je stara, gluhonema kurba, ki ne razume, kaj se dogaja na Balkanu...

- Zato jo bo zdravilo samo pretiravanje, streljni resnica...

- Predvsem pa iskrene, pretresljive melodrame, kakršno je dozivel moj bosanski znavec Irfan. Nekoc smo on, Dragan in jaz stanovali v isti študentski sobi. Po diplomli se je Irfan vrnil v Banja Luko

poučevat, Dragan je postal slikar, vendar se je kasneje zapil in zadrogiral. Minila so leta, Irfan je z družino moral zapustiti Bosno in pobegniti v Zagreb. Povsod je iskal stanovanje, slednjic je njega in njegovo družino sprejel v svoj atelje srbski slikar Dragan. Delili so kuhinjo, spali so na tleh v sposojenih spalnih vrečah, otroci so se skupaj učili in hodili v solo. Kmalu je Dragan ponovno zbolel, moral je v bolnišnico, kjer bi moral dobiti tedensko po dve injekciji, ki staneta vsaka po sto mark. V bolnišnici so mu najprej rekli, da mu ne morejo pomagati, ker nimajo ustreznih zdravil. Kasneje so mu rekli, da zdravila so, vendar jim je pretel rok uporabe, slednjic so mu priznali, da ga ne morejo zdraviti, ker je Srb, ker nima »hrvaške domovnice...« Dragan se je vrnil domov in rekel Irfanu, kaj se mu je zgodilo. Zazel je piti kot zver, njegov neprostovoljni podnajemnik pa je odšel pred džamijo, nasel tam prijatelje, ki so mu po zvezah preskrbeli zdravilo za njegovega srbskega dobojstvenca sredi Zagreba...

Prava filmska elipsa. Z Remom sva molčala in pila opoldansko kavo. Mimo je pripeljal tramvaj z reklamo za Marlboro cigarete in nas vrnil v realnost.

- Ne rak, čas v katerem živimo, nas bo razrzi... Za marsikoga je zdaj ze dobrota - bolezen.

Tudi cmogorski gospo-

ČRNA GORA / VSE BOLJ ODKRITO NASPROTOVANJE SRBIJI

Kako iz železnega objema Slobodana Miloševića?

Črnogorci bi se rešili sankcij in grozečega biološkega zloma

SLOBODAN RACKOVIĆ / PODGORICA

PODGORICA - Ce se je s slovito pingpong diplomacijo v casih Richarda Nixona in Deng Xiaopinga posrečilo spraviti dva nesprajljiva nasprotnika - ZDA in LR Kitajsko - tedaj bi bilo s podobno taktiko morda moč pomagati Crni gori, da se izvije iz »bratskega«, vendar železnega objema Miloševića. To bi jo avtomatično rešilo tudiblokade, ki je to majhno deželo privedla na rob biološkega obstoja.

Casnik Pobjeda, slepo vdan rezimu in srbskemu vzduhu, je 11. februarja objavil sporočilo namiznoteniške zveze Crne gore, s katerim namiznoteniški organizaciji Jugoslavije spodbija vsakršno pravico, da bi delovala kot zvezni organ. »Ne zelimo, da bi namiznoteniška zveza Crne gore padla na raven pokrajinskih zvez Kosova in Vojvodine, kar bi radi dosegli v Beogradu, zato smo evropski in svetovni namiznoteniški organizaciji poslali zahtevo, da nas sprejmeta kot polnopravno članico.« pise v sporočilu. Vse kaže, da se bodo za podobno pobudo odločili tudi drugi cmogorski sportniki, ki se pritožujejo zaradi dominacije srbskega sportnega lobija.

Ze lani so na Dunaju mednarodno priznali cmogorski center PEN (kljub osamljenemu nasprotovanju srbske organizacije PEN!), pred nekaj dnevi pa so cmogorski neodvisni novinarji v Ljubljani na okrogli mizi o nacionalizmu odločno zahtevali, da jih sprejmejo v Mednarodno zvezo novinarjev.

Tudi cmogorski gospo-

darstveniki spoznavajo, da bi lahko ta dežela zaradi izjemnih naravnih bogastev kar lepo zivela tudi brez infuzij od drugod. Crna gora se vse bolj obraca proti svoji stoletni zavezničnici Italiji. S trajektno linijo Bar-Bari Italijaniskrbijo za zivahen pretok potnikov in blaga. Zelo zivahen je promet s sosednjo Albanijo. Crna gora se sama oskrbuje z nafto in drugimi najpomembnejšimi potrebščinami, to pa izziva bes Beograda. Spori med republikama, ki sta se po nenaravni poti znasli v isti državi, t. i. ZRJ, so vse pogostejši.

Prihaja celo do blokade prometa, plačil in podobnega, razlike so v najnižji vrednosti dela, višini povprečnih osebnih dohodkov in tudi ceni elektricne energije in naftnih derivatov.

Se zlasti je aktivna cmogorska diplomacija, ki se je precej osamosvojila, za kar gre zasluga novemu zunanjemu ministru Lekiću. Ta je v Parizu, Rimu, Moskvi, Zenevi in drugih evropskih in svetovnih metropolah ze nekajkrat zahteval loceno ukinitve sankcij za Crno goro. Minister je 11. februarja po vrnitvi iz New Yorka za Republiklo povedal, da je v odboru ZN za sankcije in v State Departmentu zahteval odpravo sankcij za Crno goro; prepričan je, da so njegove besede padle na plodna tla. Cmi gori bodo pod placem človekoljubne pomoči zagotovili precej boljši status kot Srbiji. Minister Lekić je zavrnil vse pripombe iz ekstremističnih srbskih krogov v Beogradu in Podgorici, ces da Crna gora ne bi smela imeti neodvisne zunanje politike. Crnogorska diplomacija bo se okrepila svojo dejavnost, ceprav je v svojih pogostih stikih z diplomatskimi odposlanci Itali-

je, Francije, Rusije, Velike Britanije, ZDA in nekaterih nekdanjih jugoslovanških republik slisala ostre ugovore.

Preurjeno bi bilo pričakovati skorajšnji ločitev »dveh ces v eni glavi«, kot je Milošević ponazoril sožitje Srbije in Crne gore. Srbija in vojski vrh bi nedvomno hotela tudi zgrda podaljšati to umetno zvezo.

Nekateri menijo, da bi bili v Beogradu prej voljni zrtvovati celo »sveto srbsko zemljo« Kosovo kot Crno goro in njeno primorje! Dvostranske federacije vendarle ni mogoče ohraniti - to je v zadnji stevilki neodvisne cmogorske revije Monitor priznal tudi zvezni premier Milan Pantić, ki je poudaril, da bi bilo treba ohraniti samo gospodarsko povezavo.

Ker Bulatovića in Đukanovića fotelji v zveznem vrhu ne zanimajo, kaže, da je okrnjena Jugoslavija ze po sedmih, osemih mesecih zarjavela in oslabela.

NOVICE

Kučan sprejel papeževga nuncija

LJUBLJANA - Predsednik republike Slovenije Milan Kučan je včeraj sprejel nuncija nunciature Svetega sedeza v Sloveniji msgr. dr. Piera Luigi Celata. Pogovarjala sta se o odnosih med obema državama ter o odnosih med državo in Cerkvijo v Sloveniji. Poudarila sta pomen prizadevanj za rešitev jugoslovanske krize in željo obeh strani za mir v BiH. Predsednik je papeževga nuncija obvestil, da je pred dnevi v okviru priprav na bližnji obisk pri Svetem sedežu na pogovor povabil tudi ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Alojzija Susterja. (S. S.)

Peterle bo nadomeščal Drnovška

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade Janez Drnovšek je včeraj določil, da ga bo v primeru njegove odsotnosti ali zadržanosti nadomeščal minister za zunanje zadeve Lojze Peterle. V primeru odsotnosti ali zadržanosti zunanjskega ministra pa ga nadomešča minister za ekonomske odnose in razvoj Davorin Kracun.

Ce bi bila odsotna oba ministra, pa naj bi ga kot podpredsednika nadomeščal minister za gospodarske dejavnosti Maks Tajnikar. Na podlagi 14. člena zakona o vladi določeni minister opravlja funkcijo podpredsednika le v primeru predsednikove odsotnosti ali zadržanosti, in to le pri predstavljanju vlade, pri vodenju vladnih sej in usmerjanju uprave.

Slovenija zanimiva za nemško fondacijo

LJUBLJANA - Dr. Fritz Flisar, generalni direktor fundacije Friedrich Naumann, je v četrtek prispel v Slovenijo in se sestal s predsednikom slovenske vlade ter predstavniki liberalno-demokratske in demokratske stranke. Zvečer je v gradu Podvin priredil večerjo, na katero so bili vabljeni predstavniki obeh strank ter predstavniki evropske federacije liberalnih, demokratičnih in reformističnih strank, ki se te dni mudijo v Sloveniji. Večerje so se udeležili tudi nekateri evropski parlamentarci. To je že tretji obisk dr. Flisarja v Sloveniji, ki se mu zdi najbolj zanimiva od držav Vzhodne Evrope, kamor nas uvrščajo v Nemčiji. (S. S.)

Dogovori narodnih demokratov s SLS in SKD

LJUBLJANA - Slovenska ljudska stranka je včeraj sporočila, da so na tiskovni konferenci Narodno demokratske stranke o povezovanju z eno od parlamentarnih strank v četrtek ocenili, da je ponudba SKD o povezovanju ugodnejša od ponudbe SLS. Slovenska ljudska stranka obvesča, da to ne drži, saj ponudba, ki so jo konec januarja poslali predsednici Sveta NDS Alenki Zagar-Slana, ni bilavc predstavljena članom Sveta. Kljub nespornemu interesu velikega dela NDS se vodstvo te stranke ni odzvalo pobudi SLS o možnih načinih povezovanja, ugotovljajo v ljudski stranki in poudarjajo, da si bodo tudi v prihodnje prizadevali za zblizevanje desnosredinskih strank. (S. S.)

Srečanje policijskih sindikatov Slovenije in BiH

LJUBLJANA - Oba sindikata sta delovne stike navezala že leta 1990, vendar pa je bilo njuno sodelovanje v zadnjih dveh letih onemogočilo agresija v Sloveniji in vojna v BiH. Zato jim je ponovno uspelo navezati stike še letos. Slovenski sindikat policije je včeraj sprejel predsednika policijskega sindikata BiH Damir Alagić stanovske kolege iz Slovenije seznanil z razmerami v svoji državi, težkim položajem v Sarajevu in s težavami njihove policije: pomanjkanjem hrane in zdravil ter s problemom neustreznega zdraviljenja ljudi hudih ranjencev. Slovenska stran je zato obljubila zbiranje humanitarne pomoči za policiste v Sarajevu. Tistim državljanom BiH, ki so trenutno v Sloveniji, pa bo slovenski policijski sindikat skušal zagotoviti tudi obvestila o njihovih sorodnikih - policistih v domovini. (B. K.)

ZSSS predlaga določitev novega zneska najnižje plače

LJUBLJANA - Predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije je v včerajšnji razširjeni seji sprejelo sklep, da bo vladi RS posredoval naslednjo pobudo: »Zajamcem osebnih dohodkov naj se v skladu z zakonom uskladi z rastjo življenjskih stroškov in določi nov znesek najnižjega osebnega dohodka z veljavnostjo od prvega februarja.« Za to pobudo se je ZSSS odločila, saj je bil najnižji veljavni znesek zajamčenega OD v višini 21.330 tolarjev določen v preteklem letu in velja od 1. 9. 1992. V tem času pa so s življenjski stroški že presegli 5-odstotno rast. (B. K.)

Osterc med združniki

ROGAŠKA SLATINA - V tukajšnjem zdravilišču se je včeraj končalo dvodnevno letno posvetovanje slovenskih združnikov, ki ga je pripravila Zdravna zveza Slovenije, udeležilo pa se ga je okoli 150 direktorjev združenj in njihovih strokovnih služb ter vodij združnih hranilno-kreditnih služb. Predvečrajšnjim, ob pričetku posvetovanja, je združnikom o letošnji kmetijski politiki spregovoril tudi minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Jože Osterc. (B. P.)

STRANKE / ZDRUŽEVANJE NA LEVICI

Združena lista spet zasnubila socialiste

SSS pa je preložila odločanje o združevanju

TANJA STARIC

Predstavniki združene liste so včeraj se enkrat pozvali druge leve stranke (predvsem socialiste, pa tudi kršćanske socialiste in socialdemokrate), naj se pridružijo novi stranki z »zacasnim« imenom Združena socialdemokracija, ki bo nastala nekje sredi marca. Priprave na kongres so v sklepi fazi, ceprav predstavniki ZL pravijo, da bo »proces« združevanja trajal mnogo dlje - verjetno kar celo leto. V tem času naj bi se tudi druge podobno usmerjene stranke odločile, ali se bodo pridružile nove- mu levemu bloku na slovenskem političnem prizorišču. Združena lista ponuja vsem enakopraven status in avtonomijo, kadrovske in organizacijske samostojnost in celo mo-

znost, da so nekaj časa samo »pridruženi« člani in se sele potem odločijo za morebitno združitve. Se več - posebej poudarja, da bo Združena socialdemokracija pravni naslednik vseh vključenih strank, da pa obenem ne bo izključni politični naslednik nobene stranke. To je seveda spet zagotovilo predvsem socialistom (ta hip očitno najbolj »zazele« potencialni pridruženi članci), da v razmerju do prenoviteljev ne bi bili v podrejenem položaju. Združena lista je ta poziv objavila dan pred napovedano sejo glavnega odbora socialistov, na kateri naj bi se odločali o morebitnih povezavah z

drugimi strankami. Vendar je SSS sestanek preložila za teden dni, saj so se, kot so povedali člani vodstva stranke, »pojavi- le nove okoliščine«. Socialisti so medtem - kot smo izvedeli - dobili se nekaj ponudb. Poleg liberalnih demokratov, združene liste in socialdemokratov naj bi o tesnejšem povezovanju z drugimi strankami razmisljal tudi del zelenih.

Odločanje so socialisti verjetno preložili tudi zaradi dejstva, da je velik del članov izvršnega odbora liberalno-demokratske stranke na zadnjem sestanku (na katerem pa ni bilo Janeza Drnovške) odločno nasprotovale povezovanju LDS s SSS. Liberalni demokrati so celo predlagali, naj se nekateri člani SSS vključijo v LDS, vendar kot posamezniki. To bi v resnici pomenilo razpad stranke in na to tudi tisti socialisti, ki so najbolj navdušeni nad združevanjem in ki so jih v LDS vabili za predvolitvami, ne bodo pristali.

Sklepov liberalni demokrati sicer niso sprejemali in prav lahko se zgodi - kot navajajo naši viri - da bodo scasoma tudi liberalni demokrati bolj naklonjeni tovrstnemu združevanju, se posebno zato, ker se za »prijateljstvo«

socialistov zavzema predsednik Drnovšek. Vendar je očitno združevanje vsaj za nekaj časa »zamrznjeno«.

Tako je torej včerajšnja ponudba združene liste se razumljivejša. Socialisti pravijo, da bodo dokončno odločitev sprejeli sele potem, ko bodo svoje mnenje povedali vsi občinski odbori. Prav dobro razvejena organizacijska mreža SSS je namreč razlog za številne združevalne ponudbe. Socialisti pravijo, da je doslej sporočila svoje stališe tretjina odborov in da večina - v nasprotju z napovedmi prenoviteljev - ni za povezovanje s strankami združene liste. Ni se jasno, kako se bo odločil predsednik Svobodnih sindikatov in socialist Dusan Semolič, poznavalci pa menijo, da je bolj naklonjen povezovanju s strankami združene liste.

SSS pravi, da bo odločitev povezana s tremi pogoji - da bo stranka lahko ohranila avtonomijo, da bo uresničevala program in da bo za združitev večina članov stranke. To seveda pomeni, da se bodo vsekakor skušali izogniti možnosti, da bi se na primer vodstvo vključilo v LDS, članstvo pa v ZL, saj bi to seveda povzročilo, da bi naslednica nekdanje SZDL dokončno razpadla in izginila s slovenskega političnega prizorišča.

V kateri stranki bo odslej Viktor Zakelj? (Foto:TRIO)

LJUBLJANSKO-HRVAŠKI KOLOKVIJ

Nujno zblížati pravna sistema

Učinkovitost pravnega prometa bo odvisna od podobnosti zakonov

MAJDA VUKELIĆ

LJUBLJANA - Ko sta Slovenija in Hrvaška postali samostojni državi, so nastale povsem nove razmere na področju pravnih razmerij med novima državama. To obenem pomeni, da zdaj ni več skupnega zveznega zakonodajnega organa in da državi nista povezani z nobeno formalno institucijo, kar zadeva razvoj zakonodaje. Zato se nujno dogaja in se tudi se bo, da bosta državi tudi prevzeto jugoslovansko zakonodajo različno prilagajali svojem pravnemu sistemu, celo pri tistih zakonih, ki imajo trajnejšo vrednost, kot je denimo zakon o obligacijskih razmerjih, ki formalno velja v obeh državah.

To je včeraj, drugi in obenem zadnji dan ljubljansko-zagrebskega kolokvija o medsebojnem pravnem prometu med Slovenijo in Hrvaško, katerega namen je bil tudi pripraviti izhodišča za podpis konvencije o pravnem prometu med državama, dejal dr. Marko Ilesić z ljubljanske pravne fakultete,

ko je govoril o možnih poteh usklajevanja dveh pravnih sistemov. Zanesljivo je namreč, da bosta obe državi zaradi naravne povezanosti navezovali najrazličnejše stike, pri čemer je treba poudariti, da sta pravni ureditvi Slovenije in Hrvaske ze zdaj zelo primerljivi.

Več razlik bo na tistih pravnih področjih, ki jih bo treba na novo oblikovati. Za zgled je dr. Ilesić navedel zakonodajo o trgovinskih družbah, ki se pripravljata v obeh državah in kjer bodo različne obstajale ne toliko zaradi različnih pogledov ali zasnov (pri čemer ni mogoče zanemariti političnih interesov), ampak zaradi bolj ali manj individualnih ali celo naključnih pogledov pripravilcev zakonodaje. Ker ni realno pričakovati formalnega poenotenja prava prek unifikacije dvostranskih konvencij, bo toliko pomembnejše, da se temeljni pravni koncepti med seboj ne bi bistveno razlikovali, ce za to ni vsebinskih razlogov.

Kolokvij o pravnem prometu (Foto: S. Z./TRIO)

DEMOKRATSKA STRANKA / TISKOVNA KONFERENCA

Ruplovo prvo opozorilo Peterletu in Drnovšku

Prijateljstvo med HDZ in SKD ni dovolj za dobre odnose s Hrvaško - Vpliv politike na kadrovanje

Nekdanji zunanji minister Dimitrij Rupel je na včerajšnji tiskovni konferenci vladi, natančneje njenemu zunanjepolitичnemu resorju, nameril »prvo opozorilo«. Gre za koncept zunanje politike, ki je lahko »strankarski - enopartijski« ali pa »državotvoren«, torej »sinteza interesov vseh strank«. Rupel pravi, da je bila v času njegovega mandata zunanja politika libe-

Dimitrij Rupel (Foto:TRIO)

ralna, saj ni »vključevala nobenih predsodkov«. Zdi pa se, da je LDS pristala na določena načela, ki so v nasprotju s tovrstno liberalno usmeritvijo te stranke.

Rupel je navedel nekaj primerov - na prvem mestu škandalozno sečnjo gozdov na Snežniku, ki dokazuje, da je za dobre odnose med Slovenijo in Hrvaško »ni dovolj prijateljstvo med HDZ in Slovenskimi kršćanskimi demokrati«. Potrebna so jasna načela in strategija slovenske zunanje politike - tudi v pogajanjih o osimskih sporazumih kot drugi ključni temi slovenske zunanje politike. Rupel torej vlado poziva, naj pripravi koncept, ki ga bo podprli in sprejel parlament, ki bo torej nacionalen in nestrankski. Zunanja politika nujno potrebuje tudi

strokovno zaledje, zato so nerazumljive kadrovske rešitve v zunanjem ministertvu, ki lojalnost postavljajo pred stroko. Rupel je pri tem navedel napovedane »rosade« v Kanadi in v ZDA ter »primer Franco Jurčič«, ki bo verjetno ambasador v Madridu, da bo »Peterle lahko v Argentini postavil strankarsko zanesljivo človeka«. Nekdanji minister pravi, da je bilo med njegovim mandatom merilo vsaj izobrazba, zdaj pa bo očitno spet v veljavi nacelo »ni vazno, ali je pismeno, pomembno je le, da je nas«. Podobno kadrovske spremembe v notranjem ministertvu komentira Igor Bavčar, ki imenovanje Andreja Stera ocenjuje kot dokaz, da gre za »politične dimenzije kadrovske politike vlade«. (T. S.)

IZREDNI KONGRES SNS

Jelincič zavrača očitke in trdi, da lahko nezadovoljniji ustanovijo le novo stranko

Skupina članov Slovenske nacionalne stranke je za danes sklicala izredni kongres te stranke, na katerem naj bi delegati območnih odborov odločali o nadaljnji politiki stranke, izvolili pa naj bi tudi njeno novo vodstvo. Kot je znano, nekateri člani stranke sklicujejo izredni kongres po sporu s predsednikom SNS Žmagom Jelincičem. Jelincič očitno povezuje z levico in »vodenje nedopustne parlamentarne politike, ki se je odkrito odrazila v podpori kandidature dr. Janeza Drnovške in izpodbijanju kandidature g. Janeza Janše.« Poleg tega Jelincičevi kritiki trdijo, da

predsednik nedemokratsko vodi stranko in da ostalim ne dovoli vplogleda v strankine finančne zadeve. Žmag Jelincič vse te očitke zavrača in pravi, da so poslanci SNS kandidirali zato, da bi v parlamentu tudi kaj naredili. Zato da bi državni zbor sploh lahko pričel delati, pa ga je treba najprej konstituirati in imenovati vlado. Prav tako pa so storiili tudi poslanci SNS. V zvezi z očitki, ki se nanasajo na finančno poslovanje, pa je Žmag Jelincič dejal, da jih postavljajo tisti, ki za stranko niso nič prispevali, so pa prepričani, da se zmeraj velja samoupravna zakonodaja. Predsednik SNS

je tudi navedel nekatera programska stališča, po katerih naj bi se SNS razlikovala od nezadovoljne frakcije. Tako je dejal, da SNS ne more pristati na teze, da so med drugo svetovno vojno Slovenijo osvobodili belogardisti, domobranci in Hitler, da SNS nasprotuje vračanju gozdov Cerkvi in tudi visokim poslanskim placam. Sicer pa predsednik SNS meni, da se bodo danes sestali ljudje, ki želijo ustanoviti novo stranko in za njeno predsednico izvoliti Ireno Oman. Izredni kongres SNS pa to ne more biti, zato po njegovem mnenju o razrepu v stranki ni mogoče govoriti. (M. J. L.)

POSLANSKE SKUPINE / DOGOVORI

Še vedno vsak na svojem okopu...

Dogovor o delitvi vodstvenih mest v delovnih telesih parlamenta še ni dosežen

IVANKA MIHELČIĆ

LJUBLJANA - Včeraj so se za zaprtimi vrati ponovno sestali vodje poslanskih skupin slovenskih parlamentarnih strank, toda dlje od ze v četrtek dogovorjenega glede stvila in sestave delovnih teles državnega zbora niso pršli. Pravzaprav so le dokončno soglasali s tem, naj ima zbor skupno 21 delovnih teles, od tega 11 odborov in 10 komisij. Dogovorili so se tudi, da poslanske skupine do prihodnje srede komisiji za volitve, imenovanja in administrativne zadeve državnega zbora sporočijo imena poslancev, ki bodo člani posameznih teles, prav tako pa so komisiji naložili, naj začne s pripravo odlokov o ustanovitvi in imenovanju teh teles. Sami vodje poslanskih skupin pa se bodo ponovno sestali ze ta ponedeljek in vnovic poskusali razdeliti vodstvene položaje v teh telesih, kar je glavno jabolko spora med parlamentarno pozicijo in opozicijo.

Vodja poslanske skupine Združene liste Miran Potrč, ki hkrati sklicuje in vodi te delovne pogovore, nam je včeraj potrdil, da opozicijske stranke vztrajajo pri vodenju skupno 11 teles, od tega devetih najpomembnejših odborov državnega zbora, pozicija pa zeli prevzeti vodstvo 12 te-

les. Zelje obojih se krizajo pri približno petih delovnih telesih in pri za odborih za mednarodne odnose, za gospodarstvo, obrambo, kmetijstvo in pri komisiji za lastninsko preoblikovanje podjetij. Po Potrčevem mnenju naj bi ponudba pozicije zagotovila enakopravno zastopnost vseh strank v delovnih telesih, gledano zlasti s stališča, da so si pravzaprav vse stranke zagotovile vpliv na odločanje v parlamentu prek poslanskih skupin in njihovih vodij. Dodal pa je tudi, da je glavna težava, da se opozicija zdaj odpuveduje mestu tretjega podpredsednika državnega zbora, saj pravi, da njegova izvolitev praktično ne pride v poštev, kar je razvidno ze iz dosedanjih dveh poskusov. Zato so se v opoziciji odločili, da bodo namesto kandidata za tretjega podpredsednika raje zahtevali spremembo zacasnega poslovnika. Zbor naj bi po- sle imel pac le predsednika in dva podpredsednika, pravi.

Povsem nasprotnega mnenja pa so kršćanski demokrati, ki menijo, da je izvolitev tretjega podpredsednika pravzaprav temeljni pogoj za vsa nadaljnja pogajanja, kot je med drugim opozoril vodja njihove poslanske skupine

Nace Polajnar na tiskovni konferenci SKD ze včeraj dopoldne.

Včeraj so sklicali tiskovno konferenco tudi demokrati, ob tem pa opozorili, da ta pogajanja v parlamentu pravzaprav pomenijo poskus »razvrednotenja dela parlamenta«. Vladajoča koalicijska mreža poskušala obdržati takšno večino, da bo lahko vselej preglasovala vse »drugace mislece«. Ceprav ima koalicijski tri najpomembnejše funkcije v zunanji politiki - predsednika države, predsednika vlade in zunanjskega ministra - se ob zahtevi opozicije, naj bi mesto predsednika komisije za mednarodne odnose zasedel njen poslanec, samo »pomilovalno nasmihajo«, ceprav, kot pravijo demokrati, gre za človeka, ki je na področju zunanjih zadev tako izkušen kot Dimitrij Rupel.

Boj za vodstvene položaje se torej nadaljuje. Ne ve se natančno, kaj bo prinesel ponedeljski sestanek, od prvega SNS Zmagaja Jelincica pa smo kljub temu slisali, da »nadaljevanje pogajanj«, a le v smislu: »Ali bo opoziciji prepuščeno vodenje enajstih teles ali pa bomo uprizorili obstrukcijo; telesa bodo pac začela z delom brez predsednikov...«

Rudi Seligo: nič več v stranki... (Foto: S. Živalovič/TRIO)

Bavčar zavrača očitke R. Šeliga

Predsednik Demokratske stranke Igor Bavčar je včeraj odgovoril na izjave Rudija Šeliga, ki je »zaradi karizmatičnega vodstva stranke, banalne želje po oblastni in spogledovanja z utopitvijo v vodilni LDS« izstopil iz predsedstva DS in tudi iz same stranke. Očitke o karizmatičnem vodstvu zavrača, saj ze dejstvo, da je DS v opoziciji in da se med koalicijskimi pogajanjimi izrecno ni hotela pogovarjati samo o delitvi ministrskih stolčkov, dokazuje, da demokratom ni samo do oblasti in kariere. O »spogledovanju« z LDS pa Bavčar pravi, da so takšni očitki zdaj, ko sta stranki »na različnih bregovih«, popolnoma nesmiselni. »Zakaj Šeligo ni na tak način razmisljal v času, ko je bil poslanec in sta bili DS in LDS skupaj v vladi?« se sprašuje predsednik demokratov. (T. S.)

SKD / ZDRUŽEVANJE

»NDS je zelo pomembna stranka v naši politiki...«

LJUBLJANA - Slovenski kršćanski demokrati so za združevanje z narodnimi demokrati, kar naj bi se zgodilo 27. februarja letos na redni letni konferenci SKD, ki bo tokrat v Kopru.

To je na včerajšnjem rednem srečanju z novinarji med drugim povedal glavni tajnik SKD Edvard Stanič. Dodal je, da so za to združevanje pripravili in v precejšnji meri uskladjili ustrezen sporazum, ki bo narodnim demokratom omogočil precejšnjo samostojnost. NDS bo v SDK poslej obstajala kot strankino krilo in ne kot frakcija. Stanič je se dejal, da jih ne motijo govornice o morebitnem združevanju NDS s kakšno drugo stranko in da imajo narodne demokrate kljub so- razmernom skromnim rezultatom na volitvah za zelo pomembno stranko na slovenskem političnem prizorišču. V SDK sicer vzporedno pripravljajo tudi združevanje s Slovensko gospodarsko stranko, razlika pa je ta, da razmislijo o njenem vključenju v gospodarski forum kršćanskih demokratov. (I. M.)

CELOVEC / NA SEJEMSKEM PODROČJU

Stiki med Celovcem in Ljubljano

Avstrijski izvozniki bodo razstavljali v Ljubljani, slovenski pa prihodnje leto v Celovcu

CELOVEC - Sodelovanje med Ljubljanskim in Celovskim sejmom se je predvsem v zadnjih letih občutno razširilo in se se intenzivira. To je dokazala tudi včerajšnja tiskovna konferenca direktorja Ljubljanskega sejma, Boruta Jerseta s svojimi sodelavci v sejemski dvorani v Celovcu. Jerse je poleg letošnjega obsevnega sejemskega programa Ljubljanskega sejma predstavil tudi zanimiv nov projekt medsejemskega sodelovanja v prostoru Alpe-Jadran. Jerse je v prisotnosti direktorja Celovskega sejma, Pawlika, napovedal pripravo na izvozno razstavo, ki naj bi bila novembra letos na gospodarskem razstavišču v Ljubljani in na kateri bi se slovenskemu gospodarstvu predstavili eksporterji iz vse Avstrije. Maja naslednjega leta pa bi slovenski izvozniki imeli možnost promocije na Celovskem sejmu. »To je nov pristop pri klasičnem konceptu sejmov in odziv tako razstavljalcev in obiskovalcev bo pokazal, ali je ta ideja dobra in pametna ali ne«, je poudaril direktor Ljubljanskega sejma v razgovoru za naš dnevnik.

Jerse se je s tem v zvezi izrekel tudi za razsiri-

tev sejmskih prezentacij na druga avstrijska in tuja mesta. »Ne smemo ostati samo pri Celovcu, treba bo iti tudi v Gradec, na Dunaj, v Budimpešto«, je menil direktor Ljubljanskega sejma in glasno razmišljal o seriji takih predstavitev v tujini v korist slovenskega izvoza oz. navezovanja poslovnih stikov med slovenskimi in tujimi podjetji.

Na vprašanje, ali v tako majhnem prostoru kot v alpe-jadranskem sodelovanju ni obremenjeno iz konkurenčnih razlogov, pa je Jerse menil, da tega ni mogoče tajiti ter da se bo ta konkurenčnost verjetno se stopnjevala z večjim odpiranjem meja v srednji Evropi. Potrebno bo zato skupno izdelati koncept o določeni razdelitvi sejmskih programov. »To je treba jemati kot normalen proces, tako da menim, da se bomo morali s njim soočiti tudi Slovenci in Korosci«, je poudaril Borut Jerse.

Prezentaciji letošnjih sejmskih prireditev Ljubljanskega sejma - skupno jih je 27, od tega trije v Gornji Radgoni - so prisostvovali tudi zainteresirani koroški gospodarstveniki ter zastopnik generalnega konzulata Republike Slovenije v Celovcu, konzul Milan Jazbec.

Manj delovnih dovoljenj

DUNAJ - 60.000 prošenj za izstavitve delovnega dovoljenja je bilo lani v Avstriji odklonjenih. Vsega skupaj je bilo 1992. leta v Avstriji izstavljenih 250.646 delovnih dovoljenj za tujce - za 10 odstotkov manj kot v letu 1991. Pri tem dve tretjini dovoljenj odpade na podaljšanje že obstoječih. (I.S.)

DUNAJ / ANKETA PO RAZKOLU V FPÖ

Haider je že izgubil tretjino svojih volilcev

Haiderjeva namestnica hoče nazaj k svobodnjakom

CELOVEC - Po eksodusu liberalcev iz svobodnjake stranke ter ustanovitvi "Liberalnega kluba" v avstrijskem parlamentu pod vodstvom bivše podpredsednice stranke Schmidtove, Haiderjeva FPÖ vsebolj drvi v "desni kot"! Najnovejši dokaz za to je napoved bivše Haiderjeve namestnice na Koroskem in podpredsednice koroškega zbornega zbora, Kriemhild Trattningove, da leta »razmislija o ponovnem vstopu v FPÖ«. Trat-

tingova, ki pripada skrajno (nemsko) nacionalnemu taboru, je pred letom dni zapustila stranko, kot vzrok za izstop pa je navedla kabaretično predstavo nekaterih vodilnih funkcionarjev koroške FPÖ na občnem zboru stranke v Salzburgu, ki je bila polna osebnih zalitev. Politično vse bolj osamljeni Haider je pripravljenost Trattningove za

ponoven vstop v stranko toplo pozdravil in napovedal, da se bo že v kratkem osebno srečal s svojo nekdanjo namestnico. Ta mu namreč medtem že pridno pomaga v boju proti peterici disidentov. V okviru televizijske diskusije je poudarila, da ji je odločitev o morebitnem ponovnem vstopu FPÖ vsekakor olajšalo dejstvo, da Schmidtove ni več.

Kako boleč je za Haiderjevo FPÖ izstop liberalnega krila, kažejo prve raziskave javnega mnenja: "Liberalni forum", na celulo Schmidtovo, bi po mnenju raziskovalcev javnega mnenja na volitvah v državni zbor dobil najmanj šest odstotkov glasov, Haiderjeva stranka pa bi hkrati padla od približno 18 odstotkov pred eksodusom na okoli 12 odstotkov. Haider bi torej na mah izgubil najmanj tretjino svojih volilcev!

Demoskopi so dalje izvedeli tudi za mnenje Avstrijcev o voditeljici novega liberalnega gibanja: 55 odstotkov ima "dobro mnenje" o tretji predsednici avstrijskega parlamenta, o Haiderju pa samo se 19 odstotkov. Se bolj jasna pa je ocena Avstrijcev o izstopu liberalnega krila iz FPÖ. Odločitev Schmidtove je kot "pozitivno in pravilno" ocenilo kar 77 odstotkov vprašanih Avstrijcev, anketa pa je izvedel priznani avstrijski inštitut Gallup.

Haider medtem nadaljuje svoj oster boj proti predsedniku avstrijskega parlamenta, Heinzu Fischerju. Socialdemokratskemu predsedniku parlamenta je v zvezi z načrtovano ustanovitvijo parlamentarnega kluba "Liberalni forum" očital, »da skuša iz ideoloških razlogov škodovati FPÖ«.

NOVICE

Libija naroča pri VÖEST

DUNAJ - Avstrijsko državno podjetje VÖEST-Alpine-Industrieanlagenbau, specializirano v gradnji industrijskih objektov, je dobilo naročilo državnega jeklarskega podjetja Lisco iz Libije. 200 kilometrov od Tripolisa naj VÖEST-ALPINE zgradi jeklarno. Gradnja mora biti do 1995. leta zaključena, stala pa bo okoli dve milijardi silingov.

Eskaacija korupcijskih škandalov

DUNAJ - Samo vrh ledene gore je do zdaj odkrit, je bilo slišati iz krogov dunajske kriminalne policije - dnevno odkrivajo nove podrobnosti in dimenzije v dveh dunajskih korupcijskih skandalih, ki že ves februar zaposlujejo avstrijsko javnost. Najprej je bila odkrita korupcijska afera na prometni direkciji dunajske policije - nekateri učitelji voznih sol so skupaj z uradnimi spravevalci voznih izpitov in uradniki direkcije v zameno za "honorarje" dali na razpolago vozniskim kandidatom izpitna vprašanja. Sledila je podobna afera na dunajskem delovnem uradu za trgovino, transport, promet in kmetijstvo. Vodja delovnega urada je izstavljal delovna dovoljenja, za katera so zainteresirani - ponavadi ilegalno v Avstriji ziveci tujci - plačali med 30.000 in 50.000 silingi. Medtem ko je sprva bilo dokumentiranih 15 korupcijskih primerov, policija ta teden že govori o 100 možnih primerih, ki jih zasleduje nazaj do 1986. leta. Prav tako so bile - slučajno - odkrite nove razsežnosti pri "prodaji" vozniskih dovoljenj: po prometni nesreči nekoga dunajčana je policija odkrila, da voznik nikdar ni prejel vozniskega dovoljenja. Dotični pa se je bil na kraju nezgode legitimiral z vozniskim dokumentom. Zaslišani sumljivi voznik je zdaj potrdil, da je voznisko dovoljenje čisto enostavno kupil. Zaslišani in aretirani so bili medtem že nekateri posredovalci, kriminalisti pa zdaj iščejo gnilo gnezdo v sami prometni direkciji dunajske policije.

Rock-dogodek leta

DUNAJ - Ameriška rock-formacija »Guns 'n'Roses« bo letos spet prišla na Dunaj, poročajo avstrijski koncertni organizatorji. 2. julija bodo trenutno najbolj popularni izvajalci tako imenovanega težkega rocka dali koncert v stadijonu v dunajskem Praterju. Pri nastopu pričakujejo nad 50.000 obiskovalcev. Lani so Guns 'n'Roses pred 60.000 gledalci dali uspešen nastop na prostem na dunajskem Donavskem otoku.

KOROŠKA / KLJUB TEMU DA NEKAJ ČASA NI SNEŽILO

Koroški zimskošportni centri trenutno dobro zasneženi in zelo dobro obiskani

CELOVEC - Koroški smučarski centri javljajo skorajda polno zasedenost z zmogljivosti. Za prihodnji teden, torej za čas semestrskih počitnic, so na razpolago le še posamezne sobe. Kljub temu, da že nekaj tednov na Koroskem ni snežilo, so proge v optimalnem stanju. Tam, kjer ni več zadosti naravnega snega, so za snežno odejo poskrbeli s snežnimi topovi.

To velja tudi za Mokri- (na sliki), ki so eden od najbolj obiskanih smučarskih centrov, kjer se zbirajo povprečno italijanski smučarji.

PRIREDITVE

- Sobota, 13. februarja 1993
- CELOVEC**
Delavska zbornica: 14.00 - Redni občni zbor in počastitev 50-letnice ustanovitve Zveze slovenskih žena (s kulturnim sporedom).
- VOGRCE**
Gostilna pri Florjanu: 20.00 - Knečki ples, igra ansambel »AS«.
- LEDINCE**
Pri Borovcu (Hotel Mittagsskogel): 19.30 - Pustni ples, igra ansambel »Drava«.
- ZELEZNA KAPLA**
Hotel Obir: 20.00 - Cebelarski ples, igra ansambel »Gasperji«.
- OBIRSKO**
Pri Kovacu: 19.30 - Jubilejni koncert ansambla »Korenika«, sodelujejo Smrtnikovi fanti in Oktet Suha.
- SVECE**
Pri Adamu: 20.00 - Pust s »Kocno«, igra Trio »Drava«.

GALERIJA SIKORONJA

Most med kulturama tudi za mlade umetnike

IVAN LUKAN

CELOVEC - »Sem velik prijatelj in obudovalec Galerije Rožek, zlasti iz dveh razlogov: prvič, ker je pomemben most med avstrijsko in slovensko kulturo, drugič, ker izpolnjuje pomembno poslanstvo v prid mladim slikarjem, kajti pogum, zbirati tudi mlade, neznanе slikarje, je vreden posebnega priznanja.«

Tej izpovedi, ali bolje receno oceni Mihe Trampus, pravnika in strokovnjaka za avtorsko pravo iz Ljubljane in stalnega obiskovalca galerije, ni treba se kaj dodati, če novinar želi posredovati pomen in poslanstvo Galerije v Semislavcah pri Rožeku na avstrijskem Koroskem. Vodi jo Marija Sikoronja, ki se je leta 1984 spustila v »avanturo«, da kot prva slovenska galeristka odpre razstavne prostore tako mladim kot tudi etabliranim umetnikom s Koroske, iz Slovenije in drugih dežel alpe-jadranskega prostora.

Posloplje galerije je v neposredni bližini Dravskega mostu, ki - lezec na dvojezičnem območju južne Koroske - prav tako povezuje ljudi, slovensko in nemško govorece. Galerija sama je sredi osemdesetih let nastala iz stare gostilne, ki jo je družina Sikoronja kupila konec sedemdesetih let in jo postopoma adaptirala. »Misel, iz stare hiše narediti galerijo, je zame bila vseskozi izziv, predvsem zaradi tega, ker sem imela številne stike z umetniki iz vrst obeh narodov na Koroskem. S tem pa je bil - od vsega začetka -

popolnoma jasen tudi namen galerije: povezovati umetnike in kulturo obeh na Koroskem živčevih narodov, ter preko njih povezovati celoten prostor Alpe-Jadran,« nam je dejala Marija Sikoronja v pogovoru za naš dnevnik.

Dejavnost galerije Rožek se ne omejuje na razstave slikarjev in umetnikov iz Koroske, Avstrije, Slovenije in Hrvaske, je tudi mesto srečanja kulturnih delavcev, pesnikov, izobražencev. Tudi glasbena kultura ima tu svoje enakovredno mesto. Prostorski pogoji za bogato dejavnost so dani, čeprav jih prizadevna galeristka ne meri po kvadratnih metrih, temveč po slikah. Potem takem je prostor za 35 slik; - manjših, srednjih, večjih.

Prvi razstavljalec v Rožeku je bil daleč preko koroskih, avstrijskih in slovenskih meja znani in priznani akademski slikar slovenskega rodu Valentin Oman. Bila je tipična Omanova razstava, saj si je umetnik iz Roza za objekt svoje umetniške ustvarjalnosti izbral samo posloplje galerije. Omanove freske, tako na zunanji fasadi galerije, kot tudi v razstavnih prostorih, so do danes ostale tako rekoč prvi podrvav stevilnim obiskovalcem galerije.

Valentinu Omanu so v zadnjih letih sledili številni umetniki, slikarji: leta 1986 Karl Vouk, kasneje Giselbert Hoke, Gustav Janus, Hans Staudacher, Hugo Wolf, ter pomembni slikarji in umetniki iz Slovenije in Hrvaske kot so to Bernik, Slano, Bernard, Velickovic, itd. Skupno je v rožeki galeriji doslej razstavljalo skoraj 50 umetnikov, nekateri so razstavljali celo večkrat.

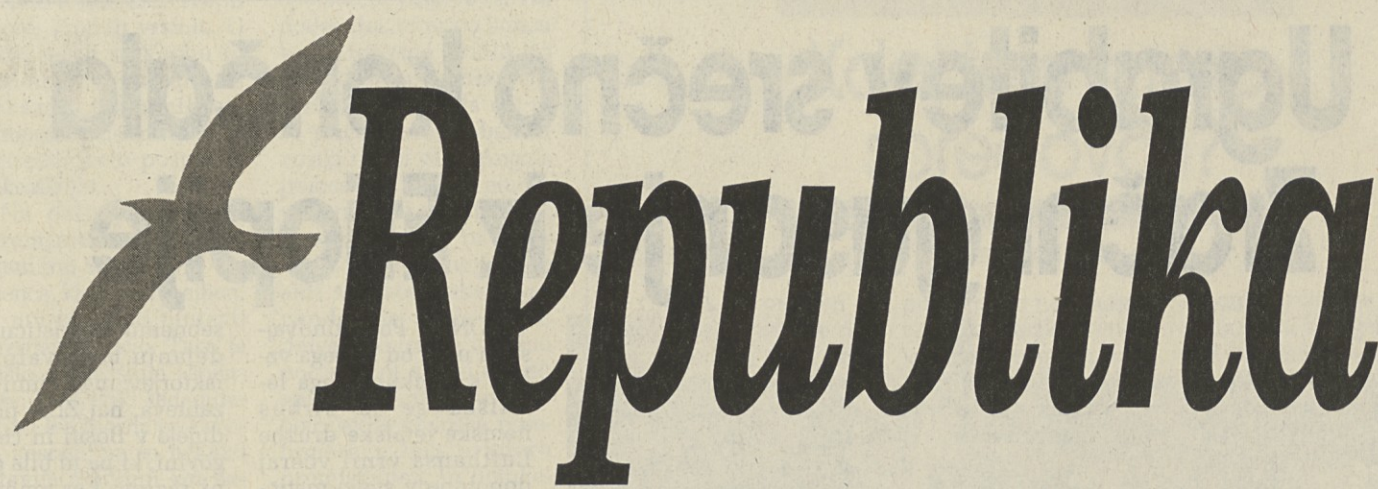
Primer je slikar in pesnik Gustav Janus, koroški Slovenec, ki prav danes odpira svojo tretjo razstavo pod geslom »Bilder/Slike« in pravi: »Tu je mesto, kjer z mojim delom nagovorim širok krog ljudi, ki se interesira za umetnost oz. si želi z njo soociti. Velika prednost galerije pa je dvojezični ambient. Slovenska beseda te spremlja od vabila na otvoritev razstave, ob njeni otvoritvi, tja do sproščene osebnega pogovora z obiskovalci.«

Aproros obiskovalci, publiki, ki obišče rožeko galerijo. »Gre za krog oseb, ki jih srečam na vseh večjih razstavah in kulturnih prireditvah po vsej Koroski. Moram priznati, da je to večinoma nemško govoreci krog umetniško zainteresiranih ljudi, toda tudi pri koroskih Slovencih je v zadnjem času zaznati večji interes in večjo od-

prtost do umetniškega ustvarjanja,« je v razgovoru za Republiko dejala Marija Sikoronja.

Tudi obiskovalcev iz Slovenije je iz leta v leto več. Vzrok za to je brez dvoma narasčajoče stevilo umetnikov, ki tu razstavlja in s tem hkrati seznanja slovenski kulturni prostor, da obstaja na avstrijskem Koroskem galerija, katera vse močnejše izzareva v celoten alpejadranski prostor. Pomen galerije medtem cenijo tudi javne ustanove kot na primer rožeko občina in kulturni oddelek pri koroški deželni vladi. Slednji predvsem podpira literarne večere ter projektne prireditve. Nekdanji zupan občine Rožek in član sedanje koroške deželne vlade, Herbert Schiller, pa pomen in funkcijo galerije ocenjuje s temi besedami: »Mnogi se pomena galerije seledaj zavedajo, kot bivši zupan občine in deželni politik pa sem ponosen, da imamo na Koroskem osebnosti, ki aktivno prispevajo k boljsemu razumevanju med ljudmi ter k zblizevanju in spoznavanju različnih kultur.«

Funkcija in poslanstvo galerije se bosta po nactih Marije Sikoronje v prihodnosti se poglabili: »Izkoristili bomo vsako možnost, da se predstavljamo novi, širši publiki, tudi izven galerijskih prostorov. Zaceli smo z udeležbo na umetniških sejmih, zanimiv nov projekt pa je sodelovanje pri načrtovanju veliki razstavi na rožekem gradu, ki bo pritegnila na tisoče ljudi.«

Prvi slovenski dnevnik s koroško stranjo

Časopis lahko kupite v naslednjih krajih na Koroskem:

* Celovec	* Grabštanj	* Rožek	* Šmihelj/Pliberk
* Beljak	* Hodiše	* Selo pri Škocijanu	* Št. Ilj
* Bekštanj	* Kotmara vas	* Svatne	* Št. Primož
* Bilčovs	* Labot	* Šteben	* Struga
* Bistrica ob Zilji	* Loče	* Šentilj	* Tinje
* Brnca	* Ločilo	* Šentjakob	* Velikovec
* Borovlje	* Miklavčevo	* Škocijan	* Vernberk
* Čajna	* Področca	* Šmarjeta v Rožu	* Vrba
* Galicija	* Podgorje	* Šmohor	* Železna Kapla
* Globasnica	* Psinja vas		* Žrelec
* Goselna vas	* Podklošter		

NOVICE

Veliko hrupa za nepomembno stvar

TOKIO - Zivinozdravniki so uspešno operirali rako, ki je presunila in ganila vso Japonsko, potem ko so časopisi objavili sliko, kako leti prebdena s puscico. Za resitev ene samcete rakce je stekla nepojmljiva reševalna akcija, ki bi se je morali Japonci sramovati, saj podobne »naravovarstvene zavzetosti« niso pokazali ob shetladski ekološki katastrofi. Clovek je pac tak, da ga ganijo bližnji dogodki, ali bolje receno tisti, ki jim mediji dajejo večji poudarek, tako da to velja tako za ekološke kot za mirovniške.

Cenena nafta glavni krivec za ekološke katastrofe

RIM - V bližnji in daljni bodočnosti nas kača se mnogo ekoloških katastrof, ce se ne bo zvisala cena surove nafte. To je včeraj navedel Giuseppe Cassini, svetovalec za mednarodno politiko pri naravovarstvenem ministristvu. Njegove trditve na včerajšnji rimski okrogli mizi o evropski ekološki politiki so le navidezno presenetljive. Ker je cena nafte nizka, je tudi prevoz poceni, tako da brodarji prekomerno varčujejo tako pri tankerjih kot pri posadkah. V glavnem so vsi tankerji za prevoz surove nafte zastareli, posadke pa ne kvalificirane in povečini iz nerazvitih držav. Kar 80% nesreč je treba pripisati cloveskemu faktorju zaradi nepazljivosti, nestrokovnosti in iskanju najbližje poti tudi ob skrajno nevarnih obalah in skoz ozine. Cassini je svojo tezo razvil z vidika bodoce evropske ekološke davčne politike, ki bo morala prav iz davkov na nafto in druge onesnazujoce dejavnosti iztržiti ogromna sredstva.

V Italiji manj porok in več razporok

RIM - Po podatkih Istatata so v prvem lanskem sestmesečju zabeležili za 1,8% manj porok kot v enakem obdobju leta 1991. Za nameček so se zvisale prosnje za razporoko, in sicer za 5,2%. V prvem semestru 1992 je bilo v Italiji 126.675 porok, od teh 100.834 cerkvenih, 25.841 pa civilnih. Bolj so nazadovale cerkvene kot civilne poroke, saj je bilo prvih 2,1% manj, drugih pa le 1%. Najbolj občuteno je bilo nazadovanje na jugu (3,3%), manj v srednji in severni Italiji (0,9%). Na vsedrjavni ravni nazadujejo tudi prosnje za locitev, saj je bilo v prvem polletju lani 27.563 prošenj za locitev, kar je 1,4% manj kot leto prej. Geografska razporeditev je tudi v tem primeru precej zanimiva, saj so v srednji in severni Italiji zabeležili za 2,5% manj locitev, na jugu pa za 1,7% več locitev. Tudi glade razporok sta severna in srednja Italija bolj »krepostni« kot južna. V prvem primeru je povečanje 5%, na jugu pa so zabeležili 6,1% več razporok.

RUSIJA / PO PADCU IZVOZA

Rusija reklamira svojo oborožitev

Na sejmu v Abu Dabiju bo skušala pridobiti vsaj del tržišča, ki ga je nekoč imela SZ

MOSKVA - Ruska vojna industrija ne skriva, da se bo z vsemi sredstvi borila, tako da bo ponovno pridobila del svetovnega trga z orožjem, ki je nekdanji zaradi ideologije pripadal Sovjetski zvezi. Po mnenju izvedencev je bila konec osemdesetih let Sovjetska zveza glavna izvoznica orožja, saj je nanjo odpadlo kar 38,7% celotne mednarodne trgovine z orožjem. Lani je ta odstotek zdrknil na 17% in bo brzkone zdrknil se nižje, ce ne bodo

cimprej ukrepali. Prav zato bodo ruski proizvajalci na petdnevem sejmu v Abu Dabiju sprožili pravo ofenzivo, da bi vsaj omilili uspehe konkurence. Izziv je nedvomno pomemben, ker se bo Moskva prvič puskusila uveljaviti na trgu v pogojih svobodne konkurence.

Na abudabijskem sejmu bo razstavljalo 400 podjetij iz vsega sveta, med temi bo tudi 78 ruskih. Moskva pa bo v Abu Dabi poslala tudi

»legendarne osebnosti«, med temi Mihaila Kalasnikova, očeta avtomatske puške AK 47, ki je razširjena v kakih petdesetih državah, Rusija pa od tega nima nobene koristi. Se vec, Cehi, Slovaki in Kitajci odkrito konkurirajo s svojimi modeli kalasnikov. To pa ne velja samo za svetovno znano jurisno avtomatsko puško, nekdanji zavezniki SZ isto delajo z drugim orožjem sovjetskega izvora, ki ga včasih tudi posodablajo, da je bolj konkurenčno.

Poleg tega je treba omeniti, da je Rusija zaradi embargov OZN izgubila tako irsko kot jugoslovansko tržišce, pri tem pa je utrpela za 12.000 milijard lir skode.

Rusi upajo, da bodo v Abu Dabiju pridobili vsaj del izgubljenega trga, saj bodo predstavili kar nekaj zanimivih novosti, med njimi tank T-80 U, s turbinskim motorjem, ki razvija 1250 KS, in top z gladko cevjo, ki lahko strelja tudi vodene protitankovske rakete. Kupci pa si bodo lahko prvič ogledala najosodobnejši protiletalski raketni sistem S-300 PMU, ki lahko istocasno zadene šest različnih ciljev, njegova točnost pa naj bi bila večja od ameriskega sistema patriot. (voc)

Major in Latimer dobila prvo bitko

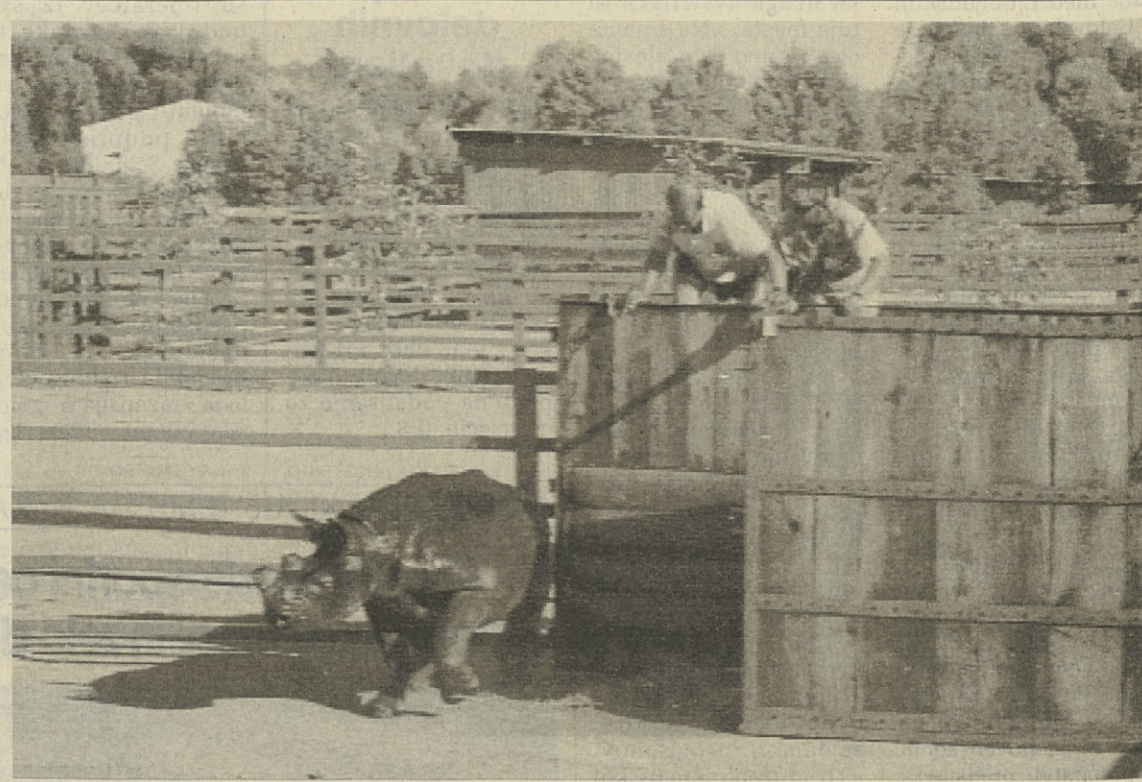
LONDON - Britanski premier John Major in gospodinja Clare Latimer sta zmagala prvo rundo, saj so se jima javno oprstili tako tiskarna kot ekspedit in prodajalci satiricne revije New Statesman, ki je 29. januarja objavila vest o ljubezenskem razmerju med Majorjem in kuharico Latimerjevo. Obenem so napovedali »primerno denarno odškodnino« za prizadeti ugled.

Major in Latimerja sta revijo in vse vpletene v objavi in distribu-

ZIMBABVE / KAKO USTAVITI KRIVOLOV

Zadnje upanje za nosorože

JAN RAATH, DPA

HARARE - Zimbabwe navdaja z grozo ljubitelje narave, kajti njegove oblasti se lotevajo trgovanja z rogovi nosorogov. Se huje, prodajati jih nameravajo prav na tistih trgih, ki so odgovorni za cedalje hitreje izumiranje te zivalske vrste. Toda vladna ustanova, ki v tej državi skrbi za narodne parke in divjino, je prepričana, da mednarodne prepovedi trgovanja z lovskimi trofejami niso ustrezen ukrep proti krivolovu in tihotapstvu.

Zaradi krivolova so se črni nosorogi, ki samo se v Zimbabwe živijo v večjem številu sredi naravnega okolja, znanli na robu izumrtja. Oblasti vidijo resitev v tem, da same prevzamejo trgovanje z rogovi. »Na Japonskem, kjer se je lani marca sestala Konvencija o mednarodnem trgovanju z ogroženimi vrstami (CITES), smo jasno povedali, da je preživetje našega črnega nosoroga za nas pomembnejše od vseh omejitev, ki jih je CITES skušal uveljaviti v trgovanju,« je izjavil dr. Rowan Martin, namestnik direktorja vladne ustanove, ki skrbi za raziskave.

V Zimbabweju teče osmo leto Operacije branik, paravojske kampanje proti divjim lovcom, ki prihajajo iz sosednje Zambije, pobijajo nosorože z avtomatskim orožjem, jim odsekajo rogove, nato pa odveslajo nazaj cez mejo. Plen se potem znajde v mreži preprodajalcev, ki rogove nazadnje spravijo na Daljni vzhod, kjer so zmleti najbolj iskani kot prasek za zdravljenje prehladov in vročine.

Lovski cvujaji uprave narodnih parkov so doslej ustrelili več kot 60 divjih lovcev, toda to drugim ni spametovalo, ceprav dobijo samo približno 7,5 USD za kilogram blaga, katerega končna cena nazadnje preseže 2000 USD za kilogram.

V zadnjih stihirih mesecih so se skupine veterinarjev podale na lov za nosorogi, da bi jim odzale rogove - po tej »operaciji« zivali pac ne bi več zanimale

divjih lovcev. Nasli so samo 127 črnih nosorogov, ceprav jih je bilo nekdanj menda dva tisoč. Poznavalci divjine menijo, da veterinarji morda prav toliko zivali niso opazili in ce pristejemo se 160 nosorogov, ki so na zasebnih loviscih, potem bi bilo vseh samo se 450.

Zambezijsko dolino, ki so jo Zdruzeni narodi ze v zgodnjih osemdesetih letih razglasili za svetovno naravno znamenitost, kajti v njej je bilo tedaj vrvelo nosorogov, »lahko kar odpisemo«, kot pravi dr. Mike Kock, vodja operacije odstranjevanja rogov. V dobrih dveh desetletjih je stevilo črnih nosorogov s 65 tisoč strmoglavilo na 3000. Največjo skrb pa vzbuja dejstvo, da se je genetska baza zaradi nezustavljivega izumiranja tako zmanjšala, da prihaja do parjenja med sorodnimi zivalmi. To seveda vodi k izumrtju vrste, kajti potomstvo ni več krepko, spolno aktivno in plodno.

Tudi v Južni Afriki je 750 črnih nosorogov, kar je največja preživela populacija na svetu, toda vzredili so jih iz majhnega jedra zivali in raziskovalci so ze odkrili znamenja deformacij lobanje, posledice parjenja med sorodnimi zivalmi. Pac pa so nosorogi iz Zimbabweja, ki živijo v divjini, genetsko se vedno zelo raznovrstni in zato odporni do najrazlicnejših boleznih - v tisočletjih so se zaradi ostrega podnebnja v Zambezijski dolini pac morali prilagoditi. »Se vedno lahko kaj storimo za obnovo te vrste,« pravi dr. Martin, ki meni, da bi se stevilo nosorogov v dvajsetih letih polagoma povečalo na tisoč petsto zivali.

Ustanova je ze zasnovala reševalni nacrt, ki je opt predvsem na odstranitev rogov pri vseh preostalih zivalih, preselitev iz ogroženih območij in ureditev razplodnih cred v Zimbabweju in v tujini. Doma bi bili nosorogi v »močno zavarovanih conah«, kjer bi ustrezno opremljeno, solano in motivirano osebje moglo

poskrbeti za učinkovito obrambo pred divjimi lovci. Toda, kot pravi dr. Martin, »denar je ključnega pomena, mi pa imamo malo sredstev«. Ustanova je pod neposrednim nadzorom vlade in zato bolee občuti rezanje proračuna, kakor zahteva program gospodarske reforme. Ustanova ne more placati niti lastnih lovskih cuvajev, svojih frontnih sil v vojni z divjimi lovci, ki pa so placani slabše kot vojska in policija za terensko delo. Ce bi dobili za reševanje nosorogov na leto 20 milijonov dolarjev, pravi dr. Martin, »bi splavali, toda te vsote si noben sponzor ne more privoščiti«.

V Zimbabweju iscejo drugacno resitev: nosorogi naj bi sami placali za svoj obstoj. Takna resitev je v skladu z mnenjem, da so divje zivali danes ogrozene zato, ker sicer uživajo zascito, nimajo pa nobene gospodarske vrednosti. Obravnavati jih je treba kot zivino, jih kupovati in prodajati, ponuditi na trgu njihove rogove, kožo in druge stranske izdelke, in ko ne bodo nič drugega kot krave in ovce, bo njihov obstoj zagotovljen.

Trgovino z rogovi imajo v rokah nezakoniti posredniki, do rogov pa prihajajo tako, da mora ta zivalska vrsta prej ali slej izumreti, pravi dr. Martin. »Zato nameravamo sami prevzeti nadzor nad rogovi,« razlaga dr. Martin, »in sicer z odstranjevanjem rogov, potem bomo prezevlim nosorogom zagotovili, da se bodo lahko razmnoževale, trg pa bomo s skrbno uravnavanim režimom redno zalagali z rogovi.«

V posebnih prostorih ustanove je pod ključem ze 2,4 tone rogov: odzagal so jih zivalim, ki so poginile v divjini, nekaj so jih zasegli divjim lovcom, druge pa so dobili med akcijo odstranjevanja rogov. Martin pravi, da bi to moralo biti dovolj za reševanje kratkorocnih težav v naslednjih dveh, treh letih.

TERORIZEM / 11-URNA ODISEJADA

Ugrabitev srečno končala Zračni gusar je iz Etiopije

Po predaji so v letalo vstopili številni varnostniki, ki so ga skrbno pregledali (Telefoto)

BONN - Po petindvajsetih urah od svojega vzleta s frankfurtskega letališča se je airbus nemske letalske družbe Lufthansa vrnil včeraj dopoldne v svojo matično luko. Na krovu pa je bilo le 50 od prvotnih 94 potnikov, tudi posadka, ki ji je zračni gusar enajst ur grozil, se je v Nemčijo vrnila z drugim letalom. Vse se je srečno končalo predsinocnjim, ko je letalo pristalo na newyorskem letališču Kennedy, 20-letni etiopijski državljani Nebiu Zevolde Demeke je pistolo kot napovedano izročil poveljniku letala in se nato predal ameriški zvezni policiji. Zakaj je Demeke ugrabil letalo, ni se povsem jasno. Brzkone je temu nepri-

sebnemu teroristicnemu dejanju botrovalo več faktorjev: med njimi tudi zahteva, naj ZDA posredujejo v Bosni in Hercegovini, ki pa ni bila glavni razlog, ker ameriški preiskovalci ze omenjajo »osebne razloge«. Gusar ni imel pomagacev, prav tako ni bil na letalu nihce ranjen. Ameriske oblasti so pohvalno ocenile obnasanje poveljnika nemskega letala, 52-letnega Grerharda Göbela, ki mu je uspelo vzpostaviti omikan dialog z zračnim gusarjem. Vsekakor je 11-urna odisejada lufthansinega letala nesporno dokazala, da so varnostni ukrepi na frankfurtskem letališču pomankljivi, kar so včeraj poudarjali tudi nemški piloti.

Vodoravno:

1. prvo leposlovno ali umetniško delo kakega posameznika, 8. ruski basist, rojen na današnji dan leta 1873 (Fjodor Ivanovic), 10. plod, 11. pokrajina v jugovzhodnem delu srednje Grčije (glavno mesto Atene), 12. delec snovi, 14. vojski obrambni nasip, okac, 15. slovenski baletni plesalec (Mojmir), 17. ime ze umrle ameriske igralko Gardner, 18. celica za nesporno razmnoževanje, spora, 20. zacetnici ameriskega pisatelja Dreiserja, 21. zacetnici cilskega pesnika Nerude, 23. irski dramatik (George Bernard, Pigmalion), 25. poljski pisatelj znanstvenofantasticne proze (Stanistaw, Solaris), 27. krilo poslopja, 30. omot, 32. snezna hisa pri Eskimih, 33. sodni zbor, 35. reka v Afriki, najdaljša reka na svetu, 36. kremen (star.), 38. starogrsko mesto na Halkidiki, Aristotelova domovina.

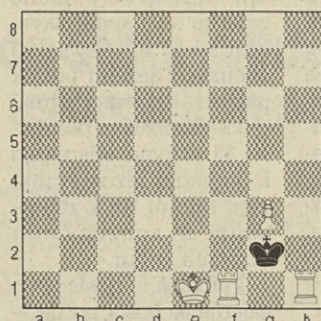
Navpico:

1. desni pritok Kamniške Bistrice, 2. veselje, 3. zacetnici slovenskega pripovednika Levstika (Gadje gnezdo), 4. reka v južni Rusiji, pritok Azovskega morja, 5. severnoatlantski pakt, 6. pripovedno pesništvo, 7. večja ptica pevka, 9. naval, naskok, 10. pritok Dona pred Rostovom (iz crk LAS), 13. rdeci planet, 16. rozevinast izrastek na koncu prstov, 19. indijsko zensko oblacilo (iz crk RISA), 21. udarec z dlanjo ob dlan, 22. staro mesto v osrednji Franciji, sredisce departmaja Nievre, 24. nemski skladatelj, ki je umrl na današnji dan leta 1883 (Richard, Vecni mornar), 26. francoski slikar, zacetnik impresionizma, rojen na današnji dan leta 1840 (Claude), 28. mikroorganizem, povzročitelj bolezni, 29. tok, etui, 31. v zemljo narejena, ponavadi nekoliko večja vdolbina, 34. sila nategovanja, vleke, 37. kemijski znak za nikelj. Simon Bizjak

Restitev: Lem, trakt, ovoj, iglu, senal, Nil, kremeneč, Stigra. odortvno: rvenec, Salfajin, sad, lka, atom, okop, Lasan, Ava, tros, T, PN, Shaw.

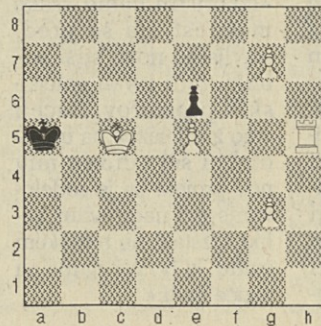
Sahovska naloga st. 9

Studija S. Loyd, 1854
Na sahovnici je črni kralj zasel med beli trdnjavi, vendar pa mu je beli, ki je na potezi, napovedal mat v treh potezah! Skoraj 150 let stara studija je vedno pritegnila reševalce, zato se je kar lotite in trud bo poplacnal!

Sahovska naloga st. 10

Problem I. Grande, 1964
Beli je materialno močnejši, vendar naloga zahteva od reševalcev, da beli, ki je na potezi, matira črnega kralja v treh potezah! Ali bo beli najprej pretvoril kmeta na g8 v damo ali pa mu za rešitev naloge zadostuje ze pravilni manever s trdnjavo, je tokrat napotilo reševalcem pri odkrivanju zmagovite poti.

Resitev naloge st. 7

Velemojster Duras je s potezo 1.Dg3!! ponudil anemu damo, da bi po 1...Tg3: sledilo 2.Te8: mat, saj se je sprostil

1	2	3	4	5	6	7	
8						9	
10			11				
12		13		14			
15			16		17		
	18		19		20		
21	22		23		24		
25		26		27		28	29
30			31		32		
33				34		35	
36						37	
							38

EPIDEMIOLOGIJA / KAJ NAM PRINAŠA MNOŽIČNA URBANIZACIJA PREBIVALSTVA?

Epidemij je čedalje več in vse obsežnejše so

MARJAN ERJAVEC

Mikrobi so povsod navzoča živa snov, del vsakega ekosistema, v katerem naj bi se samodejno vzpostavilo ravnovesje, če le ne drezamo vanj. To posebej velja za nepatogene mikrobe. V odnosu človeka pa kljub temu vselej prihaja od paroksizmov, ko se zazdi, da skušajo klice to ravnovesje porušiti v škodo človeka. To so epidemije in pandemije, s katerimi se ukvarja epidemiologija, skrajno zanimiv križanec med sociologijo, medicino in kriminalistiko. Če jo vprašamo, ali so epidemije krive nove ali spremenjene stare klice, bo odgovorila: oboje, največkrat pa človek, ki se od vekomaj skuša spreminjati okoliščine, v katerih živi. Če jih ne bi, bi se ta ekosistem nekako nemara res umiril.

Epidemijam najraje botruje potovanje. V starem veku so za to skrbele edine karavane; med leti 165 in 180 pr. Kr. so na primer vzdolž celotne svoje poti, od Centralne Azije pa do Rima, razsajale črne koze. Samo sto let pozneje so v naše kraje zanesle takrat se neznane in smrtonosne ospice. Do podobne katastrofe je prišlo se le v 13. in 14. stoletju, ko so mongolske horde na konjih z okuzenimi bolhami prinesle v Evropo bubonsko kugo prav iz njene domovine, daljne Burme.

Kolumbov podvig pred 500 leti je dal epidemijam nov, cezoceanski zagon. Ključni nepravilni Indijanci so padali kot snopi. Velikim raziskovalcem morja in kontinentov se je posrečilo raznesti koze in ospice po vsem svetu v piclem letu. Pred nekaj desetletji pa so počasne ladje povsem izrinile letala. Okuzen popotnik lahko zdaj v enem samem dnevu pride kamorkoli, se preden se pokazejo znaki

bolezni. Vsi vemo, da lahko gripa na primer v nekaj tednih obide ves svet.

Seveda tudi mikrobi niso le nedolžni opazovalci, ki bi čakali na človeško nevednost, nesnažnost, popotovanje ali kakšno drugo priloznost za svoj razcvet. Genetico so izredno prožni in si znajo pridobiti novo virulenco, uiti imunski obrambi prekuženih populacij in celo razviti odpornost proti antibiotikom, s katerimi jih je medicina naivno hotela iztrebiti. Zato moramo biti pripravljene na vse. Poglejmo si le nekaj poučnih primerov.

Izkopanine kažejo, da je tuberkuloza živela s človekom že od vekomaj. Epidemični zamah pa je dobila sele med industrijsko revolucijo, ko se je v revnih predmestjih pričelo tretje podhranjenega delavstva. Zaradi preproste kapljicne infekcije, pocrnela razvoja in nelahke razpoznavne se je ta bolezen razširila na vse sloje in dobila grozljive razsežnosti. Najstarejši bralci se se spominjajo širok mrež naravnih zdravlilšč, ki so bila tedaj edini način zdravljenja. Pomor so zaustavili sele antibiotik in BCG, vendar pa je postal bacil na zdravila odporen in zadnja leta udaril nazaj. Tako kot prej, tudi zdaj zanj ni zdravila.

Zanimivo je tudi ozadje smrtonosnega toksičnega soka, ki je leta 1980 izbruhnil v ZDA. Povzročal ga je eden od bolj virulentnih sojev »zlatega« streptokoka, že dolgo znan povzročitelj vsakdanjih gnojnih okužb. To pot pa je izbiral med mlajšimi, pretežno belimi ženskami v času menstruacije in jih v nekaj urah spravil na rob groba in onkraj njega. Izkazalo se je, da vse te ženske se niso bile imune proti stafilokoku in da

so uporabljale najnovejšo vrsto menstrualnih tamponov, ki je vpijala čezmerno količino vlage, kot na primer danasnji »ultra pampers«. Ženske so si jih le redko menjavale in v njih je ob ugodni vlagi in temperaturi lahko prislo do prave eksplozije stafilokokov in do šoka zaradi izločenih toksinov. Ko so s proizvodnjo takih tamponov prenehali, je epidemija prešla.

V istem desetletju in spet v ZDA je nenavaden splet okoliščin pripeljal do množičnega izbruha limske bolezni, pri nas znane kot borelioza. V sporadčni obliki jo poznamo že več sto let, le njena narava je bila prej skrita. Za ameriško epidemijo so bili posredno krivi ekologi, ki so dosegli zascito že skoraj iztrebljenih sm.

Te so se zato v vzhodnih deželah neznano namnožile, njihov kozuh pa je svatbena postelja za klope, ki borelijo prenašajo z miši na človeka. Ker so se v istem času ljudje začeli množično seliti v predmestja, da bi se zblizali z naravo - in s klopi - je bila epidemija med nepoučenimi izletniki skoraj neizbežna.

Tudi virus poliomielitisa je prastar sopotnik človeštva. V umazanih krajih in vseh dokler Salk ni razvil svojega cepiva. Za dednost je veljalo, da je domala večna in da jo lahko spreminjajo le redke, naključne mutacije. Prav zato naj bi si bila Narava izmislila spolni način razmnoževanja, pri katerem se dednina staršev temeljito premeša in omogoča vzrast na moč različnih osebkov, s tem pa tudi naravno selekcijo in evolucijo. Bakterije in virusi takega razmnoževanja ne poznajo in morali bi čakati na naključne mutacije. Pred nekaj leti pa so odkrili, da si tudi ta primitivna bitja lahko spontano izmenjavajo dednost in zganjajo nekakšen »praseks« celo med različnimi vrstami, kar je pri visjih bitjih nepojmljivo. Klice znajo med seboj izmenjati celo gene za odpornost proti antibiotikom.

Lep primer takega barantanja je bila bliskovita epidemija davice v Manchesteru, kjer je bilo prebivalstvo temeljito prekuženo z neskladnim sojem mikroba difterije in te bolezni sploh niso poznali. Kasnejša temeljita raziskava je pokazala, da je letalo iz Južne Afrike prineslo otroka, okuzenega z viru-

Zahod: status mita ali mit statusa.

oral, vse dokler Salk ni razvil svojega cepiva.

Za dednost je veljalo, da je domala večna in da jo lahko spreminjajo le redke, naključne mutacije. Prav zato naj bi si bila Narava izmislila spolni način razmnoževanja, pri katerem se dednina staršev temeljito premeša in omogoča vzrast na moč različnih osebkov, s tem pa tudi naravno selekcijo in evolucijo. Bakterije in virusi takega razmnoževanja ne poznajo in morali bi čakati na naključne mutacije. Pred nekaj leti pa so odkrili, da si tudi ta primitivna bitja lahko spontano izmenjavajo dednost in zganjajo nekakšen »praseks« celo med različnimi vrstami, kar je pri visjih bitjih nepojmljivo. Klice znajo med seboj izmenjati celo gene za odpornost proti antibiotikom.

Lep primer takega barantanja je bila bliskovita epidemija davice v Manchesteru, kjer je bilo prebivalstvo temeljito prekuženo z neskladnim sojem mikroba difterije in te bolezni sploh niso poznali. Kasnejša temeljita raziskava je pokazala, da je letalo iz Južne Afrike prineslo otroka, okuzenega z viru-

lentnim sojem difterije, svoj nevarni gen pa je klica v rekordnem času razprodala množici svojih poprej krotkih vrstnic. O takih rečeh se Kochu in Pasteurju se sanjalo ni. Dokaze o podobnih barantanjih z dednino se je posrečilo celo posneti v mikroskopu.

Na delu pa so tudi spreminjajoče se klice. Vzemimo samo virus influente, ki je tako majhen, da mu že nekaj mutacij spremeni naravo. Tako je prišlo do proslule »span-ske«, ki je pred sedemdesetimi leti morila po Evropi, kasneje pa se nekako spravila z ljudmi kot navadna gripa. Zaradi nenehne spreminjanja virusa proti gripam ne moremo razviti odpornosti, občasno pa udari v skoraj povsem novih oblikah, kot so bili hongkongska ali azijska.

Se večje preobrazbe je moral doživeti HIV, povzročitelj aidsa, ki je zanesljivo povsem nova človeška bolezen. Največ domnev o njegovem izvoru se vrtili okrog centralne Afrike, kjer je naravni rezervoar družine opicijnih virusov HIV, ki pa so genetično le bežno podobni človeškemu. Vendar je do

hudega preskoka moralo priti pred nekako sto leti, bolezen pa je ostala na sporadčni vaski ravni vse dotlej, dokler ni po koncu kolonializma prišlo do množične urbanizacije prebivalstva. Aids naj bi se pričel širiti; kubanski vojniki naj bi ga iz Angole prinesli na Karibe, ameriški homoseksualci pa od tam v Miami in New York. Od tod dalje se je aids širil kot vsaka druga pandemija, le da sprico dolge inkubacije izredno počasi. Kot večini drugih epidemij pa mu prav tako botrujejo sociološke posebnosti, v tem primeru promiskuiteta in učinkovit promet.

Zgodovina medicine kaže, da je epidemij vedno več in da so zmeraj obsežnejše. Od množice klic je človek iztrebil le črne koze, in se to s skrajnimi napori. Vsi drugi mikrobi so človeka prelicili in se spretno izogibajo antibiotikom, včasih celo cepivom. Edina učinkovita obramba pred njimi je oster in usklajen nadzor nad gibanjem teh bolezni in sprememba človekovega vedenja v tistem segmentu, ki je v neko epidemijo vpleten. Preveniriva torej.

MEDICINA

Lubje, zelišča in kelatorji železa v telesu

MILAN KOTNIK JR.

Ze tisoletja se človek spopada z malarijo. Vsako leto za to boleznijo umre en do dva milijona ljudi, polovica od njih so otroci iz podсахarskega dela Afrike. Povzročitelj te nadloge je Plasmodium Falciparum, ki ga prenašajo komarji. V zgodnjih sedemdesetih so uspešno kultivirali povzročitelja in vitro, kar je omogočilo proučevanje samega parazita in njegovega metabolizma. Plasmodij je težko dostopen za opazovanje, saj se v človeškem organizmu nahaja v eritrocitih. Malarija, ta nadležna bolezen, verjetno spremlja človeštvo od njegovega zacetka, kljub vsemu pa ga ni ugonobila. V preteklosti so imeli za malarijo različna zdravila. V Južni Ameriki so stoletja poznali učinek lubja nekega drevesa, ki vsebuje kinin.

Domorodci so preprosto zvečili to lubje. Na Kitajskem pa so iz drevesa, imenovanega Artemis annua, pripravljali infuzije za zdravljenje periodične malarijske mrzlice. Ta stara in naravna sredstva danes spet postajajo zanimiva, saj se pojavlja vedno več sojev plazmodijev, ko so odporni na sodobne anti-malarike. V stiriidesetih letih odkriti klorokin je že dvajset let pozneje povzročil prve rezistentne soje v Latinski Ameriki, v osemdesetih pa je ta rezistenca zajela cel svet. Znanstveniki upajo, da bodo z odkritjem mehanizma odpornosti proti klorokvinu lahko razvili novo, uspešnejše zdravilo. Komplikacije malarije so huda anemija, odpoved ledvic, sok, hipoglikemija in encefalopatija. Zdravila za olajšev teh komplikacij (kortikosteroidi, antikoagulant, fibrinoliti, plazmaekspandirji) so bila neuspešna. Plasmodij parazitirajo v eritrocitih, ki so v zreli obliki edini izvor železa za plazmodije. Opazili so, da so zelo podhranjeni Afričani, ki so kot dodatek dobili tudi železo, zboleli zaradi ponovnega izbruha malarije. Zamisel za novo zdravilo je bila

oblikovana: vezati železo v eritrocitih, tako da ga plasmodij ne bi mogli izkoristiti. Parazitovi encimi potrebujejo železo, drugače se rast parazita in vitre prekine. To se lahko doseže s keliranjem železa in takšen kelator je deferoxamin. Dokazano je bilo, da deferoxamin hitro zmanjša parazitemijo, to je navzočnost parazitov v krvi. Kljub temu, da so že naredili klinične studije, pa težave ostajajo. Zdravilo je drago in slabo prehaja v eritrocite. Uporabno je le v obliki transfuzije, zato zdaj razvijajo zdravilo za oralno uporabo. Iz te zgodbe je moč izluščiti kakšen nauk, denimo ta, da naključno zvečanje lubja lahko privede do epohalnih odkritij.

Priljubljeno po: The New England Journal Of Medicine, Massachusetts Medical Society

BIOENERGIJA

Kdaj telo samo spregovori?

VESELKO TOMIČ

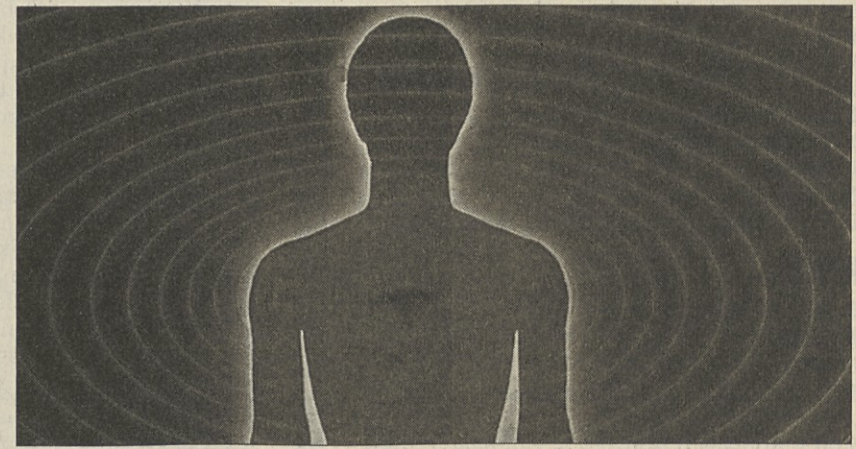
Človek ni omejen s svojo kožo. Vsak trenutek dneva in noči prenaša samega sebe prek njenih meja v vizijah, sanjah, vonjavah, toploti, mislih ...

Vedno me je fascinirala misel na človeka, ki je brezmejno okro-

pevt deluje na energetsko ravnovesje bolnega in s tem pospeši revitalizacijo bolnega organizma ter zmanjša ali popolnoma odstrani bolečino.

To so besede profesorja dr. Arnalda Zanatte (napisane v pre-

stveno priznanje. Pot priznanju in legitimnosti bioterapije ni bila enostavna. Najprej je bil dosežen napredek v dezalah, kjer je znanost tudi sicer bolj razvita. V Italiji je pri delu inštituta in kampanji za priznanje bioenergije

zen s tolikimi aurami, da vsaka od njih nosi delček njegove zavesti in sevanje svojih sposobnosti, prenosljivih v prostor in čas. V rokah oseb, ki so definirane kot profesionalni bioterapevti, se nahaja univerzum potenciala. To je prenos stalne in prodorne človekove toplote, komunikacije brez besed. Profesionalni bioterapevti ima izjemno prevodnost v kožnem tkivu rok, tako da prek njih oddaja kompleksno sevanje. Takšno sevanje, ki se manifestira kot superiorna toplota, deluje na nastajanje endorfina (substanc, ki deluje proti bolečinam) in kemično sestavo krvne plazme, obogatene s kisikom.

Tako lahko bioterapevtu

gdogovoru moje knjige »Ruke koje zrče« (1988), direktorja inštituta za raziskavo bioenergije v Milanu - Istituto Scientifico di Ricerca ed Applicazione Energia Bio-Radiante in predsednika evropske organizacije Cooperazione Sanitaria Complementare Interopea (C. S. C. I).

Gospod Zanatta je skupino strokovnjakov ustanovil inštitucijo, ki je dvignila vrednost bioenergetski terapiji ne samo v Italiji, temveč tudi v svetu. S skupnim sodelovanjem tudi drugih svetovno priznanih imen in institucij so postavili temelje resnemu znanstvenemu raziskovanju, dvignili bioterapijo iz pomoči mejnih znanosti in ji omogočili znan-

sodelovalo veliko najuglednejših imen s področja znanosti in tudi z drugih področij (na primer najuglednejši kardiološki kirurg Gaetano Azolina, pa tudi svetovno znani tenorist Luciano Pavarotti, ki je tudi sam imel izkušnje z bioterapijo).

Kljub temu, da se je pojavilo veliko »sarlatanov«, ki s svojim senzacionalističnim pristopom brez objektivnega argumentiranja nastopajo v medijih, je bioenergetska terapija našla mesto kot ena od mnogih naravnih metod zdravljenja.

Ravno velika moč medijev pa je tista, ki lahko z argumenti omogoči, da tisti, ki je pomoči potreben, to tudi dobi.

RADIESTEZIJA / POVEZAVE MED SEVANJI IN AKUSTIČNIMI NAPRAVAMI

Chopin je izbiral mesto za klavir

TOMAZ KRISTAN

Po vseh clankih na temo radiestezijskega znanja v vojaške namene. Radiestezijsko znanje je uporabna tudi v mornarici, predvsem pri podmornicah, kjer nadomešča znane komunikacijske metode z metodami, razvitimi na podlagi radiestezijskega znanja. Prav tako se radiestezijsko znanje uporablja v geologiji za iskanje nafte in posameznih rudnin. Iz časopisov

radiestezijsko znanje za iskanje podzemnih jam in skrivališč. V korejski in vietnamski vojni so se Američani posluževali radiestezijskih znanj za iskanje prirodnih pasti, ki so jih nastavljal nasprotniki. V novejšem času se radiestezijsko znanje uporablja pri projektiranju nevidnih letal in za nevtralizacijo radarjev v raketni tehniki. Radiestezijska je uporabna tudi v mornarici, predvsem pri podmornicah, kjer nadomešča znane komunikacijske metode z metodami, razvitimi na podlagi radiestezijskega znanja. Prav tako se radiestezijsko znanje uporablja v geologiji za iskanje nafte in posameznih rudnin. Iz časopisov

radiestezijsko znanje za iskanje podzemnih jam in skrivališč. V korejski in vietnamski vojni so se Američani posluževali radiestezijskih znanj za iskanje prirodnih pasti, ki so jih nastavljal nasprotniki. V novejšem času se radiestezijsko znanje uporablja pri projektiranju nevidnih letal in za nevtralizacijo radarjev v raketni tehniki. Radiestezijska je uporabna tudi v mornarici, predvsem pri podmornicah, kjer nadomešča znane komunikacijske metode z metodami, razvitimi na podlagi radiestezijskega znanja. Prav tako se radiestezijsko znanje uporablja v geologiji za iskanje nafte in posameznih rudnin. Iz časopisov

in literature poznamo uspešna iskanja pogrešanih ljudi, izgubljenih ali ukrajenih predmetov. S tem pa se ukvarjajo le vrhunsko usposobljeni radiesteziisti. Tudi pri nas poznajo primere iskanja ljudi, izgubljenega helikopterja ali ukradenega avtomobila. Znanje iz radiestezijske uspešno uporabljamo tudi pri napovedovanju prihodnjih dogodkov in pri izdelavi horoskopov za posameznike, za narode ali države.

Radiestezijsko znanje je uporabna tudi v mornarici, predvsem pri podmornicah, kjer nadomešča znane komunikacijske metode z metodami, razvitimi na podlagi radiestezijskega znanja. Prav tako se radiestezijsko znanje uporablja v geologiji za iskanje nafte in posameznih rudnin. Iz časopisov

niji na tem področju se na začetku, saj uradna medicina se ne priznava zelo koristnih sposobnosti radiesteziistov za predčasno in zgodnje ugotavljanje vrste obolenosti pri ljudeh in živalih. Ugotovili so, na primer, da filmi in fotografski papir pod vplivom sevanja hitro propadajo, zato za temnice in skladišče filmskega materiala ze iscajo radiestezijski primernejše prostore in boljše načine shranjevanja. Tudi v glasbi se je radiestezijsko znanje zelo zgodaj uveljavilo. Znano je, da je nekatere glasbene instrumente težko stopodstotno uglasiti, ce so izpostavljeni škodljivemu sevanju. Na sevanje je se zlasti ob-

cutljiv klavir. Iz glasbene zgodovine vemo, da je svetovno znani skladatelj in pianist Chopin pred vsakim koncertom sam izbral mesto za postavitve klavirja. V Delu sem pred približno pol leta zasledil zanimivo novico. V večjem kraju na japonskem so zgradili novo koncertno dvorano. Po otvoritvi in prvih koncertih so glasbeni strokovnjaki in akustiki ugotovili, da je nova dvorana izredno akustična. Odločili so se za postavitev se ene take dvorane po istih načrtih in s prav takimi materiali na drugem kraju. Toda druga nova dvorana je imela izredno slabo akustiko. Ta čudni fenomen

lahko racionalno razloži samo poznavanje radiestezijskih nacei. V prvem primeru so po naključju izbrali izredno ugodno lokacijo z minimalnimi škodljivimi zarčeni, v drugem primeru pa so imeli investitorji smolo, da so nehote izbrali popolnoma neprimeren teren z veliko škodljivega sevanja. Radiesteziisti zato priporočamo, da se tudi pred določitvijo prostora za gradnjo glasbenih dvoran opravijo radiestezijske meritve na terenu.

Nasvet za ta teden: Pri izbiri barve sten spalnice in dnevne sobe se posvetujte z radiesteziistom. Pa lepo pozdravljeni!

domaći sport

DANES

Sobota 13. februarja 1993

KOŠARKA

MOSKA B LIGA

20.30 v Trstu, sportna palaca: Jadran TKB - Pall. Pordenone

MOSKA D LIGA

18.00 v Miljah: Intermuggia - Bor Radenska; 20.30 v Briscikih, dom Ervatti: Kontovel - Acli Digas

PROMOCIJSKA LIGA

18.00 v Dolini: Breg - Barcolana; 20.00 v Nabrezini: Sokol Warm - Stella Azzurra; 20.00 v Trstu, Ul. Forlanini: Ferroviario - Cicibona Plasteredilizia;

18.00 v Gorici, Kulturni dom: Dom Simek - Ardita

1. MOSKA DIVIZIJA

18.00 v Briscikih, dom Ervatti: Polet - Prosek

DRŽAVNI KADETI

16.00 v Briscikih, dom Ervatti: Kontovel - Inter 1904; 18.00 v Vidmu: Udine BC - Bor Radenska

NARASCAJNIKI

15.30 v Trstu, Ul. Ginnastica: Ferroviario B - Bor Radenska; 15.30 v Nabrezini: Sokol - Servolana

DECKI

18.00 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco A - Polet Zidaric

PROPAGANDA

9.00 v Trstu, Ul. Caravaggio: Bor - Azzurra

MINIBASKET

17.30 v Trstu, 1. maj: Bor - Dardi

ODBOJKA

MOSKA C-1 LIGA

20.30 v Standrežu: Valprapor Insa - Nova gens Nova

ZENSKA C-1 LIGA

20.30 v Trstu, sola Suvich: Bor Tombolini - Pav Martignacco; 20.30 v Villi Vicentini, Ul. Duca d'Aosta: Car Friulana Vivil - Koimpex

MOSKA C-2 LIGA

18.00 na Opcinah: Sloga - Rozzol; 18.00 v Trziču, zelena telovadnica: Cremcaffe - Bor; 20.30 v Gorici, Slovenski sportni center: Olympia CDR - Ipem Buia

ZENSKA C-2 LIGA

18.30 v Porcii, Ul. delle Risorgive: Carrozzeria Emiliana - Sokol Indules; 20.30 v Fiume venetu: Bo Frost - Kmečka banka

MOSKA D LIGA

19.00 v Sovodnjah: Soca Sobema - Itely Fojda

ZENSKA D LIGA

18.00 v Cedadu, Ul. Udine: Asfrj - Koimpex; 20.00 v Maniagu, Ul. Marco Polo: Celinia - Bor Friulexport

1. MOSKA DIVIZIJA

17.00 v Ronkah: Acli - Valprapor Vini Pintar; 18.00 v Standrežu: Soca Valprapor Posacli - Valprapor Vini Pintar; 18.00 v Standrežu: Soca Valprapor Posojilnica Sovodnje - Olympia; 20.15 na Opcinah: Sloga - Le Volpi; 19.30 na Proseku: Kontovel - Kiljov

2. ZENSKA DIVIZIJA

17.30 v Gradežu: Grado - Dom Insa

DECKI

15.30 v Trstu, na 1. maju: Bor Furlani - Nuova Pallavolo

NARASCAJNICE

15.00 v Trstu, Monte Cengio: Cus - Koimpex; 15.30 na Proseku: Kontovel - Altura

NOGOMET

UNDER 21

15.30 v Dolini: Breg - Risanese

DEZELNI MLADINCI

15.00 v Gorici, Ul. Baiamonti: Juventina - Union 91; 15.00 v Locniku, Ul. della Mocchetta: Lucinico - Primorje

NAJMLAJSI

15.30 v Doberdobu: Mladost - Lucinico; 16.30 na Proseku: Primorje B - Primorje A

CICIBANI

15.00 v Miljah: Fortitudo - Bor; 15.00 na Proseku: Primorje - Campanelle

NAMIZNI TENIS

ZENSKA A LIGA

20.00 v Coccagliu, Ul. Paolo VI: TT Coccaglio - Kras

MOSKA B1 LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras - Marlins/Raiffeisen

ZENSKA C LIGA

16.30 v Lainatah, Ul. Polesine: Cral Ciba Seigy - Kras

MOSKA D2 LIGA

18.00 v Zgoniku: Kras - Fincantieri

ROKOMET

MOSKA C LIGA

19.30 v Meranu: Volksbank Meran - Kras Trimac

JUTRI

Nedelja, 14. februarja 1993

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA

15.00 na Proseku: Primorje - Juventina

1. AMATERSKA LIGA

15.00 v Romans d'Isonzu, Ul. Aquileia: Pro Romans - Zarja; 15.00 na Opcinah, Ul. Alpini: Opcina - Vesna

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Ronchisu, Ul. Galatti: Ronchis - Kras; 15.00 v Zompicchii, Ul. Pozzo: Zompicchia - Primorec; 15.00 v Dolini: Breg - Fincantieri; 15.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Medea

3. AMATERSKA LIGA

15.00 na Padričah: Gaja - Mladost

NARASCAJNIKI

10.30 v Zavljah: Zaula Rabuiese - Primorje

ZACETNIKI

Sant'Andrea - Zarja Adriaimpex B

ODBOJKA

MLADINCI

11.00 na Opcinah: Sloga - Volley club

MLADINKE

11.00 v Trstu, sola Visentini: Altura - Koimpex

DEKLICE

9.30 v Trziču: Arcoel Trzič - Soca

NARASCAJNICE

11.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Friulexport - Sgt

KOŠARKA

DEZELNI KADETI

11.45 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco - Breg

MINIBASKET

TROFEJA JADRAN

Brisciki, dom Ervatti: 14.00: Divaca - Bor, 15.10: Kontovel - Postojna, 16.20: Porotorz - Sokol, 17.30: Dom - Sezana

KOŠARKA / JADRAN TKB DOMA (20.30) PROTI PORDENONU

Ni alternativ

Za jadrancovce pride drevi v poštev samo zmaga Oslabljeni gostje imajo na lestvici le dve točki več

IGOR CANCIANI

V preteklem 19. kolu košarkarske B-2 lige je za svojevrstno presečenecje poskrbelo mostvo Sutor iz Montegrana, ki je na domačih tleh premagalo in po končnem izidu sodec tudi dovolj gladko, dotlej se prvovrstno Ravenna (končni izid 74:62). Montegrano je z zmago potrdil trenutke dobre forme in svojo dobro uvrstitve nasploh (4. mesto). Na vrhu pa sta s točkama prednosti nad tretjevrstno Ravenna ostala se Faenza in Vite d'oro Cento, ki sta doslej v največji meri uresničila napovedi opazovalcev ter pričakovanja predvsem lastnih navijačev in ki brez večjih odstopanj nadaljujeta z osvajanjem zmag v nizu.

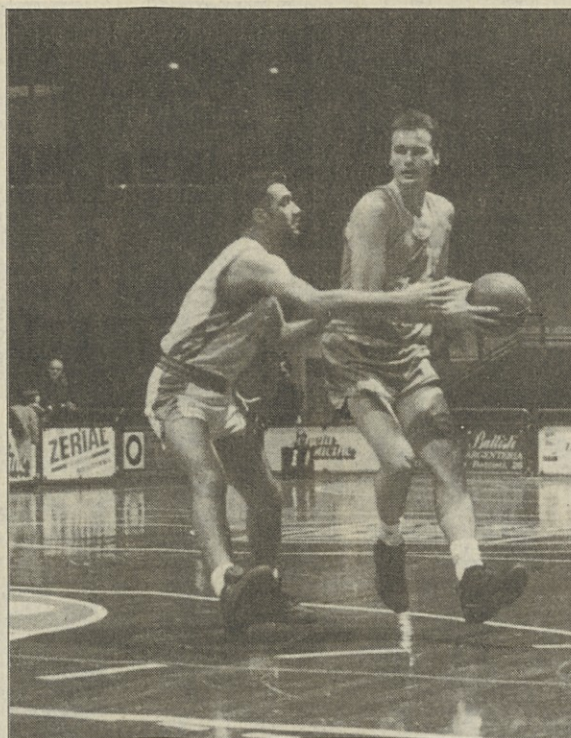
Na dnu lestvice pa ostaja položaj vse bolj zapleten. Razen ekipe iz San Marina, ki je zbrala samo 4 točke in je v bistvu tudi praktično že odpisana iz drugoligasskega tekmovanja, se za obstanek v ligi krčevito bori kar nekaj postav.

Med le-temi pa je na zalost tudi naša združena ekipa, ki bo drevi sprejela v goste Pordenone, neposrednega konkurenta v boju za rešitev pred izpadom, ki pa je v tem trenutku v

bistveno boljsem stanju kot sam Jadran TKB, sedaj ze na predzadnjem mestu razpredelnice v družbi ekipe Porto Sant'Elpidio. Pordenonci so doslej zbrali 14 točk, kar jim lahko stoji v cast, glede na to, da je nekdanji ugledni prvoligasski klub iz Furlanije v popolnem finančnem razsulu in da je na novembrskem mini kupoprodajnem roku oddal v Brescio svojega najboljšega posameznika - Davida Turela. Razen tega pa se v Pordenonu spopadajo s kopico administrativno-upravnih težav, kar seveda tudi igralcem ne dopušta, da bi se lahko lotevali svojih prvenstvenih nalog z ustrežno mero spokojnosti in zbranosti.

V minulem kolu je Pordenone potegnil krajši konec v dvoboju s postavo Campi, za jadrancovce pa dobro vemo, kakšen razplet je imelo njihovo gostovanje v Ozzanu. Zato pa nad to prav rade volje spustimo zastor in dogodek skusamo potisniti v pozabo.

Za Drvaričeve varovance, nekdanje »modre bojevnike« do drevi priloznost, da nazaj pridobijo vsaj del porušenega časti in ponosa, kajpak na podlagi prepričljive

Sandi Rauber med prodorom na koš v tekmi s Faenzo

igre in zmage z direktnim tekmečem za obstanek v ligi. Med tednom so jadranci kosarkarji v okviru primorske lige suvereno premagali sicer oslabiljeno postavo Servolane. Zdravstveno stanje je kolikor toliko zadovoljivo, če izvzamemo dejstvo, da je Pregar ves teden bolehal za gripo. Na poskobe in obolenja, kot pravi sam Drvaric, pa se ni sklicevati v nobenem primeru. Prav spopad s Pordenonom pa bo za jadrancovce

prvi iz serije zahtevnih prvenstvenih izpitov, ki se jih bodo morali lotiti od tu do konca lige. Naj se navedemo, da je iz Slovenije v tem tednu pršla razveseljiva novica, da je Janez Drvaric, jadrancov trener, glavni kandidat za prevzem nasledstva Zmaga Sagadina na krmilu slovenske državne reprezentance.

Srečanje med Jadrantom TKB in Pordenonom bo drevi v trzaski sportni palači s pricetkom ob 20.30.

ODBOJKA / V DRŽAVNIH C-1 LIGAH

Pri Valpraporju podaja Rigonat

Okrnjen tudi Koimpex, borovke doma

Minulo kolo se je za nase tri ekipe, ki nastopajo v odbojgarskih državnih ligah, odvijalo v znamenju slabe igre. To je valpraporovce in borovke drago stalo, slogasice pa so k sreči za nasprotnika imele preslabo Alturo, tako da so vseeno zmagale.

Najmanj dvem našim sesterkam tudi tokrat ne bo lahko, saj je zdravstvena slika v Valpraporovem in Sloginem taboru vse prej kot roznata, dobro, z izjemo se vedno poskodovane Gustinjewe, pa so se do večraj pocutila borovke, ki so v domačem krosanju proti zadnjevrstnemu Martignacnu tudi pred objektivno daleč najlažjo nalogo.

Poskodovanim Supergi in Lutmanu se je na seznan nerazpoložljivih igralcev Valpraporovega trenerja Zamoja uvrstil se podajac Berzacola. Za nekaj casa trenira nerazpoloženi, pesti ga slabokrvnost in sporazumsko z druzvom si je igrallec vzletel teden dni pocitka. Danes bo na domači tekmi proti ekipi Nova Gens verjetno prisoten, a zanesljivo bo na njegovem mestu zaigral mladi Stefano Rigonat (letnik 75), ki bo tako prvi polnopravno prevzel vlogo režiserja. Ker pa ima fant zelo malo izkušenj, saj je lani igral

v D ligi z ronskim Aclijem, zna ta zamenjava precej vplivati na igro mostva, tako da v Valpraporovem taboru pričakujejo srečanje nekoliko zaskrbljeni. Vodstvo in igralci nočejo poglabljanja sedanje krize, zato so se trdno dogovorili, da bodo morebitne težave z uigranostjo na tej tekmi nadoknadili s povečano borbenostjo.

Slabo je tudi to, da bo Diego Petegan v terek v Pesaru oblekel vojaško sukunjo. Petegan letos se ni stopil na igrisce v C-1 ligi, vendar pa se bo tudi ta odsotnost poznala, predvsem na treningih, kjer zdaj pomanjkanje zadostnega števila igralcev precej pogosto trenirerjev nacrt dela.

S se večjimi težavami se glede prisotnosti na treningih ubadajo pri Koimpexu, kjer letos nimajo sreče. V ekipi je zdaj ostalo devet igralc, a Fabrizijeva je zbolela, Zottijeva ima spet težave s hrbtom, Miotova pa je prepazovana s studijem. Pred drevišnjim nastopom v Villi Vicentini je torej stanje problematično. Naposled bodo verjetno vse igralke prisotne, forma mnogih pa je seveda naceta. Vivil ima na lestvici le točki več od slogasice, možna je torej priključitev, a ne bo lahko. Trener gostiteljev Rizzatti napoveduje boj:

»Mi zelimo cimprej izbojevati se stiri točke, da bi se resili in zamenjali koncept igre. Zdjaj igramo doma dvakrat zapored, zato racunamo, da bi ta cilj dosegli takoj. Vem, da se Slogo ne bo lahko, saj z njimi vedno igramo pet setov.«

In res, tako je bilo tudi v prvem delu na Opcinah, ko je Vivil zmagal s 3:2. Takratni tie break je bil živ dokaz o »nesrečnosti« letošnje Slogine sezone. Peterlinove varovance so namrec ob manjvi igrisca vodile 8:1, nato pa se 12:7, a so set klub temu izgubile.

Borovke so proti slabšim nasprotnikom letos sicer vedno zmagale, a vsakic tudi zaigrale bolj povprečno, zato ni cudno, da pred srečanjem z zadnjevrstnim Martignacnom trener Sorè svari pred podcenjevanjem. »Smo favoriti, ne smemo pa jemati tekme prevec na lahko«, pravi. Imajo plave v prvenstvu sploh se kaksen cilj po gladem porazu v Trentu proti vodilni Marzoli? »Mesti pri vrhu se nista oddani. Če Mogliano premaga Marzolo, Marzola pa potem zgubi se v Vidmu, se do drugega mesta lahko dokopljese kdo drug. Za nas pa je zdaj vazno, da se obdržimo v krogu najbližjih zasledovalcev vodilnih«, meni Borov trener. (A. Koren)

ODBOJKA / DEŽELNA PRVENSTVA

Doma tokrat le moške vrste Olympie CDR Sloge (derbi z Rozzolum) in Soče Sobema

Borovci na »nemogočem« gostovanju v Trziču - Nasprotnik sokolovk nepremagan že pet kol - Kmečka banka v Fiume Venetu - D liga: Koimpex tvega, zadnja možnost borovk?

ANDREJ MAVER

V 15. kolu moške C-2 lige caka najvažnejša preizkusnja Sloga, ki se bo na Opcinah srečala s trzaskim Rozzolum. V prvem delu prvenstva je Sloga zmagala v gosteh, tega poraza pa Rozzol ni se prebavil in se zato hoče mascevti. Rozzol je v prejšnjem kolu povsem zaslužno premagal celo Olympio, pokazal pa je predvsem veliko borbenost, pa tudi lepe kombinacije v napadu. Slogasi morajo zato danes servirati napadalno, da onemogocijo hitre napade Rozzolovih centrov, ki so zelo nevarni. Zal pa Sloga ne bo nastopila v popolni postavi. Gotovo bo odsoten Cisolla, ki je med tednom zbolel, vprašljiv pa je tudi Bozicnev nastop zaradi poskodb.

Olympia CDR igra na domačem igriscu proti Ipemu iz Buie. Iz tehnicnega vidika so Goricani gotovo za razred boljši od gostov, toda Olympia ima v zadnjih kolih nekaj težav, ker je precej igralcev iz raznih razlogov odsotnih. Tako je ekipa tudi v tem tednu trenirala slabo, kar se bo verjetno na tekmi tudi poznalo. Ipem je v prejšnjem kolu premagal solidno ekipo iz Mose, po besedah trenerjev Pighinija in Baracchinija pa je odigrala letošnje najboljšo tekmo. Sprejem je bil soliden, tako da je podajac lahko izkoristil hitre centre in zanesljiv napad iz druge linije.

Bor caka danes nemogoče gostovanje v Trziču proti Cremcaffeju. Borovci seveda nimajo nobene upanja na zmago, ce-

prav bo med domačini odsoten ex borovec Rudes. Med borovci bodo verjetno prisotni vsi, ceprav so iz raznih razlogov slabše trenirali Ceresari, Caputi, Chert, Stulle in Latin.

V zenski C-2 ligi caka Sokol Indules zelo teško gostovanje v Porcii, ki zaseda tretje mesto na lestvici. Ekipa je v odlični formi, saj je nepremagana že pet kol, v teh petih kolih pa je izgubila en sam set, zadnjič pa je bila porazena v Sovodnjah proti Kmečki banki. Domačinke so danes prisiljene zmagati, ker se racunajo, da se lahko vključijo v boj za prva mesta. Nasprotno pa so Sokolovke neobremenjene z rezultatom in lahko igrajo bolj sproščeno. Če bodo Nabrezinke igrале celo tekmo, tako kot so v prejšnjem kolu prva dva seta, lahko racunajo tudi na presenečenje. Na srečo bodo tokrat razen Pertotove prisotne vse igralke, ki so se na to tekmo tudi zelo dobro pripravile, saj trener Jerončic zelo dobro pozna dobre in slabe lastnosti nasprotnika.

Kmečka banka danes gostuje v Fiume Venetu proti neugodnemu nasprotniku. Ima sicer samo dve točki več od Gorican, toda v tem prvenstvu je ze presenetil tudi boljše ekipe. V goriskem taboru z optimizmom pričakujejo to tekmo. Med tednom so se namrec Goricanke dobro pripravile. Če bodo igralke igrале po svojih zmozo-

stih, jim zmaga ne bi smela uiti.

V D ligi ima Soca Sobema popravni izpit po gladem porazu v prejšnjem kolu. V Sovodnjah se bo namrec srečala z ekipo Itely iz Fojde, ki ima stiri točke manj od Socanov. V prejšnjem kolu je Itely nerodno izgubil proti trzaskemu Prevenireju, ko mu je bilo usodno podcenjevanje nasprotnika, danasnja tekma pa je zanj zadnja prilozost, da se vključi v boj za napredovanje. V primeru poraza bi namrec zaostal za Soco za šest točk, prvenstvo pa bi bilo praktično ze zaključeno. Soca pa mora danes tudi mascevti poraz iz prvega dela prvenstva, ko so Socani zapravili prednost 2:1 v setih in vodstvo 9:1 v četrtem setu.

V zenski D ligi gostuje Koimpex v Cedadu. To je eno izmed najtežjih gostovanj v tem prvenstvu. Asfrj je namrec v odlični formi, saj je v prejšnjem kolu premagal kar v gosteh Rivignano. Med tednom so slogasice trenirale nekoliko slabše, ker je bilo precej igralc odsotnih zaradi boleznih ali drugih vzrokov. Vsekakor pa Koimpex racuna tudi tokrat na zmago.

Izredno pomembna tekma caka Bor Friulexport. Srečal se bo namrec s Celinijo, ki ima na lestvici samo dve točki vac od borovk. Tudi na tem gostovanju bosta zal odsotni Stoperjeva in Forausova, klub temu pa morajo borovke ciljati na zmago. Poraz bi namrec zelo otežkočil nalogo borovk.

Borovi mladinci slabo začeli v tolažilni skupini Več tekem najmlajših

MLADINCI
Nuova Pallavolo Trieste - Bor Furlani: 3:0 (15:9, 16:14, 15:2)

BOR FURLANI: Furlanic, Susteršic, Domio, Pieri, Cuk, Tallotti, Smotak, Sancin, Pertot.

Slab zacetek in se slabši konec. Tako bi lahko strnili komentar o prvi tekmi borovcev v tolažilni skupini. Prvi set je trajal 23 minut, vendar so plavi, vsi brez izjem, zaigrali živčno in neurejeno. Drugi set (26 minut) je bil uspešnejši, ceprav se igra ni bistveno spremenila. Vodili so do rezultata 14:9, nato so prepustili iniciativo nasprotniku in seveda tudi set. Borovci so imeli stiri set zoge, a dvakrat so zgresili servis. V zadnjem setu so plavi povsem popustili. Resnici na ljubo ne gre pripisati vsi krivdo samo igralcem. V treh setih je na primer tehnicno vodstvo izkoristilo le dva »time outa«. (M.S.)

NARASCAJNIKI
Bor Furlani - Nuova Pallavolo 3:0 (15:1, 15:2, 15:6)

BOR FURLANI: Bosari, Mauri, Krmec, Lunazzi, Mikolj, Savarin, Seppi.

To je bila doslej najbolj gladka zmaga borovcev. Tokrat je v vrstah borovcev manjkal le en igralec in fantje so spet zaigrali kot zmorejzo. Z dobrimi servisi, predvsem pa z uspešno gradnjo napada, nasprotnikov niso pustili do sape. Dekoncentrirali so se le v zacetu tretjega seta. Plavi se se lahko potegujee za naslov prvakov, a v prihodnji tekmi bo treba gladko premagati ta cas vodilno mostvo Pallavola. (A.J.)

Sloga - Pallavolo 0:3 (5:15, 12:15, 8:15)

SLOGA: Gregori, Grilanc, Milic, Montello, Pavletic, Peterlin, Sosic.

Pallavolo, ki zanesljivo vodi v tem prvenstvu, je bil tudi tretji letos boljši od mladih slogasev. V zacetu so nasi fantje svoje nasprotnike vse prevec »postvovali«, tako da so v prvem setu dokaj plaho in pasivno sprejemali njihove pobude. Povsem drugačen je bil drugi set, ko je Sloga z ostrejšim servisom in dinamicno obrambo spravljala v težave trzasko ekipo, set pa se je izmuznil za las. V 3. pa je spet pršla do izraza pemoc Pallavola, cigar igralci so vsi leto starejši od slogasev. (Inka)

NARASCAJNICE
Bor Friulexport - Sokol 3:0 (15:1, 15:0, 15:0)

BOR FRIULEXPOR: Bogatec, Orel, Severi, Sternad, Tomaselli, Ruzzier, Flego, F. in K. Mezgec, Rogelja, Sadlovski.

SOKOL: Udovic, Hrovatin, Kosmina, Rebula, Sanna, Svarra.

Okrnjene sokolovke se v anticipirani tekmi 1. povratnega kola objektivno boljšim borovkam niso moge uprati. Sesterki se bosta spert pomerili drevi v Nabrezini v zaostali tekmi.

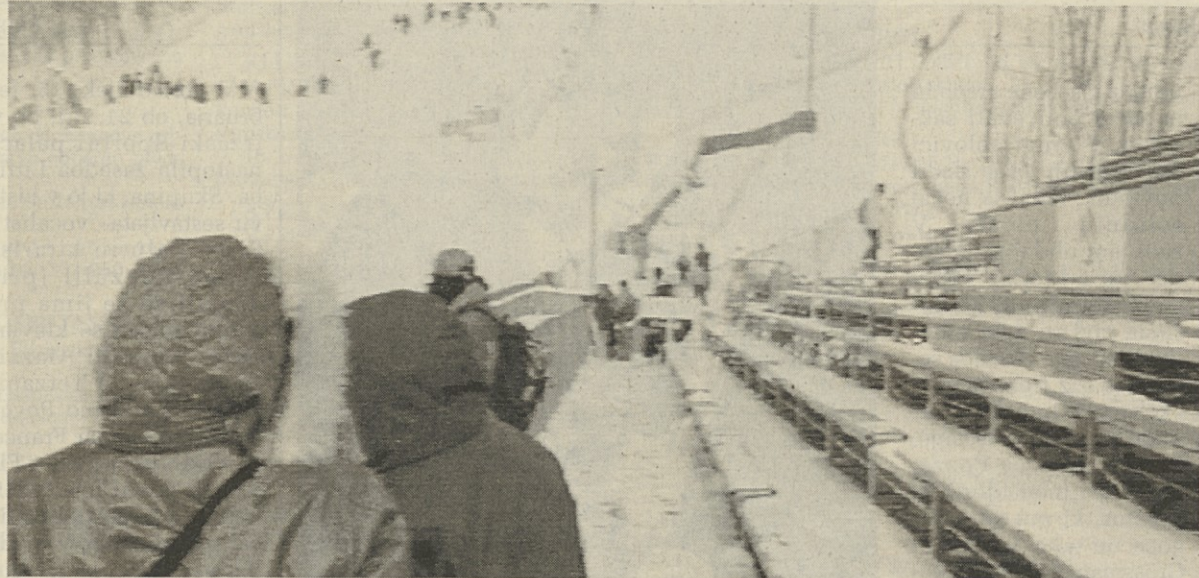
Sokolovke so med tednom igrále tudi s solidnim Ricreatorjem in zgubile s 3:0 (15:0, 15:3, 15:8).

SMUČARSKO SP / ODPADLA OBA SUPERVELESALOMA

V Morioki zdaj sneži

Na račun »Super snežne senzacije« zbijajo že najrazličnejše šale - Prirediteljem se računi ne izidejo - Jure Košir in Alberto Tomba redno vadila slalom

ANDREJ DEKLEVA

Stopnišča na cilju superveleslalomске proge včeraj vnovič brez gledalcev (telefoto AP)

MORIOKA - SIZUKUISI - Za včeraj napovedani tekmovalni v supeveleslalomu nista imeli sreče z vremenom. To se je ravno po vremenski napovedi, ki je predvidela sneženje in okrepitev vetra.

Okoli 2600 ljudi, na katerih sloni svetovno prvenstvo, je bilo zopet brez dela in na račun »Super snežne senzacije«, kot je komercialno ime prvenstva, so zopet zacele nastajati šale. Da je res snežna senzacija, ko pa že skoraj ves čas prvenstva pada sneg, in podobno.

Polozaj se zdi najmanjši smesni prireditelj, ki jim je bilo se prve dni prvenstva jasno, da ne bo slo vse po načrtih. Prvenstvo jih bo stalo več kot 20 milijonov ameriških dolarjev, vreme pa je najbolj zmanjšalo nacrtovani dohodek od prodaje vstopnic, ki pa je zasal nekega več kot dvajseti del proračuna. Na kar nekajkrat toliko so računali pri prodaji televizijskih pravic, a jih bodo zaradi na glavo postavljene programa tekmovalni iztržili manj. Razlika bo v tem primeru krila zavarovalnica, pri kateri so se previdni prireditelji zavarovali pred tovrstnimi tveganji.

Ob pogledu na stevalke bolj pretrese vsota, ki so jo v zadnjih nekaj letih porabili za gradnjo tukajšnjih cest - blizu 300 milijonov ameriških dolarjev. Kje so te ceste, nimajo sportniki, njihovi spremljevalci in novinarji, ki se vsak dan prevajajo med Morioko, Sizukuisijem in tekmovalci, najmanjšega pojma. Razen ne pretresljivo sodobne magistralne ceste stvilka 46, ki vodi skozi Morioko in Sizukuisi, so vse druge vaske, na katerih se avtobusa težko srečata.

Od vseh nestetih podatkov sportnike seveda zanima le prevoz, se mnogo bolj pa njihova tekmovalna, ki jih preračunajo od dneva v dan. Po dveh normalnih tekmovalnih dnevih, ce tako lahko poimenujemo po dve tekmovalni naenkrat, so bili včeraj spet na trnih.

Ker nekaj tistih, ki so se odsmučali svoje, je sicer ze odpotovalo domov, preostali pa so misli na start zopet odganjali na simulatorjih avtomobilističnih in motociklističnih dirk v hotelskem predverju in gledanjem filmov.

Dekleta so z odpovedjo superveleslaloma »razveselili« ze navsezgodaj zjutraj, fantje pa so na odločitev čakali

do poldneva. Nato so slalomisti se malo vadili, tudi favorita Jure Košir in Alberto Tomba, ki se v zadnjih dneh nista pocutila najbolje. Jure je bil nekaj slabšega zdravja v četrtek, a je bil ze včeraj kar najbolje pripravljen na nastop v superveleslalomu, »Tombino« pa se po

večdnevni prebavnih težavah počuti bolje, a ga je bolezen izcrpala, tako da je iz boja za slalomске kolajne najverjetneje ze izpadel.

Doslej izvedli sedem tekem

Vsi dosedanji dobitniki kolajin in uvrstitve slovenskih tekmovalcev

KOMBINACIJA
Moski: 1. Lasse Kjus (Nor); 2. Kjetil Andre Aamodt (Nor); 3. Marc Girardelli (Luk); 7. Jure Košir; 11. Mitja Kunc.

Zenske: 1. Miriam Vogt (Nem); 2. Picabo Street (ZDA); 3. Anita Wachter (Avs); 20. Urška Hrovat

VELESALOM
Moski: 1. Kjetil Andre Aamodt (Nor); 2. Rainer Salzberger (Avs); 3. Johan Wallner (Svi); 17. Mitja Kunc; 21. Gregor Grilc; 31. Andrej Miklavc

Zenske: 1. Carole Merle (Fra); 2. Anita Wachter (Avs); 3. Martina Ertl (Nem); 6. Spela Pretnar; 9. Mojca Suhadolc; 27. Urška Hrovat

SMUK
Moski: 1. Urs Lehmann (Svi); 2. Atle Skaardal (Nor); 3. A. J. Kitt (ZDA)
Zenske: 1. Kate Pace (Kan); 2. Astrid Loedemal (Nor); 3. Anja Haas (Avs); 22. Mojca Suhadolc

SLALOM
Zenske: 1. Karin Buder (Avs); 2. Julie Parisien (ZDA); 3. Elfi Eder (Avs); 22. Spela Pretnar; 26. Urška Hrovat

NOVICE

Presenetljive težave najboljših

MEMPHIS - Na mednarodnem teniskem turnirju z nagradnim skladom 780.000 dolarjev sta Američana Jim Courier in Andre Agassi s težavo ugnala svoja nasprotnika. Courier je premagal Novozelandskega Stevensa s 6:4, 1:6 in 7:6 (8:6). Agassi pa rokajada Adamsa s 6:7 (10:12), 6:4 in 6:0. Ljubljeneec domacega občinstva American Dave Randall, ki je na 225. mestu svetovne lestvice, je po zmagi nad lanskoletnim zmagovalcem Malivajem Washingtonom (ZDA) v osmini finala premagal tudi Brazilca Jaima Oncinsa s 5:7, 6:3, in 6:2.

Polgarjeva še naprej v vodstvu

BUDIMPESTA - V dvoboju z bivšim svetovnim prvakom, Borisom Spaskim, je šestnajstletna madzarska sahistica Judith Polgar v sedmi partiji, igrala je s črnimi figurami, po 23. potezah izsilila remi. Tri partije pred koncem vodi Polgarjeva s 4:3. (Reuter)

Smrt svetovne prvakinje

MOSKVA - V prometni nesreči je izgubila življenje petkratna svetovna prvakinja v sportno-ritmični gimnastiki, Rusinja Oksana Kostina. Se ne 22-letna zvezda z zadnjega svetovnega prvenstva v Bruslju je ze junija leta 1992 na evropskem prvenstvu v Stuttgartu osvojila tri zlate medalje, vendar se ni uspela uvrstiti v rusko reprezentanco za poletne olimpijske igre v Barceloni.

Auriol in Ocelli spet zmagala

KARLSTAD - Po prvi etapi 1431 kilometrov dolgega rallyja po Švedski vodi Francoz Didier Auriol s sovoznikom Bernardom Ocellijem na vozilu Toyota Celica Turbo. Drugo mesto sta zasedla Britanca Mc Rae in Ringer (Subaru Legacy), tretja pa sta bila Finca Kankkunen in Piironen, prav tako Toyota Celica Turbo. To je ze druga letošnja dirka v tekmovalni za svetovno prvenstvo, na kateri sta zmagala Auriol in Ocelli.

Kazen za Zaragozo

MUENCHEN - Na sedežu evropske nogometne zveze so spremenili pravdo odločitev disciplinske komisije UEFA, ki je zaradi incidenta na tekmi med špansko Zaragozo in nemško Borussia iz Dortmundu, španskega prvotiligaša kaznovala tako, da bi moral dve tekmi odigrati pred praznimi tribunami. Zdaj bodo lahko nastopili pred svojimi navijaci, vendar bodo morali tekmi odigrati vsaj 350 kilometrov dalec od matičnega stadiona.

Svetovni rekord Privalove

MADRID - Ruska atletinja Irina Privalova je na dvoranskem mitingu v Madridu s časom 6, 92 postavila novi dvoranski svetovni rekord v teknu na 60 metrov in tako za štiri stotinke sekunde popravila prejšnjega, Jamajcanke Otteyve. Odlične rezultate so dosegli se njena rojakinja Narozilenko, v teknu na 60 m z ovirami, ki je zaostala za svojim svetovnim rekordom za stotinko sekunde: 7, 70; Kanadcan Surin, v teknu na 60 m s časom 6, 51, in v skoku s palico Rus uzbekistanskega porekla Gataulin s 5, 96 metra. Ostali rezultati: moski - 60 m ovire: Hawkins (Kan) 7, 59; 400 m: Matete (Zam) 47, 71; 1000 m: Tanui (Ken) 2:20, 79. Zenske - 400 m: Myers (Sp) 54, 10; 1000 m: Rogacova (Rus) 2:39, 07; troskok: Kravec (Ukr) 14, 25. (Reuter)

V polfinalu Becker - Stich

MILAN - V polfinalu mednarodnega teniskega turnirja se bosta pomerila Nemca Becker in Stich. V cetrtninalu je Becker brez težav odpravil Južnoafričana Ferreiro s 7:5 in 6:3. Stich pa Rusa Volkova sele po podaljšanji igri s 6:2, 3:6, 7:6 (8:6). Španec Sergi Bruguera pa je premagal Italijana Omanja Camporeseja s 6:2, 1:6, 6:2.

Naporen boj Seleševe

CHICAGO - Na ženskem teniskem turnirju z nagradnim skladom 375.000 dolarjev je imela prva nosilka turnirja Monika Seles v cetrtninalu precejšnje težave z Nizozemko Brendo Schultz. Po dvuremno boju je Seleševa zmagala z rezultatom 4:6, 7:6, (7:4) in 6:4. Izidi osmine finala: Mary Joe Fernandez (ZDA) - Ann Grossman (ZDA) 6:4, 6:2; Zina Garrison Jackson (ZDA) - Elna Reinach (JAR) 6:0, 6:1; Pam Shriver (ZDA) - Audra Keller (ZDA) 6:2, 6:1. (Reuter)

Radji nova pomoč

RIM - Rimski kosarkarski klub Virtus je najel novega tujca, ki bo zamenjal Američana Rolleja. Gre za temnopoltega ameriškega igralca Kenny Payne (26 let, 203 cm, krilo), ki je ze igral pri Philadelphii v NBA.

Cipollini uspešen

BEZIERS - Italijan Mario Cipollini je na 5. etapi Arles - Beziers (156 km) kolesarske dirke po Sredozemlju spet zmagal v sprintu. Na skupni razvrstitvi pa se vedno vodi Francoz Charly Mottet.

Primorska liga

JADRAN TKB - Latte Carso: 100:65 (39:31)
JADRAN TKB: Crisma 10, Oberdan 8 (2:3), Milic 6 (0:2), Starc 2, Merlin 34 (6:7), Rauber 25 (1:2), Smotlak 7 (1:2), Pettrosso, trener Drvaric.
SERVOLANA LATTE CARSO: Tonut 9 (2:3), Radovani 12 (2:2), Galaverna 5 (1:2), Tommasini 20 (4:4), Menardi 13 (3:5), Kaiser 6 (2:2), trener Brumen.
PM: Jadrani 12:18, Latte Carso 14:18. TRI TOCKE: Merlin 4, Rauber 2, Tonut 1.
V drugem povratnem kolu primorske kosarkarske lige so jadranci visoko premagali, sicer okrnjevo postavlo Latte Carso. V prvem polcasu so Skenjenji se vzdržali tempo igre jadrancev, v drugem delu pa so jim Drvaričevi fantje vsilili svoj ritem.

KOŠARKA / EVROPSKO KLUBSKO PRVENSTVO

Jure Zdovc odločilen v Zagrebu, pri Knorru jezni

Skansijev Benetton v Trevisu zlahka premagal Bayer iz Leverkusna - Tesna zmagala Scavolinija v Tel Avivu

TREVISO - Od konca prvega dela evropskega klubskega kosarkarskega prvenstva nas locita se dve koli.

Medtem ko sta si od italijanskih ekip Scavolini iz Pesara in Benetton iz Trevisa ze zagotovila mesto v play-offu, bolonjski Knorr tega cilja se ni dosegel, saj je v tem, 11. kolu A skupine tesno, za 2 točki, izgubil v Solunu proti Paoku. Srečanje je bilo zelo izenačeno in v zadnjih minutah skoraj dramatično. Crki so z odličnim Prelevicem na cehu (dal je 22 točk), izkoristili prednost domacega igrišca in ob zanosnem, skoraj fanatičnem navijanju lastnega občinstva izborili tesno zmago. Kosarkarji Knorra in trener Messina so se ob koncu tekme hudovali na sodnika, ces da sta spregledala osebno napako nad Danilovicem pri zadnjem (brezupnem) metu na kos. Tako ali drugače je bila zmagala Paoka, ki ga vodi bivši trener jugoslovske reprezentance Dusan Ivković, zaslužena. Crki so bili namreč v zadnjih in ključnih trenutkih prisebnejši. V tem delu se je zlasti odlikoval American Levingston, ki je »preskakal« tako v obrambi kot v napadu vse gostujoce centre. Najboljši strelac Knorra je bil Binelli s 14 točkami, Danilović pa je krepko odpoval (le 12 točk).

Zlata vredni točki pa je v Tel Avivu osvojil Scavolini, ki je po tej zmagi skupno s Paokom na vrhu lestvice te skupine. Varovanci trenerja Bucija so bili skoraj skozi vse srečanje v vodstvu, v zadnjih minutah pa so tvegali celo zmago in tako slavili le s tremi točkami razlike.

Zelo pomembno zmago je v tem kolu dosegel Zdovčev Limoges, ki je kar sredi Zagreba premagal domaco Cibono. Zagrebčani so se s tem porazom dokončno poslovili od tega pokala. Tudi na tem srečanju je Cibona igrala dokaj slabo. Odsotnost pravega »playmakerja«, kot je Alano, se se kako pozna pri igri Cibone. Po drugi strani pa je Limoges, ki ga vodi Maljković, spet dokazal, da odlično igra v obrambi in da sta glavna nosilca igre Jure Zdovc (proti Ciboni je dal 21 točk) in American Young (19 točk).

V B skupini je Skansijev Benetton brez vsakih težav odpravil nemski Bayer. Na tem srečanju se je posebno izkazal mladi Scarone, ki je odlično vodil svojo ekipo.

Vse slabši Zadar je po pričakovanju izgubil v Pirreju proti Olympiakosu. Berry (25 točk) in Paspalj (23) sta bila pri domacem mostvu najboljša strelca, pri Zadru se je »resil« le veteran Popović (18 točk).

Derbi tega kola je bil v Orthezu, kjer je vodilni Real tesno zmagal predvsem po zaslugi Browna (20 točk), Sabonisa (17) in Birjukova (17). Pri Orthezu je bil najboljši Muresan (23 točk).

Skupina A
IZIDI 11. KOLA: Makabi - Scavolini 88:91, Paok - Knorr 64:62, Cibona - Limoges 58:62, Joventut

prost. VRSTNI RED: Paok Solun in Scavolini Pesaro 14, Limoges 12, Knorr Bologna in Cibona Zagreb 10, Joventut Badalona 8, Makabi 4. PRIHODNJE KOLO (18.2.): Knorr - Makabi, Limoges - Scavolini, Joventut - Paok, Cibona prosta.

Skupina B
IZIDI 11. KOLA: Pau - Real Madrid 67:70, Malines - Estudiantes 85:93, Olympiakos - Zadar 75:61, Benetton - Bayer 98:71. VRSTNI RED: Real Madrid 20, Benetton Treviso 18, Pau Orthez in Olympiakos Pirej 14, Bayer Leverkusna 10, Estudiantes Madrid 8, Malines 2. PRIHODNJE KOLO (18.2.): Estudiantes - Real, Zadar - Pau, Bayer - Malines, Benetton - Olympiakos.

ATLETIKA / POLEMIKE V LIZBONI

Sta tokijska rekorda Lewisa in Powella neveljavna?

Steza na svetovnem prvenstvu je bila trša od dovoljenega

Powell je z 8, 95 m prehitel legendarnega Beamona

DRAGISA POPOVIČ BALDANI

LIZBONA - Veljavnost rekordov, ki so bili dozezeni na svetovnem prvenstvu v Tokiu, je vprašljiva! Ta vest, ki so jo danes posredovale vse libzonske radijske postaje, je pršla s sedeza Mednarodne atletske federacije (FIAA), prvi pa, da so bile prekršene norme iz člena st.137 pravilnika za mednarodne prireditve v atletiki. Umetna atletska steza na tem tekmovalni je bila namreč trša, kot predvidevajo norme.

Same okoliscine na stezi, in sicer dolocena kakovost materiala, naj bi omogocale prednost posameznim panogam, kot menijo pristojni izveden-

ci FIAA. Najbolj so bili favorizirani na primer Carl Lewis, ki je zrušil svetovni rekord na 100 m z 9, 89 sekundami, pa tudi Mike Powell pri skoku v daljino, kjer je preskočil 8, 95 m in »zrušil« daljavo legendarnega skoka Boba Beamona iz leta 1968 v Mexiko Cityju.

Po informacijah, ki so jih objavili v Lizboni, je FIAA angazirala več laboratorijev, ki bodo proučili material, s katerim je bila prekrita tekmovalna steza. Za tukajšnje atletske strokovnjake je problem, ki je izbruhnil v zvezi s kvaliteto tekmovalne steze, »strel v prazno«, se posebej, ker je bilo pred tekmovaljem znano, katero podjetje (in kako kvalitetno) pripravlja stezo za tako pomembno srečanje. Tukajšnji poznavalci atletike menijo, da so bile razmere za vse tekmovalce enake, in da je »absurdno sploh pomisliti na razveljavitev svetovnih rekordov in odličnih rezultatov mojstrov svetovne atletike.«

Nekaj trenerjev, učiteljev asov, kot sta Carlos Lopez in Rosa Mota, zagotavlja, da je bila tekmovalna steza več kot odlična, da ni bilo toliko poskodb kot na prejšnjih prvenstvih, in da je omogocila doseganje odličnih rezultatov.

Poleg tega pravila FIAA predvidevajo, da pred tako pomembnim tekmovaljem takšno stezo »potrdi« tudi za to pristojna komisija FIAA, kar je ta pravčasno tudi storila.

ROKOMET / V PRIREDBI RK TITANIC IZ SEŽANE

Primorska liga tudi za rokometišče

Nastopajo po tri ekipe z vsake strani meje - Pobuda za utrjevanje prijateljstva

Rokomet postaja tudi na Primorskem vedno bolj delezen zanimanja publike, in to tako na eni kot na drugi strani meje. Z namenom nadaljnje promocije tega sporta in s privoljenjem tako slovenske kot italijanske rokometne zveze bo RK Titanic Sezana organiziral mednarodno tekmovalno prvenstvo s povratnimi koli, na sporedu bo torej deset kol, ki se bodo odigravale med tednom. Trimač bo domace tekme igral v Hrpeljah, ker ne razpolaga z dovolj velikim pokritim igriščem, Lelio Team pa bo iz po-

dobnih razlogov igral vse tekme v gosteh. Prvo kolo bo na sporedu ze naslednji teden. Tezko je napovedati favorita, saj se na takšnih tekmovalnih ekipe drugega odzivajo kot na državnih prvenstvih, tako da lahko pričakujemo tudi kaksno presenečenje. Nedvomno pa bo ta pobuda močno pripomogla k utrjevanju stikov med društvii z obeh strani meje.

Razpored tekem:
1. kolo (15. in 16.2., povratne 29.3. in 1.4.): Andor Jadrani-Lelio Trimač; Titanic Sezana-Izola; CUS Udine-Kras Tri-

mac.
2. kolo (3. in 5.3., povratne 12., 13. in 14.4.): Kras Trimač-Lelio Team; Izola-CUS Udine; Andor Jadrani-Titanic Sezana.
3. kolo (8., 9. in 10.3., povratne 19.4.): Titanic Sezana-Lelio Team; CUS Udine-Andor Jadrani; Kras Trimač-Izola.
4. kolo (15. in 16.3., povratne 26. in 28.4.): Izola-Lelio Team; Andor Jadrani-Kras Trimač; Titanic Sezana-CUS Udine.
5. kolo (22. in 24.3., povratne 10. in 11.5.): CUS Udine-Lelio Team; Kras -Titanic Sezana; Izola-Andor Jadrani.

SPETER / DAN SLOVENSKE KULTURE

Drevi osrednja proslava z glasbo in likovno umetnostjo

Danes zvečer bo v Sptu osrednja Proslava z glasbo in likovno umetnostjo. Dan slovenske kulture so v Beneciji razdelili na dva kulturna dogodka: ob 19. uri bodo v Beneski galeriji odprli slikarsko razstavo Vladimirja Makuca, uro kasneje pa bo v občinski dvorani koncert Homage Mariju Kogoj, ki ga bosta izvedli sopranistka Stelia Doz in pianistka Neva Merlak (na sliki Ferrarja).

Proslavo prireja Beneski studijski center Nediza, pokrovitelj pa sta videmska Pokrajina in spetska občinska uprava. V imenu te bo na odprtju razstave Vladimirja Makuca pozdravil tudi spetski zupan Firmino Marinig, medtem ko bo umetnika predstavila Nelida Nemeč, sodeloval pa bo tudi pevski zbor Pod lipo. Dela Vladimirja Makuca bodo potem na ogled v Beneski galeriji, nekatera pa bodo razstavili tudi v prosotnih Trzaskih kredit-

ne banke v Cedadu. Stelia Doz in Neva Merlak bosta pretežni del koncerta, ki se bo začel ob 20. uri v spetski občinski dvorani, posvetili Mariju Kogoj in njegovemu ustvarjalnemu loku, ki se je vil med Trstom in Dunajem. Duo sopran-klavir pa bo izvedel se skladbe Schönberga, Merkuja in Berga. Ob robu drevisnje prireditve naj bi se odvijalo tudi srečanje med upravitelji spetske in sosednjih občinski Slovenije.

JAZZ / SAXING TIME V GORICI

Letošnja srečanja so nadvse uspešna

Na tretjem večeru je nastopil Steve Grossman

BORIS BASIN

Jazz je v Gorici resnično našel plodna tla. Kljub temu, da je bil zvezda tretjega večera festivala Incontri Jazz 93 dokaj nepoznan saksofonist Steve Grossman (na sliki Studia reportage), je bila dvorana teatra Verdi v torko spet polna. Kar je se posebej zanimivo, je publika izredno raznolika, tako po starosti kot tudi po svojem družbenem položaju. Zal pa ni nikjer poslušalcev iz Slovenije, razlog pa je le eden - v Sloveniji in to že v Novi Gorici se za ta festival sploh ne ve.

Steve Grossman je saksofonist, ki prihaja iz zaledja prvih mojstrov jazza. Kot mladega upa ga je v svojo električno skupino povabil legendarni Miles Davis. To obdobje se mu je očitno zavleklo v kri in nekateri obnasajski karakteristike, tako značilne za velikega Milesa, so mu ostale. Zelo rad se med nastopom obrne stran od publike in na ta način komunicira s svojimi glasbeniki. Sodeloval je se z Elvisom Jonesom in Chickom Coreo. Leta 1975 je osnoval skupino Stone Alliance. Koncem sedemdesetih let mu je osnovno področje delovanja pomenila Evropa, kasneje se je odlocil za

umik z glasbene scene in je začel poučevati saksofon. V drugi polovici osemdesetih let je sledil povratek. Izdal je nekaj solidnih plošč. V zadnjem obdobju je sodeloval z McCoy Tynerom. Dandanes Grossman živi in dela v Italiji. Prav zato zasedba sestavljena iz treh italijanskih glasbenikov ni nikakršno presenečenje. Pianist Andrea Pozza, najmlajši med njimi, je prostor, ki mu ga omogoča ne tako agresiven Grossman, odlično izkoristil. Je enostaven in lirčen pianist ter se tako z vodjo odlično ujema. Luciano Milanese, kontrabasist, se na podlagi svojih izkušenj pogosto za teče v lenobo, kar pa na doknadi z izvrstnimi solo vložki. Bobnar Luigi Buonafede, ki je zamenjal napovedanega Billa Brooksa, je poleg tega tudi pianist in se mu je dogajalo občasno izgubljanje ritma. Uspešno pa je vpletel v svoje igranje kratke elemente latinskoameriških ritmov.

Celotna skupina s Stevom Grossmanom na celu je uspela ponuditi glasbo brez velikih pretenzij. Igrali so sproščeno, z lahkonostjo in brez kakršnegakoli ustrezljivega odnosa do publike.

Prav to je dalo koncertu svojo barvo in tisti občutek, ki poslušalce zadovolji. Grossmanov saksofon je bil izrazito lirčen, mehak, le na trenutke je posegel po ostrih in odsekanih zvocih napadnih. Očitno je, da pozna skrivnosti saksofona do potankosti, njegovo izvajanje bistveno presega avtorstvo. To je bilo več kot samo opazno, kajti njegove avtorske skladbe so bile občutno podrejene skladbam drugih avtorjev, na katerih je tudi gradil uspeh koncerta. Vzdihi

iz publike ob posameznih skladbah Theloniusa Monka, Buda Powella, Clifforda Browna in drugih so jasno dali vedeti, da je s takim razvojem koncerta bila navdušena.

Dveurni nastop je izval umirjeno odobravanje in Grossmanova skupina ga je zaključila z dodatno zasanjano skladbo. Gorica je tako doživela novo kvaliteto jazz prireditve, ki pa ji malo več reklame ne bi škodilo, in to zato, ker ima gorški festival glede na uspešne koncerte in kvaliteta imena, lepo možnost za uveljavitev.

ROCK / V TRŽAŠKI ŠPORTNI PALAČI

Litfiba vabi na "Potres"

Tokrat nastopa ena izmed najbolj priljubljenih skupin

ANDRO MERKU

V ponedeljek, 15. februarja, ob 21. uri, bo v trzaski športni palači nastopila zasedba Litfiba. Skupina, ki jo v bistvu sestavlja "vocalist" Piero Pelù in kitarist Chigo Renzulli (pridružili so se jima pri zadnji plošči se klavirist Antonio Aiazzi, basist Roberto Terzani, kitarist Federico Poggi Pollini in bobnar Franco Caforio), je nastala v Firencah jeseni leta 1980. Italijo je tedaj preplaval punkmanije, v modi pa sta bili angleška dark-music in new-wave.

Ti novi glasbeni struji so predstavniki skupine nekako pregneti v rock, ki je s časom postal vedno bolj trd in prvinski. Potem ko so leta 1982 prepričljivo zmagali pri Italian Festival Rocku v Bologni, je minilo približno sedem let do njihove dokončne uveljavitve: prelomno leto je devetinosemdeseto, ko je izšla LP plošča Pirata. Sledili sta ji drugi dve izredno uspešni plošči in sicer El diablo (1990) in Sogno ribelle (1992).

Vrnimo se k nastopu. Litfiba so izbrali odmaknjeni Trst za prvo etapo nove turneje, v kateri bodo predstavili

svoj zadnji diskografski trud Terremoto. Zakaj pa Terremoto? Razloga je enostavna: veliki socialni in politični preobrati so v kratkem času povzročili pravi potres, ki je prizadel vsakogar in popolnoma spreminil globalno stanje na zemlji. Pelùjeve in Renzullijeve pesmi jasno odsevajo prepričanje, da se je treba taki negativni stvarnosti odločno postaviti po robu. Clovek lahko s trdno voljo marsikaj spremeni, pravzaprav je to njegova dolžnost.

Album je že tri tedne na prvih mestih lestvice najbolje prodanih LP plošč v Italiji in tudi zaradi tega organizatorji predvidevajo, da bo v ponedeljek zvečer športna palača nabito polna. Pri tem pa ne gre podcenjevati dejstva, da je pri mladih in najmlajših skupina Litfiba izredno priljubljena; lahko celo trdimo, da je dandanes najuspešnejša rock-band v Italiji. Poleg tega najstnice skorajda obožujejo leaderja zasedbe Pjera Pelùja, ki je polagoma postal pravi sex-simbol mlajših generacij.

Seizmolgo so zaskrbljeni, zakaj čaka nas potres; kdor ne bo previden, bo po njem!

UMETNOST / RAZSTAVNA DEJAVNOST

V TK Galeriji se bo zvrstila skupina mladih tržaških umetnikov

Prvi je na vrsti slikar Gian Battista Rosi, ki je dal na ogled barvno intenzivna platna velikega formata in serijo manjših risb

SERGIJ ČESAR

Od časa do časa se pojavijo v likovnosti grupa ustvarjalcev, ki jih družijo več ali manj sorodni cilji, vedno v okviru likovne govornice in ustvarjalnosti. Večkrat hočejo te grupe tudi filozofsko ali v principih povedati in ustvariti neko novo gibanje, nekaj revolucionarnega ali pa samo inovativnega, ali pa bolj človeško cutijo nekaj skupnega, četudi ni to absolutno ali znatveno kot tudi teoretsko definirano. Vazno je le, da se družijo in nastopajo skupno; saj je vendarle clovek v svojem bistvu socialno bitje, ki mu je druženje z drugimi subjekti vedno dajalo in daje impulz za soocanje in bogatenje ter s tem ustvarjanje. Tako lahko sedaj v letosnjem ciklu razstav Galerije Trzasko knjigarnice obično razstavo prvega avtorja skupine Interaktivne Zveze (Interattivi Associati), ki jo sestavljajo mlajši trzaski avtorji Gian Battista Rosi, Gianfranco Carpani, Davide Skerlj in Claudio Buranello.

Prva razstava slikarja Gian Battista Rosija (na sliki Ferrarja) end razstavljenih del) nas popelje v svet barvnih ris-skovanj, se vedno vsidranih v skoro klasičnih formalnih sponah. Njegova likovna govorica je res nekoliko ekspresionistično-metafizična, predvsem v velikih formatih akrilnih platen. Barvno zelo intenzivne slike nas pospremi v

skrajno poenostavljen svet spanske pokrajine, kjer je Rosi preživel nekaj časa na studijskem potovanju. Ustvarjalca so prevzeli tamkajšnji mlini na veter, ki jih je, donkihotovske simbole, vgradil kot markantne elemente v svoje slike. Otrsel se je vseh motečih elementov in samo skozi intenzivne barve in bistveno kompozicijo simbolično prikazal svojo samoto in iskanje svoje umetniške identitete. Isto samotnost občutimo v platnih z motivi pustih pesčenih obrežij, kjer prekinjajo monotonost pokrajine samevajoče kopalniške kabine. Čeprav je slikovno gradivo poenostavljeno in na prvi pogled spoznavno, se vendar občuti nekakšna hermetičnost njegovega izražanja. Slike nam ne

dajejo, kljub motivu na njih, občutka sirine in odprtosti, kot bi to na prvi pogled izgledalo. Nekaj zaprtega je v teh delih, kot da je avtor studijsko ustvaril slike, jih sestavil, sicer slikarsko korektno, a zatrl v sebi svojo sporočilo. Iz tega stanja se je skušal rešiti predvsem v velikem platnu rdečih piramid, kjer intenzivno in napačno rdeča barva prekrije celotno polje a težke trikotne gmote ne dovolijo, da bi se izvele iz izumetničenosti, s katero je slika nastala.

Drugi del razstave pa sestavljajo risbe; so izraz njegovega iskanja, ki preko znaka in hitrega ter nervoznega nanosa crt na papirno površino sestavijo dobro barvno ravnotežje in korektno kompozicijo. V nasprotju s platni pa njihovi

vi mali formati ponazarjajo intimno iskanje bodisi formalnega kot izpovednega značaja. Niz risb, v katerih zaznamo zacetek in potek izbruh vulkana do njegove umiritve ne vpliva na nas grozeče, kot bi bilo pričakovati, ampak nas pritegne s svojo kaotično vendar prefinjeno risbo in umirjenimi barvnimi toni velike formalne intenzivnosti. Tu se vidi vpliv njegovega solanja predvsem pri Vedovi, kjer se je navzel formalne uporabe crte in njene govornice, kljub temu pa so se vedno preveč narejene in zato se hermetične. Lahko pa bi jih uvrstili na zacetek nove ustvarjalne poti in smatrali kot zametek nečesa, kar bi se moralo sele izpiliti in najti pravo mesto v avtorjevem ustvarjalnem ciklu.

KULTURNA DEDIŠČINA / P. MEDVEŠČEK - SKRIVNOST IN SVETOST KAMNA

"Čarna" zbirka zgodb o čarnih predmetih in svetih znamenjih

Knjiga je izšla pri ZTT, vključena je bila v ponudbo Jadranskega koledarja

IVANKA HERGOLD

Tokratni zapis o knjigi "Skrivnost in svetost kamna" ne more biti kaj drugega kot zgolj vabilo, da naj jo pac vsakdo kupi in prebere, ce ze ne ravno takoj, pa naj jo vsaj shrani za tiste case, ko si bo zazel zares krepčilnega in osvežilnega branjca. Nemara prav pri tej knjigi zavaja naslov, to pa samo zaradi trenutka, v katerem smo se zdaj znašli Slovenci, ko se za "skrivnost" marsikdaj prodaja "prikritost" in za "svetost" sarlatanstvo, zato pa je presenečenje tem večje. Vse v tej knjigi je skrbno in temeljito urejeno, da je prava pasa za oko, srce in razum in cisto gotovo za vse okuse in stopnje zahtevnosti.

Gre za 153 kratkih pripovedi, ki so jih zbiralcu Pavlu Medveščku povedali starejši ljudje, doma na Primorskem in v Brdih ter Beneciji. A tudi tem pripovedovalcem so te zgodbe povedali njihovi stari, none in stari očetje... Večina jih pripoveduje o različnih kamnih, skrbinah, skalah, kamenčkih in o "stari veri" v njihovo carobno moč ter o davnem pomenu; druge zgodbe pa so povezane z znamenji (pili) in z razlago, zakaj in (včasih tudi) kdaj so tak pil ljudje postavili. Nekaj teh pripovedi pa pojasnjuje tudi nastanek lesenih znamenj, druge spet so nastale zaradi jezer in rek ter ognja. Zanimive so se zlasti tiste, v katerih se je ohranil spomin na case pred krščanstvom, na prebivalce na teh tleh, na čascenje boga Sonca in vrsto drugih bajnih bitij.

Vsaka stran razkrije nekaj novega: zdaj je to davni clovekov odnos do narave, ko so se ljudje v njej bili sposobni videti skrivnost in ko so tudi sami sebi bili skrivnostni ter neraziskani, potem spet kamnita ali druga znamenja in kamenčki spregovore kot ljudski zgodovinski spomin na pradedne in davne dogodke, lakoto, različne vojske, nasilno pokrscevanje... Druge spet so v ospredju kakšni tragični dogodki, največkrat uboju in zločinu, pri katerih so za hip odkrijejo družbene, a tudi družinske razmere v nekdanjih dobah. Tako nenadoma Primorska pred bralcem ozivi v

neki starozitni, mitski in magični podobi, ta pa je precej drugačne od drugih slovenskih, manj ali nič kamnatih dežel. Polnoma brez pretiravanja lahko recemo, da je to ena najpomembnejših knjig, kar jih je zadnje case izšlo na Primorskem, ce ze ne v Sloveniji.

Zapisovalec in likovni umetnik Pavel Medvešek je za uvod v knjigo pripravil samostojno zgodbo z naslovom "Po poti Nikrmane" (Nikrmana je po pripovedovalcu Jozefu Suligoju prasila, ki ureja vse na zemlji). V njej zelo doživeto in prepričljivo opisuje srečanje s tem kmetom in nena- vadno doživetje ob kam-

nu "matjarju", kar ga je tako prevzelo, "kot nobeno drugo v mojem življenju".

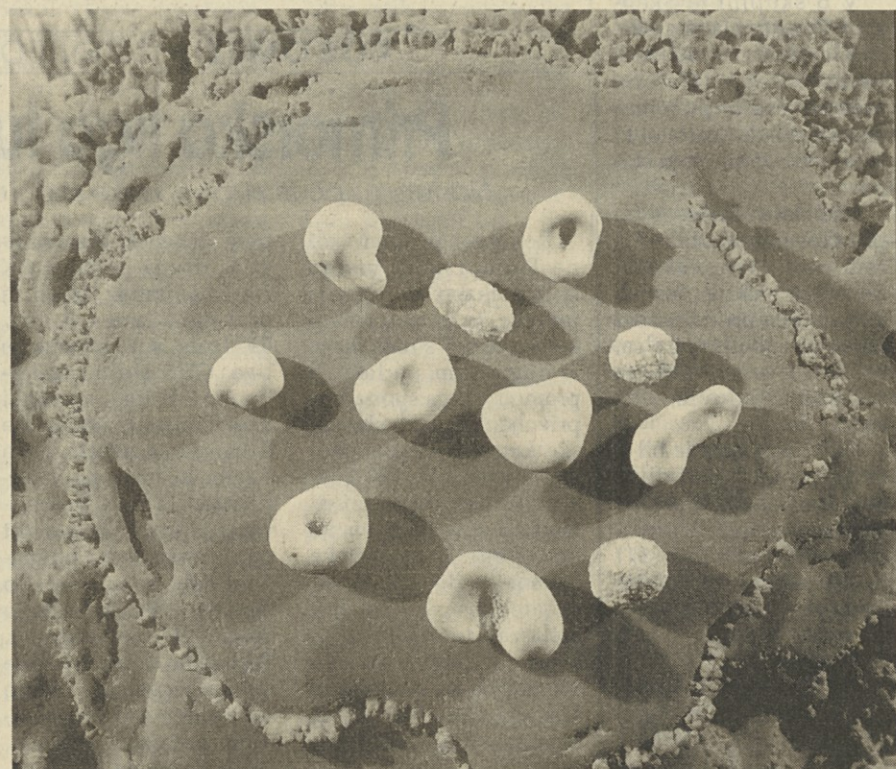
Reci je treba, da je z zgodbami, ki jih je zbiral vec kot stiri deset let, prenesel tudi v knjigo to svojo ocaranost. Kako pa je njegovo zbiranje tega ljudskega izročila potekalo, zvezo iz "Besede zapisovalca" na zadnjih straneh knjige. Sledi se seznam vseh 153 pripovedovalcev z vsemi potrebnimi osebnimi podatki in letom zapisa, nato so zapored zbrana se imena kamnov in drugih čarnih predmetov. A bedni seznam krajev in seznam fotografij bo seveda prišel prav tistim

radovednim bralcem in znanstvenikom, ki bi si radi katero teh znamenj ogledali na kraju samem. K temu vabijo tudi dokumentarne in umetniške fotografije Rafaela Podobnika in premalo je reci, da samo nazorno dopolnjujejo besedila zbirke (na sliki ena od fotografij).

Posebno osvetlitev pa te zgodbe dobijo s spremnim esejem Marije Stanonik. Znanstvenica je izčrpno eseu dala naslov Govorica kamna. Pise na primer o kamnu kot gradbenemu elementu, o ljudski frazeologiji v zvezi z njim, o njegovi vlogi v pravni zgodovini Slovenec, celo v literaturi in Svetem pismu. Posebej se ustavi ob mistični interpretaciji kamna akademskega slikarja Marka Pogacnika.

Skratka, dotakne se skoraj vseh tistih Slovencev, ki so na temo kamna kaj tehtnega napisali, na primer Milko Maticetov in Emilijan ter Tone Cevc. Seveda največ pozornosti namenja prav Pavlu Medveščku in ugotavlja neprecenljive zasluge, ki jih ima njegovo delo za jezikoslovje in etnologijo, za zgodovino, sociologijo in slovensko mitologijo. Na kraju svoje studije je Stanonikova navedla tudi vire in literaturo, s čimer se spet ponujajo nove možnosti za tiste, ki bi hoteli svoje znanje poglobiti.

Knjiga Skrivnost in svetost kamna je izšla pri Založnistvu trzaskega tiska v zbirki Kulturna dediščina, vključena v paket knjig Jadranskega koledarja za leto 1993.

Gledališča

Slovenija

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

DANES: ob 21. uri (Ovalna dvorana) G. Strniša-D. Zlatar Frey: Zabe. Cena vstopnice 1000 SIT.

Ob 20. uri G. Tabori: Natanova smrt. Gostuje Bavarsko državno gledališče iz Münchna. Predstava bo simultano prevajana. Vstopnina je 500 SIT, dijaki študentje in upokojeanci 250 SIT.

JUTRI: ob 18. uri G. Tabori: Natanova smrt. Gostuje Bavarsko državno gledališče iz Münchna. Informacije na tel. 061/222-815.

DRAMA SNG LJUBLJANA

DANES: ob 19.30 Schnitzler: Anatol. abonma sobota in izven (konto).

Informacije in rezervacije vsak delavnik od 11. do 12. ure ter od 18. ure do zacetka predstave na tel. 061/221-511.

OPERA IN BALET

DANES: ob 19. uri J. Offenbach: Hofmanove pripovedke, nadomestna predstava za odpadlo predstavo 22. decembra 1992.

V PRIHODNIH DNEH: 15. t. m. ob 15. uri Golob: Kranova kobila (mladinska).

Blagajna je odprta med 11. in 13. uro ter med 17. in 19. uro. Rezervacije na tel. 331-950 samo med 9. in 11. uro.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

DANES: ob 19.30 E. Kishon: Bil je skrjanec (izven in konto).

JUTRI: ob 18. uri gostovanje uspešnega musicala Milana Deklevo Mi se ne damo v izvedbi Presernovega gledališča iz Kranja.

Informacije in rezervacije od 10. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/210-852.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19. uri Achtembusch: Susn. Za izven.

Prodaja in rezervacije vstopnic v Galeriji SMG na Trgu francoske revolucije, med 10. in 12. uro ter med 15.30 in 17.30 uro, na dan predstave pa tudi uro pred predstavo pri blagajni SMG.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 uri Levstik-Jovanovic-Partljic: Martin Krpan.

JUTRI: ob 16. uri Levstik-Jovanovic-Partljic: Martin Krpan.

Prodaja vstopnic dva dni pred dnevom predstave od 17. do 19. ure, na dan predstave pa dve uri pred predstavo. Rezervacije po telefonu 061/312-860.

SLOVENSKO KOMORNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 19.30 uri (Vodnikova domacija) Evald Flisar: Jutri bo lepše. Avtor je za delo prejel nagrado Presernovega sklada. Vstopnice bodo v prodaji uro pred predstavo v Vodnikovi domaciji. Rezervacije po telefonu 061/193-395.

MARIBOR

SNG DRAMA

DANES: ob 20. uri Buchner: Vojcek (za red Rdeci).

Ob 21. uri (Mali oder) Wladimirjev večer - nastop mariborskih magov (za abonente in izven). Nastopajo legendarni, mariborski magi Vladimir Mikek, Franc Zupan in Danijel Gorjup.

JUTRI: ob 20. uri Buchner: Vojcek (za red Rdeci).

Ob 21. uri (Mali oder) Wladimirjev večer - nastop mariborskih magov (za abonente in izven).

V PRIHODNIH DNEH: 18., 19., 20. in 21. t. m. ob 21. uri (Mali oder) Wladimirjev večer. Informacije na tel. 062/211-461.

MINORITSKA CERKEV

V PRIHODNIH DNEH: 17., 18., 24. in 25. t. m. Frey: Dogodek v mestu Gogol. Predstava dne 25. t. m. je odkupljena.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 Molière: Svatba po sili. Gostuje Drama SNG Ljubljana. Razprodano. Informacije na tel. 063/45-332.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

DANES: ob 19.30 uri H. Ibsen: Nora. Za konto in izven. Informacije na tel. 064/222-681.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 16., 17. in 18. t. m. ob 20. uri T. Wilder: Naše mesto. Gostuje ansambel Slovenske stalnega gledališča v Trstu. Režija: Adrijan Rustja. Za abonmaje in izven. Vstopnice za izven lahko rezervirate pri upravi PDG, osebno ali po telefonu 065/25-326 ali 25-328 vsak delavnik od 8. do 15. ure.

ILIRSKA BISTRICA

DANES: ob 19.30 uri gostovanje PDG Nova Gorica s predstavo R. Vitran: Volkodlak. Predstava sodi v okvir XVI. meseca kulture v Ilirski Bistrici.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 20.30 ponovitev predstave - T. Wilder - Naše mesto (abonma red B). Režija Adrijan Rustja. Igrajo: A. Rustja, V. Jurc, S. Colja, M. Caharija, L. Kozlovic, A. Svetec, M. Blagovic, F. Korosec, L. Pockaj, A. Petje, G. Lesnjak, B. Bratuz, A. Milic, T. Gogala, L. Bogatec, A. Rupil in drugi.

Ponovitve jutri, 14. t. m., ob 16. uri za abonma red C, v sredo, 24. t. m., ob 20.30 (abonma red D), v četrtek, 25. t. m., ob 20.30 (abonma red E), v soboto, 27. t. m., ob 20.30 (abonma red F), v nedeljo, 28. t. m., ob 16. uri (abonma red G).

GLEDALIŠČE ROSSETTI

DANES: ob 20.30 (red II sobota) bo skupina Teatro d'Arte predstavila B. Brechtovo delo Madre coraggio. Igra Piera Degli Esposti, režija Antonio Calenda. V abonmaju odrezek st. 7. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti in pri blagajni gledališča Rossetti. Zadnja ponovitev jutri, ob 16. uri (red II. nedelja).

DVORANA TRIPCOVICH

DANES: ob 17. uri (red S) ponovitev Poulencove »Le Voix Humaine« in Mascagnijeve »Cavalleria rusticana«. Dirigent Nikša Barez. Predprodaja vstopnic pri blagajni dvorane Tripovich. Urnik blagajne: od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto. Ponovitve jutri, ob 16. uri (red D).

GLEDALIŠČE MIELA

DANES: ob 21. uri predstava Antonia Albanezeja »Uomok«. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

VIDEM

GLEDALIŠČE LUIGI BON (Colugna)

DANES: ob 21. uri urvo Kleist: Kohlhäns. V glavni vlogi nastopa Marco Baliani. Predstave bodo trajale do 14. t. m.

Koroška

CELOVEC

MESTNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 14.15 Orfej v podzemlju.

Glasba

Slovenija

LJUBLJANA

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V PRIHODNIH DNEH: 15. t. m. koncert - Thomas Cristian, violina, Magdalena Kumpf, violina in Emma Schmidt, klavir.

17. t. m. ob 19.30 koncert Komernega orkestra Stuttgart. Program: Bach, Mozart, Schubert. V organizaciji CD. Vstopnina je 500 in 300 SIT.

KLUB K4

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m. ob 21. uri koncert Tomoza Pengova, promocija novega CD Rimska cesta.

18. t. m. ob 22. uri Oldies Goldies noč z gosti Moonlight Cats. Informacije na tel. 061/113-282.

ATRIJ NARODNEGA MUZEJA

V PRIHODNIH DNEH: 17. t. m. ob 20. uri koncert Tartini kvarteta. Program: Golob, Haydn. Informacije in vpis abonmaja: sedež koncertne agencije Gallus International, tel. 061/137-098, in Galerija Labirint. Tel 061/150-155.

TIVOLSKI GRAD

V PRIHODNIH DNEH: 17. t. m. ob 18. uri koncert Alesa Snofla, pozavna. Iz cikla Muza pri muzi. Tel. 061/322-367.

MARIBOR

UNIJSKA DVORANA

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m. in 17. t. m. ob 10. in 11. uri koncert orkestra Opere in balata SNG Maribor. Dirigent: Simon Robinson. Solista: Natasa Majar.

18. t. m. ob 19.30 koncert orkestra Opere in balata SG Maribor. Dirigent: Simon Robinson. Solista: Natasa Majar.

KAZINSKA DVORANA

V PRIHODNIH DNEH: 15. t. m. ob 19.30 uri III. abonmajske koncert Komorne ciklusa koncertne poslovalnice. nastopata: crt Sinkovic, violina in Janko Setinc, klavir.

19. t. m. ob 18. uri Dobrodelni koncert za izgradnjo bolnišnice. za izven.

CELJE

KLUB

DANES: koncert Braco Doblekar kvarteta.

NARODNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m. ob 19.30 koncert Zagrebškega kitarskega tria. Za koncertni abonma Zavoda za kulturne prireditve in izven.

GLASBENA SOLA

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m. ob 18. uri (koncertna dvorana) javni nastop dijakov in uencev Glasbene sole Celje.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 15. t. m., ob 20.15 izvenabonmajske koncert violinista Stefana Milenkovića. Na programu Bach, Schubert, Debussy, Paganini, de Sarasate.

AJDOVŠČINA

DVOREC ZEMONO

DANES: ob 20. uri abonmajske koncert Stefana Milenkovića z violino. Informacije Zveza kulturnih organizacij Ajdovščina.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GLEDALIŠČE MIELA

V NASLEDNIH DNEH: v četrtek, 18. t. m., ob 20.30 abonmajske koncert Glasbene matice - Sodobni deželniki skladatelji in pihalni trio. Nastopajo: Giorgio Marcossi (flavta), Lino Urdan (klarinet), Vojko Cesar (fagot). Program obsega Vidaličeve, Sofianopolulove, Coralove, Merkujeve, Niederjeve, Bilucaglijeve, Dominuttičeve in Zenettovičeve skladbe.

Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom koncerta v gledališču Mielu.

GLEDALIŠČE ROSSETTI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 koncert Trzaskovega koncertnega društva. Nastopil bo Shanghai Quartet.

SPORTNA PALACA PRI CARBOLI

V PRIHODNIH DNEH: v ponedeljek, 15. t. m., ob 21. uri celovečerni koncert italijanske rock skupine Litfiba z naslovom »Terremoto tour«.

Razne prireditve

Slovenija

LJUBLJANA

KLUB K4

JUTRI: ob 22. uri Roza valentinovo. Nastop Elene, druge dame transvestitske scene in gostov.

15. t. m. ob 21. uri predstavitev Qi Gong metode Wang Ai Ping. Vodi Rudi Klaric.

Informacije na tel. 061/113-282.

CANKARJEV DOM

V PRIHODNIH DNEH: 15. t. m. ob 17. uri (Okrogla dvorana) literarni večer s hrvasko novinarko in pisateljico Slavenko Drakulic.

ZEMLJEPISNi MUZEJ SLOVENIJE

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m. ob 11. uri predstavitev prevoda knjizice Ne tako, ampak tako Hermana van Dycka. predstavitev nekaterih prijetnih napotkov za druženje s slepimi bo obogatilo kratko razmišljanje dipl. psih. Marje Strojnik. kratek kulturni program bosta onlikovalca dramska igralca Stanislava Bonisegna in Dusan Porenta. Organizirata Zemljepisni muzej Slovenije in Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije. Tel. 061/213-537.

CELJE

DVORANA GOSTISCA TURIST NA FRANKOLOVEM

JUTRI: ob 8.30 nastop MPZ PD Anton Bezenšek Frankolovo in recitatorji KUD Zarja Trnovlje.

DVORANA PLESNEGA FORUMA

V PRIHODNIH DNEH: od 15. do 20. t. m. teden Plesnega foruma Celje ob kulturnem prazniku. predstavitev plesnih projektov zadnjih več sezon.

DOBRNA

HOTEL DOBRNA

DANES: ob 20. uri zabavno-kulturni večer Valentinovo.

VELENJE

DOM KULTURE

DANES: ob 19. uri Havaji, otoki večnega poletja. Predavanje Marjana Marinska, spremljano s havajsko glasbo, nastopom plesne skupine in koktajlom.

KRŠKO

KULTURNI DOM

DANES: ob 16. in 19. uri Plesna revija za pokal Slovenije v akrobatskem rock and rollu.

MURSKA SOBOTA

GRAJSKA GLEDALISKA DVORANA

DANES: ob 19. uri bodo nastopile kulturno-umetniške skupine iz Porajba na Madžarskem

PTUJ

ULICE IN TRGI

V PRIHODNIH DNEH: od 15. do 19. t. m. vsak dan ob 18. uri nastop skupin.

23. t. m. otroški in mladinski karneval.

MESTNI TRG

V PRIHODNIH DNEH: 20. t. m. ob 10. uri nastop pustnih skupin, sodelujejo Folklorna skupina Bolnica in kurenti iz Ptujja.

GLAVNA TRZNICA

V PRIHODNIH DNEH: 21. t. m. ob 10. uri nastop gostujočih pustnih skupin.

21. t. m. ob 14. uri zacetek povorke po ulicah starega mestnega jedra

MARKOVCI

V PRIHODNIH DNEH: 21. t. m. ob 12.30 zbor pustnih mask iz vasi in okolice. Vstopnina za osrednjo povorko bo 200 SIT, za otroke 100 SIT.

Furlanija-Juljska krajina

TRST

GREGORICEVA DVORANA

Ul. Sv. Franciska 20

V PRIHODNIH DNEH: v sredo, 17. t. m., ob 18. uri - Predavanje prof. dr. Borisa Paternuja »Podoba ženske v Presernovi poeziji«, v priredbi Slavističnega društva Trst.

V četrtek, 18. t. m., ob 18. uri - Predstavitev knjige prod. Fedore Ferluga Petronio »Cultura classica e italiana nel dalmata Ante Tresic-Pavčić (1867-1949). Delo bo v hrvaški predstavljal dr. Mirko Tomasić, profesor na Filozofski fakulteti v Zagrebu, povzetek v slovensčini.

ŠPETER SLOVENOV

DVORANA OBCINSKEGA SVETA

DANES: ob 20. uri Dan slovenske kulture. Nastopila bo sopranistka Stelija Doz ob klavirski spremljavi Neve Merlak. Na programu Kogoj, Schönberg, Berg in Griec in Merkl. V Beneski galeriji bodo ob 19. uri odprli razstavo Vladimira Makusa. Umetnika bo predstavila Nelida Silic Nemeč.

Za najmlajše

Slovenija

LJUBLJANA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

DANES: ob 11. in 17. uri Kubatova-Loboda: Oh, te princeze. Za izven.

Ob 17.30 uri (Kulturnica, Zidovska steza 1) Jan Zakonjšek: Hudic in pastir (za izven). Vstopnice so na voljo uro pred predstavo v Kulturnici.

JUTRI: ob 11. uri Capek: Kuzek in muca, za izven. Gostuje lutkovna skupina Us.

Informacije ob sredah, četrkih in petkih ob 11. do 12. ure in uro pred predstavo na tel. 061/314-962.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

JUTRI: ob 18. uri M. Deklevo: Mi se ne damo, musical v izvedbi Presernovega gledališča iz Kranja. Vstopnice za predstavo so v prodaji v PIC MGL vsak dan od 10. do 12. ure in uro pred predstavo. Telefon 061/210-852.

KD SPANSKI BORCI

DANES: ob 16. uri Sobotno popoldne za otroke: Predavanje o coprnjaki. Predaval bo coprnik Miro Canak. Informacije na tel. 061/448-920.

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE

JUTRI: ob 11. uri D. Ceh: Pepelka. Predstava je primerna za otroke od 5. leta naprej. Cena vstopnice 100 SIT.

Informacije od 10. do 12. ure na tel. 062/26-748.

RUM KUKLU V RUSAH

JUTRI: ob 10. in 11. uri J. Kolaric: O pajku, goski in slonu Balonu, gostovanje LG Maribor.

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

V PRIHODNIH DNEH: 15. t. m. ob 11. in 16. uri ter 16. in 17. t. m. ob 10. in 12. uri L.F. Baum: Carovnik iz Oza. Za abonmaje in zaključene predstave.

18. t. m. ob 10. uri Burger: Lažnivi Kljukec. Zaključena predstava.

ŠMARJE PRI JELSAH

KULTURNI DOM

V PRIHODNIH DNEH: 19. t. m. ob 10. in 12. uri F. Baum: Carovnik iz Oza. Gostuje SLG Celje.

PORTOROŽ

AVDITORIJ

DANES: ob 16. uri gostovanje KD Spanski borci iz Ljubljane s predstavo Andersen-Lainček: Snezna kraljica.

NOVA GORICA

KULTURNI DOM

DANES: ob 9.30 in 11. uri H. C. Andersen: Dialec od dvorca. Gostuje SLG Celje.

Informacije na tel. 065/25-326.

KOPER

GLEDALIŠČE

DANES: ob 10. uri Crviva zgodba. V izvedbi lutkovne skupine Us. Informacije na tel. 066/21-027.

KOČEVJE

MUZEJ

Na ogled je razstava V svetu lutk - poskus otroškega muzeja. Odprto od ponedeljka do petka od 9. do 13. in od 16. do 18. ure ter v soboto od 9. do 12. ure. Zaradi lažje razporeditve prosijo, da obiske skupin pravocasnno sporočite na telefon 061/851-864. Na to številko lahko prijavitve tudi udeležbo na lutkovni delavnici, najkasneje do 22. t. m.

ŠKOFJA LOKA

KNJIZNICA IVANA TAVCARJA

V PRIHODNIH DNEH: 16. t. m. ob 17. uri ura pravljic.

Informacije na tel. 064/620-200.

Razstave

Slovenija

LJUBLJANA

Trije majhni koraki... v kitajskem Šanghaju

Nedelja zjutraj, zrak stoji in se vedno padajo težki delci smoga. Najslabše ceste na Kitajskem Nanyang road je mogoče normalno prečkati le v nedeljo. S preporno glavo pogledujem za taksiji. Tu ni težav, taksist mora biti posten, sicer je ob roko! - Tezko ga je le prepricati, da ti dovoli vstopiti, saj so s tujci lahko samo tezave! Šanghai je mesto z največ prebivalci na Kitajskem. Mesto je bilo zgrajeno v dobi vladavine Angležev, Francozov, Japoncev, Ame-

ricanov in Nemcev, ki so si razdelili rajone in jih pozidali v slogu Oxford streeta, Champs Elisees, Manhatna... Zdjaj so te stavbe v nestetokrat predelanih in improviziranih prostori do kraja nabite s prebivalci. Shanghai je tudi mesto, v katerem se začnejo spremembe na Kitajskem. Pohod Zahoda in sesutje starih družbenih vrednot, začetek revolucije, pohod četverice... in spet je nemirni duh sprememb tu. Vlada se tega zaveda in dopusca, da Shanghai kot ogromen

laboratorij človeških napreznih potipa, kam pelje pot psa brez ovrtnice.

Crna borza prezivetja

Nedelja je pravi dan za skok na Zhoujiaband - glavni kraj trgovanja z znamkami. To je nace-loma prepovedano, toda prav vsak Kitajec, ki privarčuje kakšen juan, ga nemudoma pretopi v znamke. Prav vsem znamkam, tudi najslabšim, vrednost nenehno narašča, zato se s tem izogonejo inflacijskemu izgubljanju vrednosti

denarja. Prvo nacelo crne borze prezivetja na Kitajskem je: kupi znamke. Tu ni deviz ali drugih bolj zanesljivih možnosti. Seveda je na vseh postah pri okencu za znamke stalna gneča! Znamk kronično primanjkuje - nič čudnega, saj živi v Šanghaju 20 milijonov ljudi! Zato že zjutraj stoji neskončno dolga kolona ljudi in čaka pred vratci, da pokupijo novo serijo znamk po prvi, najnižji ceni...

Ker vrednost znamk niha, je prekupčevanje zelo donosno. Na zelnici med nasprotnima cestnima pasovoma trga je za cel park velik ograjen prostor, kjer je taka nepopisna gneča, da se ljudje ne premikajo več. Pri vstopu v ograjeno območje moras celo kupiti vstopnico - za nelegalno borzo znamk. Temperatura narašča. Pri pomembnejših znamkah, za katere je povpraševanje večje, stopijo na delo mesetarji in izključujejo zadnjo ceno za prve vrste ljudi, ki se jim ne posreči prebiti zraven... 100.000 juanov je bila zadnja cena in kupec drvi s sopom denarja - na lov, mesetar pa že prekupčuje za drugega interesenta...

Porocno kosilo

Kentucky Fried Chicken Shanghai je zasedel dominantno mesto v klubu Seamen's, ki je bil zgrajen v casih, ko so tod gospodovali se trgovci z odjem iz Evrope. V dezeli, kjer je kulturna kultura zelo bogata, stoji pred vhom glinen kip debelega Amerikanca, gospoda Kentuckyja, ki vabi na

pecene piske, namrec »polno-praznega«. Verjetno za Kitajca pomeni nekaj cisto drugega. Ko je cloveke morda prevec

stisnjen v lastnem soku, se zdi pobeg v »svobodni« svet vec vreden od dobre hrane. Skozi vrata se vsuje kaksnih 100 ljudi. Takoj je jasno, kdo je glavni. Mladoprocenca namrec spremlja videokamera in bliski fotoaparati. Visek prvega dejanja je fotografiranje pred kipom gospoda Kentuckyja pri vrodu v restavracijo.

Potem vsi zdrviijo v posebno sobo, kjer jih ze caka pripravljeno porocno kosilo - obicajna kitajska hrana, seveda... Ne mine deset minut, ko je tu ze druga skupina, ki opravi isti ritual in si utre pot v sosedno sobo... Tako se vrstijo porocne skupine druga za drugo. Ker pa je cas za kosilo v vseh restavracijah natančno določen, naj se zgodi karkoli, se tudi klub Seamen's ob dveh po predpisih zapre, gospod Kentucky pa nic...

Edinec

En sam otrok na družino je neizogibno pra-

vo, ki se ga mora držati vsaka mestna Kitajka. Stoletja star problem prenaseljenosti na Kitajskem so končno zajezili komunisti.

»Ti razvajeni in cimeravi sinčki edinčki so zdaj že odrasli in počasi prihajajo na položaje. Kot edinec in otrokom družbe jim je odnos do soljudi tuj, ne poznajo kooperativnosti in predanosti družini, ki je bila temelj kitajske družbe od vekomaj.« je bila zelo jasna in jedrnata misel znanca Hu Jianguoa, učitelja jezikov, ko sem v pogovoru želel pohvaliti voljo Kitajcev, da obvladujejo problem prenaseljenosti na zavešten in miroljuben način. »V vaseh je cisto drugace. Tam potrebujejo otroke za delo na zemlji kakor kmetje povsod na svetu! Oblast kršitve do neke mere tolerira, a ker otrok pač ne sme biti prevec, sin pa ima prednost pred hčerko... no ja, ubijejo jih drugo za drugo, dokler ne dobijo fantka!«

JUTRI

14. februarja

14. februarja 869 je v Rimu, večnem mestu, umrl sveti Ciril, Metodov brat.

Zgodba dveh solunskih bratov, ki sta se v zgodovino zapisala kot apostola Slovanov, je znana. Brez stevila je besed, zapisanih in izrečenih, o njunem misijonskem delu med našimi predniki. Vse pa povedo, kako sta na slovenski zemlji trčila Vzhod in Zahod. Oba sta bila spremenljive sreče. Bojne trupe so hrumele sem in tja, za seboj pa puščale zdesetkano domače prebivalstvo in uničene sadove truda.

Samosvoje in uporno ljudstvo, ki ga niti Rimu ni uspelo povsem podjarmiti, je sicer sprejelo novo, krščansko vero, upiralo pa se je grobi, primitivni, germanski nadvladi. Bavarskim nasilnikom je bila vera le preveza. Bradaci z obrobja omikane Evrope so hoteli sončni, bogati in kulturni jug.

Slovenski knez Kocelj je to vedel in ukrepal. Njegovo ljudstvo je navdušeno sprejelo veselo oznanilo v svojem jeziku, na svoj, kulturni način. Kaksna širina in svoboda v primerjavi s tevtonskim mrakom.

Toda zmagala je moč nasilja in pretkanosti. Rim in Bizanc sta opešala. Slovenski knezi in kosezi so bili Crtomirov boj brez upa zmage. Tisoč let!

JEDILNIK

SLAVKO ADAMČE

juha iz zelene pljučni file s piscancjimi jetri krompir z ocvrto cebulo radic v solati visnjevi zavitek

Pljučni file s piscancjimi jetri

SESTAVINE: 8 pljučnih filejev, sol, poper, gorčica, 8 piscancjih jeter, maslo, rezani mandeljni, pečenkina omaka, smetana
CAS PRIPRAVE: 30 minut

Pljučne fileje narahlo potolcemo, solimo, popoprano ter opecemo na maslu. Premažemo z gorčico. Opecene fileje postavimo na toplo, na isti maslobi popecemo se perutninska jetra, dodamo mandeljne in v vinu razstopljeno kocko pečenkinine omake in dobro pokuhamo. Pljučne fileje zložimo na kroznike, nanje damo piscancja jetra, prelijemo z omako in smetano ter potresemo s sesekljanim petersiljem.

ZA VEGETARIJANCE

NEVA MIKLAUČIG-PREDAN

pire iz sveže kuhanega krompirja paradiznikova omaka pečeno pšenično meso zelena solata kompot iz suhih sliv

Pšenično meso - kofu

SESTAVINE: 1 kg moke tipa 500 do 1100, voda, 3 žlice sojine omake tamari ali shoyu, (5 do 7 cm dolg kosček alge kombu)

Iz moke in vode zamesimo primerno cvrst hlebček, ki ga za minut potopimo v skledo z vodo. V plitev lonec nalijemo nekaj vode, dodamo 3 žlice sojine omake in po želji kosček alge kombu. Lonec pristavimo na blag ogenj. Nato odlijemo vodo s potopljenega testa, odrezemo kos testa in ga spiramo izmenično pod mrzlo in vročo vodo, dokler ne speremo vsega škroba. Med spiranjem testo gnetemo in stiskamo, dokler ne postane gumijasto. Na tak način speremo vse testo in dobimo rumenkasto pšenično beljakovino gluten. Vsak hlebček sproti raztegemo in položimo v lonec, v katerem kuhamo vodo s sojino omako in algo (to lahko večkrat uporabimo). Pšenično meso kuhamo 30 minut. Spiranje testa traja 15 do 20 minut. Kuhano pšenično meso s penovko sproti pobiramo iz lonca, vanj pa vlagamo pravkar sprane surove kose.

Kuhano pšenično meso nazadnje speremo pod mrzlo vodo, odcedimo in spečemo na olivnem olju s cesnom ali brez. Lahko pa ga tudi ocvremo; pomočimo ga v testu brez jajc in povaljamo v drobtincah ali pripravimo kot dunajski zrezek. Kuhanega in na kosčke narezanega lahko ponudimo tudi z dušeno zelenjavo ali v juhani. Pšenično meso je kakovostna beljakovinska jed, ki nas ne stane veliko.

Kofu je tradicionalna kitajska jed. Pod imenom seitan ga prodajajo tudi v nekaterih naših samopostrežnih trgovinah.

SLOVENC V KUHINJI

Lazanje po Barbarino

LUCKA LESNIK

Danasnja gostiteljica je Barbara Jerman, novinarka RGL in voditeljica televizijskih oddaj, v prostem času sportnica, ljubiteljica mističnega in se kaj, danes pa celo »kuharica« za Republiko.

Dan začenja s kraljevskim zajtrkom, pa cetudi mora - kadar vodi jutranji program na radiu - vstati se pred peto. Hrana je zanjo predvsem užitek in sele nato potreba. Če jo med obveznostmi, ki jih ima poleg službe veliko, daje lakota, jo ponavadi potesi kar s sendvicami; kosi pa (in največkrat tudi večerja ob enem) najraje doma v miru, po možnosti kaj izpod mamine kuhinje, kar se ne da primerjati s hrano v restavracijah, pa ceprav najboljših. Vonj in okus iz domače kuhinje sta nekaj povsem drugega (že kot otrok se je najraje zadrževala v kuhinji, blizu stedišnika, tam je bil tudi njen kotiček za učenje), zato na večerje v različne lokale zahaja v glavnem le poslovno, zaradi družbe in najrazličnejših družabnih dogodkov. Tudi sama zelo rada kuha, pa kaj, ko ji običajno zmanjka časa oziroma si ga morda se ne zna dobro organizirati.

Vsec ji je italijanska kuhinja, obožuje vse vrste zelenjave. Meso ji nikdar ni pretirano dišalo, zato ga ponavadi tudi ne pripravlja. Je pa prava mojstrica za bučke, melancane in podobno, da o raznolikih solatah, ki jih pripravlja zmeraj znova na drugačne načine, niti ne govorimo. Med solatami daje vseeno prednost motovilcu in (rdecemu) radicu, po možnosti posutemu s svežimi sojinimi kalčki. Ceprav zelo rada uporablja rjavi sladkor, polnovredne testenine, hladno prešano olje in se marsikaj iz makrobiotične kuhinje, je tovrstno prehranjevanje ne pritegne. Zdi se ji, da bi bila za marsikaj prikrajšana, če bi bila makrobiotičarka; tudi za lazanje, ki jih je izbrala in pripravila za vas.

Siroke rezance (najraje vrhnjske) skuhamo v slani vodi. Na olivnem olju prepražimo sesekljano cebulo in mleto meso (približno 30 dkg), začimimo s soljo, poprom, rozmarinom, cesnom (ki ga ima Barbara zelo rada) in timijanom ter zalijemo z belim vinom, dodamo pelate (če ni svežih, pa tiste iz konzerve) in na koncu nekaj žlic kisle smetane.

V posebni kozici pripravimo besamel: razpustimo maslo, dodamo žlico moka, prilijemo hladno mleko, vnesamo katerikoli naribani sir, posolimo, začimimo z muskatnim oreščkom in s kislo smetano. V namaščeno nepregorno posodo nalagamo plasti

rezancev, mesnega nadeva in besamela, dokler ne porabimo vseh sestavin. Na vrhu mora biti besamel, ki se med peko - lazanje pečemo v pečici pri 200 stopinjah približno dvajset minut - lepo rjavkasto obarva.

Barbara je lazanje razrezala na trikotne kosčke - tokrat ji je celo uspelo preneseti jih na kroznike (!) - in jih postregla z motovilcem, nazdravili pa smo z belim pinotom. Lahko nazdravite tudi s pivom, ce ga imate radi, lazanje pa so namesto v »trikotnikih« lahko razrezane tudi v drugih poljubnih oblikah. Barbarin recept pa le poizkusite - mi se še danes oblizujemo okrog ust!

Barbara Jerman ima rada italijansko kuhinjo (Foto: A. Pavletič/TRIO)

FILATELIJA

Arabsko razkošje

MITJA JANCAR

Ali bo tudi naša postna uprava ob zadnjem zvezku Enciklopedije Slovenije izdala priložnostno znamko kot Sultanat Oman? Vsekakor te znamke ne bodo tiskali pri znanem podjetju Helio Courvoisier v Svcu in tudi zlate barve ne bodo uporabili. Malomanj razkosno znamko si tiskali za Oman v Franciji. Posvečena je blaginji telesno prizadetih otrok.

Mimogrede, tudi nam se letos obeta serija znamk, tiskanih v tej tiskarni, ki je med filatelisti zelo cenjena.

Nekoliko pozno smo dobili blok z dvema znamkama, ki ga je izdala postna uprava Papue - Nove Gvineje. Pri tem so uporabili znamki iz serije, posvečene Kristufu Kolumbu, ki so jo izdali 15. aprila. Na bloku je pozdrav svetovni filatelistični razstavi v Chicagu. Na znamkah je znak svetovne razstave v Sevilii. Lep primer, ko z dodatki razširih prodajni trg znamk.

Metulji so priljubljena tema, tako postnih uprav kot zbiralcev.

Svazi, država na jugu Afrike, je izdal redno znamko z metuljem Colotis antewippe gavis. Bralce opozarjamo na nov lik glave njegovega visocanstva kralja Mswatija III.

Kraljica Elizabeta II se vedno ostaja prva po številu znamk na katerih je upodobljena.

ODDAJE V SLOVENŠČINI

SLOVENIJA 1

09.20	Radovedni Taček: Lev, ponovitev
09.30	Zaljubljeni zmaj, 2/3 del, ponovitev
09.45	Domaca naloga za profesorja A.K., ponovitev
10.05	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike, ponovitev
10.50	Na robu zakona, francoski film, ponovitev
12.30	Slovinci v zamejstvu, ponovitev
13.00	Poročila
13.05	Tednik, ponovitev
13.05	Filmsko popoldne
14.00	Popolna tujca, 17/28 del am. naniz., ponov., VPS 1400
14.30	Zeilite, mlord?, 20. del angl. naniz., ponov., VPS 1430
15.20	Ciklus filmov Františka Čapa: Vroče poletje, češki film (CB), VPS 1520
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Potovanje po človeškem telesu, 2/8 del nemske poljudnoznanstvene serije, VPS 1710
18.00	RPL
18.45	TV mernik
19.12	Zrebanje 3 x 3, VPS 1912
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Utrip
20.25	Krizkraz, VPS 2025
21.25	Sampanjski Charlie, 3/4 del ameriške nadalj., VPS 2130
22.15	TV dnevnik 3, vreme, VPS 2215; sport
23.00	Sobotna noč
00.20	Nočni videomeh, VPS 2300
00.20	Marvin Hamlisch: Mojo pesem igrajo, VPS 0020
00.20	Video strani

SLOVENIJA 2

10.00	Jakec in carobna lučka, 18/26 del angleške risane nanižane, ponovitev
10.10	Denver - poslednji dinozaver, 15/20 del am. nanizanke
10.35	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke, ponovitev
12.05	Zgodbe iz skoličke, ponovitev
13.00	Poročila
13.05	Operne zgodbe: Netopir, 6. oddaja
13.10	SP v biatlonu, 10 km (M), posnetek iz Borovca
16.20	Kosarka, NBA liga
17.15	SP v alpskem smučanju, posnetek iz Morioka
19.00	Moja knjiga o dzungli, 18/27 del nemske poljudnoznanstvene serije
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00	Rojstvo Evrope, 2/7 del angleške dokumentarne serije
20.55	Homo turisticus
21.25	Poglej in zadeni
22.25	Sova
23.00	Znaki zodiaka: Kozorog, 10/12 del nemske nanizanke
23.00	Cas za ples, 1/3 del angleške nadaljevanke
23.00	Dejanje, ameriški film (do 01.30)
23.00	Morioka: SP v alpskem smučanju, prenos

KANAL A

10.30	Astroloska napoved
10.35	RIS, risanke in spoti
11.00	Prazlo, ponovitev ameriške grozljivke
12.35	Ninja zelve, 9. del
18.30	Jazzbina, ponovitev prve oddaje o jazzu
19.00	Srečni Luka, 8. del kanadske risanke
20.15	Dnevnoinformativni program in vreme
20.30	Modna delzela, 1. oddaja o modi
21.05	Mesečeva sonata, finski film
22.50	Dnevnoinformativni program, ponovitev
22.55	Poročila v angleščini: Deutsche Welle
23.15	Video Grom, glasbena oddaja z Anjo Rupel
00.30	Astroloska napoved
02.00	Erotična uspavanka
02.20	Erotični film
04.00	Video strani

KOPER

18.00	Globus
-------	--------

RAI 1

7.00	Dok.: Velike razstave
7.30	Film: La carovana dei Mormoni (vestern)
8.55	Film: Controfigura per un delitto (kom., '70)
11.00	Aktualno: Ciao Italia
0.30	D
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Rubrika: Check-up
13.25	Izzrebanje lota
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Aktualno: Prizma
14.30	Rubrika za avtomobiliste TG Uno Auto
14.45	Sobotni sport
16.20	7 dni v Parlamentu
16.50	Variete: Disney Club
18.00	Dnevnik 1 in loto
18.15	Rubrika: Più sani più belli (R. Lambertucci)
19.25	Nedeljski evangelijski
19.50	Vreme in dnevnik
20.25	Sportne vesti
20.40	Variete: Saluti e baci
23.00	Nočni dnevnik
23.15	Posebnosti TG 1
24.00	Dnevnik in vreme
0.35	Film: Il cervello di Donovan (fant., ZDA '53)

RAI 2

7.00	Aktualno: Mattina 2, vmes (8.00, 9.00, 10.00) kratke vesti
10.35	Nan.: Lassie
11.00	Rubrika o lepoti: Tua
12.00	Aktualno: Scrupoli
13.00	Dnevnik 2, rubrika Dribbling in vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.35 Santa Barbara
15.20	Aktualno: Videl bos, Scanzonatissima
16.10	Izzrebanje lota
16.15	TGS Parquet, vmes IP v odbojki in kosarki
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme in dnevnik
20.15	Sportne vesti
20.20	Variete: Ventiventenni
20.40	Film: Sussurri e omicidi (krim., ZDA '88, i. Loni Anderson)
22.20	Kronika v živo
23.30	Dnevnik
23.45	Senza scrupoli
1.00	Nočni sport

RAI 3

6.45	Rubrika o kmetijstvu
9.00	Aktualno: Videl bos
9.30	Film: La prigioniera del Sudan (pust., '59)
11.00	Koncert RAI 3
11.35	Dok.: Pred 20 leti
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.15	Film: S. Holmes va a Washington (ZDA '43)
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.55	Sportna oddaja
17.25	Tenis: turnir Milano
18.10	Sportni tednik
18.50	Vreme in dnevnik
19.30	Dezelne vesti
19.45	Aktualno: Insieme, 20.15 Lo dico al TG 3
20.30	Ultimo minuto
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Aktualno: Harem

RETE 4

6.30	Nan.: Druzina Bradford, Druzina Addams, Jeffersonovi, vmes od 7.30 dalje vsakih 30 min. vesti
8.35	Nad.: General Hospital, Marilena, 10.00 Ines, 11.00 Amanda, 12.00 Celeste
12.50	Variete: A casa nostra
13.30	TG 4 vesti
14.00	Buon pomeriggio
14.10	Nad.: Sentieri, 16.05 Anche i ricchi piangono, 17.00 Febbre d'amore, vmes (15.00) rubrika o lepoti
17.30	TG 4vesti
17.40	Aktualno: Lui, lei l'altro (vodi M. Balestri)
18.00	Nad.: La signora in rosa, vmes (18.55) vesti
19.35	Kviz: La cena è servita
20.30	Nad.: Maria
22.30	Parlamento in, vesti
23.20	Film: Dracula, principe delle tenebre (srh., VB '65, i. C. Lee)

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan.: Casa Keaton
9.05	Aktualno: Sabato 5, 10.30 Nonsolmoda, 11.00 Anteprema
11.30	Variete: ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgrabi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum giovani, 14.30 Amici
15.30	Kviz: Lingo
16.00	Otroski variete: Topo Gigio in risanke
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: Il bambino d'oro (fant., ZDA '86, r. Michael Ritchie, i. Eddie Murphy, V. Wong)
22.35	Nan.: Casa dolce casa
23.05	Glasba: Prince in concerto, vmes (24.00) nočni dnevnik

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.45	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Agli ordini papà
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Glasba: TopVenti
16.30	Nan.: Ultraman
17.05	Aktualno: A tutto volume
17.35	Variete: Mitico
18.10	Nan.: MacGyver
19.10	Varieteja: Rock & Roll, 20.00 Karaoke, vmes (19.30) Studio sport
20.30	Artigli di tigre - Il ritorno (pust., ZDA '89)
23.00	Film: La moglie in bianco... l'amante al pepe (kom., It.-Sp. '80)
0.30	Odprti studio in Sport

TMC

7.00	Euronews
9.00	Snežni planet
10.15	Nan.: Get Smart, 11.15 Quartieri alti
11.45	Rubrika o motorjih Crono
12.30	Sport Show (vodi M. Sbardella), vmes (12.45) SP v smučanju: zenski slalom, 14.00 kosarka NBA, 16.00 nogomet: pokal VB
18.50	Rubrika: Strike - Ribolov na ekranu
19.25	Vremenska napoved
19.30	Vesti: TMC News
20.00	Nan.: Maguy - Fallimento - Eccoci qua
20.30	Film: Caboblanco (pust., ZDA-VB '79, i. Charles Bronson, Dominique Sanda, Jason Robards)
22.15	SP v smučanju
22.35	Lahka atletika: mednarodni miting indoor
1.25	SP v smučanju: moški slalom, 1. tek, 4.55 2. tek, vmes (2.45) CNN News

ITALIA 7

7.30	Risanke
8.40	Deželni programi
12.00	Glasba in show
12.00	Borsaffari
13.10	Nan.: I Campbell
14.00	Nad.: Aspettando il domani, Il tempo della nostra vita
15.20	Weekend
15.30	Deželni programi
17.15	Sette in allegria
19.00	Nan.: I Cambell, 19.30 Buck Rogers
20.30	Film: La poliziotta della squadra del buoncristo (kom., It. '79, i. Edwige Fenech, Lino Banfi)
22.20	Nan.: Glitter
23.20	Filmske novosti
23.35	Film: Tradimento (dram., ZDA '68)

TELEFRIULI

16.45	Kratke vesti
17.00	Dok.: Gulliver
17.30	Rubrika: Mavrica
18.00	Italia Cinquestelle
19.00	Vecerne vesti
19.30	TG posebnosti
20.00	Rubrika: Coldirettamente
20.30	Film: In tandem (dram., ZDA '74)
22.00	Nan.: Barney Miller

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
14.00 Kronika in komentar
19.30 Dogodki in odmevi

Koper

13.00	Horoskop
13.10	Mannix, am. naniz.
14.00	Zlate steze, ponovitev ameriškega filma
15.30	Carobna svetilka Oscar junior: Popotovanje na Ologrund Jacobova gora, kanadski barvni film
16.50	N.Y.P.D., nadaljevanje
17.15	Stanje stvari
18.15	Istrska paberkovanja
19.00	TV dnevnik
19.25	Mannix, ameriška nanizanka
20.15	Nočni sodnik, ameriška nanizanka
20.40	Ifigenija, grški barvni film; igrajo: Irene Pappas, Costa Kazakov in drugi
22.50	Zrebanje lota; Dnevnik Cher Extravaganza, glasbena oddaja
23.40	Nočni sodnik, ameriška nanizanka

Avstrija 1

09.00	Jutranji spored
10.15	V kraljestvu ruskih medvedov, ponovitev zadnjega dela Zandar v pokoj, fr./it. komedija
15.15	Comedy Capers
15.30	Hobotnica, kviz
16.10	Tiny Toon
16.40	Lassie
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Beverly Hills, 90210
18.00	Cas v sliki
18.30	Hribovski zdravnik, zadnji del
19.30	Cas v sliki
20.15	Prigode mladega Indiana Jonesa
21.05	Pozor, ponaredek!
21.50	Budovi nauki
21.55	Nedotaknjena in skrivnostna Zg. Avstrija
22.50	Othello, am./it. operni film
00.55	L.v.Beethoven: Simfonija st. 2 v D-duru
00.55	Poročila

Avstrija 2

06.00	Morioka: SP v alpskem smučanju
09.05	SP v alpskem smučanju
10.15	Odločitev pri Long Hillu, ameriški film
11.40	Zgodbe iz Avstrije
13.00	Dobro dan, Koroska
14.30	SP v alpskem smučanju, studio
16.30	Svet pustolovcev
18.00	Druzinske vesti
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki
22.35	Dvoboj ob Missouriju, ameriški vestern
00.35	Zakon v L.A.
01.25	SP v alpskem smučanju, prenos iz Morioka - slalom za kombinacijo

Hrvaška 1

08.30	Poročila
08.35	TV koledar
08.45	Slika na sliko, ponovitev
09.30	Huckleberry Finn in prijatelji, ponovitev 18/26 dela
09.55	Risanka
10.05	Hišni ljubljenci
10.30	Sezamova ulica, 3. del
11.30	Oddaja narodne glasbe
12.00	Poročila
12.05	Sadovi zemlje
13.33	Palček David, 6. del
13.55	Nihče me ne razume, am. mladinski tv film
14.35	Risanka
15.00	Operne arije
15.30	Poročila
15.35	Druzinski zabavnik
17.20	Veliki rop, ameriški film
18.50	Bubimir, 18. del
19.15	TV-fortuna
19.30	Dnevnik 1
20.05	Stevilka 27, angleška drama
21.20	Sedma noč
22.50	Dnevnik 2
23.15	Slika na sliko
00.00	Poročila v angleščini
00.05	Poročila
00.15	Sanje brez meja

Hrvaška 2

14.45	TV koledar
14.55	Nedeljsko sportno popoldne
15.00	Morioka: smuk, M, posnetek
15.30	Rokomet: kosarka
19.30	Dnevnik 1
20.05	Svet odkritij, 7/11 del
21.00	Dokler se ne snideva spet, 1/13 del angleške nadaljevanke
22.20	Ciklus filmov J.P. Belmonda: Pohleplni
00.05	Sport
00.50	Horoskop

Madžarska

07.25	Ninja zelve, risanka
08.05	Anglescina
08.30	Nedeljski magazin
11.00	Pepelka, baletni film
13.10	Islamska arhitektura, poljudnoznan. film
15.20	Nepozabne operne stvaritve
15.55	Tele video '93
16.00	Pojavi v zivalskem svetu: Kako lovi leopard
16.35	Verski program
17.00	Disneyeve risanke
18.45	Kolo sreče, kviz
19.20	Teden
20.00	Dnevnik
21.00	Voznik taksija, am. film
23.00	Znanstvena fantastika, Srečanja nultega tipa

SATELIT

SUPER	
6.30	Hello Austria, hello Vienna;
7.00	Hišni ljubljenci; 8.30 Financial; 9.00 Super Shop; 10.05 Mix; 14.00 Youthquake; 14.30 Eco record; 15.00 Travel magazin; 15.30 Beyond Tomorrow; 16.00 Divja Amerika; 16.30 Po letu 2000; 17.00 Absolutely live; 18.30 Videofashion; 19.00 Filmska matineja; 20.15 Phantom of China Town (krim., ZDA 1940); 21.30 Filmski magazin; 22.30 High Aspirations; 23.00 Media Television; 23.30 Scena; 24.00 vvor (Avstral., 1980); 1.45 The Mix; 2.00 China News Europe; 5.00 The Mix.

SKY ONE	
7.00	Nevarni zaliv; 7.30 Elephant boy; 8.00 Fun factory; 13.00 Barney Jones; 14.00 Rich Man, Poor Man (ZDA, i. Nick Nolte); 15.20 Greenacres; 15.45 Facts of Life; 16.15 Risanke; 17.00 The Dukes of Hazard; 18.00 Rokoborba; 19.00 Beverly Hills 90210; 20.00 Knights and Warriors; 21.00 Nerešene skrivnosti (vodi Robert Stack); 22.00 Cops I; 22.30 Cops II; 23.00 Ameriška rokoborba; 24.00 Saturday Night Live.

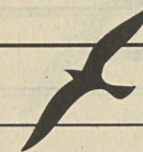
EUROSPORT	
7.30	SP v smučanju; 9.00 Aerobika; 9.30 Ford Ski Report; 11.00 Boks; 12.00 SP v smučanju; 13.00 SP v hitrostnem drsanju, SP bobu; 16.30 SP v biatlonu; 18.00 Eurocores, SP v alpskem smučanju, SP v biatlonu, SP v hitrostnem drsanju, SP v bobu; 22.00 Boks; 23.00 Eurocores; 24.00 SP v smučanju.

SCREENSPORT	
7.30	Lahka atletika; 8.00 Hokej na ledu; 9.00 Lahka atletika; 10.00 Nogomet; 11.00 Faszination; 12.00 Mednarodni šport; 12.30 Kosarka NBA; 13.00 Kickboks; 14.00 Golf; 15.00 Kosarka; 17.00 Mountain Bike Show; 17.30 Golf; 18.30 Go; 19.30 Global Adventure Sports; 20.00 Boks; 21.00 SP v dirkah na ledu; 24.00 Golf; 1.00 Lahka atletika.

MTV	
8.00	Awake On The Wild Side; 11.00 The Big Picture; 11.30 US Top 20; 13.30 XPO; 14.00 The Pulse With Swatch; 14.30 Video; 16.30 Week in rock; 17.00 Yo!; 18.00 The Real World; 18.30 The Big Picture; 20.20 Braun European Top 20; 21.00 Saturday Night Live; 21.30 MTV's Scary 2.00; 22.00 The Soul of MTV; 23.00 Parlyzone; 1.00 Video; 3.00 Nočni video.

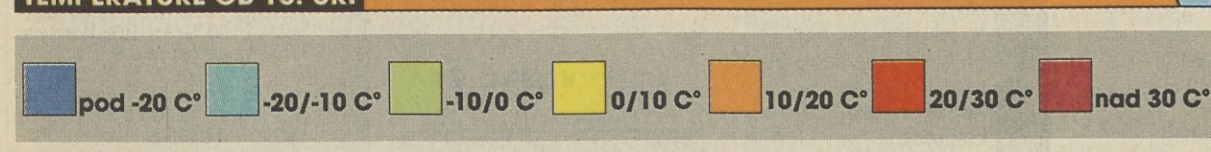
SKY MOVIES	
9.00	Echoes of a Summer; 11.00 Mustang Country; 13.00 Zelig; 15.00 Zone Troopers; 17.00 Evil Under The Sun; 19.00 Sweet 15; 21.00 Red Sunja; 23.00 State of Grace; 1.15 Dangerous Obsession; 2.40 He Said; She Said; 4.50 Clean and Sober.

MOVIE CHANNEL	
7.35	Triple Cross; 9.20 Under Two Flags; 11.00 Child Play; 12.30 Bloodhounds of Broadway; 14.25 Ma Man Godfrey; 16.05 Branded; 17.50 Dad's Army; 19.30 Xposure; 20.00 Winter People; 22.00 Alice; 24.00 The Kissing Place; 1.30 Red Wind; 3.05 The Deer Hunter (ZDA 1978).</

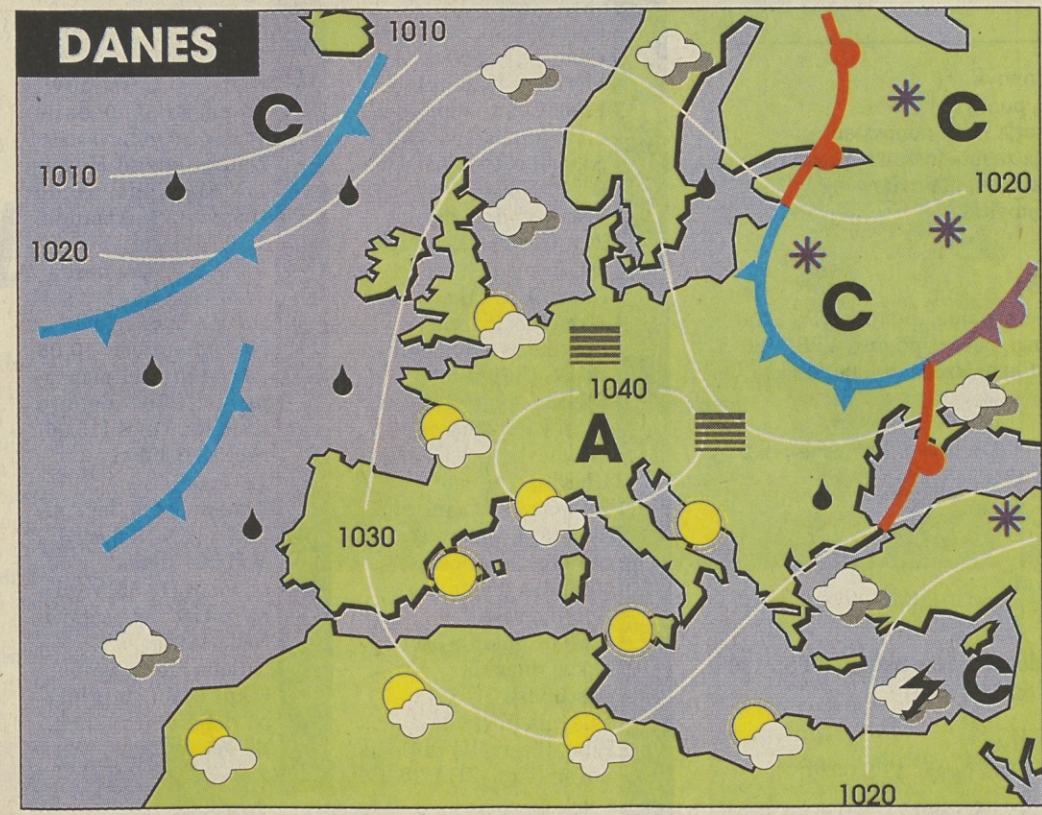

EVROPA / SONČNO, VENDAR PO NIŽINAH POGOSTA NIZKA OBLAČNOST IN MEGLA

VREMENSKE NAPOVEDI
HIDROMETEOROLOŠKEGA
ZAVODA SLOVENIJE

- jasno
- poloblačno
- oblačno
- nevihta
- dež
- sneg
- megla

VREMENSKA SLIKA
Nad večjim delom Evrope je ustaljeno območje visokega zračnega pritiska s središčem nad Alpami. V višinah se nad nami še zadržuje suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 07.08 in zašlo ob 17.26. Dan bo dolg 10 ur in 18 minut. Luna bo vzhla ob 00 uri 49 minut in zašla ob 10. uri 55 minut.

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.10 najvišje 35 cm, ob 8.26 najnižje -26 cm, ob 14.19 najvišje 0 cm, ob 18.47 najnižje -10 cm.
Jutri: ob 2.08 najvišje 27 cm, ob 10.33 najnižje -24 cm.

TEMPERATURE

PO SVETU

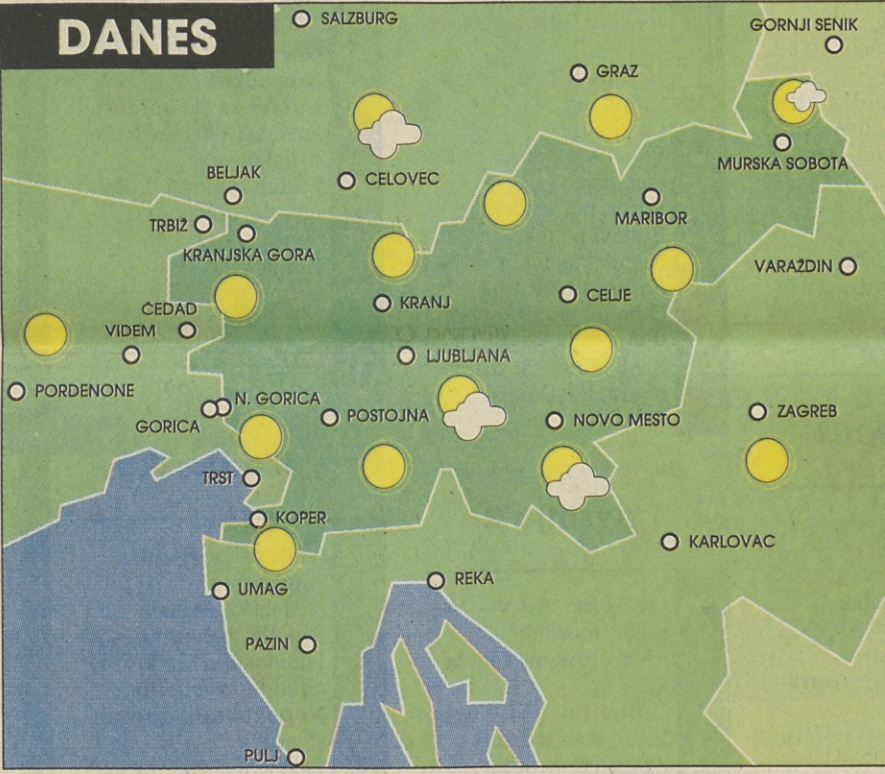
HELSINKI	0/2
OSLO	-2/-1
STOCKHOLM	-1/1
KØBENHAVN	1/1
MOSKVA	-14/-9
BERLIN	-1/1
VARSAVA	-6/1
LONDON	2/4
AMSTERDAM	0/2
BRUSELJ	-2/3
BONN	-2/5
FRANKFURT	0/3
PARIZ	2/5
DUNAJ	-4/1
MÜNCHEN	-2/0
ZÜRICH	-1/2
ZENEVA	1/2
RIM	2/16
MILAN	-1/6
BEOGRAD	-4/3
NICA	7/15
BARCELONA	6/14
BUKAREŠTA	-6/4
CARIGRAD	1/6
MADRID	7/9
LIZBONA	9/15
ATENE	6/13
LARNAKA	4/15
TUNIS	6/16
ALŽIR	1/18
MALTA	10/16
JERUZALEM	0/5
KAIRO	8/16

ALPE-JADRAN / SONČNO BO, LE V PANONSKI NIŽINI BO DOLGOTRAJNEJŠA MEGLA

TEMPERATURE

VČERAJ
OB 7. IN OB 13. URI

LJUBLJANA	-4/4
TRST	7/11
CELOVEC	-7/0
BRNIK	-5/4
MARIBOR	-3/6
CELJE	-7/6
NOVO MESTO	-3/2
NOVA GORICA	6/12
MUR. SOBOTA	-5/-1
PORTOROŽ	3/13
POSTOJNA	0/4
IL. BISTRICA	-3/9
KOČEVJE	-2/2
ČRNOMELJ	-1/2
SL. GRADEC	-5/3
BOVEC	-3/7
RATEČE	-7/5
VOGEL	-3/1
KREDARICA	-7/-3
VIDEM	4/12
GRADEC	-5/5
MONOŠTER	-7/4
ZAGREB	0/4
REKA	3/11

V SLOVENIJI: Pretežno jasno bo. Zjutraj bo po nekaterih nižinah megla, ki se bo v Panonski nižini zadržala večji del dneva. Najnižje jutranje temperature bodo od -4 do -9, ob omorju okoli 0, najvišje dnevne od 2 do 7, na Primorskem do 14 °C.

SOSEDNJE POKRAJINE: Tudi v sosednjih pokrajinah bo pretežno jasno. Po nižinah južne Avstrije in v Panonski nižini bo zjutraj in dopoldne megla ali nizka oblačnost.

OBLAČNOST

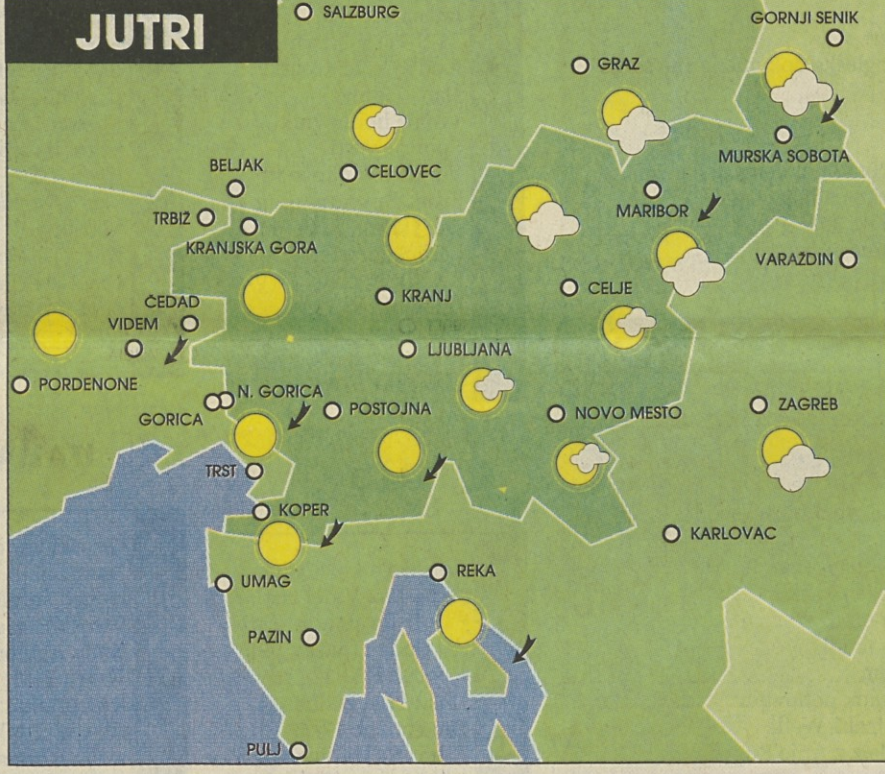
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60

DEŽ/SNEG
mm na dan

pod 5
5-10
10-30
30-60
nad 60

VETER
5-10 m/s

NEVIHTE
MEGLA

V SLOVENIJI: V nedeljo bo še precej jasno, proti večeru se bo od severovzhoda pooblačilo. V noči in ponedeljek bo predvsem v vzhodni Sloveniji rahlo snežilo.

OBETI: V ponedeljek bo večinoma suho in hladneje.

ONESNAŽENOST ZRAKA

Povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na m³ zraka:

Ljubljana	123
Maribor	112
Celje	175
Trbovlje	217
Hrastnik	148
Zagorje	258
Šoštanj	20

Kritična 24 urna koncentracija SO₂ je 375 mikrogramov na m³ zraka.

STANJE VODA

Višina vode v cm ob 7. uri:

Mura, G. Radgona: 106, Drava HE Dravograd: —, Sava Radovljica: 37, Sava Senjakob: —, Sava Radeče: 106, Sora Suha: 98, Ljubljana Moste: 48, Savinja Laško: 92, Krka Podbočje: 77, Kolpa Radenci: 77, Soča Solkan: 171.

HOROSKOP
Pisec: Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Prav težko se bosta s partnerjem sporazumela o denarnih težavah, ki so med vama že lep čas kamen spotike. Zagnite bolj nacrtno varčevati.

BIK 21-4/20-5: Če se je včerajšnja zabava zavlekla do zgodnjih jutranjih ur, ne krivite vsih okoli sebe, ker se ne boste mogli dobro naspati. Lahko pride do silovitih konfliktov.

DVOJČKA 21-5/21-6: Najbrž se že morate odpraviti po sobotnih nakupih. Pri tem opravlilu vas drži pokonci le upanje, da boste srečali celo vrsto ljudi, s katerimi boste z veseljem poklepetali.

RAK 22-6/22-7: Romantika, ljubezen in lepi časi: za nekatere Rake ze bijejo poročni zvonovi (vendar le v njihovih glavah), to pa je tudi vse, o čemer zadnje case sanjajo.

LEV 23-7/23-8: Pomembne zveze in odnosi postajajo zdaj za vas primarnega pomena. To je eden tistih dni, ko se nacrtno skorajda v celoti uresničujejo. Morali boste počakati na potrditev ključne osebe.

DEVICA 24-8/22-9: Če se vam je nabralo veliko stvari, boste pac morali zrtvovati vikend in nekatere tudi postoriti. Odpovedati se boste morali pocitku in postelja vas bo čakala sele pozno zvečer.

TEHTNICA 23-9/22-10: Ko kaže danes, boste zaradi popolnoma nasprotujočih si vplivov zaustavili svoje finančne podvige. Zato niste razočarani le vi, ampak se bolj partner.

SKORPIJON 23-10/22-11: Med enim in drugim opravlkom boste najbrz obticali pri samih osnovnih opravilih. Nekdo se bo pritozeval, vam pa se bo zdelo, da poslušate pokvarjeno ploščo.

STRELEC 23-11/21-12: Ne boste veseli spremembe v nacrtnih za izlet, se posebej ne, če boste zato morali tudi delati. Ni čudno, da se boste vsem uprli in si dan krojili po svoje.

KOZOROG 22-12/20-1: Pazite, da se ne boste zapletli v intrige, saj bo nekdo iz okolice, tako imenovani prijatelj, poskusil zatreti vas pogled pri določeni denarni zadevi.

VODNAR 21-1/19-2: Če ste se včeraj udeležili kaksne zabave ali srečanja, ste prav gotovo srečali osebo, od katere si v prihodnje obetate veliko. Pokličite jo.

RIBI 20-2/20-3: Položaj, ki ga niste predvidevali, se manj pa pričakovali, vas bo prisilil, da v vseh opravkih nekoliko upočasnite korak. Izlet odpade zaradi prevoza.

CESTE / VEČINOMA SUHE

ZASTOJI
ZAPRTA CESTA
POPRAVILA NA CESTIŠČU
POLEDICA
SAMO Z ZIMSKO OPREMO
ŠPORTNA PRIREDITEV
GOSTA MEGLA
BENCINSKE ČRPALKE 24 UR

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

SLOVENIJA		FURLANIJA-JK		KOROŠKA	
Kope	-/20	Cimolais	NP	Podklošter	-/40
Vrhe	-/	Claut	-/	Bad Kleinkirchheim	20/70
Lontovž	-/	Piancavallo	20/50	Pilberk/Pecca	-/30
Stari vrh	-/	Zabnice/Ovčja vas	NP	Sloveniji Plajberk	-/50
Rogla	30/40	Railb	NP	Dobrač	30/80
Kanin	-/90	Forni Avoltri	NP	Nassfeld/Mokrine	60/80
Cerkno	-/25	Forni di Sopra	30/50	Spittal/Goldeck	10/60
Soriška planina	-/	Paluzza-Timau	NP	Heiligenblut	20/140
Vogel	-/30	Paularo	NP	Katschberg	60/110
Kobla	-/20	Pontebba	40/40	Koralpe/Golica	-/30
Mariborsko Pohorje	-/40	Prahlbosco	30/60	Kötschach/Mauthen	30/40
Kranjska gora	-/15	Prato Carnico	NP	Mallnitz	20/140
Pokljuka	-/	Zoncolan	10/40		
Rog - Cimosnjice	-/	Sauris	5/10		
Prvine	-/	Sella Chianzutan	NP		
Jezerko	-/	Nevejsko sedlo	20/80		
Ulovka	-/	Višarje	35/60		
Krvavec	-/	VENETO			
Crni vrh	-/	Sappada	20/100		

Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevozne. Na območju Slovenj Gradca je na izpostavljenih mestih nevarnost poledice. Na območju Lendave pa megla zmanjšuje vidljivost na 30 metrov. Promet poteka tekoče in brez zastojev. Na mejnih prehodih ni daljšega čakanja za prestop meje, razen na mejnem prehodu Dolga vas, kjer tovorna vozila čakajo za vstop in izstop do 12 ur.

V VEDNOST

Vreme v minulem tednu

Tudi prejšnji teden se globalna vremenska situacija nad večjim delom Evrope ni bistveno spremenila. Nad zahodno in srednjo Evropo ter Sredozemjem je bilo ustaljeno območje visokega zračnega pritiska. Frontalni valovi so se pomikali prek Skandinavije proti vzhodni Evropi in se na vzhodnem obrobju območja visokega zračnega pritiska spustali proti Črnemu morju in vzhodnemu Sredozemlju. Nad Pirenejskim polotokom je bilo visinsko jedro hladnega in vlažnega zraka. Tam so se pojavljale krajevne padavine, predvsem plöhe in posamezne nevihte. Vsa zahodna in srednja Evropa sta v višinah preplavljena s toplim zrakom. Ker pa je vendarle se zima, se ob mirnem vremenu, ki vlada v anticiklonu, ozračje pri tleh ponoci precej ohladi in nastane temperaturna inverzija, ki jo februarso sonce cez dan se ne more razkrojiti. Nastane nizka oblačnost, ki je prejšnji teden pokrivala večji del ravninskih predelov zahodne in srednje Evrope. Vzhodna Evropa je preplavljena s hladnim zrakom, ki je prodril globoko proti jugu, v začetku tedna je imela zračna masa nad Kreto enako temperaturo kot zračna masa nad srednjim Norveško.

Ob zadnjem koncu tedna je hladna fronta, ki se je prek vzhodne Evrope pomikala proti jugu, oplazila tudi Slovenijo. V soboto je bilo vreme še jasno, v nedeljo pa se je zaradi okrepjenih vzhodnih vetrov v nižjih plasteh ozračja, s katerimi je pritekal hladnejši zrak, pooblačilo. Padavin ni bilo. Na Primorskem in v Furlaniji je ostalo pretežno jasno. Od ponedeljka do konca tedna je bilo povsod jasno, le ob morju, v Furlaniji in v celovški kotlini je bila pogosta megla. Megla ali nizka oblačnost se je v jutranjem in dopoldanskem času pojavljala tudi drugod po Sloveniji. Burja, ki je v četrtek močneje zapihala, je prevetrila Primorsko, severni Jadran in Furlanijo.

Janez Markosek